Molla Ahmed-i Cezîrî

Divan | Dîwan

Melayê Cizîrî

Çeviren / Wergêr

Osman Tunç

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜTÜPHANELER VE YAYIMLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
3355

BİLİMİN VE FELSEFENİN DOĞULU ÖNCÜLERİ DİZİSİ
7

ISBN: 978-975-17-3612-3

www.kulturturizm.gov.tr
e-posta: yayimlar@kulturturizm.gov.tr

ÇEVİREN
Osman Tunç

REDAKSİYON/NOTLANDIRAN
Ayhan Tek

FOTOĞRAFLAR
Mahmut Turgut

YAPIM
Hazırlık, Baskı ve Cilt
Grafiker Ltd. Şti.
Oğuzlar Mahallesi 1. Cadde 1396. Sokak No: 6, 06520 Balgat-Ankara
Telefon: 0 312. 284 16 39 • Faks: 0 312. 284 37 27
e-posta: grafiker@grafiker.com.tr • Genel ağ: www.grafiker.com.tr

BİRİNCİ BASKI
3.500 Adet

BASIM YERİ VE TARİHİ
Ankara, 2012

Molla Ahmed-i Cezîrî

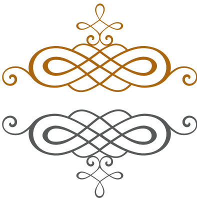
Divan=Dîwan/Melayê Cizîrî; Çev. Osman Tunç; Redaksiyon, Notlandıran Ayhan Tek; Fotoğ. Mahmut Turgut. - Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2012.

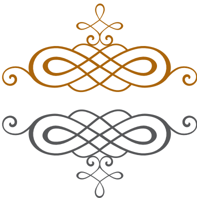
229+[227] s., 24 cm. - (Kültür ve Turizm Bakanlığı yayınları: 3355; Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü bilimin ve felsefenin doğulu öncüleri dizisi: 7)

ISBN: 978-975-17-3612-3

I. Melayê Cizîrî Divanı. II. Tunç, Osman. III. Tek, Ayhan. IV. Turgut, Mahmut. V. Seriler. dir.

891.59

ÖNSÖZ

Edebiyatın en canlı ve özlü türü olan şiir, Anadolu estetik ve düşünce birikiminin oluşmasında ve kalıcılaşmasında belirleyici bir işlev görmüştür. Anadolu'da geliştirilen güçlü halk edebiyatı geleneği bunun en açık kanıtıdır. Şairler toplumsal-kültürel özgünlüklerden beslendiği gibi, estetik beğeni ve duyarlılığın gelişmesine de katkıda bulunur.

Anadolu şiirinin çeşitli katmanları içinde felsefe, bilim, irfan, hikmet, tasavvuf, astronomi ve estetiğe dair oldukça fazla öğe barındıran Molla Ahmed-i Cezîrî, bu anlamda klasik Kürt edebiyatının bir temsilcisi olmaktan çok ötededir. Çünkü Cezîrî'nin estetik beğenisi, şiirinde işlediği konular ve bilgi birikimi, insanlığın uygarlık mirasına katkısı bakımından büyük önem taşımaktadır.

Kuşkusuz irfan ve felsefe dünyamızı farklı kanallarla besleyen Mevlânâ, Yunus Emre, Fuzûlî ve Şeyh Galib gibi estetik mimarlarının daha iyi anlaşılması Molla Ahmed-i Cezîrî'nin anlaşılması ile bütünleşmiş olacaktır. Zira aynı varlığa ve aynı ilham kaynaklarına göndermede bulunan; yaşadıkları devir ve kullandıkları diller farklı olsa da, aynı öze işaret eden şairlerimizin geliştirdiği tarihsel söylem birliği, birinin anlaşılmasını bir diğerinin anlaşılmasına bağlamıştır.

Osmanlı ve İran şiirinin en parlak olduğu dönemde yaşayan ve şiir söyleme yeteneği bakımından kendini rakipsiz gören Kürt şair Molla Ahmed-i Cezîrî, büyük İranlı şair Hafız-ı Şirâzî'yi bile aştığını ifade ederek, ulaştığı estetik yetkinliğin düzeyini vurgular.

Cizre'de doğduğundan dolayı Cizîrî mahlasını kullanan şairin *Divân*'ı, Kürtler arasında hak ettiği şöhrete ulaşmış olsa da, Türkçe okur için "gizli bir hazine" olarak keşfedilmeyi beklemekteydi. Bu anlamda Behçet Necatigil'in "Çünkü bazı şiirler, bekler bazı yaşları" mısrasından ilhamla şöyle denebilir: "Çünkü bazı çeviriler, bekler bazı zaman-

ları." Bu anlamda Türkçe okurlarca yeni yeni keşfedilen Kürtçe lirik edebiyatın en önemli şairi Molla Ahmed-i Cezîrî'nin *Divân*'ının yayımlanması, okur-metin ilişkisi dışında, kültür mirasımızın tümüne sahip çıkma bilincimizin ve kararlılığımızın da bir göstergesi olarak düşünülmelidir.

Kütüphanelerimizde de çeşitli el yazma nüshaları bulunan Cizirî Divânı yurt dışında birçok baskısı yapılan, uluslararası bilim ve edebiyat dünyasının önemsediği bir eserdir. Bu çerçevede, Ahmedi Hani'nin *Mem û Zîn*'inden sonra bu değerli başyapıtı, Türkiye'deki bilim ve akademik çevrelerin ilgisine sunmaktan kıvanç duyuyorum.

Hem Anadolu ortak mirasına sahip çıkma adına, hem de ülkemizdeki eksiklikleri giderme adına yayımladığımız bu değerli eserin okur ile buluşmasında emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Ertuğrul GÜNAY
Kültür ve Turizm Bakanı

SUNUŞ

Molla Ahmed-i Cezîrî ve *Divanı*

Molla Ahmed-i Cezîrî (1567?-1640)'nin *Divanı*, Kürt edebiyatının zirve metni olarak kabul edilmiş, yazıldığı dilin ve edebiyatın sınırlarını aşmış bir eser niteliği kazanmıştır. *Divan*'ın müellifi Molla Ahmed-i Cezîrî'nin hayatı ve yaşadığı dönem hakkında aydınlatıcı bilgiler mevcut olmasa da *Divan*'ında kendilerine methiyeler yazdığı ya da "müşaare" denilen tarzda karşılıklı şiirler söylediği Feqiyê Teyran ve Cizre mirlerinden Mîr İmadeddin gibi şahıslarla aynı dönemde yaşadığı sanılmaktadır.

Kürt edebiyatı tarihçilerinin ve medrese geleneği mensuplarının "Melayê Cizîrî" olarak isimlendirdikleri şair, *Divan*'ında "Ahmed" ismi dışında, "molla" kelimesinin Kürtçe'deki karşılığı olan "Mela", "Melê" ile beraber "kaza ve aşk oklarına hedef olan" anlamına gelen "Nişanî" mahlasını da kullanmıştır. *Divan*'ında tasavvuf, felsefe, musiki, tarih, belağat ve astronomiye dair pek çok mazmunu ustaca işlemiş olması, Molla Ahmed-i Cezîrî'nin şiirdeki hüneri dışında iyi bir eğitim sürecinden geçtiğine de işaret etmektedir. Kendisi ile ilgili bilgilerin yer aldığı tarihi kaynaklara göre şair, Hakkari, Cizre gibi dönemin ilim merkezleri dışında Diyarbekir ve İmadiye şehirlerinde de eğitim görmüştür. *Divan*'ında Kürtçe ile beraber çok iyi derecede Arapça ve Farsça bildiği anlaşılan Mela'nın, yazdığı birkaç mısrasından Türkçeyi de çok iyi bildiği görülmektedir.

Osmanlı şiirinin zirvede olduğu bir dönemde yaşayan Cizîrî'nin, yoğun tasavvufi mazmunlar ile ördüğü şiirinin ana ekseninde "ilahi aşk" vardır. Bu derin tasavvufi anlayışı şiirinde yüksek seviyede işlemesinden ötürü -kendi tanımlamasıyla- "Pîrê 'Eşqê" (Aşk'ın Pîri) olarak anılan Melayê Cizîrî, estetik zevki ve şiirdeki ustalığından dolayı da -yine kendi ifadesiyle- "Mîrê Şi'rê" (Şiir'in Mîri) şeklinde tanınmıştır. Bu iki

yönü ile bilinip tanınan, aşk'ın ve tasavvufun bütün vadilerinden geçip "âşık-ı sadık" ve "salik-i kâmil" mertebelerine ulaşan şair, şiir söyleme sanatında da kendisini rakipsiz saymıştır:

"Sühan ülkesinin sultanıyım, cihangirim şiirde
Bayrak ve sancaklarım durur âşıklar kervanı önünde"

Gerek dönemin Osmanlı şairlerinin gerekse İranlı şairlerin, şiir söylemede "zirve" olarak gördükleri Hafız-ı Şirazî'yi aştığını ifade eden Cizîrî'ye göre "nazma dizilmiş inci gibi şiir" görmek isteyenlerin Hafız-ı Şirazî'yi okumalarına artık gerek kalmamıştır.

Divan'ından da anlaşıldığı üzere şiir söyleme sanatında Hafız-ı Şirazî'den geri kalmayan Cezîrî'nin "şiir ülkesinin cihangiri" olduğunun bir diğer ispatı da Kürt edebiyatında şiirlerine en fazla nazire ve tahmisler yazılan, kendisinden sonra gelen şairlerin en çok taklit ettikleri şair olmasıdır.

Melayê Cizîrî'nin *Divan*'ının yirmiye yakın farklı nüshası mevcut olup bunlar içinde bilinen en eskisi 1815 yılında istinsah edilmiş olan Muhammed Tayyar Paşayê Amêdî nüshasıdır. Bir başka önemli nüsha da, Muhammed Tayyar Paşa'nın oğlu İsmail Bey'e nispet edilen 1844 istinsah tarihli ve Milli Kütüphane'de (06. MK. Yz. A 5086/1) kayıt numarası ile bulunan nüshadır. Bunlar dışında Cizîrî *Divanı*'nın en önemli nüshalarından biri olarak bilinen ve 1904 yılında ünlü Alman araştırmacı Martin von Hartmann (1851-1918) tarafından Berlin'de Almanca bir önsöz ile *Der Kurdishe Diwan des Schech Ahmed* ismiyle tıpkıbasımı yayımlanan nüshadır. Bu nüshanın da bir kopyası Milli Kütüphane'de (2012/4 - 4806) kayıt numarası ile bulunmaktadır.

Osman Tunç'un büyük bir emek sarf edip birçok nüshadan yararlanarak Türkçeye çevirdiği *Divan*'ın bu baskısında yukarıda adı zikredilen Hartmann nüshası esas alınmıştır. Tayyar Paşa nüshası, bilinen en eski nüsha olmasına rağmen, eksik ve özensiz istinsah edildiğinden bu nüshadan yeterince yararlanılamamıştır. Bu sebeple bu çalışmada Hartmann nüshası esas nüsha olarak alınmış ve eserin sonunda tıpkıbasım olarak yer almıştır.

Divan'ın elyazma ve matbu nüshaları arasındaki nüsha farkları, metnin Kürtçe çevrimyazı kısmındaki dipnotlarda gösterilmiştir. Bununla beraber bu elyazmada yer alan eksik ve yanlış yazılmış kelimelerin doğru yazılışları da köşeli parantez [ ] içinde belirtilmiştir. Örneğin Kürtçede "yapmak" fiilinin "dikin" olan geniş zaman kipi nüshada "tikin" şeklinde yazılmışken bu, bilinen fonetiğe uygun olarak "[d]ikin" olarak düzeltilmiştir. Bu yönüyle Kürtçe çevrimyazı metni ve Türkçe çevirisi dışında tıpkıbasımına da yer verilen bu çalışmada hem 'metin tamiri' yapılmış, hem de bu alanda çalışacak araştırmacıların bu nüshalar arasındaki farkları daha rahat görmeleri sağlanmıştır.

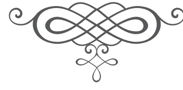
İlahi aşk ve vahdeti vücûd gibi temalar ile beraber estetik ve felsefî zevkin edebî sanatlarla yoğun bir şekilde işlendiği *Divan*'ın ağır olan dilinin anlaşılması sağlam bir bilgi birikimine sahip ve tasavvuf kültürüne vakıf olmayı gerektirmektedir. Dili, anlam dünyası son derece ağır ve girift olan bu *Divan*'ı hakkıyla anlamak başlı başına bir hüner iken, ağır bir yükün altına girerek bu eseri başka bir dilde yeniden üretmek, çeviri sınırlarını aşan zor bir iştir. Osman Tunç bu anlamda metnin ağır anlam katmanları ve çeviri zorluklarını göğüsleyerek *Cezîrî Divan*'ını Türkçeye çeviren ilk isim olmuştur.

Okuyucunun *Cezîrî Divan*'ının bu çevrimyazı ve Türkçe çevirisinde karşılaşabileceği muhtemel yanlışlık ve eksiklikler karşısında metnin girift yapısı ve çeviri zorluklarının göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

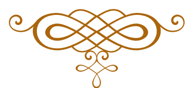
Kürt edebiyatının en önemli metni olan *Molla Ahmed-i Cezîrî Divan*'ının Kültür ve Turizm Bakanlığının yayını olarak okuyucularla buluşması sevindirici olup, bu eserin yayımlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ederiz.

Ayhan Tek
Editör

Diwan

Divan

Dîwana Melayê Cizîrî

Bismillahîrrehmanîrrehîm

1

Ellah sehergaha ezel zatê tecellaya xwe da[1]
Nûra cemala lem yezel yelmûmê ‘işqê şu‘le da

Zatê tecella bû li zat bêism û asar û sifat
Ji sirra hurûfên ‘aliyat xef bû di sirr û perde da

Zatek muqeddes bû wucûd coşiş nedabû behrê cûd
Wesf û îdafat û quyûd yek jî tecellayê neda

Husn û cemalê xwast evîn vêkra [d]i yek zatî cevîn
Nûra qedîm bû ‘işq û vîn wan lêki naz û ‘işwe da

‘Işqi ji nûra layezal husn û cemala bêmîsal
Îsandi yelmûm û şemal dîsa xwe lê perwane da

‘Işq û mehebbet her hebû Heq ‘aşiqê zatê xwe bû
Muhtacê husnek dî nebû neql û rîwayet pê we da

Burhanê ‘eql e[w] kir qiyas ism û kemalatên di xas
Ewwel îlahî pê binas vê nûrê ev pertew veda

Ew nûr e dayî şewq û tav ‘alem xweyabû ma di nav
Berqên xwe avêtî belav reng rengi berq û lem‘e da

Subhan ji remza Xaliqî nûra sipêde sadiqî
Tavête qelbê ‘aşiqî lerzîn û ta û cezbe da

Me‘nayê ‘işqê [bêm] çi ye lew min bi çeşmê dil diye
‘Eksa cemalek safî ye lami‘ di mir’ata me da

Husn û mehebbet zatek in me‘şûq û ‘aşiq latek in
Lê sûret û mir’atek in her yek di me‘nayê xwe da

Ger dilber û wer ‘aşiq in ‘arif di qeyda sadiq in
Ayîneyê nûra Heq in cih cih di wan da cilwe da

‘Aşiq ew e dilber ew e zahir ew e mezher ew e
Rûha rûhi we gewher ew e her şahidek durdane da

---

1 Pêşiya vê qesîdê ev îbare li nusxeyê hatiye: “Haza qesîdetû Şêx Ehmed el-Cizîrî el musemma bi Mela.”

Molla Ahmed-i Cezîrî Divanı

Bismillahirrahmanirrahim

1

Allah ezel seherinde kendi zatını gösterdi[1]
Ebedi güzellik nuruyla yaktı aşk mumunu

İsimsiz, esersiz ve sıfatsız tecelli edince zatının nuru
Gizlendi yüce âlemlerin sırrı perdelerin arkasında

Coşup taşmadan henüz cömertlik denizi, zat-ı mukaddes var idi
İzafet, kayıt ve nitelikleriyle tek bir varlık dahi ortada yok idi

Güzellik aşkla birlikte olmayı isteyince birleştiler bir tek zatta
Aşk ile sevgiye dönüşünce o kadim nur, işve ve naz ettiler birbiriyle

Ebedi nurdan gelen aşk, yaktı o misilsiz güzellik çerağını
Ve dönmeye başladı etrafında pervane kılıp kendini

Aşk ve sevgi hep var idi, Hak Teala âşık idi kendi zatına
İhtiyacı yoktu başka bir güzelliğe, rivayetler böyle ulaştı bize

Burhan-ı akli kıyas yaptı bunu has ismiyle kemalatına
Önce İlah'ı tanı onunla, aklın nurudur aydınlatan her tarafı

Aydınlattı o nur her tarafı, göründü âlem onunla
Rengarenk parıltılar içinde attı şimşekleri dört bir yana

Halik'in remzi bir fecr-i sadık gibi doğunca âşığın gönlüne
Hummaya tutulmuş gibi cezbeye getirdi onu biteviye

Söyleyeyim mi manasını, nedir o kalp gözüyle gördüğüm aşk?
Sevgilinin yüzünün o saf güzelliğinin aynamızda yansıyan aksidir aşk!

Güzellik ile sevgi aynı zattır, âşık ile maşuk aynı zat
Her biri kendi manasında sûret ile aynadır bizzat

İster âşık ister dilber, arif olan sadıktır bunda
Birer aynadırlar Hakk'ın nuruna, yer yer tecelli eder onlarda

Âşık da O'dur, sevgili de O; zahir de O'dur, mazhar da O
İnci tanesi olan her güzelde ruhun da ruhu O'dur, cevher de O

---

1 Bu gazelin öncesinde şu ibare vardır: "Haza kasidetü Şeyh Ahmed el-Cizirî el-müsemma bi Mela."

Her şahidek da dêm ji durr-rûxan di bexş in bi remz û surr
Xettê xubarî nuqtepur katib ji bala nusxe da

Herfên keşandî katibî nûra ji rûh û qalibî
Yek yek bi ismê Wahibî î‘rab û qeyd û nuqte da

Nûr in ji ser hetta qedem neqqaşê sermeşqê qidem
Pê zeyyînand lewhê ‘edem her yek ji yek dî çeşne da

Ev şikl û sûret çeşne în esl in li balater heyîn
Nisbet bi wan em saye yîn tertîbê Xellaqî we da

‘Alem bi ‘alem ew neseq ayîneyê yêt esmayê Heq
Nûra tecellaya teteq ‘eks û xiyal û saye da

Her hey’eta lê rûh û cism şiklê ku lê danî tilism
Dê wifiq bin dixwazit ism lew herfi herf endaze da

Em têk huwiyyat în heq în ism în ji mesder muşteq în
Mewhûm û laşey’ mutleq în ‘eks în xwûya di ayîne da

Pertew ji ‘eynê nûrekî tên tên tecella Tûr’ekî
Ew ser didit yek fûrekî her çendi leb leb qetre da

Ew şahidên bêrî ji ‘eyb her cilwe lê dayî di xeyb
Vê ‘alemê ew têne ceyb dîsa li hêr ew cilwe da

Reng rengi husna sûretan neqş û nigarê destxetan
Bala û bejn û qametan goftî di nazik cilwe da

Şîrînlebên qed neyşeker nazikqedên sîmînbeşer
Zulfan sitar bû roj ji ber biskan li miskê te‘ne da

Guldesteyên nûrînqedem destan ji enguştên qelem
Ew laleyên Baxê Îrem mawer li belgan jale da

Er esmer in wer dêmzerî mehpeyker in surmuşterî
Wîldan û hûr in ew perî hatî lîbas û came da

Çendî ku xeml û rewneq in lew ji evînî mutleq in
Têk cilweyêt nûra heq in ‘işqa ezel pê şêwe da

Husna munezzeh bênîşan we di vê bi neqşê zerefşan
Xal û xetên ‘enberkeşan bên dên di vî lebsê hû da

Da ew bi husna dilberan xeml û lîbas û zîweran
Bêtin şuhûda beseran bînahiya her dîde da

İnci gibi bir yüz verdi her güzele, cazibeli bir ruh her bedene
Kâtip yücelerde yazmış çok noktalı gubarî hatla bu nüshayı

Kâtip yazmış harflerini, ruhla bedene vermiş nurlarını
Vahib ismiyle tek tek koymuş nokta, kayd ve i'rabını

Ezel kitabetinin nakkaşı baştan başa o nurlu harflerle
Süsledi onlarla adem levhasını birbiriyle ahenk içinde

Bu şekil ve sûretlerin aslı tezyin edilmiş yüce bir makamda
Onlara nispetle birer gölgeyiz biz, Allah'ın takdir ve tertibinde

Bu tarz ile bütün âlem ayna oldu Hakk'ın isimlerine
Varlıkta tecelli eden nur, aksedip göründü hayal sûretinde

Her varlığın var bir ruhu, bir şekli; tılsımlarla yüklüdür her biri
İsim olmuş her biri diğerine, ihtilafsız yerli yerinde

Tek gerçek tek hüviyetiz, aynı mastardan türemiş isimleriz
Mutlak olarak mevhum şeyleriz, aynada görünen akisleriz

Işığımız aynı nurdan, tecellimiz aynı Tur'dan
Kaynayan bir kazan olur sonunda damla damla sızar durur

Gaipten nur tecelli etmiş ayıplardan beri olan güzellere
Varlık sahasına gelen o nurdur görünür bu âlemde yine

Rengarenk güzellikleri var, elyapımı nakışlı sûretlerin
Nazlı, cilveli konuşmaları var, bâlâ-kamet tatlı dudaklı güzellerin

Tatlı dudaklı, şekerkamışı boylu, gümüş göğüslü nazeninler
Zülüfler perde olmuş ardındaki güneşe, misk saçmada kâküller

Bir güldestedir nurdan ayakları, kalem gibidir parmakları
O İrem bağının laleleri, döndü jalelere gül suyu yaprakları

Kimi esmer, kimi altın yüzlüdür, Müşteri yıldızıdır o mehrular
Huri, vildan ve periler gibi göründüler cazibeli giysiler içinde

Cazibe ve süsleri olsa da, mutlak güzellikten gelir
Hak nurunun cilveleridir tümüyle, onlarda tutuştu ezeli aşk

Güzellikleri için delile ne hacet, altın yaldızla süslemiş onları Sâni
Yüzdeki benlerine amber çekilmiş, yağmalamada durmadan gönülleri

Dilberlerin güzelliği için verdi o, süslü giysiler ve mücevherleri
Gelip görünse gözlere, o gören her gözün nuru

Bunmêti husnê rengi reng nay û def û qanûn û çeng
Ew ‘işq e wan tînit bi deng lêkin ji husnê nexme da

Sirra kelama quddisî dem dem di lebsê nefisî
Têtin tenezzul vê hesî nayê bi bang ev qisse da

We divê ku ‘uşşaqin hebin dildar û muştaqin hebin
Wê şemsê afaqin hebin da kifş bibit di spêde da

Da kifş bibin kewkeb û çerx rabin hezar Me‘rûf-i Kerx
Şiblî û Se’dî’w Alê Ferx ‘işqê di wan keşfa xwe da

Da husn û hub di mezheran we ji yek tecella bin her an
‘Aşiq bixwûnin defteran di husna mehebbet-name da

Husn û cemal û ‘işqe [y]e aram di perdê da nihe
Mehbûbê lew hetta nuhe nabin di perde û [x]ilwe da

Mehbûb û xûb û dilberan bigrê li wan heftê deran
Dê xwe j’şibak û penceran binûmîn di xeml û behce da

Ew laleyên wey tazeter di fesla biharê tên nezer
Pey pey ku dê ew bêne der xweş xweş di ‘erdê xare da

Remzek xerîb pur muşterî nazil bibit di xatirî
Karê te daîm ragirî xef bit di nêv qelbê te da

Mefhûm ku bû me‘lûm di dil zîwer bidî dê sed ‘emil
Bînî lîbasek purxemil hingî ku se‘y û cehde da

Lefz û ‘îbaret came ye mehbûbê me‘na bi xwe ye
Lê xeml û husnek zêde ye lewra li husnê zêde da

Min ev mîsale ji bo te best zoran bi zulfan dil vebest
Herçi te dî sûretperest durrê yetîm bêfeyde da

Pîs û xirab û zişt û ‘ar ma ew bi xemlê têne kar
Ê qeyd li pê bî nedye narê hubbê xwo di nava sîne da

Çarê hilîn yarê bibîn ne d’perdeya tarî bibîn
Sed carî ez karî bibîn gul wê di nava bexçe da

Ew bû mûrada Kirdigar lew kir îrade’w ixtiyar
Vî bexçeyê her gul-bihar geş bûn bişkû’w xunçe da

Bayê evînê lew livî ku di qişt û zulfa ser çevî
Herdem hezar dil da kevî xal lew di damê dane da

Türlü türlü güzellikler ortaya çıkıp görünsün diye
Seslendirir aşk onları ney, def, kanun ve çeng nağmeleriyle

Enfes giysilere bürünüp sessizce iner mukaddes kelam an be an
Bu his ile gökten indiklerini, feryat içre ney söyler durur

Âşıkları, müştakları, gönül alan sevgilileri ister kelâm-ı akdes
Keşfolunup bilinsin diye geniş ufuklar ister o güneş

Ta ki görünsün yıldızlar semada, binlerce Maruf-i Kerhî çıksın
Şiblî, Sa'dî ve Ferruhî gibilerde kendini gösterdi aşk

Ta ki güzellik ve aşk her dem mazharlarda birbirlerine görünsün
Âşıklar güzelliğin muhabbet-namelerinde okusun diye aşk defterini

Aşk, hüsün ve cemal oldukça rahat yok yokluk perdesinde
Güzellik oldukça sevgilide, gizleyemez kendini perde gerisinde

Güzelleri ve dilberleri yetmiş kapı ardına kilitlesen de
Pencerelerden çıkıp her şekilde gösterirler kendilerini yine de

Bahar mevsimi gelince açılır o taze laleler
Peya pey başlarını çıkarıp dikenli topraktan biterler yer yer

Gönülçelenden bir işaret peyda olup yerleşince kalbe
Gücün yetmez artık onu gizleyip saklamaya bir yerde

Aşk malum olunca gönülde süslenip bürünür yüz renge
Cezbedip çeker kendine âşığı, görünce onu süslü giysiler içinde

Birer surettir lafız ve ibareler, manasının kendisidir asıl sevgili
Onda hesapsız bir güzellik vardır, çünkü o güzelliğe güzellik katar

Senin için dizdim bu misali ki çokları bağlamış gönlü zülüflere
Gördüğün her bir zahirperest kaybetmiş nefis incileri boş yere

Pis, kötü, çirkin ve arsız olanlar hiç süs ile yararlı hâle gelir mi?
Ayağı prangalı olanlar hissedemezler aşk ateşini yürekten

Perdeyi kaldır da gör sevgiliyi, karanlık perdeden görmeye çalışma
Gücün varsa eğer, yüz kez görebilirsin bahçedeki gülü

Böyle takdir eylemiş Halik ezelde, böyle tecelli etmiş irade
Bu gül bahçesinde her gül baharda açılır gonca olur

Aşk rüzgârı esince tuzak halkalarına döndü zülüfleri
Her dem binlerce gönül düştü o tuzağa, daneye döndü benleri

Behra wucûdê coşi hat nûrek tenezzul bû sifat
Hatin te'eyyun têk sifat eşya zuhûr 'ilmiyye da

Eşya di 'ilmê bûn zuhûr isman ji feyza ismê nûr
Teqwîmi bestin bêqusûr hukmê sifatê seb'e da

Lew 'alemê teqwîm best her ismekî fi'lek xwe xwest
Hukmê teserruf da bi dest her wî di mulk û qebze da

E'raz û xeyr û cewheran wahid ji eslê mesderan
Te'sîrê bexşê mezheran sed rengî herf û sîxe da

Feyza hurûfên 'aliyat behsê sutûrên safilat
Ayat û wesfên muhkemat tertîbê 'eşr û sûre da

Katib keşandin ew hurûf her talibê lê bit wuqûf
Dê bên ji dil sed ah û ulûf serxet li lewhê sade da

Ew des[t]xetên katib Semed Wahid li ser lewha Ehed
Neqşek reşandî bê'eded ce'da cemalê şane da

Esmayê kamil ras[t] kirin ci[h] ci[h] qewaîl ras[t] kirin
Bala fewaîl ras[t] kirin jê 'illetê sûriyye da

Esma muqabil bûne zewc [lê] cumle jê bin fewci fewc
Behra wucûdê hate mewc mewcan di behrê lucce da

Coşiş ku da deryayê cûd di ayîneya ismê Wedûd
Carek tecella bû wucûd nûrek ji nûrê [jê] veda

Nûrek ji nûrê [w]î vekir genca zuhûrê pê vekir
Kenza xwe qufl û mifte kir hêj wê di qufl û mifte da

Husnek munezzeh sewwirand nûra hebîbî afirand
'Alem di kunhê heyyirand Rûhi'l-qudus can yexme da

'Erşê sifatan bû heyat ew şahidê qudsî-sifat
Yê hat te'yyîna nûr-û zat sêwan û şewq û hale da

Husna ji 'işqê sewwirî xaret kirî hûr û perî
Herçî di kunhê fekkirî da ma di 'icz û hîre da

Ew sûret û mir'at û husn jê bû zuhûr ayatê husn
Lê bû tecella zatê husn, husnê di wî serçeşme da

Serçeşmeya husnê ew e Xurşîdê 'alem pertew e
Ger bedr e wer maha new e wer Muşterî ya Zuhre da

Coşunca varlık denizi, bir nur indi zat-ı mutlaktan
Açığa çıktı cümle sıfatlar, göründü eşya ilmiyyede

Feyzini ism-i Nur'dan alıp eşya göründü ilim aynasında
Yedi sıfatın hükmü içinde intizama girdi kusursuzca

Düzene girdi âlem, kendi fiilini istedi her bir isim
Eline verdi tasarrufunu, kabzasında tuttu tüm âlemi

A'raz, gayr ve cevherlerin kaynağı birdir aslında
Lakin yüzlerce şekil, harf ve kalıp vermiş Hak Teala onlara

Ulvi âlemdeki harflerin feyzi ile süfli âlemdeki satırların bahsi
Muhkem ayetlerin vasfı tertip edilmiş sure ve aşırlarda

Kâtib-i kudretin yazmış olduğu harflere, vakıf olan her bir talib
Okuyunca onları safi bir levhada, yüzlerce ah kopar gönlünde

Ehadiyet levhasındaki el yazısıdır Kâtib-i Samed'in yazdığı
Allah sayısız nakışlarla süsleyip, düzene koymuş o güzelliği

Kemale ermiş isimleri dizince, yerli yerine oturdu sözler
Fiilleri çekimleyince onlardan neşet etti suri illetler

İsimlerin tümü çifter çifter ondan dalga dalga kopunca
Varlık denizi coşmaya başlayıp, büyük dalgalar kopardı

Coşunca cömertlik denizi, varlık tecelli etti Vedud isminin aynasında
Varlık birden tecelli edince, o nurun parıltısı aydınlattı her tarafı

Parıltısını gönderdi o nurun, zuhur hazinesini açtı onunla
Kapattı sonra hazinesini, ki o zamandan beri kilitli durur

Münezzeh bir güzellik tasvir edip Habibullah'ın nurunu yarattı ondan
Ruhü'l-kudüs âlemi bu sırla hayrette bırakıp canları yağmaladı

Hayat buldu sıfatların arşı, her taraf o kudsi sıfatlı mahbub ile doldu
Zatının nurunu açığa çıkarmak için hale ve ışıklarla süsledi etrafını

Aşktan doğan o güzellik; yağdı hurilerle periler üstüne
Bunun künhünü düşünenler aciz kalıp düştü hayrete

O sûret, ayna ve güzellikten yine güzellik ayetleri göründü
O gerçek güzellikten neşet etti bütün güzelliklerin kaynağı

Güzelliğin kaynağı odur, âlemi ışıklandıran Güneş'tir o
Hem dolunay, hem yeni doğmuş hilal, hem Müşteri ve Zühre'dir o

Wîldan û hûr û wer perî şîrîn û mehbûbên berê
Hemyan ji husna Xawerê [n]ûrê di wan yek zerre da

Barî ji nûra Ehmedî sirra sifatên sermedî
Di ayîneyê zatê xwe dî keşfa kemalatê xwe da

Ew bû qelem ew bû ‘eqil lew pê hedîsa da neqil
Deryayê ‘ilm ew bû şuxil tefsîlê ‘ilmê cumle da

Ew bû di cumle rabite mîzan ismê basite
Feyza Heq ew bû la-wasite çeşmê wucûdê surme da

Yek bû elîf-reng nuqte kir çend şiklê dî lê zêde kir
Her dem peyapey sifre kir bala bi bala rutbe da

Wahid ji nûra wê durê peymane û cama surê
Mey rêhtî anî ber firê hem cam û hem peymane da

Xeyb û mîsalê herdu silk peyweste anîn le‘l û mulk
Ew katibê elmasê kilk ew xame hem serrişte da

Nûra tecella hate ‘erş esma hemî lê bûne neqş
Enwar çû heta bi ferş isman ji zat ra secde da

Katib qelem dîsa gerand ismek ji isman sewwirand
Kursî ji nûrê afirand cennat û xuld û sidre da

Serçeşmeya vê berzexî vêkra semed dabû rexê
Feyzê ji perda ber ruxî dagirt û cih cih fûre da

Ew berzexa reng ayîne hingî ku eşya dayîne
Wan tê şemal îsayîne lê sûretek ‘eksiyye da

Wesf û kemalatê subûh herfên kitaba ‘eql û rûh
Ismek divê pê bin wudûh lew lewh û kilk û xame da

Ew nusxeya ‘alî-isim lewhek [d]ivêtin reng cisim[2]
Da herfi pê bin murtesim herfan şikil nûriyye da

Ew latê husn in ‘eyn in nûrê sûret bi sûret tên zuhûr
Ins û perî wîldan û hûr bejnên di nazik zîne da

Her yek ji feyza ismekî tên sûreta tilismekî
Lew me‘neya her cismekî pertew bi nûrek secde da

2 Piştî vê malikê çardeh malik hene ku di vê nusxeyê de nehatine, lê di nusxeyên de hene.

Gerek vildan ve huriler, gerek peri ve eski şirin sevgililer
Güzellik güneşinin nurundan hepsi ancak bir tek zerre alabildi

Nur-i Ahmedi'den saçılan nur, ebedi sıfatların sırrıdır
Zatının aynasında görüp açığa vurdu kemalatının sırlarını

O idi kalem, o idi akıl, böyle geldi bize rivayet hadislerle
Çalıştırıp ilim deryasını şerh edip sundu bize ilmi bir cümlede

Eşya arasındaki bağları, ölçüleri ve isimleri koyan o idi
Hak Teala'nın feyzi idi, varlığın gözüne sürme çekti vasıtasız

Elif gibi bir idi, sonra noktalar ile birkaç şekil ilave etti
Sıfırlar koyup art arda yükseltti böylece rütbelerini

Vahid olan Allah o incinin nurundan tılsımlı kadehe
Mey doldurup câm ile peymaneye içmek için sundu bize

Gayb ve misaldir o inci dizisi ki peya pey getirdi la'l ve mülkü
O elmas kalemli kâtip, o kalemden bu reşhayı verdi bize

Arşa indi tecelli eden nur, nakşoldu onunla tüm isimler
Yeryüzünü kapladı nurları, secdeye kapandı zatına isimler

Kâtip kalemi yeniden gezdirip isimlerden bir ismi tasvir etti
Nurdan yarattı kürsiyi, huld cennetiyle sidre-i müntehayı

Berzahın hayat çeşmesi baştan başa ölümsüz kıldı bu sahili
Feyzi yüzündeki nikaptan alıp yer yer coşup taştı böylece

O ayna misali berzah o kadar eşyayı içine aldı ki
Herşey aksedip bir mum gibi aydınlattı tüm varlığı

Tertemiz kemalat ve vasıflar, akıl ve ruh kitabının harfleri
Apaçık görünsün diye levh ile kalemi yarattı Halik

Ta ki, şekillenip görünsün üstünde harfler nurani şekilde
Cisme ihtiyacı var o yüce vasıflı levha şeklindeki nüshanın

Onlar güzellik nişanesi nurdan tecelli edip görünür değişik şekillerde
Böyle nazik kametler bulunmaz insan, peri, vildan ve hurilerde

Ayrı bir isimden feyz alıp tılsım şeklinde görünür bize her biri
Ki her birinin parlak manasından bir nur secdeye gelir

Da sirrê tewlîdê bibêm ne bi wehm û teqlîdê bibêm
Me'na ji tewhîdê bibêm dil ev eda bê şubhe da

Me'şûq û 'aşiq herdu lat meczûbi yek dî bin sifat
Hîna ku bû yek îltîfat be'dek sifatan hisse da

Ew wez' herfî bû tilism lew hat te'yyîn şexsek ism[3]
Ser da libasî rûh û cism şeklê ehadî sufre da

Hay û hûya subbûhiyan reqs û semaya qudsiyan
Teşbîhê coşa sofiyan feryad û zikrê lehce da

Westayi şaxis sef sef in batin di 'xeybê da xef in
Teşbîhê berqa xatif in lami' di çerxê tis'e da

Zaza bi cama badeyê yar têtê nava helqeyê
Medhûşi cama wê meyê şaş û kulav aşufte da

[Remza] cama şerbetê xef têtê nava suhbetê
Her çî ku fincanê detê wî can bi nezr û sedqe da

Şem'a wîsalê her geş e şewqa şemalê ateş e
Mey di peyalê bêxeş e saqî 'ecebreng bade da

Saqî 'ecebreng bade rêht me'şûq û 'aşiq mey dimêt
Fincan bi fincan da û rêht kama dilê bêçare da

Eşya peyapey wellidîn yek yek ji weslê bedridîn
Hem mesder în hem mewrid în wê qulzumê ev reşhe da

Ev reşhe da wê qulzumê mey hate tasa 'alemê
Cama cihanbîn da Cemî bi Eskenderî ayîne da

'Eksa ji husna meyfiroş avête fincanên di boş
Mey lew di caman hate coş fûrî di nêva kûze da

Saqî ji dengê bulbul e avête çerxê xulxule
Rûhan bi dorê silsil e govend û reqs û helqe da

Mehbûb bi cama qerqefî carek xwe nîşan da sefê
Nayê bi awazê defê çengê bi qanûn nale da

'Eynê tebî'et cismê gul bişkift di wî baxê du gul
Husnê gerand lê camê mul 'işqê di wî jî pence da

3 Ev beyt di nusxeyên dî de nîne.

Var olmanın sırrını demem için gerek yok vehm ve taklide
Tevhid konusundaki sözlerime kalp kesinlikle şehadet etmede

Âşık ile maşuk bir olunca meczup olur sıfatlar birbirine
İltifat edince biri diğerine birleşmek ister sıfatlar tümüyle

Tılsım oldu vad'-ı huruf bundan taayyun etti isim
Libasa bürünüp göründü ruh u cisim çoğalarak vahdet aynasında

Subbuhilerin hay-huyu, kuddusilerin raks ve semâ'ı
Sufilerin zikirde feryad ve çoşması gibi sardı her tarafı

Saf saf olmuşlar kıyamda gaybda gizlenmiş iç dünyaları
Göz alıcı şimşek gibidirler parıldamalarıyla dokuzuncu semâda

Mey kadehiyle yâr gelip yer alır raks halkasında sazlar eşliğinde
Bu meyle mest olanlar çıkarıp atar başlarındaki serpuşlarını yere

Mey kadehindeki remizler gizlice gelip ulaşır meclise
Her kim o kadehi sunarsa nezredip sadaka verir cânını

Yanmadadır vuslat mumu daima, ateş alevi gibidir parıltısı
Hilesizdir piyalede şarap, garip bir bade sundu bize saki

Harika badeyi döktü kadehe saki, âşık ve maşuk emmede o şarabı
Kadeh kadeh verip doldurdu ondan, verdi biçare gönlün muradını

Günyüzüne çıktı eşya peş peşe, ayrıldı sonra vuslattan birer birer
Hem masdardır hem çekimidir, o denizdendir şüphesiz bu damla

Bu damlayı o deniz verdi ki mey ile doldu âlemin kadehi
Âlemi yansıtan aynayı İskender'e veren, Cem'e de vermiş cihannüma câmı

Mey satıcının güzelliğinin aksi, dolu şarab kadehlerine vurunca
Birden bire mey kadehlerde coştu, kaynayıp taştı testide

Sakinin bülbül gibi sesi velveleye vermiş tüm semayı
Ruhlar toplanıp etrafında, raks ve oyun halkaları oluşturdular

Göründü yâr mey kadehiyle bir kez raks halkasında
Ney defin avazıyla, çeng de kanun eşliğinde inlemede

Aynıyla cism-i gül olan tabiat iki gül açmış o bağda
Güzellik dolaştırmış şarap kadehini, aşk da uzattı elini ona

Berzex bi berzex bûne rast lêk tebbitî bê kêm û kast
Menzil bi menzil hilguhast hetta ku dur çû di huqqe da

Avête durdana xwe dur îsand ji misba[h]a xwe sur
Elmasê bi necma nehs û kur mihra sitêra se‘de da

Çewkanê bayê lamekan fulka felek qaîm sukan
Teşbîhê goy da ber şeqan her bêqirar û sekne da

Ew kamilê bê‘eyb û neqs, neh çerx her new‘ek bi şexs
Rengek xwe wî anî bi reqs, tê seb‘e û seyyare da

Her ne bi vê cehd û lezê, çerxên li dora merkezê
Behra du ‘alem lê bezê, tê wî ev hebab sergeşte da

Behra du ‘alem lê zebed, mewcên hebab in hin cemed
Peyweste têtin cezr û med, seywan li sehrayê veda

Ew xî[v]eta kewkebmîsal, geh bedr e têtin geh hilal
Sê[z]deh duwazde mah û sal, çerxek li dewrê seb‘e da

Min dil ji fehmê qasir e j’wê sûretê çar ba kir e
Pê bû temam ev daîre neqşek ‘eceb gerdende da

Yek yek ji teqwîma qedîm, anî neseq hukmê hekîm
Avête vê lewhê reqîm, di vê ‘alemê şu‘leyye da

Hindî ku xett û nuqte ne, ewda‘ û eşkalin tê hene
Her yek bi miqdarek xwe ne, xetta tesewwur rê neda

Miqdar şiklê hendesî, kêm-zêde û hemyan hesî
Yek nuqteyek pê nahesî, hetta bi sethê sufle da

Mersef di nav wan meş‘elan, qet‘en mesafe’w merhelan
Sirra burûc û menzilan, resma sulûka cadde da

Ew yek bi yek xalî nehin, bê hikmetek halî nehin
Wan surek halî nehin, ev reqs bê mestane da

Mestane govendê [d]ikin, reqsê li dor findê [d]ikin
Qesta şekerxendê [d]ikin, le‘lan ji gewher xende da

Tê badê çerxa lewleban tedwîr û seyra kewkeban
Di spêde roj û şeban, ihsan û lutf û şefqe da

Berzah berzah yerleşmiş ruhlar, eğrilik noksanlık yok aralarında
Menzil menzil katetmişler yolu, inci girinceye dek hokkaya

Kendi inci tanesine attı, incisini parlattı güzellik lambasıyla
Uğursuz yıldızlar elmas'ıyla, uğur getirdi yıldızlar sevgisine

Lamekân rüzgârının çevganı, feleğin gemisine demir attırdı
Tıpkı bir gûy (top)a vurur gibi durmaksızın bozdu istikrarını[2]

Kusurlardan beri olan o kamil, dokuz feleğin tümünü
Yedi gezegenle birlikte raksa getirdi birer birer

Bütün gezegenler bu hızla dönmede bir merkez etrafında
Her iki âlemin denizi coşar, bu denizin kabarcıkları mest olur

Üzerinde iki âlemin köpük olduğu deniz, kimi dalga ve kabarcıktır, kimi buz
Art arda gelir med ve cezir, çardak kurmuş varlık sahrasında

Bir yıldız gibi olan o çadırda, gâh bir dolunay gâh bir hilal döner
Dokuz feleğin etrafında on iki on üç ay ve yıl devam eder

Gönlüm kavramada yetersizdir bu kördüğümü
Tamamladı onunla bu daireyi, her gün yeni bir nakış işleyerek

Hakim olan Allah'ın hükmü nakşetmiş kadim takvimde onu
Gösterip hattını o levh-i merkumda, aydınlatmış tüm âlemi

Ne kadar nokta ve yazı varsa, şekil ve sûretler vardır onlarda
Kendi ölçüsüncedir her biri, anlaşılmaz ilahi yardım olmadan

Az ya da çok hissetmez kimse o miktarla hendeseden
Tasvir etmiş onu yukarıdan aşağıya kadar Öklid

Bu parlak yıldızlar düzeni, bunca mesafeyi katedip gezmeleri
Burçların ve menzillerin sırrı, bu harika akışın resminde gizli

Boş değildir hiçbiri, yüksek hikmetlerden uzak değil hiç biri
Bir cezbe olmasa hiç raksedip dururlar mı böyle mestane

Mestane raksedip dönmedeler o mumun (güneşin) etrafında
Al dudaklı tatlı sözlü cevher gülüşlü sevgiliye ulaşmak isterler

Felekler dönmede, yıldızlar onu seyr ve devran etmede
Gece gündüz o her daim ihsan ve lütuf bağışlamada

2 Burada "çevgan" ve "gûy"un beraber kullanılması beytin bağlamı dışında, Doğu edebiyatlarında çokça yazılmış "Gûy u Çevgan" isimli alegorik mesnevilere göndermedir.

Sûret bi sûret Heq kişand, lewhê heyûla neqqişand
Zêrav ji nûrê lê reşand, teqwîm û şikl û xane da

Katib di çerxê cedwelî, xweş neqşek avêtê dilî[4]
Kir haşiya Heft Heykelî, nêv kulliyatê xemse da

Danîn di pergaran esil, bestin muqabil deh fesil
Vêkra de[w]aîr bûn wesil, berzex bi berzex xeffe da

Çar ‘unsur in çar teb‘et in, er ew bi mîzan vêk ketin
Bi feyz new‘ê lêk ketin, wan sûretê şexsiyye da

Hetta bi mîzan çar esil, vêkra nebin cem‘ û wesil
Cisman di hev naden nesil, bazû di yek da rence da

Çar ummehat in sê benat, lew bêqirar in bêsebat
Yek ‘işq û meyl û îltîfat, di ev taze deyra kuhne da

Hin suflewî bazî [d]ikin, hin meylê evrazî [d]ikin
Xweş reqsek û şehbazî [d]ikin, kefa meya gulgûne da

Her hey’at û her cismekî, her new‘ û ferd û qismekî
Rûh wî bi destê ismekî, mayî di qebze’w pence da

Kullab bi destê Wahib e, ya Rebb çi reng bêcazib e
Yan xafid e yan nasib e, ya ref‘e û yan cezme da

Ew cezme dayî merkezan, ey dil ji ber şewq û lezan
Hikmet bi qanûnê bizan, Heq ehlê heq ev jê firqe da

Remzên nucûm û hey’atê, ‘eqlê mucerred naretê
Bênûr û ‘ilmê wehdetê, dama di şekk û şubhe da

Feyyadê ‘ilmê min ledun, pey pey ji behra “kaf û kun”
Kef kef bi ustadê sexun, her gewherek nasufte da

Feyza u‘lûmê felsefe, pur kifş e lê sirr û xef e
Min dî di camek qerqef e, fincan bi can min cur‘e da

Her neh mulki kaxek in, dewr ji asitanî axik in
Lê darî ew jê şaxik in, vî terhî insan mêwe da

Insan ber û ‘alem durext, sultan ji xilwet hate text
Pê zeyyinîn îqbal û bext, dewlet ji bala tale da

Sultanê bala hate xwar, lahûti ji nasûtî veşar
Peyweste bûn nuqte’w medar, dewra ‘urûcê lewne da

---

[4] Melayê Cizîrî di vê malikê de behsa “xemse”nivîsînê û kitêba Nizamî *Heft Peykêrê* dike ya ku têde behsa nêçîrên hukumdarê Sasaniyan Behramê Gur diket.

Çeşitli şekiller çizerek Allah süsledi heyula levhasını
Nurlu altın suyu serpmiş üstüne, düzenleyip dağıtmış hanelere

Kâtip felek cetveliyle ne güzel nakşetti bu gönlü
Heft Peyker'e haşiye kılıp, hamse külliyatı arasında[3]

Pergelle bir daire çizip Kâtip, onlara mukabil bağlandı on fasıl
Birleşmiş sonra daireler, berzah berzah giderek görünmez olmuş

Dört unsur ve dört nitelik bir araya geldi bir ölçü ile
Feyzde ise farklıdırlar birbirlerinden şekilce ve sûretçe

Bir araya gelip birleşmezse bu dört unsur bir ölçü ile
Asla ayrılıp fark edilmez cisimler, ne kadar çabalansa da

Dört ana, üç kız, durmazlar hiçbir kayd ve kararda
Aşkları, sevgileri ve meyilleri birdir bu köhne dünyada

Kimi oynaşıp durur seviyesizce kimi de yükseklere meyleder
Gül renkli şarabın köpükleri içinde raksedip kanat çırpar dururlar

Varlıkların her bir nevi, her bir ferdi, her bir kısım ve heyeti
Allah'ın güzel isimlerinden birinin idaresi ve hükmü altındadır

Vahib'in elindedir cezb aleti, ya Rab onu nasıl da cezb eder
Ya cer eder ya nasb eder ya ref' eder ya da cezm eder

Gönül, bu kararı merkezlere vermiş Hak Teala şevk ve iştiyak ile
Hikmeti kanunla anla ki Hak gönül ehlini bundan ayırdı

Ulaşmaz akıl tek başına yıldızların ve feleklerin remizlerine
Vahdet ilminin nuru olmazsa düşüp kalır şek-şüphe tuzağında

İlm-i ledünün feyzini veren Allah, "kâf u kün" denizinden
Söz incisinin ustası ile avuç avuç işlenmemiş cevher verdi

Felsefe ilminin feyzi aşikâr görünse de giz ve sırla doludur
Şarab kadehinde gördüm onu, o kadehin bir yudumuna verdim canı

Dokuz felek bir köşk gibidir, aynı eşikteki toz toprak gibi devirleri
Aynı ağacın dalı olup bu şekilde insan meyvesini verdi

Kâinat bir ağaçsa insandır onun meyvesi, halvetten gelip oturdu tahta
Onunla süslenmiş ikbal, devlet bulmuş onunla saadeti

Yücelerin sultanı indi yeryüzüne, böylece lahutu gizledi nasut
Âlemin merkezi oldu daima, böyle başladı yükseliş deveranı

---

3 *Heft Peyker*, Nizamî'nin önemli mesnevilerinden biri olup Sasani hükümdarı Behrâm-ı Gûr'un av maceralarını anlatır. Melayê Cizîrî, "hamse" (beş mesnevi) yazmada usta olarak bilinen Nizamî ve eserine bu vesileyle değinir.

Dewrî gihande yek teref, mehbûb di fincana sedef
‘Aşiq dîtin sef bi sef, durdaneya seyyale da

Saqî ku da min ev silav, feyza meya gulgûn û saf
Zail kirin şubhe û xîlaf, ‘ilmek ji ber bê ruq‘e da

‘Ilmek nima dil pê numûc, qelbê di ‘işqê ket ‘urûc
Dê tey biket çerxê burûc, şehper li dara sidre da

Dolab û çerxa neh felek, pêş destê kursî wek helek
Sergeşte haîm têt felek, li dor nuqteya mewhûme da

Ehsan ji vî sun‘ê refî‘, eşkal û ewda‘ên bedî‘
Têtin ew ê nûrî wek beqî‘, bê ‘eyb û neqs û rexne da

Ehsen ji vî nezma letîf, çendan subuk werne xefîf
Mehbûb bi destê xwe’y şerîf, neqdê me muhr û sikke da

Ehsen ji vî wed‘î **Mela** eşkal û ewsafên hela[5]
Lew dil bi wan bû mubtela cezbe’w celal e d’sîne da

2

Ismê te ye mektûbî di dîwanê qidem da[6]
Herfek qelemê ‘ilmê bi teqwîmê reqem da

Eşkal û xetên daîreyê nuqteyê ‘ilm in
Ev neqş û mîsalên di xeyalatê ‘edem da

Mîm metle‘ê şemsa ehed ayînesifet kir
Lami‘ ji ‘Ereb berqê li fe[xx]arê ‘Ecem da

Da şahidê esma bi hemî wechî binasîn
Yek mestê Semed kir bi yekî neqşê senem da

Yek girt bi zulfê we yekî xalê numayî
Ayîne bi Eskender û hem cam bi Cem da

Erwahê muqeddes şebê qedra[n] te dixwazin
Nûra te ye misbahê di qindîlê Herem da

Da weqtê lîqayê bi te hey bin di beqayê
Min neqdê dil û can di fenayê bi selem da

---

5 Ev malike di nusxeya me ya sereke de nebû, me ew ji nusxeyên dî stand.

6 Pêşiya vê şi’rê li destxetê ev îbare heye: “Haza Dîwanu reîsi’ş-şu‘ara Şêx Ehmed el-Cizîrî rehimehullah.”

Her tarafa ulaştı devran, sevgiliyi görünce sedef fincanda
Âşıkları tavaf eylediler sıra sıra, sonra verdiler o saf badeyi

Saki verince o gül renkli saf şarabın feyzinden bana bu selamı
Giderdi kalbdeki tüm şüpheleri, ezberden vesikasız bir ilim verdi

Herşeye mikyas bir ilim doğdu gönülde, aşkta uruc eyledi kalbim
Felekleri ve burçları aşıp süratle ulaştı ta sidretü'l-müntehaya

Dokuz çarkıfelekle devran gelip halka olmuş kürsü önünde
Felek sarhoş ve şaşkınca gelip döner mevhum noktanın etrafında

Ne ince, ne güzel şekiller ne harika vasıflardır bunlar!
Ayıp ve kusurlardan uzak, nurdan bir rik'a hattı gibidirler

Hızlı ve hafifçe gelmiş olsa da yok bu nazımdan daha latifi
Kendi mübarek eliyle mühürleyip tasdik etmiş çünkü sevgili

Bu nazımdan, bu tatlı şekil ve vasıflardan güzeli var mı **Mela**
Gönlün onunla mübteladır ki cezbe ve celal göründü sinede

2

Kıdem divanında yazılı olan adındır senin[4]
Kalem en güzel şekliyle adını yazmıştır senin

Yokluk ve hayal âleminde görünen bu nakışlarla misali sûretler
Ezeldeki ilahi ilminden birer noktadır senin

Ehadiyet güneşine ayine kıldı Muhammed adını
Acemde gösterdi Arap diyarında parlayan nurun tecellisini

Kimini âşık kıldı samedi zatına, puta tutkun kıldı kimini
Ki bu ibtilada birliğine tanıklık etsin diye her biri

Kimini zülfüne tutsak kıldı, yüzündeki bene kimini
Ayineyi İskender'e, câmı Cem'e veren sevgili

Arınmış mukaddes ruhlar görmek diler seni Kadir gecelerinde
Işıldayan nurundur senin Harem kandillerinde

Bitimsiz bir dirilişe kavuşmak için seninle daima
Ruhumu ve gönlümü peşin verdim sana fenâ makamında

---

4 Bu gazelin öncesinde şu ibare geçmektedir: "Haza Dîvanu reîsi'ş-şu'ara Şeyh Ahmed el-Cizirî rehimehullah."

Yaqûtfiroşan [d]i kef elmasi şikestin
Ev sefheyê elmasi ku neqqaşî qelem da

Ya Reb ji çi rû leb bi senaya te guşayem
Subhaneke len'n-uhsiye fî şe'nike hemda

Minnet ji Xudayê ku bi 'ebdê xwo **Mela**yî
Iksîrê xemê 'işqê, ne dînar û direm da

3

Meşşateyê husna ezel, çengalê zulfê tabi da
Da 'işqi hil bi[t] pêli pêl, qelbê me jê kullabi da

Husna hebîb û lutfê yar, avête dil 'işqa xedar
Lew selbi kir jê ixtiyar, wê husnê ev îcabi da

Min dî seher zulfêt mest, hatin sema îhrami dibest
Çûn secdeya xalê bi qest, lew haciyan mihrabi da

Miskê reşandî ez dibêm, wan nuqteyan hin bûne kêm
Lê xettê reyhanî li dêm, katib ji nû î'rabi da

Nazikqeda nûrînbeşer, ew bû li min neqşê beser
Dîna xiyalê her seher, nav dîde'ê bêxwabi da

Rûh û rewanê min hebîb, dîsa bi telbîsa reqîb[7]
Rencîde kir miskînxerîb, terka dilê ehbabi da[8]

Wan dest û zend û saï'dan, mey dane şêx û zahidan
Mestî bi çeşmê şahidan, wî nêrgizê sîrabi da

Ew tilliyên nazikreqîq, pur da me fincana 'eqîq
Lew badeya nûrînrehîq, minnet bi min Wehhabi da

Da xef bibit bejna durî, mey rêhte şehkasa surî
Minnet ku îro dêmdurî, dîsa şeraba nabi da

Mey hate fincana sedef, kî dê vexwut îdî bi xef
Saqî bi çeng û nay û def, ferfûriya mehtabi da

'Îd e'w hebîbê nezr e lê, yan dê bi qurban ket **Melê**
Ya Reb bibînim roj hilê, sikkîn di dest qessabi da

---

7 Ji ber mucadeleye di navbera aşiq û reqîban de, şair peyva "reqîb" digel îbareyên me'naxirab bikartînin. Ji ber wê di vê destxetê de jî, kelîmeya "reqîb" serşor hatiye nivîsîn ku şair dixwazit ji reqîb re bibêje, "stûyê te bişkê", "çavên te birijin."

8 Piştî vê beytê beytek dî têt ku ew di vê nusxeyê de nehatiye.

Nakkaş-ı ezel, sevgilinin yüzünü tezyin ile nakşedince
Hasedinden kırılıp yere düştü elmaslar mücevher çarşısında

Yarab, ne yüzle açayım ağzımı hamd etmek için sana
Ne kadar övsem de saymaya gücüm yetmez kadrini

Şükürler olsun Allah'a ki kulu olan **Mela**'yı
Aşk iksiriyle sarhoş etmiş, vermemiş ona altınla gümüş sevgisini

3

Ezeli güzelliklerin meşşatesi zülüflerin çengelini tuzak yapmış
Ta ki dalga dalga coşturup aşkımızı, ona esir etsin gönlümüzü

Sevgilinin güzelliği ile lutfu acımasız bir aşk bıraktı gönlümüze
Alarak elimizden iradeyi mecbur kıldı bunu bize

Yârin semâ'a duran mestane zülüflerini gördüm seher vaktinde
Yüzündeki ben için hacılar gibi secdeye kapandılar, kaşlarının mihrabında

Misk kokular dağıtır eksilmiş olsa da yüzündeki benler
Kâtip o reyhani tarzdaki yüzünün yeniden yapmış i'rabını

Parlak tenli, zarif boylu sevgili gözümde canlanır durur
Girdikçe hayalime her seher, gözlerime dolan uykusuzluktur

Ruh-ı revanım, sevgilim yine rakibin kışkırtmasıyla[5]
Yaraladı bu garib ve miskini, düşünmeden sevenlerinin gönlünü

O eller, bilekler, kollar mey sunmuş nice şeyhe ve zahide
Suya kanmış o nergis ki mahmur kılmış gözlerini dilberlerin

O ince, narin parmaklar az sunmadı akik kadehten bize
Minnet olsun Vahhab'a ki, o saf badeyi vermiştir bize

Yâr, endamı gözümüzden gitsin diye sultani kadehe döktü şarabı
Şükürler olsun ki inci yüzlü sevgili yine sundu bizen en saf şarabı

Mey döküldü yine sadeften kadehlere, kim içer onu artık gizlice
Saki ay gibi parlak kadehi sundu bize; çeng, ney ve def eşliğinde

Bu bayramda sevgilinin bir adağı var, kurban edecek **Mela**'yı
Ya Rab, görür müyüm gün doğarken elinde bıçağıyla kasabı

---

5 Bilindiği gibi âşık ile rakip arasında bir kavga vardır. Bu sebeple de "rakip" kelimesi hep olumsuz anlam daireleri içinde yazılır. Bu elyazması nüshada da "rakip" kelimesinin ters yazılması bundandır ve şair bununla rakibe "boynun devrilsin" demek istemektedir.

4

Muxbeçeyên meyfiroş, her seherê tên sema
Badexworan noşi noş, mane li dorê cema

Hin gulê bo'enber in, hin di şirîn esmer in
Hin zerrîn dane yin, mislê Suheylê sema

Hin zerî ne pursir in, surperî ne dêmdur in[9]
Min ku di çerxê we dît sebr û qerarim nema

Yarê ku dîn em geda desti bi destê me da
Em bi semayê birîn reqs û sema jî we ma

Gote me durdaneyê em ji te û tu ji me yî
Lew bi heqîqet yek în mes'ele bê şubhe ma

Da me bi destî surî cam ji rengê durî
Cezbe giha dil ku min cam standî ji Huma

Bade me noşî ji dest çûm ji xwe û mame mest
Qetre bi behrê giha behr bi 'eynî xwe ma

Goşi bi 'amê mede terkê mudamê mede
Ekseruhum fî 'ema exlebuhum fî zelama

Herf ji yek bûne fesl ger bibirî wan bi esl
Herf dibin yek xetek xet ku nema nuqte ma

Wehdetî mutleq **Mela** nûr e di qelban cela
Zori di vê mes'elê ehlê dilan şubhe ma

5

Çîn çîn kirin zulfên siya, kesk-etlesa dîba-qeba
Êdî nîşan nabin xuya, têkil kirin lazim seba

Min dî seba danê seher, me'wayê bedrê kir du ker
Qews û qezeh jê hate der, dîsa be zulfan ra teba

Îro ji me l'bedra temam, 'enberfeşan bin sed selam
Ey hudhudê şîrînkelam, ehlen wesehlen merheba

Min dilberek wek dur heye, mehbûbi şîrînsur heye
Husn û cemalek pur heye, Belqîssifet mesken Seba

---

9 Piştî vê beytê du beytên dî tên ku ew di vê nusxeyê de nehatine.

4

Şarap satan muğbeçeler gelirler semâ'a her seher
Toplanır etraflarında, durmadan bade içenler

Kimisi amber kokulu güldür, kimisi tatlı esmerdir
Kimisi altın parçası gibidir, kimisi gökte Süheyl yıldızı

Kimisi altın tenli, gönülçelendir, kimi peri gibi inci yüzlüdür
Benimse kalmadı sabr u kararım raks eder görünce onları

Yârimiz görünce biz kölelerini, el verdi elimize
Götürüp kattı bizi semâ'a, bozulmadan raks u semâ'

"Biz sendeniz, sen bizdensin" dedi o inci tanesi
Ki gerçekte birdir her ikisi, kalmadı ortada şüphe doğrusu

Kutlu eliyle inci gibi şeffaf kadehi sundu bize
Kadehi Hüma'dan almışım gibi cezbe ulaştı gönle

Mest olup geçtik kendimizden içince elinden badeyi
Ulaştı damla denize, bozulmadan deniz aynı kaldı yine

Kulak asma avam-ı nasa, sakın etme badeyi terk
Gaflet içredir, kördür çoğu, eylemezler bunu derk

Bir kaynaktan çıkmış olan harfleri asıllarına döndürsen eğer
Bir çizgi olur harfler, o da asla dönünce sadece nokta kalır

Vahdet-i mutlak bir nurdur **Mela**, tecelli eder gönüllerde
Neylersin ki bu meselede gönül ehlinin çoğu kaldı şüphede

5

Yeşil kaftanlı sevgili, büklüm büklüm yapmış siyah zülüflerini
Saba rüzgârı dağıtınca onları, görünmez olmuş yüzündeki benleri

Seherde bâd-ı sabâ estiğinde gördüm ikiye ayırmış ay yüzünü
Gökkuşağı doğmuş yüzünde, zülüflerinin ışıltısında

Amber kokulu yüzlerce selam olsun bizden o dolunaya
Ey sevgiliye selamlarımı ulaştıracak tatlı dilli hüdhüd, merhaba

İnci gibi bir dilberim, gönülçelen tatlı bir sevgilim var benim
Hüsn ü cemali Seba diyarındaki Belkıs gibi sevgilim var benim

Me d'vê bibêjiya dilberê, bêt û li uslûba berê
Lê kifş bibît û j'pencerê, xef çî û bê teşbîhê ba

Şox û şepala meyperest, ew zalima hişyar û mest
Vê name xef dey vi dest, *fî teyyiha nesru'n-neba*

Bêje şirîna surperî, durdaneya ez muşterî
Kan 'ehd û peymana berê, bê fayde çûn teşbîhê ba

Neyşekera spîdest û zend, zanim mecalê name xwend
Lêvan tebessum kir ji qend, maset kevanî bê ruba

Dilber mecala name dî, nasî ku nîşana me dî
Nûnek muxalif tê nedî, *hel qelbuha nehwî seba*

Qasid bi meqsûda me hat, pur-mujde û emr û berat
Nîşan hinarin hem xelat, şehzadeya gulgûn-qeba

Îro mecal wê hat û wext, dîsan cuwanbû min dirext
Ew lami'a dayî ji text, *ma kane berqen xulleba*

Selwa-rewan zerrînwereq çîçek **Melê** dîn sed neseq
Yaqûtuha yuhkî'ş-şefeq yehwî 'uqûden kewkeba

6

Dilber şikîna şekerek *fe qultu ya rûhî meta*
Go min heta xatir hebit min go çi kem ez ya heta

Zulfan tu bes çîn çîn bike biskên muqabil dîn bike
Pêşkêşî yek zulfêt te bin mulkê Xeten textê Xeta

Dil bendê dama zulfekî keftî kemenda ulfekî
Hel fî yedî'l-meftûni şey ew keyfe esne' ya feta

Zulfên but û şîrînleban jehrî ne şubhet 'eqreban
Lê min ji biska purgireh îro tinê girtin du ta

Nisbet perî zîba ye ew, wek nêrgiza yekta ye ew
Ya men rea xillî fe hel yuşbî bi şey'in qameta

Me j'buxçeya yar ziynetê, bêpirs **Melê** destek çitê
We bi ma ceneytu cenyetî elqet 'eleyye cînayeta

Dileriz eski minval üzre gelsin de söyleşsin bizle dilberimiz
Bir an gelip görünse pencereden geçse bir rüzgâr gibi

O zarif ve şuh meypereste, gâh ayık, gâh sarhoş olan o zalime
Götürüver gizlice, hâlimizden haber veren mektubumuzu

Talibi olduğum o perimisal inci tanesine söyle
Hani verdiği o eski sözler, hepsi gitti boş yere

O şeker kamışı endamlı, beyaz narin elleriyle açıp okuyunca mektubu
Tatlı bir tebessüm belirdi dudaklarında, titreşti ban ağacı gibi

Görünce dilber mektubu, mührümüzden anladı bizden olduğunu
Görmedi hiçbir muhalif nokta, bilmem gönlü meyletti mi bana

İstediğimiz şeyle döndü elçi, müjdelerle, emir ve fermanlarla
Nişanlar, hediyeler gönderdi bize o gül kaftanlı şehzade

Vakit erip fırsat doğdu bugün, gençleşti vücud ağacı yine
Sevgili canibinden parıldayan o şimşek aldatıcı değilmiş meğer

O servi gibi salınan, o altın yapraklı çiçeği, yüz tarz ile gördü **Mela**
Kızıl bir şafağı andırır yakutları, gerdanlığı yıldız salkımıdır âdeta

6

Tatlı dilli dilber vuslat vaad edince bana; ne zaman diye sordum
Dedi; hatırıma gelince. Dedim; neylerim bunca beklemeyle

Yeter zülüflerini halka halka yapıp kâküllerinle çıldırttığın
Huten mülkü ile Hıta tahtı bir tek zülfüne feda olsun senin

Zülfünün tuzağına düşmüş gönül, takılmış bir ülfet kemendine
Aşka meftun olanın elinden ne gelir? Ne yapabilirim ki ey dost

Şeker dudaklı güzellerin zülüfleri, akrep gibi zehir taşımada
Bugün çok düğümlü kâkülden sadece iki tel alabildim

Perilerden daha güzeldir o, elif-misal bir nergisdir o
Ey görenler söyleyin, sevgilinin endamına benzer mi hiçbir şey?

Yârin narin bağına destursuz bir el değer mi **Mela**?
Cinayetlerle suçladı beni, kopardığım o bir tane yüzünden

7

Bi narê firqetê sotim ji ferqê ser heta pê da
Xedenga xefletê nohtim ji berqê lami'a lê da

Xedenga firqetê re'd e dilê ew xefletê lê dit
Dibêjim er cebel bîtin bi ker bit wê di gavê da

Heçî firqet nedî hicran, nebê min dax wê li sîne
Ji beri derbê di hicran û fîraqê rûh û can kê da

Ji derbê dax û bêderdî mepirsin mihneta 'işqê
Çi zanin bêxeber jana dilê dax û keser tê da

Kesê mihnet dî firqet, vexwarî cer'eya hicrê
Giryê wan tê bi halê min di vê hicran û zecrê da

Bi dama muhbetê bend im xedenga firqetê dil nuht
Bi şubhê murxê nîmbesmil [d]i hev wertêm di xwûnê da

Birûska batinî da dil di pêtê sîne wê wer bû
Kû dê bêtin çi halî dil di nav nar û di pêtê da

Ji ulfê şubhetê zulfê medam lew bêqerar im ez
Ku canê min 'ezîz îro wekî dil çû di ulfê da

Ji mehbûb dûr kirim çerxê felek wê pur hilavêtim
Nizanim dê li kû dit min di vê dewran û çerxê da

Hebîbê bêxeta kuştim bi derba firqetê axir
Ji wê rojê dizanî min ku yar ew tîr li cergê da

Gelo dîsa bibînim ez çiraya wesletê hil bit
Bisojim şubhet perwanê li ber wê şewq û nûrê da

Bi der bê Kewkeba Subhê li meşriq Zuhre tali' bit
Zuhel dûr bit li şeş burcan û wunda bit di xerbê da

Ji qundus Zuhre peyda bit ji sundis Muşterî bê der
Sipêde det Sureyyayê şefeq det qametê pê da

Ji şerqê ebruwan binmêt hilal dîsa di qewseynan
Ji xawer bête Xurşîdê zelam werbî di nûrê da

Bi werdan zeyyinîn gulşen çemen da lale bişkiftin
Binefş û çîçekan vêk ra şefeq da yek di rewdê da

Sehergeh 'endelîb mest in ji bêhna werd û bişkojan
Şubhê totak û goyînan dinalîn em di firqê da

7

Ayrılığın ateşiyle yandım baştan ayağa
Hedef oldum, şimşekler çakan o gaflet oklarına

Ra'd gibi şiddetlidir aniden kalbe saplanan ayrılık okları
Dağ gibi güçlü olsa da parçalanıp dağılır etrafa o anda

Hicran acısını tatmayan, sinemde yara var demesin
Ayrılık ve hasret gamından kim can verdiyse o desin!

Gamsız dertsizlerden sormayın aşkın cefasını
Bihaber olan ne anlar kırık ve yaralı bir gönlün acısını

Aşkın mihnetiyle ayrılığın dert ve acısını yudumlayanlar
Benim bu hicranlı ve gamlı hâlime ağlayıp dururlar

Esirinim aşkının tuzağında; delip geçti gönlümü ayrılık okları
Çırpınmaktayım kanrevan içre, yarı boğazlanmış bir kuş gibi

Batıni bir yıldırım çarptı kalbe alev aldı sine, ihtiyarsız
Ol ateşle alevler arasında nasıl karar kılsın ki gönül

Dağınık zülüfler gibi kararsızım her dem aşkından
Cismim yok oldu, gönlümün yitip gitmesi gibi aşkından

Sevgiliden ayırıp yükseklere atıp uzaklaştırdı beni felek bir anda
Bilmem daha nereden nereye atacak beni bu çarh-ı devranda

Sevgili sonunda öldürdü beni ayrılık darbeleriyle günahsız yere
Anladım o gün isabetle nasıl saplanmış olduğunu okun ciğere

Vuslat çırasının yandığını görecek miyim bir daha
Yanıp tutuşsam pervane gibi onun aşkının ışığında

Ah keşke Seher yıldızı doğsa, Zühre de yükselse doğudan
Altı burç uzaklıkta olsa ve kaybolup gitse Zühal batıdan

Zühre görünse gecenin karanlığında, Müşteri yıldızı çıkıverse
Şafak aydınlığı vursa Süreyya'ya, baştan başa her yeri aydınlatıverse

Görünse hilal kaşların nurlu yansımasından, yine yay burcunda
Doğudan doğsun Güneş, karanlık kayboluversin aydınlığında

Güllerle süslendi bahçeler, çimende laleler açtı
Menekşeler, çiçekler hep beraber bahçeyi aydınlattı

Mest oldu seherde bülbüller güllerle tomurcukların kokusundan
Biz ise tutî ve goyin kuşları gibi ayrılık acısıyla inlemekteyiz

Li kelbê asitanê xwe nepursî qet hebîb carek
Gelo naêne bîrê em [d]i vê nêçîr û ravê da

Dizanim şehsuwarê min xezalek wê di fitrakê
Bi cayê seydê ez bûma di fitrak û bendê da

Çi hedd seyd in hezar can in di fitraka hebîbê min
Ku sed Cimşîd û Keyxusrew xulam in ser di vê rê da

Di deh salan mulazim mam û yarê rû neda carek
We ger ne yar eger rû det bes e carek di salê da

Dilo mizgîn e min şa be ku sultanê me dê bêtin
Ji min bawer ke peyxamê seher mizgîn bi min pê da

Şukur bînahiya min hat û Ye'qûb dîde rewşenbû
Bi boya Yûsufê Misrê li Ken'anê beser peyda

Nesîmê sunbul û sêvan seher da hebs û zindanê
Vebû qufla me bêmifte ziringînê ji quflê da

Fîraqê şev bi axir çû sipêde kifşi bû dîsa
Merîxa nehs avabû, xuyabû roj di şerqê da

Di çerxê wek nucûm dêmdur sema hatin qirana yek
Heyîva bedr bû ew surperî min dî di reqsê da

Ji Wadyê Eymena dilber nizam enguştek îzhar kir
Ku xweş enwar û berq in wê tecellabûn di Tûrê da

Qirana Zuhreyê min dî di ber 'iqda Sureyyayê
Ji perwînan dibêjim 'eks e hêj keftî di camê da

Hebîbê 'ezmê suhbet kir di caman lew şerab anî
Dilê min wî du seyyadan ji buryan ra berê wê da

Ji şeklê ebruyê saqî û bedrek min muqabil dî
Hilatin sed hilal-ebrû îşaret min ji 'eksê da

Bi tûlên asitanê xwe vexwendim mîr bi dergahî
Bi vî çavî hebîb dîtim şukur ev şefqe Mewlê da

Bi zehrê xwe'y şerîf xwendim ji xizmetkarê dêrîn î
Te pur cewr û cefa dîne d'sulûk û se'y û cehdê da

Biçîn werdan ji gulzaran ku exyaran bi dest xar in
Ji mexsûsanê dergahî we 'am in ew di hecrê da

Eşiğinde bağlı duran köpeğini sormadı bir kez olsun sevgili
Bu av mevsiminde acep hatırına getirmez mi bizi

Biliyorum bir ceylan var şehsüvarımın terkisinde
Ne olurdu bağlanmış olan ben olsaydım o avın yerinde

Sevgilinin terkisinde bağlı binlerce cân ile sayısız av tutsağı
Yüzlerce Cemşid ve Keyhüsrev el pençe divan durur hizmetinde

On yıl kaldım yârin kapısında, bir kez bile yüz göstermedi bana
Oysa lütfedip yılda bir kez de olsa yüz gösterseydi yeterdi bana

Ey gönül şad ol! Müjdeler olsun, sultanımız gelecek bugün bize
Seher yeli verdi bu müjdeyi bana, inan bu sözlerime

Şükür ki gözümün nuru geldi Yakup'un gözleri aydınlandı
Mısır'lı Yusuf'un kokusuyla Kenan ilinde gözleri açıldı

Sünbül ve elmalardan seherde esen tatlı rüzgâr ulaşınca zindana
Anahtarsız açıldı kilidimiz gümbürtüler kopartarak o anda

Gece sona erdi, şafak sökün etti ey ayrılık uzaklaş artık benden
Uğursuz Merih batıp kayboldu gözden, Güneş göründü doğuda

İnci yüzlü, yıldız gibi parlak güzeller raksa kalktı hep beraber
Raks halkasında gördüm, sanki bir dolunaydı o peri-dilber

Sevgili Eymen Vadisi'nden sadece bir parmağını gösterdi
Çünkü Tur-ı Sina'da çok güzel nurlarla şimşekler tecelli etti

Süreyya burcu önünde Zühre yıldızını gördüm
Şarap kadehine yansıyan Pervin'in nurudur sandım

Sohbet meclisine niyetlendi sevgili, doldurdu şarabı kadehlere
Büryan yapmak için yüreğimi, iki avcı gibi kovaladı beni gözleri

Saki'nin kaşları arasından karşımda ay yüzlü yâri gördüm
Yüzlerce hilal doğdu, onların işaretlerinin aksinden

Eşiğindeki köpeklerle birlikte çağırdı sultan beni huzuruna
Şükürler olsun Mevla'ya ki bu gözlerle gördüm sevgiliyi

Tatlı sözleriyle bu eski hizmetkarını huzuruna çağırıp dedi:
"Çok cefalar çektin, çalışıp çabaladın bu seyr-ı sülukta"

Der gülleri gül bahçesinden, ki ağyâr sadece diken toplar
Yıllarca bekleyenler var havastan hicran içre bu dergâhta

Bi teşrîfa xwe ez dîtim ji lutfê bende nîşan kir
Xelat û şefqe û dildan şukurxwaz în ku Baxwoy da

Me hadir secdeya şukrê li wî ‘erdê muqeddes bir
Bi mujganên xwe dur simtin enî malî li ‘erdê da

Ey a bînahiya çavan but û ‘uzza û latê min
Tu wî pêşî sucûda min sehergahan di xilwê da

Li bal ‘ilmê te me‘lûm e ji jînê min tu meqsûd î
Fid[ay]ê xanim me dê can bit di qesta wesl û dînê da

Bi husna xwe’y îlahî kî bi sehm û heybeta dînê
Nucûm û kewkeb û lami‘ ji bala tên bi bejnê da

Bi xalên werd û nesrînan ji qudret xet kişandî lê
Bi terha nêrgiza re‘na sehergahan nesîm lê da

Ku tûlê asitanî dûr nekî êdî ji dergahî
Ji Baxwoy vê ricû nakîn di babê lutf û rehmê da

Di barê firqetê zanî dikarim ez tehemmul kim
Bi narê kohê Qendîl im [meger fîl] im di ‘işqê da

Dehî derdê mezin firqet ceger sot ateşê da dil
Cihê sebrê nema çendan ferec min dî di sebrê da

Mela bêqameta yekta qiyamet min bi [ç]ehvan dî
Fîraqê rûsiya bin ma ji min canê şîrîn cê da

8

Serê zulfa te bi kullabê du‘a
Hate destê me bi cellabê du‘a

Sofiyê xilwetnişîn di sucûd
Herdu birhên te ne mihrabê du‘a

Erzê kî dê bikerim sûretê hal
Ku tu bî qibleyê erbabê du‘a

Ji du‘ayê qedehek der dest e
Her seher mestê meyê nabê du‘a

Gulê iqbalê ji gulzarê qebûl
Me çinîbû di şerkerxwabê du‘a

Kerem edip çağırdı, lütfuyla nişanlar takıp işaretledi bu kulunu
Şükür Allah'a ki; bunca hediyeleri o vermiştir bize

Şükür secdesine kapandım sevgilinin mukaddes beldesinde
Gözyaşlarımı kirpiklerime dizip alnımla süpürdüm yerlerini

Ey gözlerimin aydınlığı; putum, uzzam ve lâtım sensin
Halvet anında seherlerde sücudumun kıblesi sensin

Sensin hayatımın maksudu, ki bu malumdur senin ilminde
Fedadır sultanımıza ruhumuz, her kavuşmak ve görüşmek isteğinde

İlahî! güzelliğinin aşkına, onun heybet ve azameti aşkına
Yükseklerden kayıp gelen yıldızlar ve gezegenler aşkına

Yemin olsun kudret eliyle çekilmiş hatlara, güllerdeki benlere
Seherde esen meltemle sağa sola salınan taze nergis dalı aşkına

Eşiğindeki köpeğini bir an olsun uzak tutma dergâhından
Ricacıyız Rabbimizin rahmet ve lütuf kapısından

Ayrılık yüküne tahammül edebileceğimi bilirsin elbet
Aşkta Kandil dağı kadar yüksek, fil gibi güçlüyüm çünkü

Ne büyük dert imiş meğer ayrılık, ciğeri yakıp gönlü verdi ateşe
Kurtuluşu sabırda buldum sabra tahammül kalmamış olsa da

Kıyameti gözlerimle gördüm o yekta kametin ayrılığında **Mela**
Kara olsun yüzün ey ayrılık, en tatlı yârimi ayırırsın benden

8

Zülfünün ucunu küllâb-ı dua
Ulaştırdı elime cüllâb-ı dua

Sufiler halvethanede secdeye gittiklerinde
Senin her iki kaşındır mihrab-ı dua

Senden başka kimim var kime hâlimi arz edeyim
Kıble diye ancak sana yönelir erbab-ı dua

Hazır elde şimdi bir kadeh var duadan
Sarhoş eder beni her seher safi olan şarab-ı dua

Kopardık ikbal gülünü rıza ve kabul bağından
Devam edip giderken o tatlı hâb-ı dua

Herdu birhên te ji îxlas û yeqîn
Me di wî secde ye bi adabê du'a

Ji dilek safî bibeyn mihrabê
Secdeyek lazim e der babê du'a

Me be dil 'urwetê wusqa ye di dest
Ji senaya te ser elqabê du'a

Ji ezel yekcîhetî daye **Melê**
Her me îxlas ji esbabê du'a

9

Lillahilhemd [ji yarê] me di dest cam e lebaleb
Ji lebê noşî peyapey di dil îlham e lebaleb

Di riya wan xett û xalan ku ne herfên qelemî ne
Me ji feyza te ye mestane rewan cam e lebaleb

Mestê şehkasê meya cazîbe ye rûh di zat
Ku ji ber lezzetê 'işq çi neseq maye lebaleb

Nêrgiza mest ji bala çemena sunbul û gul tê
Qedehek taze bi destê xwe tinê da me lebaleb

Wehdetê sirf e me 'işret te çi iksîrê wucûd
Em lebaleb çi lebaleb bi xwe hem cam e lebaleb

Şem' û perwane bi zatê xwe ji halê me diden
Ateşek sirf e ji 'işqa te nufûs me lebaleb

Qedehek bade ji 'işqê di ezel da me Hekîm
Jê du[h] noşîn heyahey bi xwe cama me lebaleb

Carekî gotî **Nîşanî** ne **Mela**yî were ba vî
Me ji xwûnê dil û can û dehen û kame lebaleb

Te dizanim, te dibînim ku tu yî nûrê wucûd
Ellah Ellah ji çi nûr e te serapa me lebaleb

Ji 'înayet nezera xas e ku her misre' û beytek
Qedehek abê heyatê ne di şi'ra me lebaleb

Her iki kaşının önünde ihlas ve yakin ile
Secde ederiz, rehberimizdir adab-ı dua

Safi bir gönül ile varalım kaşların mihrabına
Bir secde getirmen gerek bâb-ı duada

Urvetü'l-vüska gibi gönül elimizdedir bizim
Övmek için seni elkab-ı duada

Rabbim gerçek tevhidi vermiştir **Mela**'ya ezelde
Onun için azadeyim, bağlamaz beni esbab-ı dua

9

Şükür Allah'a ki, sevgiliden bir kadeh var elimizde lebaleb
Gönlü biteviye dolduran bir ilham var tatlı dudaklarında lebaleb

Kalemle çizilmemiş olan o hatlarla benlerin yolunda
Feyzinden mestane akıp gider şarabımız lebaleb

Coşturan şarabın kadehiyle sarhoştur gerçekte ruh
Aşkın lezzetinden nasıl da dolup taşmış lebaleb

O mest nergis, yükseklerdeki gül ile sümbül çimeninden gelip
Kendi eliyle doldurduğu bir kadehi sadece bize sunar lebaleb

Vahdet-i sırftır işretimiz, ne acayip bir iksiridir varlığımızın
Öyle bir doluyuz ki hem özümüz hem kadehimiz doludur lebaleb

Mum ve pervane hadd-i zatında hâlimizi anlatmada
Mutlak bir ateştir aşkından bu canlarımız lebaleb

Bir kadeh şarap sundu bize aşktan o Hakîm ezelde
Dünden beri içmekteyiz ondan, doludur hâlâ bardağımız lebaleb

Yâr; "**Mela** değil misin, yukarı gel" dedi **Nişanî**'ye bir defasında
Bizim kan ile gönlümüz, canımız, ağzımız ve arzumuz doludur lebaleb

Seni bilir seni görürüm ki sensin varlığın nuru
Allah Allah ne acib nurun var baştan ayağa onunla dolmuşuz lebaleb

Şiirimizin her mısraı, her beyti Allah'ın has bir inayetidir bize
Çünkü şiirimiz abıhayat ile dolu bir kadehtir lebaleb

10

Destê qudret ku hilavêti ji bejna te nîqab
Li cemala ceberûtî me neman perde hîcab

Li gulên te'y ter û nazik ku seher girt xunav
Di ebarîqê defînan ji hesed sohtî gulab

'Eynê kafûrî ye meşreb me ji husna te ye saf
Lew ji 'işqa te di dil da me vebû 'ilmê 'ubab

Me ji serçeşmeyê mey qedehek safî vexwar
Nagihê lezzet [û] zewqa me bi sed cildê kîtab

Lew di çengên me def û ney ku di 'işqa te bi saz in
Me bi bejna te dixwûnin def û qanûn û rebab

Qehweya telx digel zehrê helahil biderî
Me ji destê te mubarek şekeramîz e xwoşab

Qulzemê 'işqê ji bayê xwo muxalif demekê
Ne humaya te 'ecacê me li ser destê xurab

Seherê Xizri 'înayet ku birîn çeşmeyê dil
Li cihanê me nezer da ku cihan 'eynê serab

Bi hebaba meyê mexrûr we sergeşte **Mela**[10]
Bavên keftiye wê bêdem e sergeşte hebab

Dê me hudhud ji Seba bêt û [b]izanîn çi ye hal
Ku li halê me xerîban ne sual û ne cewab

Herdu burhên te ne mihrab çi îman û çi kufr
Bûd û nabûd ku yek bin çi sewab û çi 'îqab

Were bêperde xwe nîşanê **Nîşanî** de seher
Lê ji xwûnê bike perhîz [ku] şehîdan çi hisab

11

Şeh bi qesda kuştina min rim hejandin, min go "sebeb?"
Dame çeşmê qehr û xeşmê rim li dil da go "edeb!"

Kuştiyên dîdar û dînê ger çi herroj deh sed in
Her subh dîsan ji nû anîne ber kêrê [sed] celeb

---

10 Di nusxeyên dî de me'naya vê beytê bereqs e.

10

Kudret eli çekip kaldırınca endamından nikabı
Kalktı ortadan ceberruti güzellikle aramızdaki perde

Seher vakti çiğ düşünce ter u taze güllerine
Hasedinden yandı gül suları billurdan ibriklerde

İçtiğimiz çeşme güzelliğinin saf kâfurundandır
Aşkındandır ki açılmıştır bize deryalar dolusu ilmin

İçtik abıhayat çeşmesinden bir kadeh sâfi
Yüz cild kitap, aldığımız bu lezzetle zevke gelmez kâfi

Elimizde def ve ney ile aşkına şevk u saz ile amadeyiz
Def, kanun ve rebab davet eder bizi endamının seyrine

Öldürücü zehri acı kahve içre sunsan da bize
Şekerle karışık gül suyu olur mübarek elinden bize

Ters esen rüzgârlardan hâli olmaz aşk denizi hiç bir zaman
Fırtına hemhemeleri arasında binmişiz işte böyle bir gemiye

Hızır inayeti seherde götürünce bizi gönül çeşmesine
Aynıyla bir seraptır gördük nazar kılınca cihanın her cephesine

Mela, başı dönmüşcesine mağrurdur şarap kabarcıklarıyla
Boş yere dönüp dururlar su üstünde, hava dolmuştur içlerine

Gelir mi Hüdhüd acep Sebâ ülkesinden, ki bilelim ahvali
Biz gariplerin hâlini ne soran var ne de cevap veren

İmanda da küfürde de mihrap her iki kaşındır senin
Olmakla olmamak bir ise eğer, nedir bu sevapla bu ikab!

Gel ey sevgili, örtüsüz göster kendini **Nişanî**'ye bir kez seherde
Hazer et yolunda şehit düşmüş sayısız âşıkların kanlarından

11

Çekince mızrağını sevgili beni öldürmek için, sordum "sebeb?"
Kahr ve hışımla sapladı mızrağı kalbime, dedi; "yahû edeb!"

Onu görmek uğruna gerçi her gün binlerce kişi ölse de
Yüzlerce bölük insan yatırılır her seher bıçak altına yeniden

Dê ji çerxê pencemîn bêt û tenezzul ket Merîx
Mislê Şemsê seyf ger bişkênît ew tîxên xezeb

Her mecala ew di cengê bêt û ret her carekê
Rast û çep dê bêxitin sed sed bi mizraqa qeseb

Rustem û Cemşîd û Xalid Hemze yan Şêrê ‘Elî
Aferîn ya şehsurwarê Tirk û rimbazê ‘Ereb

Pê li tolê asitan da çix bi wan le‘lan kirî
Dergehê fethê vebû dîsan li mehcûran ‘eceb

Bendeyê sadiq seher amancê reştûzên xwe kir
Min bi qewlê dijminan dest da xedengan bêsebeb

Leşkerê qehr û xeman wê çûn hisara dil bikin
Ke‘be û Beytulheramê ra neborit bê Receb

Suftiyên pur le‘l û mercan min bi mujganan heta
Dîde rewşenbûn bi dîna dêmdurra sîmînxebeb

Ê bi Xizrî ra divêtin abê heywan bit nesîb
Dê di se‘y û telebê yeksan li bal bin roz û şeb

Xidmeta pîrê muxan dê ket kesê meqsûd e mey
Di şîşe û cama zucacî ê divêt dê ret Heleb

Cewrê Hindî dê bikêşît her kesê Tawus divê
Gewher û durra yetîm bêterk ser nabi teleb

Xefletê ew keşşifî şîr di dest bi dest hatin ciger
Go xenîmet ya Melê miskîn me lê ker kir kezeb

12

Min di dil kovan hizar in dax û keyber bêhisab
Mihneta werdên bi xar in wê di dil da sed nişab

Sed nişab in min di dil îro ji xarên sorgulan
Yek bi yek peykan çevîbûn çûn di cergê da kulab

Pur bi wan cerhan xweşbûn lew ku wê derman dikir
Şerbet û ava heyatê şekker û qend û gulab

Ger dused peykan di nêva dil buwan dê xweş buwa
Her dema kewkeb bidîna necm û perwîn bêhîcab

Sevgili, Güneş gibi kılıcıyla kırarsa gazap kılıçlarını
Merih de beşinci felekten inip hemen başını eğecektir

Ne zaman ki vur-kaç yöntemi uygularsa savaş meydanında
Sağa sola devirir yüzer yüzer kişiyi kamıştan mızrağıyla

Rüstem mi Cemşid mi Halid mi Hamza mı yoksa Arslan Ali mi?
Yaşa sen ey Türk süvarisi, ey Arab'ın mızraktarı!

O lal dudaklardan çık emri sadır olunca eşikteki köpekçiklere
Açıldı yine biz uzak unutulmuşlara manevi fetih kapıları

Sadık kölesini hedef kıldı siyah gözlerine seherin vaktinde
Düşmanların sözleri üzerine elime aldım okları sebepsiz yere

Kahır ve gam ordusu hareketlendi kuşatmak için bu gönlü
Kâbe'dir, Beytü'l-haram'dır gönül, geçmesin ondan Receb'siz

Öyle dizmişiz ki kirpiklerimize lal ve mercan tanelerini
Nurlanır hemen gözler, görünce o inci yüzlü, gümüş gerdanlıyı

Hızır'la birlikte abıhayattan nasib almak isteyenin
Gündüz gece demeden eşit cehd ve talep içre olması gerek

Pir-i muganın hizmetinde olması gerek, maksudu mey olanın
Halep'e gitmesi gerek, şarabı billur kadehte içmek isteyenin

Tavusu isteyenin katlanması gerekir Hinduların cevrine
Baş vermeden talip olunur mu hiç inci tanesi ile cevhere

Sevgili elindeki kılıçları sallayıp ansızın hedef kıldı ciğerimi
Ne büyük ganimet, dedi, parçaladık zavallı **Mela**'nın ciğerini

12

Binlerce hasret, hesabsız yaralarla dağlamalar var gönlümde
Dikenli güllerin mihnetinden yüzlerce okun yarası var gönlümde

Kırmızı güllerin dikenlerinden gönlümde bugün oklar yüzlercedir
Girip saplanmış temrenleri birer birer, saplanan çengeller ciğerdedir

O tatlı yaralarımızla hoştuk, çünkü onları sevgilimiz tedavi ederdi
İlaçları şerbet ile abıhayattır, kand u şekerdir gül suyuyla birlikte

İki yüz sivri peykan saplanmış olsa da gönlüme, iyileşirdi şüphesiz
Ne zaman ki seyretseydim bir kez Süreyya yıldızını perdesiz

Zuhre û ‘iqda Sureyya keşşifîbûn ew di şerq
Sayeya bextê me dayê ma li ser perde’w nîqab

Wajigûn dewrê numa min çerx û bayê lewleban
Kewkeban seyra muxalif girt û têkil kir hisab

Vêk ketin Şems û Zuhel îro di burca ‘eqrebê
Seyf çû destê Mirîxê mulkê dil lew kir xerab

Lew tenezzul kir Mirîxê nobe çû dora Zuhel
Çû teref Mihra Sipîhrê nezzilî ‘erdan ‘ezab

Lew li şeş burcan ‘Etarid j’Afitabê dûri bû
Lê Zuhel lew Muşterî avête çerxê înqilab

Şewwişî nezma nucûman hey’eta çerx [û] burûc
Lew li wed‘ek derunên Mah û Zuhr û Afitab

Zuhreyê ceng û sewaş ev dî ji çeng avête çeng
Xweş li pê qanûnê ney wê goti qanûn [û] rebab

Munqelib min dîn menazil vajî ew seyrê [d]ikin
Yek bi yek xwûn jê dibarin ateş û lem‘ û şihab

Ez dibêm axir zeman e dê qiyamet rabitin
Lew şeva tarî kişand û nehişt eswedxurab

Xweş li min ‘alem siyeh ma seyrê kewkeb qet neman
Ez ji vê rojê ditirsam axirî zû kir şitab

Ev ne ew iqlîm e guya Şems û kewkeb tên bi seyr
Ez ewî ‘erdî dibînim ya ku lê ew mahitab

Cinn teyyarek her me dî werbû di min winda kirim
Dame ber pençe’w kulaban firandim wek ‘îqab

Sufle wê înam û avêtim zemînê zulmetê
Ê gelo hişyar im ez ya xewn e min dîtî bi xwab

Dêwê mel‘ûn û munafiq ê Xudê rûreş kirî
Ma bi bala hilkişîtin ‘aqîbet çêbit selab

Ehremen te‘lîm da lew Ebyedî dest tê hebû
Pur bi vê te‘lîm û rayê hatibû çûbû xitab

S[ur-p]erî ‘illet nizanî sihre dê Ebyed biket
Pur xelet erzan me dî derheq xwe ew ‘alîcenab

Doğup göründü Zühre ile Süreyya yıldızı doğudan
Kötü bahtımızın gölgesi engel oldu görmeye, kalkmadı perde aradan

Ters yüz edilmiş göründü bana vefasız çarkıfelek
Ters yöne dönmeye başladı gezegenler, karıştı birbirine hesab

Akrep burcunda karşılaştı bugün Güneş'le Zühal
Merih'in eline geçti kılıç, ondan gönül mülkünü etti harab

Merih inince tahtından Zühal'e geçti saltanat
Güneş'in tarafına geçince de, yeryüzünü sardı azap

Merkür, Güneş'ten altı burç uzakta olduğundan
Zühal, Müşteri'yi attı kendi yörüngesinden

Burçlarla yıldızların yörüngesi bozulduğundan gök kubbeyle birlikte
Zühre yıldızı ile Güneş ve Ay doğmuyor artık eski düzen üzere

Raks eden Zühre görünce bu savaşı attı elinden çengi bir kenara
Usulüne uygun biçimde kanundan sonra kulak verdi ney ile rebaba

Ters dönmüş yörüngeleri gökteki yıldızların, ters dönmedeler
Her birinden tek tek kan, ateş ve alevler yağmaktadır

Ben derim ki, artık ahir zamandır kıyamet koptu kopacak
Ondandır karanlık gecenin uzaması, siyahlık bırakmamış kargaya

Karanlığa büründü âlem, görünmez oldu gökte yıldızlar
Korkuyordum böyle bir günden, sonunda çabuk geçti bu an

İçinde Güneş'le yıldızların seyrettiği bir iklim değildir bu
O mehtabın parladığı o yeri görüyorum şimdi ben

Uçan bir ifrit gördük, abanınca üstüme kaybettim kendimi
Pençesine alarak yükseklere fırlattı bir kartal gibi beni

Sonra baş aşağı çevirip attı beni karanlıklar ülkesine
Gerçekte ben uyanık mıyım yoksa gördüğüm bir rüya mı?

O mel'un ve münafık ki Allah yüzünü kara kılmıştır onun
Akıbeti yukarı çekilip ölümden başka ne ola onun

Ehrimen vermişti talimatı, Ebyed'in de parmağı vardı bunda
Çok istişareler yapılmıştı bu görüş ve talimat hususunda

O peri-sûret bilmedi bu işin illetini, habersizdi Ebyed'in sihrinden
Hakkımızda çok yanlışlıklarını gördük o alicenabın

Ahê eyyamê wîsalê duh ku xweş borîn û çûn
Ew şeraba ‘îş û noşê ma li pêş[berê] min serab

Şerbeta şîrînleban jehra helahil bû di nav
Lew bi narê hisretê axir li min dil kir kebab

Hudhudek xweşteb‘ min îro divê her wek nesîm
Da vi bal dilber hinara aniya dîsa cewab

‘Erzê halê min bigotayê bi ‘inwanê edeb
Asîtan bikra ziyaret çetr û seywan û tunab

Da di çavan min veîna her wekî dar-totiya
Ya hebîb pê lê nihaî baniya wê ew turab

Herkesê rabî di behsê carekê mehder biket
Xêrê heftê hec didêrî belku pêtir ew sewab

We‘de duh da dê şehîd kem ez bi şîrê xwoy şerîf
Ma nebî îro peşîman ew ji tedbîra sewab

Şerhê halê min **Mela** nabit li beyadê bêtemam
Vê sewadê ger çi her dem jê birin sed întixab

13

Lew seher cewlan didet bayê sebayê rast û çep
Sosin û sunbul bi mestî tên semayê rast û çep

Da ji mihraba du nûnan secde bet Eswed-hecer
Dil bi mîzan mahê new ebrû numayê rast û çep

Dil di zulfa silsilîn bû fer dida xala siyah
Şehperê zulfê ji bi “lam” û “dal” dayê rast û çep

‘Alemê wêran diken zulfên ji rengê ‘enberê
Çerx û perwazê diden carek li bayê rast û çep

Xencer û tîr wî dibarin her wekî berq û burûsk
Misriyan lami‘ ji elmasan didayê rast û çep

Teyrik û ‘iqd û şerab û netrik û belg û wereq
Her bi lerze û cezbe yîn yaqût di tayê rast û çep

Bişkuwên benda girêbanê ji rengê kewkeban
Berq û tîrojan ji Xurşîdî vedayê rast û çep

Ah, o güzel vuslat günleri dün gibi gelip geçti çabucak
O hayat bahşeden tatlı şarap gözümde oldu şimdi serap

Tatlı dudakların şerbetinde öldürücü zehir varmış meğer
Sonunda ayrılık ateşiyle yakıp kebap etti yüreğimi

İyi huylu, tatlı esen meltem gibi bir hüdhüd gerek bugün bana
Ta ki sevgiliye ulaşıp yine bir cevap getirsin bana

Arz edip anlatsaydı ona edep erkan ile bulunduğum haleti
Yârin çadırının gölgeliğini ve halatlarını öpüp ziyaret etseydi eşiğini

(Hüdhüd) Sevgilinin ayak bastığı topraktan alıp getirseydi de
Hasta olan gözlerime merhem diye sürseydim onu

Her kim şefaat etmeye kalksa aramızdaki bu meselede
Yetmiş hac sevabına nail olur, fazlasına belki de

Kendi şerefli kılıcıyla beni şehid etmeyi vadetmişti dün sevgili
Umulur ki pişman olmamıştır bugün o doğru kararından

Hâlimin şerhi, temize çekme için tamam sayılmaz **Mela**
Her dem yüzlerce kelime seçilmede bu müsveddeden

13

Zambak ve sümbüller mestane raksedince sağlı sollu
Sabah rüzgârı da eser durur seher vaktinde sağlı sollu

Gönül, iki "nun"un mihrabından hacer-i esvede secde etsin diye
Kaşları, yeni doğmuş ay gibi ölçülü görünür sağlı sollu

Gönül, sıra sıra zülüflere takılı kalıp o siyah beni aydınlatırdı
Latif zülüflerin uçları "lam" ve "dal" harfi gibi kıvrılmış sağlı sollu

Amber gibi siyah zulüflerin, âlemi viran edip
Onu rüzgârın önünde dağıtıp savurur sağlı sollu

Hançerler ve oklar yağar üstümüze yıldırımlar gibi
Mısır yapımı kılıçlar her tarafı aydınlatıp ışık saçmada sağlı sollu

Gerdanlıklar, kolyeler, zincirler, takılar, yaldızlar ve yapraklar
Sıra sıra dizilmiş yakutlar durmadan hareket etmede sağlı sollu

Çözülünce yıldız gibi parlak olan gerdanındaki düğmeleri
Şimşekler çakar, ışık hüzmeleri yayılır Güneş'ten sağlı sollu

Kewkeb û qews û qezeh lûlû û bend û heyderî
Tên tewafa zulf û xalên dilrubayê rast û çep

Dil dixwûnit xett û xalan dêm û balayên ji nûr
Her bi qanûn mujdeya ‘Îsa ji nayê rast û çep

Zengiyan quşen vebestin pêşiberê coqa Hebeş
Daberistin yek bi yek çûn ber lewayê rast û çep

Çingeçinga bişkuwan awaz û dengê zerguwan
Sed melayik guh didin ber wê [n]ewayê rast û çep

Ew ji ‘işqa wê dinalin bazin û belg û wereq
Cezbeya dil min ji remza wan gehayê rast û çep

Zuhre û ‘iqd û Sureyyayê di şerqê keşşifîn
Leyletulqedrê ji mexrib perde dayê rast û çep

Zuhrerengê Mahê Xurşîdê ji bala wê numa
Lê du kewkeb çûne vê ra îstîwayê rast û çep

Bête eywanê ji xelwê qudsiya horîsirişt
Sed hezaran horîqudsî tên lîqayê rast û çep

Ma **Mela**yî me ji lebê le‘l avê heywan bit nesîb
Qudsiyan ragirtîne destê du‘ayê rast û çep

14

Ewwel ku yarê da me yek zerreyek îşaret
Qismet me xemr û cam e ji deftera ‘înayet

Husn û cemalê canan nabêretin tu payan
Herçi nebit bidayet esla nehin nihayet

Feyda ‘ulûmê hikmet cama sedef ku gêra
Me j’destê muxbeçan dît bi Mishef û bi ayet

‘Arif heta nenoşî ji destê meyfiroşî
Xaib nebû ji hoşî peyda nekir wilayet

Gunah zuhd û tamat hilnagirit [x]era[b]at
Kesê bi vî li rê bet divê biket ri‘ayet

‘Işqê ji herdu çavan ewwel di dil eser kir
Bê zerre zerre axir sotin dikir sirayet

Yıldızlar, eleğimsağmalar, Hayderan ipine dizilmiş inciler
O gönülçelenin zülüflerle benlerini tavaf için salınır sağlı sollu

Çağırmada gönül, hat ve benlere, nurlu yüzle selvi endama
İsa'nın müjdesini kanun ile neyin sesinden vermekte sağlı sollu

Habeşlilerin hücumuna karşı zırha bürünmüş zenciler
Bir bayrak altında buluşup saldırdılar birer birer sağlı sollu

O düğmelerin hışırtıları, o altın tanelerin çıkardığı sesler
Yüzlerce melek kulak vermede bu seslere sağlı sollu

Bilezikler, alınlıklar, altın süsler inlemekte onun aşkından
Cezbeye kapıldı gönlüm remizlerinden sağlı sollu

Şarktan doğup göründü Zühre ile Süreyya yıldızı yine
Perde olup kapattı onları kadir gecesi batıdan sağlı sollu

Zühre renkli sevgilinin endamından Ay ve Güneş görününce
Eşlik etti ona istivada iki yıldız sağlı sollu

Huri gibi kutsal yaradılışlı sevgili halvetten çıkıp eyvana gelse
Yüz binlerce kudsî huri, onu görmek için sıraya dizilir sağlı sollu

Mela! Lal dudaklardan abıhayat içmek nasib olur mu acep
Kaldırıp açmış ellerini kuddusiler dua için sağlı sollu

14

Sevgilinin ilk verdiği şey bize bir zerre bir işaret
Kadeh ve şarap imiş defterden payımıza düşen inayet

Sınır yok sevgilinin hüsn u cemaline
Yoksa bir şeyin bidayeti olmaz onda asla nihayet

Hikmet ilminin feyzini, dönüp dolaştığında sadeften kadeh
Mey sunucuların elinde gördüm, tanıktır buna Mushaf ile ayet

Arif kişi, mey satıcının elinden mey içmedikçe
İçip de kendinden geçmedikçe bulamadı velayet

Bunca göstermelik zühdü ve günahı kaldıramaz harabat
Bu kapıdan giren için vaciptir erkan ve adaba riayet

Aşk, gözlerden önce gönüle tesir etti
Aheste aheste yakıp her tarafa etti sirayet

Şakissilahi herdem bi kuştina **Melê** tê
Gazindê ez ji kê kem ji kê bikem şikayet

Cama bi destê şahid jengê ji dil dişotin
Pîrê muxan weh duh jî rindan dikir riwayet

Etwarê ‘işq û mestî esrarê butperestî
Teqrîrê sed riwayet nakit bi wê kifayet

Li yetmeinne qelbî ‘eynulyeqîn dibexşet
‘Eynul‘eyan divêtin kafî nihin dirayet

Mîrî û padişahî mûyek li nik **Mela**yî
Nadem bi mulkê ‘alem yek zerreyek ‘înayet

15

Kes bi dadî ku nepirsit gilleh û dad çi ket
Te nebit dadiresek beyhude firyadi çi ket

Bi Şîrînê negehit desti eger Rustem bit
Dê bi bazûyê milan şubhetê Firhadi çi ket

Fa‘ilek lazim e da fi‘l û eser peyda bit
Ger tu heddad nebî kûreyê heddadi çi ket

Mumkinek dê hebitin da ku teleb hasil ket
Seyd û nêçîr nebit tûleyê seyyadi çi ket

Her gil û seng dibin zêr bi tedbîrê hekîm
Qabiliyyet ku nebit hikmetê ustadi çi ket

Kan be gewher çi biket gewher eger paki nebit
Ku besîret te nebit sîretê ecdadi çi ket

Zêr û zîwer dikirin celbê qulûban haşa
Husn û sur zati nebit qametê meyyadi çi ket

‘Aşiqê mestê bi ‘işqê niye hacet bi meyê
Waridê warid û ehwali bi ewradi çi ket

Te xered vêkketina yek weliyek murşidi bit
Salikê talibê îrşadê bi Bexdadi çi ket

Cehd û se‘y û telebi bêeserek safî nehin
Tu hebî perdenişîn çaker û qewwadi çi ket

Keskin silahları olan sevgili her dem gelir öldürmeye **Mela**'yı
Onu caydırmak için kime etsem sitem, ya kime şikâyet

Sevgilinin elindeki kadehtir temizleyen gönül pasını
Pîr-i muğan rindlerden hep böyle ederdi rivayet

Anlamak için putperestliğin sırlarını, aşkın etvarını
Yüzlerce rivayet bu vadide etmez buna kifayet

Kalbim mutmain olsun diye sevgili sırları ayne'l-yakin verir
Yetinmez bununla kalbim ayne'l-iyan ister dirayet

Beylikle padişahlığın bir kıl kadar yok değeri yanında **Mela**'nın
Mülk-ü cihana değişmem, sevgiliden gelirse bir zerre inayet

15

Feryadımızı duyup cevap veren yoksa salt şikâyet ne yapsın
Feryadının yetişeceği biri yoksa beyhude feryat ne yapsın

Kaderde "Şirin"e ulaşmak yoksa eğer
Ferhat pazusuyla Rüstem gücü ne yapsın

Her fiil ve eser bir fail ister elbette
Demirci değilsen eğer demirci ocağı ne yapsın

Matlubuna ulaşmayı istiyorsan mümkün olanı iste
Avlanacak bir nesne yoksa eğer avcının köpeği ne yapsın

Kimyagerin elinde her taş ve çamur hiç dönüşür mü altına
Talebenin kabiliyeti yoksa üstadın hikmetli dersi ne yapsın

Maden ocağı ne etsin cevher temiz olmadıktan sonra
Basiretten nasibini almamışsan, ecdadının siret ve ahlakı ne yapsın

Görünürdeki süs ve takılar gönül çalabilir mi hiç
Doğal güzellikten nasip almamışsa, naz ve işveli endam ne yapsın

Şaraba ihtiyacı mı olur, aşk şarabıyla mest olanın
Menziline varmış kimse için evrad ne yapsın

Gerçek bir mürşitle buluşma arzusunda olan
Hakikat yolcusu için Bağdat'ta oturmak ne yapsın

Sadece istemek ve çalışmak kâfi değildir elbet
Perde ardında yoksa kimse, hizmet edecek uşaklar ne yapsın

Çi eser dê li berê xare biket qetreyê av
Qelemê ma bi du-sê qetreyê zehhadi çi ket

Dê ji Heq cazîbeyek dil bigirit wer ne **Mela**
Ji ezel ger tu hidayet nebit îrşadi çi ket

16

Mehbûb di dil da, me bi evrazi çi hacet
'Enqa bi xwe bêtin firr û perwazi çi hacet

Ney dûr e hebîbê me bi firyad û fixan keyn
Wî guh li zemîra dil e awazi çi hacet

Go suxte, murada xwe ji min telbe ke îro
Min go, tu kerîm î ji te daxwazi çi hacet

Min nale refîq in xem û tehlî ne musahib
Firyad enîs in me bi demsazi çi hacet

Dildan û newaziş çi ne duşnam bes in min
Pur derd û cefa hurmet û î'zazi çi hacet

Suhbet bi def û nayê hebîbê me nevêtin
Firyad û fixana me bes in sazi çi hacet

Raza me çi hacet tu ji xemmaz bizanî
Eşkên me bes in dîdeyê xemmazi çi hacet

Her lehze çi hacet ku bi nazan bikujî min
Cana jixwe qurbanê te bim nazi çi hacet

Ta çendî bi hecra xwe tu min tecrîbe înî[11]
Zêrê ji xwe xalis mehekk û gazi çi hacet

Hacet niye cana yedê beyda bideranîn
Înkari di dîn da nebit î'cazi çi hacet

Esrarê ezel dê di ebed bêne zuhûrê
Encamê serencamê ji axazi çi hacet

Ger lu'lu'ê mensûri ji nezmê tu dixwazî
Wer şi'rê **Melê** bîn te bi Şîrazi çi hacet

---

11 Di vê nusxeyê de ew hersê beytên piştî vê beytê nehatibûn, me ji nusxeyên dî wergirtin.

Bir damla su yalın taşta ne iz bırakabilir ki
İki üç damlacık kuru mürekkeple kalem ne yapsın

Gönlü yakıp tutuşturan bir cezbe olmalı Hak'tan **Mela**!
Ezel canibinden hidayet yoksa eğer vaaz ile irşat ne yapsın

16

Sevgili gönüldedir yükseklere çıkıp onu aramaya ne hacet
Kendi isteğiyle gelecekse anka kuşu peşinden uçmaya ne hacet

Sevgili bize uzak değil ki, feryat figan edelim
Kulağı gönlümüzde ise bağırıp çağırmaya ne hacet

"Dile benden ne dilersen ey suhte" dedi bana sevgili
Dedim; kerem sahibi olan sensin, kerem sahibinden istemeye ne hacet

İniltiler yoldaşım, gam ve acılar sohbet arkadaşımdır benim
Feryad en yakın dosttur bize, başka dost ve sırdaşa ne hacet

Gönül okşayıp iltifat etme ne ki, sövüp sayman yeter bana
Derd ü cefa ile büyümüş olana, hürmet ve ikrama ne hacet

Def ve ney ile dolu sohbet meclisini sevmez sevgili
Feryat figan yeterdir bize o dem, çalgılara ne hacet

Sırlarımızı gammazlardan öğrenmeye ne hacet
Gözyaşlarımız yeter, dîde-yi gammazın görmesine ne hacet

Her dem naz ve işve ile beni öldürmeye ne hacet
Ey sevgili, zaten kurbanınım senin, bunca naza ne hacet

Ne vakte dek hicranınla sınayacaksın **Mela**'yı
Altın saf olduktan sonra mehenkle çekice ne hacet

Yed-i beyzayı çıkarıp göstermeye hacet yok ey can
Dini inkâr yoksa eğer mucize göstermeye ne hacet

Ezelî sırlar çıkar bir gün ortaya nasılsa ebediyette
Varılacak işin akibetini ta başından bilmeye ne hacet

Nazmın etrafa saçılmış incilerini görmek dilersen eğer
Gel **Mela**'nın şiirinde gör onları, Şiraz'a gitmene ne hacet

17

Qelbê [m]e şubih zêrî ji feyza te cela girt
Ma rûsiyeh û sifrîsifet zengê seda girt

Teşbîhê [c]esed dil me di nêv ateşê 'işqê
Dê qelbê heqîqet bibit iksîrê hema girt

Salik kî ye hatî bi heqîqet ji mecazê
Sûret neşunasî û bi me'na ne fena girt

Tenha ne li min lami'ê husna te şefeq da
'Alem bi xwe wê husn û cemalê di xwe da girt

Teyxûn çi di destê tu zehî dewlet û îqbal
Herçî tu bo wî dam di tora xwe huma girt

Canê me xwe kir dane û dil dami vedayî
Ahûsifet ew pê hessiya rahê Xeta girt

'Enqa ne şikarê kes e davan tu biçîne
Dava te li 'enqayê veda badihewa girt

Herkes seherê talibê tiştek bi çimen hat
Hin sosin û hin sunbul û hin zulfê du ta girt

Destê me seher girt û birîn seyrê hebîbê
Filhali reqîbî ji hesed lerze û ta girt

Ew kebkê xeraman ku di kozê bi qebû hat
Şahînê qezayê bi texaful ji xwe ra girt

Zinhari kesê desti bibit erqemê selwî
Bê'işweyê le'lan ne bi teslîmî ziha girt

Sebrê berê şîrîn e we ustadi xeber da
Lew dil me di cellayî xeman xurrem û şa girt

Her neşter û şewkên ku tebîbê me li dil da
Min yek bi yek û têkî li derdê xwe şifa girt

'Aşiq ji xemê saye dî û cam teleb kir
Pur 'eqli didêrit me ji qismê hukema girt

Sef sef ne tinê gezme dibarin ji kevanan
Dil kakul û zulfan di kemendê bi teba girt

Dîwaneyê heçî dêm di vê silsile'w bendê
Ku musteheq e Xusruwê xûban bi ceza girt

17

Senin feyzinden cilâlânıp parladı kalbimiz bir altın gibi
Bundan ötürü o kirli pasın, bakır gibi yüzü karardı kaldı

Bir ceset gibi dönüp durmaktayız aşk ateşinin ortasında
Hakikata ulaştı gönül bu iksir ile hiç beklemeden

Mecazi aşktan hakiki aşka geçemez salik;
Tanımadan anlamını marifetin, olmadan fena makamına malik

Güzelliğinin parıltısı sadece beni aydınlatmadı
Âlemde her şey kendi zatında göstermekte bu hüsn ü cemali

Devlet u ikbal olan doğan kuşu elindedir senin, ne güzel!
Tuzağına düşürdüğün her şey hüma kuşuna av olur

Canımızı dane kıldık yârin yolunda kurulmuş tuzağa
Farkına varınca ceylan gözlü, saptı hemen Hita yoluna

Anka kuşu kimsenin avı olmaz ki önüne tuzak kurasın
Ankayı tutmaya uğraşanın çabası beyhude kalır

Bir şeyler dermek için bahçeye akın etti herkes seherde
Kimi zambak, kimi sümbül, bense zülüflerden iki tel kopardım

Seherde elimden tutup seyrana götürdü beni sevgili
Titreyip sıtmaya tutuldu hasedinden hemen rakip

Salına salına ötüp gelince o hacel kekliği tuzak yerine
Kaza ve kader şahini ansızın avlayıp aldı onu kendine

Sakın kimse uzatmasın elini o selvi boylunun örüklerine
Ejderha kapar, lal dudaklardaki işveye teslim olmayanı

Sabır meyvesinin tatlı olduğunu haber verdi aşkın üstadı
Neşe ile dolup taştı gönül, bunca gam ve kederden sonra

Sevgilinin, gönlü yaralayan her bir dikenle neşterini
Birer birer şifâ kılsın diye bu derdime kattım

Âşık, gamdan bir gölge görüp mey kadehini istedi
Hükemadan öğrendik bundan içenlerin selim akla sahip olduğunu

Yay kaşlarından üstümüze yağan demet demet oklar değil sadece
Esir kılmış gönlümüzü zülüfleriyle kâküllerinin kemendinde

Her daim sevgilinin zülüflerinin bendine düşen divane
Güzeller sultanından ceza almaya müstahaktır elbette

Peyweste du fêris ji kemîn daberizîn dil[12]
Zulfan ku çep û rastê li oxilme cema girt

Şi‘ra te **Mela** sihrê şeker[r]êz e bi mu‘ciz
Zanim ji lebê le‘li te ev lefze eda girt

18

‘Er‘erxeram e bi qedd û qamet
Yek bûse da me bi sed qiyamet

Yek bûse bexşî ewwel bi ihsan
Axir li min kir curm û xeramet

Ji jeng û zurqê dil da bişotin
Cama sedef da bi remz û kiramet

Bi dewrê çavên te’y mest û xwûnrêz
Nûra du çavan kê dî selamet

Li derd û êşan peykan û nîşan
Me j’dil û çavan kifş in ‘elamet

Ruswayê ‘işqê tenha ne ez bûm
Kê dî zemanan hub bê melamet

Du secde ferz in filhal [bi]ben ber
Dema xwiya bin ew qedd û qamet

Da ‘eybê rendan nekî bi badê
Nufûsu qewmin bîha tesamet

Mela li ‘umrê bêfeyde borî
Kêşaye zor an qehr û nedamet

19

‘Umrî zayi‘bû me bêdilber ‘ebes
Dî li vî ‘umrê me borî her ‘ebes

Dil emanet da bi naehlan nedî
Ku bi naehlan me da gewher ‘ebes

---

12 Beytek piştî vê beytê heye ku di vê nusxeyê de nehatiye.

Gönüle hücum etti iki kahraman gibi meydana atılan gözler
Savaş meydanında sağlı sollu yerini aldı hemen zülüfler

Şeker saçan tatlı bir sihirdir i'cazlı şiirin senin **Mela**
Bilirim, bu uslubla ifadeyi lal dudaklardan almışsın elbet

18

Ardıç ağacı gibi boyu bosuyla salınan sevgili
Bir buse verince bize, kopardı yüz kıyamet

İhsan edip lutf eyledi önce bir buseyi
Cezalandırdı bizi bunu sayıp garamet

Yıkasın diye tüm kir ve paslardan gönlümüzü
Sundu bize sadef kadeh içinde remizlerle keramet

Senin mest olmuş kan dökücü gözlerinden
Ey gözümün nuru, kim görmüş ki selâmet!

İğnelerle sivri ok uçlarının verdiği keder ve acılar var
Görünmekte gönül ve gözlerimizde buna alamet

Aşkın rüsvası olmuş yalnız ben değilim
Kim tatmış ki aşkı, olmadan melâmet

İki kez secdeye gitmek farz olur önünde
Görününce o güzel endam ile o kamet

Sakın suçlama bade içen rindleri sevgiliye
Çünkü onunla nefisler ulaşmış kemale

Boş yere geçirdi bu ömrü **Mela**
Çekerek bunca kahr u nedamet

19

Sevgilisiz bir ömür geçirdim boş yere
Yazıklar olsun ki geçirmişiz bu ömrü boş yere

Sakın gönlü nâ-ehillere emanet etme
Nâ-ehillere verdik biz bu cevheri boş yere

Da di seyra ‘işqê dil bêxwe dilîr
Lê dibit seyra ku bêdilber ‘ebes

Pur di pê weslê me se‘y û cehde da
Cehde û se‘ya me hatin der ‘ebes

Dest nehêlîn em ji se‘y û cehdê[13]
Cehde û se‘ya me naret her ‘ebes

Ahi wê kuştim bi derba xencerê
Ma di mêlakê diret xencer ‘ebes

Dil ji derba kaşuwan bû parepar
Go di meydanê dibit sed ker ‘ebes

Mehdera vî suxteyî îro biken
Ez dibêjim nabit ev mehder ‘ebes

Kifş e me‘na kî li lewhê sîmi dî
Nuqteyê misk û xetê ‘enber ‘ebes

Da **Mela** hişyari bî lê pur kesan
Sîne pur lêdane seng û ber ‘ebes

20

Navê ‘enberşikenê bê û ji ‘enber meke behs
Bil ji wê silsileyê zulfê mu‘enber meke behs

Veke lêvê û ji nêvê biwerîn qend û nebat
Ji lebê le‘lîşekerbêj û ji şekker meke behs

Bi serenguştê ‘eqîqî bide şehkasê rehîq
Abê heywan tu nihin navê ji Kewser meke behs

Dê beşaretê bi îşaret ji neyê bête sima‘
Tu ji nayê di sima‘ê bike bawer meke behs

Zeriyyên şubhet durdane ku bin şahidê bezm
Ji genimgûn û siyehçerde û esmer meke behs

Dê nihanî bi deraxûş bidey canê şîrîn
Şaxê ‘umrî bixwe ber jê û ji Qeyser meke behs

13 Ev beyte di gelek nusxeyên dî de nehatiye.

Sakın girme aşk yoluna sevgilisiz
Çünkü bu yolda dilbersiz yürüyorsan gider emeğin boş yere

Çokça çabalayıp durduk vuslat peşinde
Lakin bu çabamız da gitti boş yere

Yine de bırakmayalım biz çabalamayı
Gitmez çünkü bunca çabamız boş yere

Ah, öldürdü beni hançer darbesiyle sevgili
Hançer ciğere saplanır mı hiç boş yere

Kâşuvan darbeleriyle pare pare oldu gönül
Sahadaki goy hiç ayrılır mı yüz parçaya boş yere

Şefaat edin ne olur bugün yanıp tutuşan bu aşığa
Ben derim ki inşaallah bu şefaat gitmez boş yere

Yârimin güzelliği ortada, kim görmüş gümüş levha üzerinde
Misk taneleriyle amber çizgilerini boş yere

Sakin ve hüşyâr ol **Mela**, yoksa
Pek çoğu sinesini taşlarla dövmüştür boş yere

20

Büklümlü amber saçları anılınca amberden söz etme artık
O zülüflerle, salınmış saçlardan gayri amberden söz etme artık

Dudaklarını aç da onlardan şeker gibi tatlı sözler saç etrafa
Şeker gibi tatlı lal dudaklardan konuş, şekerden söz etme artık

Akik gibi parmaklarında saf şarap dolu kadehi sun bize
Abıhayat ne ki bunun yanında, Kevser'den de söz etme artık

İşaretle anlarsın müjdeyi dinleyince neyden
Tasdik eyle neyden dinlediğini, başka şeyden söz etme artık

İnci tanesi gibi sarışınlar olunca meclisin güzelleri
Buğday tenli esmer güzellerden söz etme artık

Sevgili ile kucak kucağa iken vereceksin ona o tatlı canını
Lezzetle ye ömür dalının meyvelerini, Kayser'den söz etme artık

Ayetê husnê mufessel ke ji keşşafê cemal
'Ilmê 'işqê bike tefsîr û ji defter meke behs

Razê dehrê ji sipihrî tu nizanî bi cedel
Hikmetê Dawer e tu j'hikmetê Dawer meke behs

Avê heywan te divêtin tu bibe hemrehê Xizr
Camê Cem bîn û ji Dara û Sikender meke behs

Ji ezel 'aqîbetê karî ku me'lûmi niye
Camê mey noş û ji teqdîrê muqedder meke behs

Dilê yarê me nebû nermi bi sed av û meger
Ji dilê dilberê ma û berê mermer meke behs

Tîri sed têne ceger sîne li ber bûye çeper
Ji dil û cergê kul û sîneyê ker-ker meke behs

Şîrê elmasî kişînit tu ji lami' de xeber
Vekerit huqqeyê yaqûtî ji gewher meke behs

Ji şefeq Zuhre xuyabit tu binê Perwînan
Cebhetê ew binumêtin tu ji Xawer meke behs

Li rûyê yarê du mehê new me qiran dîn demek
Tu bi seyra Qemer û tali'ê exter meke behs

Pur ji dêmî te xeber daye **Mela**yî
Nezerê wer bide bejnê ji mufesser meke behs

21

Tu sehergeh bi temaşa were bazarê hudûs
Lê ne bêfaîde azarî nedet xarê hudûs

Da jibil xunçelebek nazik û ter nebijêrî
Bi tebessum bi te ra bit ji gulistanê hudûs

Sed girih min di dil in jê ku çep û rast biket
Şahidê husn qidemê zulfê girehdarê hudûs

Bil ji sultanê qidem min bi kes îqrari niye
Ger li kama me nihin metqeb û bizmarê hudûs

Dil di deryayê qidem Qaf e bi sabit qedemî
Gerçi li serê ferq e me minşarê hudûs

Beyan et güzellik ayetini mutlak cemalin keşşafından
Tefsir edip açıkla aşk ilmini, defterden söz etme artık

Cedel yoluyla anlayamazsın feleklerin seyrinden âlemin sırlarını
Allah'ın takdir ve hikmetidir, hikmetinden söz etme artık

Hızır'la yol arkadaşı ol, abıhayatı istiyorsan eğer
Getir câm-ı Cem'i sun, Dara ve İskender'den söz etme artık

Bir işin akıbeti önceden malum değilse eğer
İç mey kadehinden, mukadder takdirden söz etme artık

Yüz kere gözyaşı döksek de yumuşamaz gönlü sevgilimizin
Ne katı gönüllü dilberden, ne de sert mermerden söz etme artık

Yüzlerce ok saplanmış ciğere, yüzlercesine kalkan olmuş sine
Yaralı gönül ile ciğerden ve pare pare olmuş sineden söz etme artık

Sevgili elmas kılıcını çektiğinde, parıldayan şimşekten haber ver
Yakut dolu hokkasını açtığında cevherden söz etme artık

Doğup görününce şafakta Zühre yıldızı, Süreyya'ya bak
Sevgilinin yüzü görününce, Güneş'ten söz etme artık

Mest olmuş yârin yüzünde, yeni doğmuş iki hilal gördük bir an
Ne doğan Ay'ın seyrinden, ne de parlak yıldızdan söz etme artık

Çok söz ettin sevgilinin yüz güzelliğinden ey **Mela**!
Gel yârin endamını seyret, rivayetlerden söz etme artık

21

Seher vaktinde seyre gel pazarına hudusun
Hazer et, boş yere incitmesin seni, dikenleri hudusun

Gönülden sadece o ter u taze, gonca ağızlı sevgiliyi seç ki;
Bir tebessüm versin sana gülistanından hudusun

Yüzlerce elem ve ukde bıraktı gönlümde o ezeli güzellik sultanı
Gösterince sağdan soldan büklümlü zülüflerini hudusun

İnanmam, tasdik etmem ezel sultanından gayrını
Delseler de âşık kemiğimi matkap ve çivisiyle hudusun

Kaf dağı gibi sabit kademdir gönlümüz ezel denizinde
Başımız üstünde sallansa da her dem testeresi hudusun

Belku dîwari bi guh bin bi Xudê ke bi Xudê
Bi çu rengan nekerî eşkere esrarê hudûs

Lem'eyek ger ji kinarê qidemê pertewê det
Dê ji ber wê se'etê mehwi bin enwarê hudûs

Ber vê sed pencereyan daye şi'a'ê qidemê
Gunbedê 'işqê ji ser kursiyê [dew]warê hudûs

Tu hudûsê we mebîn qenci nezer dî carek
Li esasê qidemê daniye dîwarê hudûs

Bide eslê xwe we tertîbê qiyasê jê ke
Ger nizanî çi ye yekcari berê darê hudûs

Ateşê 'işqê şibî zêr wucûdê hel [di]ket
Heye mumkin nefirit zîbeqê ferrarê hudûs

Ellah Ellah ku di 'umrê xwe tu carek nebihî
Çi seda têt ji vê gunbedê dewwarê hudûs

Tu ji ber perdeyê wehmê were der da bibihî
Çi newa têt bi sed nexme ji ewtarê hudûs

Hal û musteqbel û mazî di xwe da têki yek in
Subh mewcûd e bi 'eynê xwe di êvarê hudûs

Rast û çep gav û se'et her li me ew datînit
Zulfeqarê qidemê Heyderê Kerrarê hudûs

Rast û evraz û nişîvî me buwarin yek yek
Lê tinê wê li me bû daîre berwarê hudûs

Dê li qelbê me çi det lami'eya Îslamê
Ku li canê xwe me xef bestiye zunnarê hudûs

Jeng û rengê hedesê neqşê hudûsê me di dil
Bide ber rendeşê 'işqê ew e qessarê hudûs

Can li ser destê nihayî di riya canan da
Rûh sef sef ku vewesta ne di bazarê hudûs

Dê ji xeflet biretin saya zewalê ey dil[14]
Rûnenê da tu emanet li siha darê hudûs

---

14 Di nusxeyên dî de piştî vê beytê beytek dî heye lê ew di vê nusxeyê de nehatiye.

Duvarın kulağı vardır, Allah aşkına gel sakın
Ne türden olursa olsun, izhar eyleme esrarını hudusun

Kıdem canibinden bir lem‘a parıldarsa eğer
Mahvolup söner o anda tüm nurları hudusun

Yüzlerce pencereden ışıldamaktadır şuaları kıdemin
Kürsî üzerine kurulu aşk künbedinde dönüp duran hudusun

Gelişigüzel bakma varlık âlemine, iyice nazar kıl bir kez ona
Çünkü kıdem temelleri üzerine oturmuştur duvarları hudusun

Kendi aslına dön de ordan yola çıkarak yap kıyası
Eger bilmiyorsan meyvesi nedir şecere-i hudusun

Altını nasıl eritirse ateş, öyle eritir varlığı aşk ateşi
Ne mümkün fırlayıp kaçmasın sağa sola uçan civası hudusun

Allah Allah, ömründe bir kez olsun duymaz mısın acep
Ne sesler gelir, bu durmadan dönüp duran kubbesinden hudusun

Vehim perdesini yırtıp dışarı çık ki işitesin
Yüzlerce nağme ile nevalar döküldüğünü tellerinden hudusun

Mazi, hal ve istikbal, tümü birdir bunların aslında
Hadd-ı zatında mevcuttur sabah, akşamında hudusun

Vurmaktadır bize darbelerini sağlı sollu her lahza ve saatte
Tıpkı Haydar-ı Kerrar gibi kıdem Zülfikarıyla hudusun

İnişli çıkışlı, düz ve eğri yolları aştık birer birer
Lâkin bizim dolaşıp çıkamadığımız bir daire oldu yolu hudusun

Nasıl parıldasın ki, hidayet olan İslam'ın ışığı kalbimizde
Gizlice bağlamışız bu canımıza zünnarını hudusun

Hadeslerin pasları ve renkleri nakışını işleyip yer etmiş gönülde
Aşk rendesine teslim et onu, odur temizleyicisi hudusun

Sevgili yolunda avucumuza aldık ruhumuzu
Ki ruhlar saf tutup durmaktadır pazarında hudusun

Zeval vaktinin gölgesi ansızın çabuk geçer ey gönül
Tavsiyem o ki sana, oturma gölgesinde şecere-i hudusun

Da nîgarê xwe bi sed rengî bibînî herdem
Were seyrê bike carek tu li etwarê hudûs

Tu bi halê me dizanî çi ye her lehze **Mela**
Me di dil têt û neret xencerê xeddarê hudûs

22

Şimşadîxeram û serwîxennac
Canan diberit bi ‘işwe tarac

Min dî seherê di xwabê mestî
Bêdeng tezerwê lalê durrac

Bişkifti ji xunçe nêrgiza mest
Bû ferqi ji ser qedîfe dîbac

Cebhet keşşifî ji subhê sadiq
Nûrê ku veda li ser şebê dac

Elmasî numane şubhê misrî
Danîn cegera me dil kir amanc

Nesrîn û binefşe tewwizandin
Mawerd direşande şûşeyê ‘ac

Cohtê hebeşan bi terfetil‘eyn
Anî qederek ji Espehan bac

Sîma ku numa nema li hiş sîm
Sîmabê ji xucle mayî re îxrac

Mîr’atê Sikenderî li pêş e
Behrun we leha’l-‘ukûsu emwac

Dora Qemerê ji ber şefeq da
Ku spêde li ferqê ser niha tac

Çerx û felek û melek diyar in
Şemsun we kewakibun we ebrac

Zuhre bi qeranê qabê qewseyn
We’n-necmu iza hewa bi midrac

Dengê melekan zimîne zimzim
Erwahi ji ‘işqê têne mi‘rac

Sevgilinin güzelliğini yüz renk içre göresin diye her dem
Bir kez olsun gel de seyrine dal etvarına hudusun

Bilirsin her lahza hâlimizin ne olduğunu **Mela**
Saplanmaktadır her dem gönlümüze gaddar hançeri hudusun

22

Şimşir ağacı gibi işveli, servi gibi cilveli
Talan edip almada, işve ile canları

Seher vakti gördüm onu gözleri mahmur
Sülün gibi sessiz, turaç kuşu gibi lâl

Çıkmış tomurcuklarından mestane nergis
Çatlatmış kıyafetini kadife kumaş üzerinde

Göründü yüzü sevgilinin fecr-i sadıktan
Aydınlattı nuru karanlık geceye benzeyen zülüfleri

Göründü elmas gözler Mısır kılıçları gibi keskin
Gönlü hedef alıp darbelediler ciğeri

Süslenmiş, yaban gülleri ve menekşelerle
Serpmekte üstüne gülsuyunu fil dişi şişelerle

Bir çift siyah göz, çok kısa bir zamanda
Alıp getirdi İsfahan'dan haracı, bol miktarda

Görününce yüzü sevgilinin hasedinden kalmadı gümüşte akıl
Çıkmadı dışarıya gümüş suyu utancından

Önünde İskender'in aynası var sevgilinin
Güzelliğinden akseden dalgaları var o denizin

Beyaz bir taç gibi oturunca başına şafak
Aydınlattı Ay'ın etrafını o nurla ancak

Feleklerle melekler aşikârdır bu raks halkasında
Güneşler, yıldızlar ve beraberinde burçlar

Zühre yıldızı yakın durmakta iki yay arasına
Batış yönünde Süreyya yüz tutunca guruba

Meleklerin sesleri arı uğultusu gibi çınlayıp durmakta
Aşka gelmiş ruhlar yükselip miraca çıkmakta

Dil behr e we sed hezar mewc in
Arif çi xeber ji behrê mewwac

Borî û bi xencekî **Mela** kuşt
Ew xunçeleba dilan e xennac

23

Dil ji ‘îlacê ku biderket mîzac
Dê ji lebê noşî ‘eta bit ‘îlac

Ayîneyê camê cihanbînê Cem
Badeyê le‘lî ne di cama zucac

[Ji] ava heyatê bi me da şerbetek
Zinde kirîn ma ji ‘edû ra neşac

Bendî kirim ger çi şibih fîli bûm
Sîmîbera sa‘id û bazû ji ‘ac

Exter û îqbal û Mehê burcê bext
Mihr û sipihr û kemer û text û tac

Kûsê ku hinga[f]ti bi şahî li text
Padîşehan neqdê rewan da xerac

Xusrewê Şîrînê li derbendê husn
Sîmîberan lazim e lê mehr û bac

Sikkeyê şi‘ra me bi pasê dihat
Lew bi ‘eyarê di cehan da rewac

Abê rewan min diye şi‘ra **Melê**
Yunkiru li’l-mai li sûi’l-mizac

24

Dîsan ji nû bêhal e dil saqî werîn cama zucac
Muştaqê xemra al e dil dê xwoşi bit û çêbit mîzac

Saqî ku dêm mehweş bitin kakul ji şêva reş bitin
Qerqef bila ateş bitin em dê bi wê dil keyn ‘îlac

Da em bi wê dil hey bikeyn pê sîne dax û key bikeyn
Sed menzilan pê tey bikeyn ew dê di seyrê det rewac

Yüz binlerce dalgası olan bir denizdir gönül
Haberi yok arif olanın bu çok dalgalı denizden

Geçip gitti bir cilve ile öldürüp **Mela**'yı
O gonca ağızlı, işveli, fettan sevgili

23

Gönlün tabiatı tedaviye müsait olmayınca
Tatlı dudaklardan ilaç vermek gerektir ona

Cemşid'in dünyayı gösteren kadehi ayinedir
Cam kadehteki lal gibi kırmızı bade

Öyle bir şarap sundu ki bize abıhayattan sevgili
Zinde kıldı ruhumuzu, düşmana da ağlayıp sızlamak kaldı

Esir kılıp bağladı beni fil gibi güçlü olsam da
Fildişi kol ve bilekleriyle gümüş göğüslü sevgili

Kemeri İkbal yıldızı, tahtı Ay ile saadet burcudur
Feleğin Güneş'i taç olmuş sevgilinin başına

Çalınca sevgili tahta çıkış davulunu
Ödemeye başladı hemen sultanlar haraçlarını

Güzellik ülkesinin sultanı Şirin'in Husrev'ine
Vermeleri gerek gümüş göğüslü güzellerin mehr ve çeyizlerini

Gam ve kederle anıldığı için şiirimizin sikkesi
Değeri ve ayarı ile buldu dünyada revac

Akan bir nehir gibi gördüm ben şiirini **Mela**'nın
Su-i mizacındandır varsa inkâr eden bu suyun tadını

24

Hâlsizdir yine gönül, getir cam kadehini ey saki
Sulandırılmış kırmızı tatlı karışımlı şaraba müştaktır gönül

Yüzü ay, kâkülleri de karanlık gece gibi olunca sakinin
Sunduğu şarap ateş de olsa tedavi ederiz gönlümüzü onunla

Onunla diriltelim gönlü, onunla yakıp dağlayalım sineyi
Onunla aşalım yüzlerce menzili, odur bu yolu değerli kılan bize

Bênûr û narê muhbetê bêneqş û wez‘ê qudretê
Naçîn meqamê wesletê nûrun lena we’l-leylu dac

Ev narê sîqala dil e daîm li wî qala dil e
Newroz û sersala dil e weqtê hilêtin ew sirac

Hetta bi nûra badeyê rengîn nekî siccadeyê
Dûr î ji wê şehzadeyê durdaneya gerden ji ‘ac

Durdaneya gerdenbilor reyhan ji ser werdên di cûr
Hey hey bi mestî têne dor xala li nik ferqê bi tac

Mihra te pur ebter kirîn xalan ji ber biskan [d]erîn
Zulfa muselsel ‘enberîn çîn çîn ji Çînê têti bac

Tenha ne Kurdistan didin Şîraz û Yeng û Wan didin
Her yek li ser çavan didin hem ji Espehan têtin xerac

Çavên belek qewsê helek çerx û felek xalib melek
Fî hubbiha ‘umrî delek we’l-hubbu yecrî fî ‘ucac

Şahid hezar reng xemmilîn reqs û semayê kemmilîn
Îro **Mela** em sed dil în saqî werîn cama zucac

25

Heyf e vî ra xak û gil bit ‘arifê çalakirûh
Dê mucerred bit ku pertew det ji nû ew pakirûh

Qeydê xak û gil nebî da bê hîcab û perde bî
Mislê bedrê canan têxit xusûfê xakê rûh

Şem‘ê serrê nûr nadet ger neket perhîzê dil
Zewqê cama ‘işqê naket ger neket îmsakê rûh

Dil bi tayek nêrgizan duh nazikek terwende da
Gul [d]ikin teşbîhê xaran her xes û xaşakê rûh

Camê ‘işqa pakê rûhanî tuhûra batin e
Ê şewwişî her we ma hetta ebed napakirûh

Hey’eta keyf û kemê bêkeyf e keyfa ‘arif e
Dê bimînit ger nebit naçari bê tiryakî rûh

Dê bi gulzara cemala sebzepoşan dê çi bit
Ê di mihrê da nebî dil parepare çaki rûh

Olmadan sevginin nuru ve ateşi, kudretin sanatı ve nakşı
Ulaşamayız vuslatın makamına; nurumuzdur o, karanlık gecelerde

Gönlü parlatan ateştir bu, düşürmez dilinden onu hiç
Yılbaşı ve nevruzudur gönül için, tutuşup yandığında bu kandil

Şarabın nuruyla renklendirmedikçe seccadeyi
Uzak kalırsın o fildişi gerdanlı, inci tanesi şehzadeden

O billur gerdanlı dürdanenin, elvan gülleri üzerinden reyhanlar
Mestane titreyerek tâcına yakın duran ben'lere dolanırlar

Sevgin deli divane etti bizi, göster benlerini kâküllerin altından
Amber kokulu müselsel zülüflerine Çin'den dalga dalga haraç gelir

Sadece Kürdistan değil, Şiraz, Yeng, Van da haraç vermekte
Gönül hoşluğuyla vermekte her biri, ki İsfahan'dan da gelmekte

Siyah gözler, yay kaşlar ve rakstaki melek gibi güzeller uğruna
Şiddetli fırtınalar içinde geçen bir aşkla ömrümüz telef oldu

Bin bir renk içre süslenmiş güzeller tamamladı raks ile semâ'ı
Yüz gönül var bizde bugün **Mela**, getir içelim saki cam kadehi

25

Yazık bu çalak ve arif ruha ki esir düşmüştür toprakla balçığa
Parlarsa yeniden eğer soyutlanıp kurtulur bu pak ve latif ruh

Olmasın toprakla balçık bağı, kalksın aradan hicab ve perde
Çünkü toprak, sevgilinin ay yüzü gibi, sevk eder ruhu tutulma hâline

Işık vermez mumun başı eğer içi temiz değilse pisliklerden
Aşk kadehinden zevk almaz bir ruh, çekmezse elini maddeden

Nergis gibi ter u taze bir sevgiliye ver gönlünü
Alçak ve sefil ruhlu olanlar dikene çevirir çünkü gülleri

Temiz olan ruhani aşkın kadehi, yıkayıp temizler batını
Müşevveş olup içmeyen bu kadehten ebede dek kirli bırakır ruhunu

Gerçekte bir keyfiyyet yok nitelikte, arif olandadır asıl keyfiyyet
Çaresiz kalır insan eğer yoksa ruha tiryak olacak bir nesne

Aşk yolunda gönlü parelenip ruhu parçalanmış olmayanın
İşi yok hurilerin güzellik bahçesinde dolaşmaya

Pur ji can derrakeyek rewşentir û wala divê
Sûreta husna muqeddes da biket îdrakê rûh

Ger xeberdar î ji sirra “kuntu kenzen” guh bidêr
Da bi sed terzan beyan key me‘nayê “lewlak”ê rûh

Lami‘ê sirra tecella ser li Tûra dil didet
Zebt naket wê mecalê sed hezar eflakê rûh

Herdu îlanên tinê min toqê gerden bin medam
Da me her bêtin tebessum wek gula dehhakî rûh

Cewherê husnê eda tenha dibit meqbûliteb‘
Ger ne siqal det bi nûrê ‘işqê wek hekkaki rûh

Dê bi vê endaz û terzê bibit sihrê helal
Ger ne balateb‘ bit wek pehlewan çalaki rûh

Dil bi rim avête li vê bari kir qewsê şevî
Dê bidet ber gezmeyan bê sûci ew seffaki rûh

Şehsuwaran pur-kemend avêtine qelbê **Melê**
Bend naket xeyrê fitrakê te sed fitraki rûh

26

Pur meke îsrafê li qetlê mubah
Sefku demi’l-aşiqi ma la yubah

Sîne bi destê xwe mubarek veke
Te‘rife kem fî kebidî min cirah

Dil ji hewaya te di fikrên di kûr
Fî lucecin beyne hubûbi’r-riyah

‘Işq geha kê û li ‘eqlê xwe ma
Yeftiku bi’l-aqili aşiqu’l-melah

Bûsezenan her kî ber an asitan
Meskeni min cebhetihî la burah

Dîsa li ser çeşmeyê ma xak rîxt
Xakê rehê yarê seba her sebah

Toz û xubarên seherê ber çimen
Qed neşere’t-tîbe we bi’l-miski fah

Ruhtan önce, çok yüksek ve parlak bir idrak gerek
Ta ki ruh anlayabilsin mukaddes güzelliğin suretini

Eğer haberdar isen "Küntü kenzen" sırrından, iyice kulak ver;
Ki, açıklayasın, yüz cihetle ruhun "Levlâke" manasını

Tecelli sırrının parıltısı gönül Tur'una da ulaşır nihayette
Zabtedip tutamaz ruh o mecali yüz bin eflâk ile

Zülfünün yılanvari iki örgüsünü kolye yapıp taşıdım boynumda
Ta ki yeni açılmış bir gül gibi tebessüm etsin ruhuma

Güzel üslub ve ifade hoşnut eder mi insanı tek başına
Ruh onu bir hakkâk gibi aşk nuruyla cilalamadıkça

Bu tarz ve ölçüyle nasıl olur ki beyanın sihri helal
Çalak bir pehlivan gibi yüksek tabiatlı olmazsa ruh

Yükledi üstüne gecenin oklarını, gönlü mızrakla yığıp yere
O kandökücü sevgili, oklara hedef kıldı bizi suçsuz yere

Binicilerin şahı çokça kement atmış bugün **Mela**'nın kalbine
Yüz kement de olsa bağlayamaz kimse bu ruhu bağından başka

26

Fazla israf etme senin için mübah sayılan kıtalde
Âşığın kanını dökmek elbette olmaz sana mübah

Kendi mübarek ellerinle aç sinemi
Ki görüp anlayasın cigerimin ne kadar yaralı olduğunu

Aşkından pek derin hülyalara dalmakta gönül
Rüzgâra kapılmış engin sular arasında

Aşk kime ulaştı da bıraktı onda akıl
Öldürür aşığı sevgilinin dayanılmaz güzelliği

Sevgilinin eşiğine yüz sürüp öpen her bir kişi
Kalakaldı çaresiz başını kaldırmadan

Yâr yolunun toprağını bâd-ı sabâ her sabah
Yine saçtı gözlerimize yolunun tozundan

Yârin bahçesi önündeki tozu toprağı sabahları
Dağıttı etrafa misk gibi güzel kokularla

Fêris û rimbaz gihan yek bi tîp[15]
Ehmedu fi'l-beyni qetîlu'r-rimah

Husnê edaya te **Mela** her kê dî
Sehhe lehu enneke zeynu'l-fisah

27

'Işqê ku biden bi yekdu erwah
Peyweste divê bi hev bin eşbah

Can û cesedan ku îttihad e
We'l-mau lehu'l-mizacu bi'r-rah

Wesla te li can û dil heyat e
Men zaqe mererete'n-newa tah

Tenha ne di sîne min xedeng in
Min lehzike fî'l-qulûbi ermah

Perwîn ji şefeq seher xweya bûn
La bid'e we fîhi minke esbah

Bûm mest mine'l-hewayî ileyke[16]
Min xemretina tedûru eqdah

Ifteh bi liqake qufle qelbî
Fe'l-qelbu lehu liqake miftah

Seyyahi me dîn di xelwe îro
Ellah çi xelwe û çi seyyah

Berqê ku veda ji ber nîqabê
We'l-lami'u min senahu qed lah

Qews û qezehan numa ji bala
We'l-'enberu min şuzahu qed fah

Ayîneyê dilê **Mela** cela da
Min tel'etihi feqed seqe'r-rah

---

15 Di nusxeyên dî de piştî vê beytê, beytek dî dihat.
16 Di vê nusxeyê de beytek li vir kêm hatiye.

Birbirine girişti yiğitler kılıç ve oklarla
Ahmed mızrak darbeleriyle maktuldür şimdi aralarında

Ey **Mela**! Her kim tanık olduysa güzel uslubuna
Demesi doğru olur, senin fasahatin ta kendisi olduğuna

27

Ruhlar aşk ile bağlanınca birbirlerine
Bedenle ruhun denk olması gerek yek diğerine

Ruhlar cesetlerle nasıl kaynaşmışsa
Su da karışmıştır şarapla öylece

Vuslatın hayat verir can ile gönüle
Ayrılığın elemini tadanın helâktir sonu

Oklarla yaralanan bir tek sinem değildir
Gözlerinden gelen mızrak gibi gamzeler var kalbimde

Süreyya göründü şafakta seher vaktinde
Garip değil, nurundan kandiller var içinde

Sana olan aşkımdan sermest oldum
Kadehler dönüp durur aşkımızın şarabından

Dîdârın ile aç, gönlüme vurulmuş kilidi
Seninle görüşmektir çünkü kapalı kalbin anahtarı

Halvette gördük bugün her an dolaşıp duran seyyahları
Yarabbi, ne aceptir bu seyyahların bu halveti

Şimşekler çakınca sevgilinin peçe altındaki yüzüne
Nurlar saçılır her tarafa onun göz kamaştırıcı güzelliğinden

Yükseklerden görününce sevgilinin eleğimsağma renkleri
Yayılır etrafa keskin amber kokuları

Cilalanıp parladı gönül aynası **Mela**'nın
Parıltısından temizlenip duruldu rengi şarabın

28

Ahê ji derdê dil [d]iket herçî nedî azarê çerx
Derbê li nava dil didet lami'sifet nûbarê çerx

Tên sîneyan peykan nihîn amancê tîran her em în
Dava belayê der kemîn her goşe du marê çerx

Bîra xwe tînin qenceyan 'aşiq di nêv îşkenceyan
Tavête dil ber pe[n]çeyan herdem ji nû şinqarê çerx

Kan ew letîfa gul'izar lew tên ji bulbul ah û zar
Şûna gulan restîne xar di nêv çemenê gulzarê çerx

Sed baziyan ev huqqebaz tînit bi hîle karisaz
Geh kok û taze geh niyaz sehhari pur mekkarê çerx

Herçî bixwûnit suhbetê axir di cama şerbetê
Zehra helahil dê detê da dil neden azarê çerx

Ev erreyê jehrî û nan min jê di dil da ev sinan
Ma her li ferqê dijminan bêt û biret minşarê çerx

Dijmin ji can talan dibin ew xwe hero walan dibin[17]
Mêlak û dil kalan dibin dê bêt û ret xeddarê çerx

Şemsî bi şemsî cam bi cam hetta bikin dewrê temam
Ateş dirêjit her medam ev gunbedê dewwarê çerx

Agir di av û gil dikit qelban ji qelban hil dikit
Metqeb di can û dil dikit daîm ev ateş karê çerx

Çendî di xûba tên rezim min jî di dil da yîn gizim
Amancê remzên wan ez im ser'eskerê seyyarê çerx

Kes dî li lewhê sîne qet neqşek veha tê der xelet
Her dem ji nû yek taze xet tavête ber perkarê çerx

Min pir şevan hetta seher danîne rê şem'a beser
Ew mahîrû ma bête der mayîme newbetdarê çerx

Me j'hesreta şîrînleban xew ney ji çavan bir nîşan
Firyad diden ber kewkeban pursê meke j'bîdarê çerx

Karûreyên himmetbulend berdane meydanê semend
Sergeşte yîn hetta bi çend ev rekb û meş'eldarê çerx

---

[17] Beytek piştî vê beytê heye ku di vê nusxeyê de nehatiye.

28

Gönül derdinden âh çeker mi hiç, feleğin azarını görmeyen
Feleğin oku parlak bir şimşek gibi ortasından vurur darbesini

Sinelere yöneltilmiş oklar gizlice, hedef biziz gerçekte
Pusuda iki yılanlı bela tuzağı kurulmuş feleğin her bir köşesinde

İşkence altındaki âşıklar anarlar hep o kancaları
Lakin feleğin şahini her dem pençesini atar yeniden gönüllere

Nerde o bülbüllerin ah u zar ettiği gül yanaklı dilberler
Feleğin çemen gülzarında onların yerini almış şimdi dikenler

Yüz türlü oyun oynamakta bize bu hokkabaz, hilelerle
Oyalamakta bizi sihirbaz ve düzenbaz felek naz ve işvelerle

Kimi davet etmişse sohbetine, sunmuş şerbet kadehini ona
İçirmiş öldürücü zehri, gönül verme sakın feleğin azarına

Zehirli bıçkının dişleriyle sivri oklardır gönlüme saplanan
Düşmanların başında dönüp dursa feleğin testeresi olmaz mı?

Talan ediyor ruhları düşman, inleyip duruyorlar her gün acıyla
Parçalıyor ciğerleriyle gönülleri feleğin gaddar kılıcıyla

Büyük kadehleri küçükleri izler devir tamam oluncaya dek
Ateşten belalar yağdırır durmadan feleğin dönüp duran bu gökkubbesi

Suyu ve çamuru ateşe verip kalpleri kalpler ile yakmakta
Matkapla delmede canları, bu ateştir her daim feleğin işi

Savaşmak için meydana her indiklerinde yara alır gönlüm
Çünkü felek ordusunun komutanın hedefi bizzat benim

Kimse görmüş mü gönül levhasına hatayla böyle bir hat çekildiğini
Her dem yepyeni bir hat örneği gösterir felek pergeli bize

Yola diktim gözümle kulağımı çok geceler seherlere kadar
Belki gelir diye o ay yüzlü, bekleyip nöbetçisi oldum feleğin

Tatlı dudakların hasretinden gözler uyku tutar mı hiç geceleri
Yıldızlara çıkar feryadımız, sorma bizi feleğin uyanık kalanına

Salmış atlarını meydanlara yüksek himmet sahibi bu yıldızlar
Ne zamana dek feleğin meşalesini taşıyan şaşkınlar olacağız

Gavek ji dengê zengilan êmin çi rûnîn menzilan
Hey hey bibînin mehmilan firyad ji her qentarê çerx

Pur min ji vê çerxê **Mela** kêşane afat û bela
Ebleh dibînim wî hela herçî ji dil bit yarê çerx

29

Dilberê îro seher havête cergê min du dox
Yek li sîne yek li dil da lew ji min tên ax û ox

Ah û oxên min ji dil tên lê ji ber tîra qizil tên
Yan ji kovanê[n] di kul tên jê dizên her kêm û zox

Xwûn ji dil co co rewan tê wek ‘eqîq û erxewan tê
Lê ji dest selwa ciwan tê ew şepala şeng û şox

Ew şepala şox û şeng e kafira Rom û Fireng e
Dame ber cotek xedeng e zalimê kuştim bi dox

Zalimê kuştim şepalê nazikê qencê delalê
Bûn hicaba zulf û xalê bêrq û ‘ala û tox

Bêrq û tayên bi rêşî ê di zerrîn pê ve wêşî
Min du fêris dîn di pêşî mirwet û insafi yox

Lew heriftim ez ji meylê şubhetê sehlê we seylê
Muhbet û ‘işqa te Leylê ez kirim yekser pilox

Dest nehêlim ez ji dînê şibet Firhad û Şîrînê
Lê ji ber ‘işq û evînê min di rê çit ev kulox

Suhbeta çerx û sema tê wek **Melê** sed mubtela tê
Zemzem û ava heyatê muşterî sed şêx û şox

30

Heyheya reqs û semayê te çi xweş bestiye çerx
Ku di bircê û [sema] têtê her ku li ser dest e çû berx

Sofiyên her di tewafê Heceri’l-eswed qesd e
Ku bulbul bi sema tên hemiyan zimzim e çerx

Neqşê elmasî li elmasi neyê girtiye herf
Xettê yaqûtî li yaqûti şikênandine [n]erx

Nasıl güvende olabiliriz ki, çalarken bu yolculuk çanları
Feryad edip çağırmada feleğin katarları, hep görmedeyiz onları

Çok belâlar, musibetler çektim elinden bu dehrin ey **Mela**
Gözümde ahmaktır gönülden bağlanan bu dünyaya hâlâ

29

Dilber bugün seher vakti ciğerime attı iki ok
Biri göğse diğeri kalbe saplandı, ondandır bunca ah u zarım

Gönüldendir bu "ah"larım, ah o kızıl oklardandır
Ya da her dem kan ve irin akıtıp sızlayan yaralardandır

Oluk oluk kanlar akar gönülden, kıpkızıl ve erguvan renginde
Ne var ki bütün bunlar körpe serviden, o tatlı, zarif şuhtan gelir

O tatlı, zarif ve şuh sevgili, Rum ve Frenk kâfiridir
Bir çift oka hedef kılıp öldürdü beni o zalim

Öldürdü beni o letafet ve zerafet timsali zalim
Paşu, perçem ve tuğlar perde olmuş yüzündeki zülüfle benlere

Dizilmiş boynunda altın takılar, salkım salkım süsler
Onların da önünde bir çift acımasız fettan gözler

Kayan toprak, akan su misali yıkılıp kaldım önünde
Bir kor ateşe çevirdi beni ey Leyla senin bu aşkın

Vazgeçemem görmekten onu tıpkı Ferhad ve Şirin gibi
Kesilse de bu baş onun aşkı ve sevgisi yolunda

Yüzlerce aşk mübtelası var bu semâ' meclisinde **Mela** gibi
Yüzlerce genç ve yaşlı, zemzemle abıhayat müşterisi

30

Semâ' ve raksındaki sevinç naraları kuşatmış evreni ne güzel
Elleri üstünde raks ederek gelmekte koç burcu ne güzel

Hacerü'l-esved'i tavaftır maksadı sufilerin her defasında
Ki bülbüller birlikte raksedip dönerler benlerin etrafında

Yüzündeki beyazlık gölgede bırakmış elmasın rengini
Yakut renkli hatlar, düşürmüş yakutun değerini

Kerixîn em di qebayê me ji dil perde dirand
'Arifê weqt im û Me'rûfi bila bêt ji Kerx

Da binasî xeterên rê tu nebî xafil bî
Dicle tê di pur in perber û pîl û ber û çerx

Pîrê şe'ar e di şi'rê we **Melê** şalifiroş
Tu nîşan min mede Ferxî ku li nik min bûye ferx

31

Neyşekera gerden ji 'ac dîsa ji reştûzên Semed
Qewsê li bala ferq tac keyber reşandin bê 'eded

Keyber reşandin bêhisab misrî ku dan sîqal û tab
Sed Rustem û Efrasiyab kuştin li wan ker kir cesed

Sed padişah û xusruwan can dan di 'işqê we rewan
Nisrîn di lebsê erxewan min dîn li bejna serwîqed

Min dîn li bejna 'er'erîn tayên zubadê 'enberîn
Bayê seba da çenberê zulf çûne ser nûra Semed

[Z]ulf çûne ser nûra zelal carek were bayê şîmal
Biskan ji ser dêmê vemal zulfan ji ser cotê esed

Sehharê cohtê caduwan îro ji remza ebruwan
Dil girt û da ber kaşuwan ker kir li miskînan kebed

Dil girt û da ber xenceran kuştim nigar û dilberan
Me j'destê zulma esmeran dad û meded dad û meded

Dilber ji le'lên xwe'y şefaf da min meya gulgûne saf
Deryayê 'işqê qaf û qaf peyweste têtin cezr û med

Husna munezzeh bêmisal, ser da libasê xett û xal
Sergeşte heyran mayî lal, **Ehmed** ku dî nûra Ehed

Ellah ji nûra sermedî yek qetreyek da **Ehmedî**
Ji şîrînî he[zz]ek we dî medhûşi ma hetta ebed

32

Îd e û herkes ji dîdara te lê pîroz e 'îd
Ez tinê mehrûmê dîdar im bi sed menzil beî'd

Her nefes dihnêrim ez cana bi ahan ra ji dil
Bareke'l-Barî bi is'adin 'eleyha yewme 'îd

Usandık beklemekten, attık perdeyi gönülden samimiyetle
Zamanın arifi benim, gelip görsün Kerh'ten Maruf-u Kerhî

Gafil düşmeyesin diye öğrenmen gerek yoldaki tehlikeleri
Dicle'dir bu, pek çoktur dalgaları, kayaları ve derin çukurları

Şiirde pîridir şairlerin Mela, satmakta daim bu paha biçilmez şalı
Gösterme bana, yanımda yavru kuş gibi kalan Ferrûhî'yi

31

Boyu şeker kamışı, boynu fildişi beyazı sevgili
Sayısız oklar fırlattı yine samedanî siyah kaşlarından

Sayısız oklar fırlattı; parıldadı Mısır yapımı kılıçlar
Öldürüp parçaladı cesetlerini yüzlerce Rüstem ile Efrasiyab'ın

Yüzlerce sultan ve padişah aşk uğruna can verdiler
Nesrinlerle erguvanî giysiler gördüm o servi boylunun üzerinde

Misk ve anber kokan takılar gördüm o ardıç boylunun üzerinde
Saba rüzgârı değince kâküllerine, zülüfler dökülmüş samedanî nurlu yüzüne

Kâküller dökülmüş nurlu yüzüne; esiver bir kez ey kuzey rüzgârı
Çekip uzaklaştır yüzündeki kâkülleri, gözlerini örten zülüfleri

O sihirli fettan gözler kaşlarının remizleriyle bugün yine
Aldı yüreğimi oklarını sapladı, ciğerimi pare pare etti yine

Kalbimi çelip hançerledi, öldürdü beni o sevgili ve dilberler
İmdat aman imdat, o esmer güzellerin zulmünden imdat

İnce al dudaklarından gül renginde saf şarap sundu bana dilber
Bil ki aşk deryası baştan başa med ve cezir içredir daima

Benekli bir giysi var üzerinde, emsalsiz münezzeh bir güzellikte
Hayran kalıp lâl kesildi **Ahmed**, Ahed'in nurunu görünce yüzünde

Sermedi bahrından Allah bir damla verdi **Ahmed**'e
Öyle bir haz, öyle bir tat ki medhuş kaldı ta ebed

32

Bayramdır ve herkes seni görmekle bayramı kutlamada
Didarının mahrumu yalnız benim, yüzlerce menzil uzaklarda

Her nefeste gönlümün ahlarıyla mektuplar göndermedeyim sana
Bayram günü Bâri Teala mutluluklar ihsan etsin diye sana

Dergehê lutfa te xanim ma li mehrûman vebî
Inne kelben basiten dehren zira'en bi'l-wesîd

Pîre[merd] im 'aşiq im îro mirada min bibexş
Ya hebîbî ya muradî ya meta qelbi'l-murîd

Ferre 'eqlî min lehîbî şibet bazî yû 'iqab
Zabe rûhî misle ma tenhelle fî narin celîd

Dem'u eynî min bukain mislu maîin fî sukûb
Naru qelbî min xeramin fî diramin fi'l-weqîd

Dil ji ber narê mecazî bi'l-heqîqet bû pereng
Naru qelbî fî hewahu mislu narin fi'l-hedîd

Key xilas ez dozexê hicrê to yabem ahi çun
Her nefes dared sela û ne'reyê hel min mezîd

Kî dizanit min ji rimbazan dema oxilme tên
Têne dil sed rim ji wan û sîne tênê sed cerîd

Min ji seffeynan di nava meqtelê rim têne dil
Lê li wan destan nihin xwûna wê xeza ye ez şehîd

Mishefa husn û cemalê sûreta xal û xetan
La telewna xeyre herfi La we Qur'anin Mecîd

Gerçi her daîm ji mihrê neynika dil bedr e min
Wek hilalê subhê têm ez carinan bim nabedîd

Ma bi le'lên canfeza navê me bînit carekê
Bi'ddua bellix tehiyyatî li Selma ya berîd

Tu j'**Mela**yê Bohtî pors esrarê 'işqê ew dibêt
Vê mu'emmayê çi zanin sed mela û muste'îd

Er bi kuştin wer bi hiştin emr û fermana te bit
Ehmedu 'ebdun reqîqun waqifun beyne'l-'ebîd

33

Sirrê wehdet ji ezel girtiye hetta bi ebed
Wahidek ferd e bi zatê xwe û nînin çu 'eded

Di qidem da ezel û 'eynê ebed herdu yek in
Sermediyyet we dixwazit ne ezel bit ne ebed

Lütfunun kapıları açılır mı acep biz mahrumlara, ey sultanım!
Nicedir kollarımı açıp beklemedeyim köpek misali eşiğinde

Yaşlanmış bir aşığım, bahşet artık muradımı bugün
Ey sevgilim, ey muradım, gönlümdeki arzum benim

Bir şahin gibi uçup gitti başımdan aklım aşkının ateşinden
Eriyip bitti ruhum, nasıl erirse bir kırağı ateşi gördüğünde

Bir nehir gibi akmakta gözyaşlarım ağlamaktan
Yanmada kalbimdeki aşk ateşi bir yakıt nasıl yanarsa ateşte

Gönüldeki mecazi ateş dönüştü gerçek ateşten bir cemreye
Kalbimdeki aşk tıpkı ateşin kızgınlığı gibidir demirde

Ne zaman kurtulacağım ey sevgili ayrılığın cehenneminden
Durmadan, "Daha yok mu?" narası yükselmede içinden

Kim bilir ne olur hâlim, savaş için toplandıklarında mızrakçılar
Yüzlerce mızrak saplanır o anda gönlüme ve göğsüme

Savaş meydanındaki saflardan gelen mızraklar saplanır kalbime
Lakin şehit olduğum o gazvede kan izi yok ellerimde

Yârin güzellik mushafında yüzündeki benlerle hatlar sûretinde
Okumadık "illâ" harfinden gayrı, yemin olsun Kur'an-ı Mecid'e

Gönül aynam sevgiden bir dolunaydır gerçi benim
Lakin görünmez bir sabah hilali gibiyim bazen de

Adımızı anar mı acep bir kez olsun ruh ferahlatan dudaklarla
Ey postacı, selam ilet bizden o sevgili Selma'ya dua ile

Gel Botanlı **Mela**'ya sor ki aşkın sırlarını beyan eder
Bu muammayı ne bilir yüz molla ile yüz müstaid

Öldürmek yahut sağ bırakmak emr ü fermanın olur
Durup beklemektedir emrini kölelerinden **Ahmed** kulun

33

Vahdet sırrıdır kuşatan evreni ezelden ta ebede
Zatında tektir ve birdir o, taaddüt nerede?

Ezel ve ebed aynı şeydir kıdemiyette
Çünkü ezel ve ebed farkı yok sermediyette

Ferq e wahid ji ehed lê di meqamê semedî
Bi heqîqet ku yek in herdu, çi wahid çi ehed

Yek e derya tu bizan qenc, çi mewc û çi hebab
Di esil da ku hemî av e çi av û çi cemed

Afitaba ehediyyet di xwe da girtiye kewn
Ne ku ‘ewrek heye lê girtiye çehvên me remed

Husn û zatê but û latan ji cemala Semed e
Ji misalê senemî weku tecella ye Semed

Xeyrê derya niye sehra bi heqîqet emma
Ji rûyê keyf û kemê av bûye şubhet zebed

Kulle yewmin huwe fî şe’ni nebî xafil jê
Her peyapey ji şu’ûnan dikirit feyz meded

Ger ti Adem bidiya sirr û ‘ilim Iblîsî
Hînema ebserehu kebbere hînen we seced

Çi zeman û çi mekan û çi cihan in çi felek
Çi meqadîr û tefasîl û hisab in çi ‘eded

Çi munafat û luzûm in çi qiyas û çi misal
Ev çi tewlîd e çi terkîb e çi rûh in çi cesed

Ser bi ‘iczê diretin quwwetê derrakeyê ma
Rece‘e’l-‘eqlu kelîlen we meta qame qe‘ed

Heyret û ‘icz e serencami di babê nezerê
Key bi Xaliq nezera qasirê mexlûqê resed

Guftûgo çend e **Mela** me‘rîfetê peyda ke
Gewhera me‘rîfetê nagehitê kes bi xired

34

Derê butxaneya ‘işqê seher ‘arif ziyaret kir
Bi abê çeşm û xwûnê dil wudû best û teharet kir

Werîn cama hilalî da ji ‘eksê mahê new bînî
Ku xanê mihr û tirkê çerxê xwanê roze xaret kir

Bi mîzan qewsê mahê new bi wechê dilberê min dî
Ji çeşmê goşeyê ebrû bi dûrî cam îşaret kir

Gerçi sözcüklerde farklıdır "vahid" ile"ehad"
Lakin gerçekte yoktur farkları birleştirir onları "samed"

Bil ki deniz aynı denizdir değişse de dalgaları, kabarcıkları
Tümünün sudur aslı, çözülse de çözülmese de buzları

Birlik güneşidir zatında kuşatan tüm evreni
Engel bulut değildir görmeye, gözdeki hastalıktır nedeni

Putlaşmış güzellikler cemalinden yansımalardır "samed"in
Akıl hayret içredir sanemdeki tecellisinden "samed"in

Denizden farkı yoktur sahranın gerçekte
Asıl sır, suyu köpüğe çeviren nitelikte

Unutma ki "o her gün bir şe'n alır"
Her tecelliden sonra feyz ve yardım gelir

Adem'deki ilmin sırrına vakıf olsaydı İblis eğer
Yüceltirdi onu görünce, uzun süre baş eğer

Zaman ve mekân, bu âlem ve felekler, nedir bunlar?
Nedir bu ölçüler, izahlar, hesaplar ve sayılar?

Nedir eşyadaki bu münafat ve lüzumat, bu kıyaslar ve misaller
Nedir bu terkipler ve tahliller, bu ruhlar ve cesetler

Çekemez sıkletini yüksek idrakimiz tüm bunları anlamada
Yorgun düşen akıl, aciz kalır kalkış için her çabada

Şaşkınlık ve çaresizliktir düşüncenin son sınırı
Nasıl anlasın kısır fehmiyle mahluk Halik'ini

Dil döküp durma **Mela** marifet vadisinde kal u kil ile
Çünkü marifet cevherine ulaşmamıştır kimse akıl ile

34

Aşk puthanesinin kapısını ziyaret etti arif seherde
Arınıp abdest aldı göz yaşı ve gönülden akan kanlarla

Hilal gibi parlayan kadehi al gel ki yeni ay'ın aksini görebilesin
Güneş'in evi gündüzle semânın kalbine doğan Ay, orucun sofrasını dağıttı

Sevgilinin yüzünde gördüm yeni doğmuş ayı hilal şekliyle
Uzaktan bana kadehi gösterdi kaş-göz işaretiyle

Bi ebsaran nezer min çû ji çerxê qewsê ebrûyan
Şukurxwaz în ku çehvan karî ber ‘eynê besaret kir

Ji ber dêmê nîqab avêt û destûra tewafê da
Di se‘yê besti bû îhram min Eswed ziyaret kir

Li dîdarê hezaran can nîsara meqdema yar în
Kesê canan bi can bikrî di ‘işqê wî ticaret kir

Bi dunyaya denî zinhar yarê xwe tu nefroşî
Kesê Yûsuf firotî wî di ‘alem da xesaret kir

Tinê ew secdeya şukrê dibet mihrabê qewseynan
Ku delq û şeml û seccade bi vê avê qesaret kir

Di behsê le‘lîleb her xam narit teb‘ê elmasî
Welê te’sîrê feyzê mihr û tedbîrê heraret kir

Di î‘cazê beyanê da suxen, ger bête însafê
Dizanit muxteser herkes **Melê** sihr û ‘îbaret kir

35

Min ji xeman bi sed bela dil li **Melê** hewale kir
Her çi li min kirî **Mela** camê meya du sale kir

Gok û kubar meşşiha misk û zubadê weşşiha
Bo me dibin beyan nihan hêj li min delale kir

Çîçek û gul sehergehan nesterînên di xergehan
Têkî ji misk û mawerê taze xunav û jale kir

Dêmê di bisk û xemriyan ta û lefên di şetriyan
Mane temamî kesk û sor bedr e li dorê hale kir

Dûri kirîn ji sunbulan çîçek û bişko û gulan
Dil me ji rengê bulbulan daxê şubhetê lale kir

Pîrê muxan ji şîşeyê da me sefîneyek meyê
Şukrê Xudê ku qulzemek min ji xwe ra qebale kir

Xizrê bi remz û mu‘cizî mestî meya di dil gizî
Hat û peyaleyek di dest eşkere sed peyale kir

Xunçeleba ji renggulê dêmê bi sir nima **Melê**
Şubhetê bulbulan seher lew me fixan û nale kir

Gözlerimde fer kalmadı hiç, kaşlarını oynatmasıyla
Şükür Allah'a ki, gözümü alıp basiret ihsan etti bana

Yüzündeki nikabı atarak tavafına izin verince sevgili
Sa'yedip ihram içindeyken ziyaret ettim Hacerü'l-esvedi

Binlerce can feda olur yoluna, yâr çıkıp geldiğinde
Cananı canları karşılığında alanlar kârlıdır aşk ticaretinde

Sakın satma yârini bu bu değersiz dünyalık için
Çünkü büyük bir zarar içredir Yusuf'u satanlar hiç şüphesiz

Sadece şükür secdesine varır kaşların mihrabında
Hırkayı, giysiyi ve seccadeyi yıkayıp temizler gözyaşıyla

Lal dudaklardan bahsetmek, ham olanı dönüştürmez elmasa
Muhabbet güneşinin feyzi ancak hararet temin eder ona

İ'caz-ı beyan bahsinde söz insafa gelse eğer
Anlar herkes kısaca **Mela**'nın söze nasıl bir sihir kattığını

35

Gamların elinden yüzlerce belayı **Mela**'nın gönlüne havale ettim
Başıma ne geldiyse ey **Mela**, iki yıllık câm-ı meyden geldi

O latif endamıyla misk kokular saçarak işveyle yürümekte
Beyan oldu bize sırları, cilve yapıp nazlanmakta yine de

Büyük meydanların yaban gülleriyle, seherde açan çiçekleri
Hep birlikte gülsuyundan çiğ taneleri serpmekte ay yüzüne

Şarap rengi, misk kokulu kâkülleri, başındaki rengârenk süsleri
Yeşil-kırmızı eleğimsağma renkler, halelenmiş mehrû etrafında

Uzaklaştırdı bizi sümbül, çiçek, gonca ve güllerinden
Dağladı gönlümüzü, lale nasıl dağlarsa bülbülleri

Büyükçe bir kadeh sundu bize mey şişesinden pîr-i mugan
Şükür Allah'a ki, içmek için götürü aldım ol denizi

Sarhoş bulduk mucizeler sahibi Hızır'ı deniz ortasında
Yüz şarap kadehi çıkarıp gösterdi bize elindeki bir kadehten

O gonca ağızlı sevgili, gösterdi **Mela**'ya gül yanaklı güzel yüzünü
Ondandır bülbüller gibi seherlerde inleyip figan ettiğimiz

36

Xelqo li min ken şîretê ew dilbera zerrînkemer
Min dî di halê xefletê ha[te] der ji burcê wek qemer

Ha[te] der ji burc û penceran dil girt û da ber xenceran
Evreng e halê dilberan lew ‘aşiqan xwûn bû ceger

Qelb û ceger min bûne xwîn lewra ji nû derbû birîn
Ey can were halim bibîn da rûh ji qalib bête der

Canê min î bê ser cesed mizgîn bi afaqan resed
‘Alem hemî dê ben hesed insan û cinn û canewer

‘Alem hemî têkbûne sef seyrîn bi şahê min bi xef
Hatin temaşa çar teref şatir xumar tayên di ber

Hat padişahê pursipah qametelîf dêm şubhê mah
Dad û meded sed ah û ah zulf û ‘eqarib bêne ser

Kuştîme xelqo ‘eqrebê mest im ji şewqa xebxebê
Ti tali‘ê min e kewkebê îro ‘eqarib bête der

Îro ‘eqarib hate xwar çû nêv baxê gul‘izar
Ew buxçeya her lê bihar her bulbulan lê qal û şer

Bêhed ji dil nalî ke‘îb da bexçeya ridwanê [x]eyb
Van naliyan nînin çu ‘eyb sotîne em dil bû seqer

Sotin li min cerg û hinav werdên di hûr girtî xunav
Zulf hate ser lê bû belav bayê nesîm weqtê seher

Tirsim muxalif ba detê zulfêt li dora cebhetê
Raket qiyam wê sa‘etê ‘alem bibit zêr û zeber

Zahir dibêjim pendigîr da dil nedî zulfa herîr
Şubhit **Melê** d’mînî esîr guhdêre qewlê mu‘teber

37

‘Aşiq er carek ji bala lê bedit berqa mecaz
Dê li nik sahibdilan hetta ebed bit serfiraz

Keşfê esrara sifatan bêmehebbet nabitin
Sûretê esma divêtin da biken jê fehim raz

Lami‘a husn û cemalê dê ji ‘ilmê bête ‘eyn
‘Işq da jê hilbitin kî dî heqîqet bêmecaz

36

Ey insanlar öğüt verin bana, o altın kemerli dilberi
Gördüm gaflet anında, burcundan çıktı bir ay gibi

Çıktı burcundan ve pencereden, alıp yüreğimi sapladı hançerleri
Sevgililer hep böyle yapar, ondandır kanadığı âşıkların ciğerleri

Kana bulandı kalbim ve ciğerim, deşildi yaralarım yeniden
Gel de gör hâlimi ey can, ki ruh çıkmış olsun kalıbından

Cesedimin üstüne gelirse diriltir beni ve müjde ulaşır her yere
O anda kıskanır beni insanlar, cinler ve tüm canlılar

Dizilip saf tutmuş cümle âlem, görsün diye gizlice sevgilimi
Mahmur zülüfleri görmeye gelmiş dört bir yandan herkes

Sayısız askerleriyle, elif boylu, o ay yüzlü padişah geldi
Eyvah, yüzlerce ah u vah, akrep kâküller düşerse yüzüne

Öldürmüş beni o akrep ey insanlar, mestim o gerdanın ışıltısıyla
Talihim yok yıldızlar arasında, akrepler çıkacak bugün ortaya

Sarkmış akrep zülüfler, gül bahçesine inmiş bugün
Her dem bahar olan o bahçede ondandır bülbüllerin didişmeleri

Sınırsız kalb inleyişlerimiz var rıdvanülgayb bahçesinde
Ayıp değil bu iniltilerimiz, yakmış bizi aşk ateşi kor olmuş gönül

Üstüne çiğ düşmüş zarif güller, yakıp pareledi ciğerimi, içimi
Seherde esince bâd-ı sabâ, dağıttı üstüne düşen zülüfleri

Korkarım ters bir rüzgâr eser, dağılır alnına dökülen zülüfler
İşte kıyamet o an kopar, âlem olur zir ü zeber

Açık söylüyorum tut bu öğüdümü, kaptırma gönlü ipek zülüflere
Kulak ver bu değerli nasihata, yoksa esir kalırsın tıpkı **Mela** gibi

37

Mecazi aşkın şimşeğiyle vurulsa âşık yukarıdan bir kez eğer
Başı dik olur gönül ehli yanında ebede kadar

Aşk olmadan mümkün değil sıfatların sırlarını keşfetmek
Sırlarını anlayıp açmak için sûret-i esma gerek

Hüsn ü cemalin parıltısı ilimle ayan olup ancak onunla,
Alevlenir aşk ateşi ve mecaz olmadan anlaşılmaz hakikatın manası

Husn û hub bê yekdu nabin dê biken şah û geda
Nûri nadet şu'leya Mehmûdî bê şem'a Eyaz

Me'neya 'işqê nizanî, ayeta husnê bixwûn
Da tu herfên muhbetê yek yek ji hev kî îmtiyaz

'Aşiqan bêgav lew kalîn ji dil tên şubhet re'd
Wan ji bala lê dibarin wek burûsk û remz û naz

Kî xeberdar e ji 'işqê kî li ber westaye ew
Ger çi reh ew zerreyek bit sînesoz e cangudaz

Aferîn sed aferîn her min ji wan ra aferîn
Ê ji tîrên dilberan daîm li dil peykan û gaz

Guh de awazê neyê weqtê sema tên muxbeçe
Fehmê razê ger dikey çawa dinalin çeng û saz

Ew dilê min wek keboter nabitin kes lewme ket
Lew di vê torê me da keftî dê bibin sed şahibaz

Wer dilo da çîn temaşaya cuwananê çimen
Wê hilanî ser bi naz û sayeyan dayî niyaz

Zulf û sunbul muşkîboy û bisk û sosin surşirîn
Serwîbala sebzepoş û gulnîşan û xunçebaz

Nêrgizên qametzumerred sergiran hatî xiram
Çari etrafan bi ref ref lê bi meş tên sî û qaz

Dil bi kê dim ez ji wan her yek bi xencan dil diben
Dilrubayên canfezayên dînber in 'aşiqnewaz

'Eqdê îhramê dema dilber xuya bî ferzî'eyn
Secdeyek ber wan du birhan nagirit cih sed nimaz

'Îd e û mîrê me îro dergehê lutfê vekir
Go **Mela** hindî bixwazî dê bidem bes tu bixwaz

38

Ji re'na nêrgizên te'y mest û xwûnrîz
Zeman bû 'ehdê cengengîzê Cengîz

Te canê min divêt ey canê 'alem
Ji min bistîn bi le'lên xwe'y şekerrîz

Şah ve geda gibidir, güzellik ile aşk ayrılmaz birbirinden
Işık vermez Mahmud'un şulesi, mumu olmazsa Ayaz'ın

Aşkın manasını bilmiyorsan eğer, oku güzellik ayetini
Tâ birbirinden ayırdedebilesin muhabbetin harflerini

Gök gürültüsü gibi iniltiler duyulur gönlünde âşıkların
Remizlerle nazlar yağar üstlerine şimşekler gibi onların

Aşk yolu bir zerrecik olup gönlü yakıp ruhu eritse de
Aşktan haberdar olanlar ne zaman ondan yoruldu ki

Aferin benden, yüzlerce aferin ol kimselere ki,
Dilberlerin ok ve peykan yarasını hep taşırlar gönüllerinde

Kulak ver sen neyin sesine semâ' için kalkınca muğbeçeler
Anlamak istersen çeng ile sazın çıkardığı iniltinin sırrını eğer

Bir güvercindir gönlüm, kınamak caiz olmaz onu
Çokça gördük bu tuzağa çar naçar düşen yüzlerce şahini

Gel ey gönül, seyrine gidelim çemendeki güzellerin
Cilve ile kaldırmışlar başlarını, kâküller sayeban olmuş yüzlerine

Misk kokuludur zülüflerle sümbülleri, cazibelidir kâkülleri
Servi boylu, yeşil kaftanlı, gonca ağızlı, gül kırmızısı benleri

Salınarak gezerken zümrüt gibi ağır başlı, nergis endamlı sevgili
Eşlik etmede ona dört bir yandan ördeklerle kazları

Kime gönül versem bilmem ki, bin nazla gönül almakta her biri
Gönülçelen, cana can katan, âşıkları naz ile dinden eden dilberler

Namaz için tekbir almak farz-ı ayn olur görününce sevgili
Yüz namaz tutmaz, kaşları arasına edilen bir secdenin yerini

Bayram diye bugün açtı bize lütuf kapısını mirimiz
"Ne dilersen vereceğim Mela, yeter ki sen iste" dedi şüphesiz

38

Kan dökücü nergis-misal sarhoş ve güzel gözlerinden ötürü
Savaşın kızıştığı Cengiz dönemine geri döndü zaman sanki

Ey âlemin ruhu olan canan, almak istersen
Şeker saçan al dudaklarla al canımı benden

Du ‘enberbo li şimşadê di mest in
Di vebestin lew hewa bû ‘enber’amîz

Ji axa asitanê mistekî bîn
Li daxan da bibînim xweş sebatîz

Tinê Ferhad dizanî lezzeta ‘işqê
Ku wî can daye Şîrînê [ne] Perwîz

Teb û tabê hezar îşkence da dil
Ji Şîrazê negahî mestê Tebrîz

Îlahî nêrgiza me’y mest û nazik
Ji destê xwar [û] bedxwahan biparîz

Ku lê têt ew qebayê asîmanî
Letîfa şeng û nazik wek belazîz

Sewaşek rêhti dîsa ‘alema dil
Bi cadûyê du çeşmê fitneengîz

Xebaisteb‘ e z’ehlê segsirişt e
Yeqîn ew ker ji canan lew dikit bîz

Mela canê te çawan pehlewan kir[18]
Li tayê xemriyan zulfa dil’awîz

39

Tu dizanî bi Xudê min tu xiyal î şe[b] û roz
Di xiyala xwe medam min tu li bal î şeb û roz

Her bi mîzan direşînin cegerê, tîr [û] xedeng
Ji neseq sa‘îqe me j’qewsê hilalî şeb û roz

Mislê goyînê rewan nale ji dil tên miskîn
Em nizanîn tu çira her we dinalî şeb û roz

Te ji firyad û fixanan bi xwe bulbul kerr kir
Ellah Ellah ji çi derdî we dikalî şeb û roz

Da ku dilber qedemê lê binihit rewşen ket
Lew tu xwûnê we ji çavan vedimalî şeb û roz

18 Piştî vê beytê du beytên dî hene ku di vê destnivîsê de nehatî.

Amber kokulu iki örük salınmış endamına mestane
Onun için sardı büründü her taraf ambere

Sevgilinin eşiğinden bir avuç toprak getir tez elden ey bâd-ı sabâ
Ta ki sarayım dağlanmış yaraları, şifa bulsun onunla

Aşkın lezzetini sadece Ferhat bilir
Odur çünkü Şirin uğruna cân veren, Perviz değil

Binlerce işkence verdi gönle humma ile aşk ateşi
Çekmedi Şems-i Tebrizî, Şirazlı sevgilisinden bunu

İlahi, nergis gibi nazik boylu sarhoş sevgilimizi
Kötü vicdanlılarla müfsitlerin elinden sen koru

Yakışmış ona o gök mavisi rengindeki kaftanı
Belaziz çiçeği gibi latif, güzel ve nazik sevgili

Gönül âlemini kana bulayan savaşı başlattı yine
Her bakışında fitne koparan o sihirli gözleriyle

Habis tabiatlı ve köpek huylu olduğundan
Yüz çevirir sevgiliden o eşek, eminim bundan

Ruhunu nasıl da pehlivan kıldın ey **Mela**
Oynamakta şimdi gönle bağlı kâküllerin tellerinde

39

Bilirsin ey sevgili! Billahi hayalimdesin gece gündüz
Fikrimde hayalimde her dem yanımdasın gece gündüz

Biteviye oklar yağdırmadasın ciğerimize her an
Tıpkı yıldırımlar gibi hilal kaşlarından gece gündüz

Goyin kuşu gibi iniltiler gelmekte hep zavallı gönlünden
Bilmeyiz neden inlersin böyle durmadan gece gündüz

Feryat figanınla bülbülü bile sağır ettin
Hangi dertten ağlayıp inlersin böyle gece gündüz

Ayağını gözlerime koyup nurlandırsın diye onları sevgili
Yaş yerine kan saçmaktasın gözlerinden gece gündüz

Ne tinê zewq û sefa kir bi seyên dilberê ra
Sernixwûn geh şibi “nûn” geh weku “dal” î şeb û roz

Fetweya pîr û **Mela** yan tu bi îlhamê Nebî
Vê meyê her we dinoşî bi helalî şeb û roz

40

Tûr im bi dil û peyr[ewê] Mûsa yim ez
Ateşperesê nûrê tecella yim ez

Herfên reqemê lewhê wucûda me bixwan
Da qenc bibînî ku çi **Mella** yim ez

Barî ji we ‘ellemê ku xeberdar kirîn
Îro tu bizan Ademê esma yim ez

Zahir tu perîşaniyê zatê me mebîn
Mecmû‘ê di zatê xwe û tuxra yim ez

Înşayê ‘ulûman li dinê ger tu nizanî
Zanî bi heqîqet ku çi îmla yim ez

‘Alem çi ye î‘rab û hurûf û kelîmat
Ew lefze di nefsa xwe û me‘na yim ez

Herçî te divêtin ji me wer can bi xwe re be
Bes tu bike ferwar vewestayim ez

Sed şîşi di dil da ne ji mihra te Melê
Daîm bi fixan mislê ney û nay im ez

Sed Nîl û Firat tên û [di]diren qelbê me
Pê nahesihim [qulzem û] derya yim ez

Tu ji nusxeyê tewhîdê vexwûn ayetê nefyê
Bê ayetê îsbat ku “îlla” yim ez

Sed neql [û] rîwayet di meya safî megir
Îro weku ji pîrê xwe bi fetwa yim ez

Peyweste tu her bang dikey şubhetê ney
Bê yar û mey û saz ku ez [n]ayim ez

Îro tu ku Loqmanê zeman î xanim[19]
Lutfek bi Melê ra bike sewda yim ez

19 Ev malike di gelek nusxeyan de nehatiye.

Sadece yârin kapısındaki köpeklerle zevk u safa sürmedin
Gah “nun” gibi boynu bükük, gah “dal” gibi beli kırıksın gece gündüz

Bir pirin ve mollanın fetvasıyla mı yoksa peygamber ilhamıyla mı Ey Mela!
İçmektesin bu şarabı helalinden gece gündüz

40

Tur dağıdır gönlüm, Musa’nın peyreviyim ben
Orada tecelli eden nurun ateşperestiyim ben

Varlık sayfamızda yazılanları iyice oku
Görürsün o zaman nasıl bir **Molla**yım ben

Bari “Ve alleme’l-esma” sırrından haberdar etti bizi
Bil ki, bugün işte o Adem-i esmayım ben

Sakın aldanma görünüşteki perişan hâlime
Aslında bir iken, dışı içine uymayan bir tuğrayım ben

Vakıf değilsen eğer bu dünyada ilimlerin inceliklerine
Zatıma bak! O an iyice anlarsın nasıl bir imlayım ben

Âlem dediğin, i‘râb, harf ve kelimelerden ibaret!
İşte o lafızda saklı mananın ta kendisiyim ben

Ey sevgili! Her ne istersen iste bizden, istersen al bu canı
Yeter ki sen emret, her türlü emrine hazırım ben

Senin aşkından yüzlerce şiş dağlamıştır kalbini **Mela**’nın!
Onun içindir daima ney gibi feryat koparmadayım ben

Yüzlerce Nil ve Fırat dökülüp akar gönlümüze
Farkında değilim yine de, çünkü bir deryayım ben

Tevhid kitabından sadece “ayet-i nefy”i okuma
Bil ki, ayet-i ispat olan “illa”yım ben

Saf şarabın tek kadehi etmez yüzlerce nakl u rivayet
Pirimden el almış bir sahib-i fetvayım bugün ben

Ney gibi sürekli çağırmadasın beni durmadan
Davetine gelmem mey, saz ve sevgili olmadan

Zamanın Lokman’ı sensin bugün Sultanım
Bir lütufta bulun **Mela**’ya ki sevdayım ben

41

Şahidê cilwenuma qudsiyê feyrûzelibas
Her ji rengê te nîşan dit çu **Nîşanî** tu binas

Husni bêayîneyê ‘işqê tecella nadet
‘Işqê Mehmûdî di me‘na nemekê husna Eyas

Herçî rengê te bivêtin xwe bibînî lillah
Nezerê wer bide kasê di xweş ayîneyê kas

Tu şerabê bi xerabê bi nehingan de demê
Dê kifayet bi çi rengî me biken kûze û tas

Remz û razê ney û nayê ku sema‘î ne hemî
Ji mehalati bi ‘eqlê xwe bizanî ji qiyas

Wê diket mexlete her dem bi herîfan bi cedel
Bi du caman ji xwe bin sîretê Ebyedwesiwas

Destigîrê te nebit Xizri‘înayet bi qedem
Nagihê avê heyatê bi du ‘esker Ilyas

Tu binê mahê new û destê qezayê hey hey
Ne li zer‘ê felekê belkî li ‘umrê me ye das

Turkîxwûnrîz xumarê me bi yek xemzegehê
Zuhdê çil sal li min zêr û zeber kir ji esas

Ji lebê le‘lê şekerbar li nik misrî Melê
Misriyan gezme reşandin ku kişandin elmas

42

Dil yek e [d]ê ‘işq yek bî ‘aşiqî yek [y]ari bes
Qible dê yek bit qulûban dilberek dildari bes

Min bi benda zulfekî dil da bi destê pîrê ‘işq
Lew di ‘işqê da ku best îhrami yek zunnari bes

Terhi werbûne di zunnar û çelîpa yek bi yek
Lê me zunnar û çelîpa-yek tinê yek cari bes

Hin ji nik dêrê ve tên qesta keniştê hin [d]ikin
Ney ji wan im ney ji van im min derê xemmari bes

Ger çi tên reqs û semayê her seher sed neyşeker
Min ji bezma surşîrînan ew şirînreftari bes

41

Tecelli edip göründü firuze giysiler içinde o kudsi sevgili
Seni gösteren her şeyde **Nişanî** gibi kendi nişanını tanı

Güzellik tecelli etmez gönüllere aşk aynası olmadan
Ayaz'ın güzelliğindeki iksirdir aslında Mahmud'un aşkı

Her ne şekilde görmek istersen kendini Allah aşkına
Ne güzel bir aynadır gel nazar kıl mey kasesine

Deniz arslanı timsaha kova ile şarap içirmen gerek
Çünkü kâfi gelmez bize testi ile tasta sunulan

Ney ve naydan duyulan tüm remizlerle sırları
Aklınca kıyas yapıp anlaman imkansız bunları

Aşk yollarını anlatırken mağlataya başvurur sevgili cedel ile
İki kadehte içerler şarabı aldatıcı ifrit gibi

Hızır gibi inayetle elinden tutan yoksa eğer ezelde
Ulaşmaz abıhayata İlyas, iki asker de olsa yanında

Yeni doğan Ay'a, onda işleyen kaza eline bak daim
Feleğin ekini değil, ömrümüzdür biçilen orakla

Türk gibi kan dökücü sarhoş olan sevgilimiz bir gamze ile
Temelinden bozup alt üst etti kırk yıllık zühd hayatımızı

Şeker tatlısı al dudaklarıyla sevgili sormadı hâlini **Mela**'nın
Elmas kılıçlarını çekip oklarını gönderdi o siyah gözler

42

Gönül birdir, aşk da bir olmalı; âşıklara bir sevgili yeter
Kıble de bir olmalı, gönüllere gönül çalan bir sevgili yeter

Bir zülfüyle esir olup pir-i aşka verdim gönlümü
Onun için aşk ihramını giyip zünnar bağlamak yeter

Zünnar ve salib adet ve tarz olmuş birer birer
Zünnarla salibten birini bağlayıp taşımam bana bir kez yeter

Kiliseden gelir bazıları, kimisi de havraya gider
Ne onlardanım ne bunlardan, bana meyhane kapısı yeter

Şeker kamışı boylu yüzlerce güzel, raksa gelse de her seher
Cazibeli güzeller meclisinden o tatlı işveli bana yeter

Weh çi walagewher in hatî libasê cism û can
Min ji wan horîsiriştan ew perîruxsari bes

Hewce sihra Samirî nînin ku zulfên reş biket
Çeşmê benda dilrubayan kakula ‘eyyari bes

Bulbulan sed gul di çav in çav li sed gul dî dikin
Min di baxê gul‘izaran yek gul û gulnari bes

Min di baxê gulfiroşan dî ‘eceb resmek xerîb
Xariteb‘an gul di dest e gulperistan xari bes

Ew cefa çû der ji hed zulma te bê hetta bi çend
Rehmekê carek nekey hey zalim ev azari bes

Xerqê deryayê gunah în teşneyê lutfa Heq în
Rehmeta Amirzîgar û şefqeyê Xeffari bes

Ehlê dunyayê seranser dijminê min bin **Mela**
Pişt min mîrê ‘ela bit Heyderê Kerrari bes

43

Îro Mela serapa lew têk bûme ateş
Min dî seher xeraman neyşekera şirînmeş

Ya Reb çi turfe mêw e evrenge mey dibexşit
Şi‘ra me wey perîşan nezma me wey muşewweş

Dil geşt w’ez ji dêrê naçim kenişteyê qet
Mihrab wê bi min ra wer da biçîne Laleş

Mehbûb wek stêran govend û ‘işqbazî
Digel biçîn semayê hişyar û mest û serxweş

Heywan li kû dibînit em muftiyê zeman în
Bistîn ji destê saqî cama zelale bêxeş

Wer guh de çeng û nayê, şîrîn ku tên semayê
Camê binoşe vê ra çi sade û çi zerkeş

Tali‘ ku tête furset muhlet li nik heram e
Min ‘umrê Nûh xwo nîne were saqî bi lez xweş

Neyşekkera şîrînqed me j’des[t] te mey divêtin
Da sîne pê cela dîn rewşen bikeyn dilê reş

Ne paha biçilmez cevherlerdir, varlık libasını bürünmüşler
O huri-sıfat güzeller arasında peri yanaklı olan bana yeter

Siyah zülüfler varken Samiri'nin sihrine ne hacet
Göz bağlayıp gönül çelen güzellerin kâküllerinin raksı yeter

Yüzlerce gül varken, başka yüzlercesine göz diker bülbüller
Güzeller bağından bana pembe yanaklı bir gül yeter

Garip bir manzaraya tanık oldum gül satanların bağında
Diken tabiatlı olanların elinde gül, güle meftunlara bir diken yeter

Haddini aştı cevr u cefan, söyle daha ne kadar sürecek zulmün
Bir kez olsun ey zalim merhamet etmez misin, bu azar artık yeter

Batmışız günah denizine, susamışız Hakk'ın lütfuna
Gafur ve Gaffar olanın rahmeti bize bu yolda yeter

Bütün dünya baştan başa bana düşman olsa ey **Mela**!
Haydar-ı Kerrar olan Ali gibisi varsa arkamda, bana yeter

43

Ey Mela! Baştan ayağa ateş kesilmişsem bugün
Seherde şeker kamışı gibi salınıp giden o sevgilidir sebep

Yâ Rab, ne turfanda bir meyvedir bu, durmadan mey verir
Şiirimizin ahengini öylece bozup nazmımızı tarumar eyler

Gönül gitmek istemez artık havra ile kiliseye
Sevgilinin mihrabı benimledir, gel istersen gidelim Lâleş'e

Yıldızlar gibi parıldamakta sevgili raks halkasında
Uyanık, mest ve sarhoş olarak beraberce katılalım semâ'a

Zamının müftüsüyüz biz, bunu hayvan olan ne bilsin
Sakinin elinden o saf şarap kadehini al kendinden geçmeden

Gel kulak ver çeng ile ney sesine semâ'a gelince tatlı güzeller
Birlikte iç onlarla, farketmez sade yahut altın olmuş kadehler

Talih çalınca bir kez kapıyı ihmal edip fırsatı kaçırmak haramdır
Nuh kadar uzun ömrüm yok, gel ey saki durma ver bana o meyden

Ey şeker kamışı gibi şirin boylu sevgili, elinden içmek isteriz meyi
Ta ki aydınlatalım kararmış gönlümüzü, parlatalım sinemizi

Camid çi ket bi husnê koran nezer lê xwar e
Xerteb'etên di ebleh çi neynik û çi terbeş

Kor e xwe nasipêrit carek bi des[t] delîlan
Ebleh çi ket tewafê nabînitin Berê Reş

Vêzar dibit ji qencan ji remz û naz û xencan
Qedrê gulan çi zanit guriş divêt kerê reş

Şoxa ku ez di bendê dil girtî kemendê
Letîf e zuhresîma ebrûhilalê mehweş

Feyza me şubhê Nîl e em Dicle û Firat în
Ger şêx e wer îmam e vê ra ye min keşakeş

Burhên ji qewsê qudret nîşane kir **Nîşanî**
Lami' ji ber dibarin çi yengiyek we perweş

Ellah li min heyat e çi şekker û ne[b]at e
Ji nû ve dê cuwan bim ger bêhn bikem gula geş

44

Şebê qedrê li me rewşen ke tu rûh î were xweş
Me ji nû xweş ke bi ser çavê şehîdên xwe bimeş

Ma li min key nezerek lutfê û ji dil xemze nihan
Bireşîne cegera rîşi ji qewsên xwe biweş

Seherê cumle şehîdên te bi rim avêtin
Hejimarî ne yekayek me hemî şeşsed û şeş

Nê şehîdên te bi isbatê bi xencer kuştiyî
Hey diçû xwûn ji birînan sed û heftad û du leş

Ceng hindî dikirin fêris û rimbazê 'Ereb
Tox û 'ala di Ferengî ne kemendarê Hebeş

Tu binê Rûm û 'Ecem keftine Zengî di kemîn
Hane her têt peyapey ji teref [Rûm] xweş û xweş

Da me şehzade bi destê xwe mûbarek qedehek
Ne xubarek ji xumarî û ne tundî û ne xeş

Du qedeh mey bi Nîşanî diderin rengi bi reng
Nêrgiza nazik û re'na û gula taze ye geş

Duygusuz olanlar ne yapsın güzelliği, körlerinse bakışı sakat
Eşek tabiatlı olanlar nergisle dikenli otun farkını anlamazlar

Kördür, bir kez olsun dayandırmaz iddiasını sağlam delile
Ebleh kişi tavafı ne yapsın, görmez ki Hacerü'l-Esved'i

Duygusuzlar kaçmakta güzellerden, gamzelerle cilvelerden
Dikenli ottur siyah eşeğin istediği, ne anlar güllerin kıymetinden

Beni esir alan o şuh, kemend atıp gönlüme tutsak kılmış kendine
Hilal kaşlı, ay gibi parlak, zühre yüzlü o latif sevgili

Nil gibi coşup taşmakta feyzimiz, Dicle ve Fırat'ız biz
Tartışmaya hazırız varsa itirazı şeyhlerle imamların

Kudretin yay kaşları nişan kıldı **Nişanî**'yi kendine
Yengî kanatlı oklar yağmakta durmadan üstüne

Ne türden tatlı bir şeker ve nebattır sevgin senin Allah aşkına
Yeniden gençleşirim koklayabilsem yeni açmış o taze gülü

44

Çabuk gel ey ruh, nurlandır kadir gecemizi
Gözlerimize basarak gel dirilt yolunda şehid düşen bizleri

Lütfunla bir nazar eder misin, gönderir misin gamzeleri gönülden
Yaralı ciğerime oklar fırlatır mısın kirpiklerinden

Seherde mızrağınla vurup öldürdüğün şehitleri
Birer birer saydık, altı yüz altıdır hepsi

Şehit ettiklerini hançer darbeleriyle öldürdüğün aşikârken
Ki o yüz yetmiş iki cesedin yaralarından hâlâ kanlar akmaktadır

Savaşmakta Arap mızrakçıları ve yiğitleri Hind'e karşı
Yabancı bayraklar ve tuğlar taşımakta Habeşli okçular

Bak, Rum ve Acemler düşürmüş zenciyi pusuya
Peşpeşe devam etmede yardımlar Rum tarafından

Bir kadeh sundu bize mübarek eliyle o şehzade
Ne bir hile ne bir sertlik ne bir kusur var içinde

Rengârenk iki kadeh mey sundu **Nişanî**'ye
O yeni açmış gonca gül, ter u taze nergis-i rana

Xaliba ehlê zemanî me bila ademî yin
Venemayin ji kerê me'y reş û gayê te yî beş

'Arifên ehlê bisaret ji neseq merdumê çeşm
Surmepoş in di beyadî û Mela cameyê di reş

45

Serwa sehîqed xemmilî lew kemmilî şahane reqs
Der suhbetê kir kamilî dê bêt û ret mestane reqs

Mestane mestan noşenoş qerqef di caman hate coş
Ma dê bimînit kes bi hoş weqtê ku bên durdane reqs

Suhbet bi sazan hate saz pê mewwicî deryayê raz
Da dil ji nû bayê mecaz wê keştiyê sukkane reqs

Mehbûb bi 'eynê kewkeb in reqsa ku tê dilber weh bin
Sed can giramê min hebin bavême rê erzane reqs

Remz û kirişmeya berî 'arif fena bin jê derî
Hetta di nêva agirî ew xef nebî perwane reqs

Perwaneyê şem'a geş în zulfêt nazik raweşîn
Şewkên di dil da pê xweş în me j'pençeyên şêrane reqs

'Ala wû tayên qurmizîn eslan di ber daberizîn
Nêrgiz di gulşen tewwizîn neyşekeran nîşane reqs

Weqtê xweya bin erxewan gulçîçekên terhên cuwan
Vê ra ne bê selwa rewan 'arif bi ferqê can e reqs

Îro şekerxendê birîn destê sipîzendê birîn
Dîsa bi govendê birîn derdê **Melê** dermane reqs

46

Wellah ji herdu 'aleman min husnê canan e xered
Bend im ji husna dêmdurran her sun'ê Rehman e xered

Ew kafirên camesiyah hatin bi tîb û sef bi sef
Zanim bi min nîne xered wan exzê îman e xered

Îro dilê min dilberê avête ser sed pe[yk]eran
Lazim meya gulreng vexwar lewra we buryan e xered

Zamane insanları beniâdem midir acep?
Farkları yok çünkü siyah eşeğimizle senin seki öküzünden

Beyaz giysiler yahut siyah cübbeler giyinmiş olsalar da **Mela**!
Basiret ehli ariflerin keskindir göz bebekleri

45

Süslenince selvi boylu sevgili, tamamlandı o şahane raks
Sohbet meclisini şenlendirmek için gelip uğradı o mestane raksa

İçilir mestane mestane, köpürüp durmakta kadehlerde mey
Kalır mı hiç insanda akıl gelip katılınca o dürdaneler raksa

Sohbet müzikle girdi düzene ve dalgalandı onunla sırlar denizi
Gönle ulaştı mecazi aşkın rüzgârı, bu gemimizin dümenidir raks

Tıpkı yıldızlar gibidir sevgililer, içinde dilberlerin olduğu raksta
Yüz değerli canım da olsa, sarfı ucuz kalır bu yolda

Yârin gamze ve ilk sırlarıyla açılmaz ariflere kapılar
Pervane gibi raksedip ateşte yanmadıkça

Pervaneleriyiz o parlak mumun, salıver o nazlı zülüflerini
Hoşnutuz gönle batan dikenlerden, aslanlar pençesinde ederiz raks

Bayraklar ve kırmızı ipler altında aslanlar hücum etti bize
Gülşende nergisler açmış; şekerkamışı boyluların nişanıdır raks

Açılınca erguvanlar, gül, çiçek ve taze dallar
Onlarla birlikte salınınca serviler, ölürcesine katılır arif bu raksa

Güler yüzlü sevgili beyaz kollarında götürdü bugün bizi
Yine raks halkasına götürdü bizi, **Mela**'nın derdine devadır raks

46

Vallahi, her iki dünyada da hüsn-ü canandır maksadım
Hayranı olduğum ay yüzlülerin güzelliğinden, İlahî sanattır maksadım

Siyah giysiler içinde saf olup birlikte gelir o zalim güzeller
Bilirim amaçları ben değilim, gelip imanı almaktır maksatları

Yüz çeşit yolla gönlüme aşk ateşi atan sevgililer
Gül renkli saf şaraptan içince kalbimi büryan yapmaktır maksatları

Şahin bi hev ra hemnuşîn reng û rûyê yek qet nedî
Êkî te'am e her murad ê dî jî aşxwan e xered

'Eql û dilê min bir ewan mîran bi remz û 'işweyan
Wan 'eql û dil yek car [d]ivê ustadê newdane xered

Bejna reng selwasehî lew roj bi roj 'alî dibit[20]
Meyl e li ser selwan kevit wan seyr asiman e xered

Îlan li tayê 'er'erê lew rast û çep fetlan didit
Wê xwe [d]ixapînit li min lê qelbê pur jar e xered

Tîra avêtî dil şewand derbûn ji çavan avê xwûn
Dilber bixwe zanî û got, zanim te tofan e xered

Min go gelo dilber, reqîb feyde ji te qet wî heye
Sond xwar bi husna xwe dê wî fi'lê şeytan e xered

Zulfên ji reng davên helek şehper ji serçengên Huma
Êkî dilê min naretê ya dî ji canan e xered

Ew 'eqrebên bo'enberîn bê ruh husna mest û ter
Lew tên bi dêmê da bi lez wan ser nîşan e xered

Xalên mudewwer fulfulîn madde ji bisk û 'enber e
Lew zulf têkda tên mest, bêhn û boya wan e xered

Dil girt bi dava sunbulîn berda û dîsan girteve
Mîran jixwe her daîma girtin û berdan e xered

Misrî ji kalanê keşand cellad "rê" û "mîm" **Mela**
Ger tu nizanî qenc bizan wan ev ji dewran e xered

47

Şêweyê dilberê bizan sunnet e şêwe 'işwe ferz
Herdu nezer ku bûn qeran wacib e yek kirişme ferz

Herdu qeran ku qible yin perde du'a ji ber biret
Wê se'etê dideyne 'işq lazim e yek-du secde ferz

Xirqeyê zerq û rengê zuhd min b'meyê muxane şuşt
Şuşt û şoyek di meykedê ewwel kar ferz e ferz

20 Di vê xezelê de ev çar beyt (6,7,8 û 10) di nusxeyên dî de nehatine.

Neşe içinde oturmuşuz güzellerle, görmediler birbirinin yüzünü
Birinin yemektir muradı bir diğerinin derdi mutfaktır

Remizleri ve işveleriyle aklımı alıp gönlümü çeldi dilberler
Bir kerede isterler aklımı ve gönlümü; alışveriştir çünkü gayeleri

Boy bosu yükselmede gün be gün ol sevli boylunun
Selvileri aşıp asumanda seyre dalmaktır amacı

Ardıç ağacı buğumlarına sarılmış yılanlar sağlı sollu kıvrılıp gitmede
Kandırıyor beni kendisiyle aslında kalbi sızlatmaktır amacı

Yaktı gönlü aşk okları döküldü kanlı gözyaşları
Dilber kendi bilip söyledi; bilirim tufandır maksadın

Dedim: Ey gönülçelen güzel, rakibin fitnesinden kaçış var mı?
Dedi: Güzelliğime andolsun ki, aramızı açmaktır şeytanın amacı

Halka halka tuzak zülüfler Hüma kuşunun kanadındaki çengeller gibi
Birinin derdi gönlümdeki ateşi yakmak, birinin canandır maksadı

Reyhan, menekşe ve amber kokulu sünbüller dökülmekte
Yüzündeki benlere ulaşmak isteğiyle.

Gül suyu serp zülüflerinden siyah benler üstüne
Mest olmuş zülüfler gelsin benlerin kokusuna ulaşmak için

Sümbüllerin tuzağına alıp bıraktı gönlü, sonra hapsetti yeniden
Padişahtır, hapsedip bırakmaktır padişahların işleri çünkü.

Parçaladı gönlü bu işveler, kanla nakışlandı kalbe saplanan oklar
Ey sevgili, kurban olarak almaktır **Mela**'nın canını maksadın

47

Bil ki, sevgilinin nazı sünnet, işvesi farz olur
Karşılaşınca iki bakış, gamze ile göz kırpması farz olur

Birbirine yakın kaşlar kıble olup göründüklerinde her defasında
O an aşk dininde âşığın bir iki secdeye varması farz olur

Riya hırkasıyla zühd kirini meyhanenin şarabıyla yıkadım
Meyhanede bir kez yıkanmak evvel emirde farz olur

Neyşekerên şirînzeban mestê ji cama û bade yîn
Ferz dibit ji tewbeyê salikê ‘işqê tewbe ferz

Saqiyê sîmê saqê ma jehrê helahilî bidet
Canê me şukr û minnetê tîz-rewan reqs e ferz

Xal eger bi wechekî bête qeranê ebruwan
Şubhetê Beytê Meqdes Ke‘be dibit du qible ferz

De‘weyê ‘işq raza ger kifş biket zeban derd
Ketmê şehadetê dibit wê se‘etê li şehde ferz

Cebhet û dêm û gerdenê perde dema ji berbiret
Ferz e **Mela** li haciyan se‘y û tewaf û ‘umre ferz

48

Me ji bil husn û cemalê çi xered
Bê cemalê ji peyalê çi xered

Ger ne teşbîhê du burhên te buwan
Me di ‘îdan bi hilalê çi xered

Ger ne qesta dil û canê me diket
Me ji wê şox û şepalê çi xered

Ger ne rûha me di pê dil biretin
Me ji wê qenc û delalê çi xered

Ne bi ismê te mu‘emma bin herf
Me bi şikl û xet û xalê çi xered

Qestê wehdet dikirit rûhi bi rûh
Wer ne ‘aşiq ji wîsalê çi xered

Ne ku şermende ji rûyê te buwa
Afitabê bi zewalê çi xered

Di şebê qedrê tecella tu bikî
Me bi yelmûmê şemalê çi xered

Ne tecellaya cemala te bûwa
Me ji xûban bi cemalê çi xered

Ne ji le‘lên te **Mela** behs diket
Me ji vê behs û sualê çi xered

İnce boylu, tatlı dilli güzeller hazır olunca mecliste mey dolu kadehlerle
İçmemek üzre yaptığı tövbesinden dönmesi salik-i aşka farz olur

Gümüş tenli sakimiz elinde öldürücü zehri bize sunarsa
Teşekkür ifadesi için ruhumuzun o raksa varması farz olur

Yanağındaki benler kaşlarına yaklaşsa eğer bir şekilde
Beytü'l-Makdis'le Kâbe'ye benzer, o iki kıble bize farz olur

Ne beladır! Aşk davasındaki sırlarımızı ifşa ederse dilimiz!
Şahitliği ketmeden için şehadet getirmek farz olur

Sevgilinin yüzünden ve gerdanından perde kalktığında
Ey **Mela**! Sa'y, tavaf ve umre, hacılara farz olur

48

Hüsn ü cemalden gayrı bir isteğe ne hacet
Övülecek bir güzellik yoksa piyaleye ne hacet

Her iki kaşına benzemezse eğer senin
İki bayram hilalini gözetmeye ne hacet

Gönlümüze ve ruhumuza yoksa kastı
O şuh ve güzeller güzeline ne hacet

Ruhumuzu gönlümüz peşi sıra sürüklemese eğer
O güzel ve latif sevgilinin ardından gitmeye ne hacet

Harfler senin isminle muammaya dönmezse
Yüzündeki benlerle hatlara ne hacet

Ruhlar birbiriyle birleşmek ister her an
Yoksa aşığın vuslat arzusuna ne hacet

Seni görünce nurundan utanmasaydı
Güneş'in batıp kaybolmasına ne hacet

Kadir gecesinde sen tecelli edersen eğer
Mum ve lamba ışığını aramaya ne hacet

Senin güzelliğinin tecellisi olmasaydı
Güzellerin cemaline bakmamıza ne hacet

Lal dudaklarından bahsetmiyorsan **Mela**
Bu bahislerle suallere artık ne hacet

49

Dîsan li bedrê katibî kêşa ji nû jengarê xet
Nûrin reşandî Wahibî der girdişê perkarê xet

Herfên ji qudret nu[q]te pur madarê hewza le'l û dur
Evrenge kê wî dî bi ser qudretnumûn zengarê xet

Ew çîçekên şetrî-şibêht ef'a-sifet qelbê me mêht
Selwa ji balayê we rêht ev perdeya gulnarê xet

Neqş û nigarê dilberan dercên ji remzên esmeran
Her tên bi dest neyşekeran me j'gulşenê purxarê xet

Me j'des[t]xeta terhên şepal xal û xetên nûra zelal
Danî bi sendoqan li bal marê me sed qentarê xet

Belgên gul û reyhaniyê katib numûçek daniyê
Kes dî bi vê şîraniyê durra sifetê Cebbarê xet

Reyhan û sunbul tê hene sed çîçek û gul tê hene
Avazê bulbul tê hene ev bexçeyê gulzarê xet

Madarê dêm û cebhetê haşa li dora ayetê
Lê rast û çep bû wesletê cedwelkeşê zunnarê xet

Îro seher tuxra nîşan î'rab û herfên durefşan
Hatin digel bayê seba me j'canibê dildarê xet

Ellah di ber qalûbela da yexme ket qelbê **Melê**
Avête çerxê cedwelê evrenge 'enberbarê xet

Îro berata **Ehmedî** tuxranîşan zerkeş me dî
Xettê humayûn kes nedî şîrîni me'nadarê xet

50

Xwûn ku ji dil bi mewci têt eşkê rewan me tên bi şet
Nîl ji dîdeyan dizêt keftime nav şebihê bet

Katib di neqşê qudretê zêr reşande ser xeti
Erzen û dêm û cebhetê lê neqişand û kir nuqet

Cebhet û dêm neqqişand misk û zubad lê reşand
Nûrê ji zulmetê reşand taze kişand xet bi xet

49

Yeniden yeşil hatlar çekmiş ay yüzüne yine kâtip
Üzerinde pergel gezdirip nur serpmiş üstüne Vahib

İnci gibi benler var kudret harflerinden, lal dudaklar etrafında
Kim görmüş böyle güzel bir rengi; kudreti gösteren yeşil hattı

O şatri-misal takılar ısırıp emdi kalbimizin kanını yılanlar gibi
Gönderdi selvi boylu yukardan nar çiçeği basmalı bu giysiyi

Dilberlerin nakış ve resimleri, esmer güzellerin remizleriyle dolu
Şeker kamışı güzellerin eliyle gelir dikenlerle dolu gülşeninden

Yârin narin eliyle yazılmış, safi nurdan hatlarla benleriyle süslü
Yüzlerce kantar mektuplarını koyduk sandıkdaki yâr zülfünün yanına

Küçük bir numune kıldı kâtip reyhan ve güllerin yapraklarını
Kim görmüş Cabbar'ın inciye benzeyen bu çok tatlı hattını

Reyhan ve sümbül vardır, yüzlerce çeşit çiçekle gül vardır
Bu hattın gülzar bahçesinde bülbüllerin nağmeleri vardır

Yüzünün etrafındaki nakışlar ayetlerin etrafındaki haşiyelerdir sanki
Vuslata ermiş sağlı sollu cetvelle çizilmiş zünnardan hatlar

Ulaştı bize bugün seher vaktinde bâd-ı sabâ ile ol sevgiliden
İ'rab ve harflerinin her biri bir inci gibi, tuğra nişanlı mektubu

"Kalubelâ"dan önce Allah yağmalamak için **Mela**'nın gönlünü
Böyle takdir etmiş kader cetvelinde amber saçan hattın rengini

Gördük bugün altından yapılmış tuğralı beratını **Şeyh Ahmed**'in
Kimse görmedi el-hak böyle tatlı, manalı sultani mühürlü mektubu

50

Gönülden dalga dalga kan akınca gözyaşlarım ırmak olup taşar
Kaynağını gözlerden alır, bir ördek gibi içine düştüğüm Nil

Nakş-ı kudretin kâtibi altın saçmış yanaktaki ayva tüylere
Nakş edip noktalamış onunla alın, yüz ve çeneyi

Nakışlamış yüz ile alnı, misk ve zebad serpmiş üzerinne
Nur saçmış karanlığın içinden, yeni çekmiş bir bir hatları

Hûr û ferişte kes we dîn nazik û xûb û surşîrîn
Nîm numûne pir biçîn sûretê Çîn numa xelet

Şi'rê **Melê** ku wek rewan ah ji can me tên rewan
Pur me li bergê erxewan dîne xezel li nik şetet

51

Mey nenoşî Şêxê Sen'anê xelet
Ew neçû nêv Ermenistanê xelet

Mislê Mûsa wî tecellaya te dî
Ê tu dî kanî xeta hanê xelet

Wî nedî bejna te û danî qiyas
Hikmetê lew çûne burhanê xelet

Setweta Leylê yeqîn Mecnûn teband
Wer ne da naket beyabanê xelet

Wek **Nîşanî** neqş û nîşanek te dî
Ê ku nîşanek te dî kanê xelet

Ez giham ava heyatê xef ji dil
Xizir vajî çûye heywanê xelet

Şahneşîna nazikan zayi' meke
Da nebînî dil bi vê xanê xelet

Ellah Ellah çerx û dolabê binê
Nuqteyê naket di dewranê xelet

Roj û şev her seyrê dîdara te tên
Nagerin ew seyranê dewranê xelet

Hûn bibîn meşşateyî xef danî
Hemqiran key xal û nîşanê xelet

Pê li ser canê me murwet daye şêx
Bişkuwên benda girêbanê xelet

Ser nebî ber kufrîzulfê 'aqîbet
Ez ditirsim bê ji îmanê xelet

Pehniya vê çerx û dolaba dinê
Nîne tê der babê 'urfanê xelet

Kim görmüş böyle bir huri meleği, böyle lâtif ve güzeli
Yarı aralanıp görünen yüzünün yanında sönük kalır Mani'nin tablosu

Gönülden aralıksız gelen "âh"lar misali **Mela**'nın şiiri de akar gelir
Erguvan yaprağına yazılmış çok şiir gördük nehir kıyılarında

51

San'an şeyhi mey içmedi yanlışlıkla
Ermenistan içlerine gitmedi yanlışlıkla

Tıpkı Musa gibi tecellini gördü senin
Gördüyse seni gören, nerde hata nerde yanlışlık

Görmediği hâlde kıyas yoluyla anlamaya çalışan seni
Kaybetti asıl hikmeti gösterdi kanıtı yanlışlıkla

Leyla'nın aşk gücüdür helak eden Mecnun'u
Yoksa hiç düşer miydi çöllere yanlışlıkla

Suretle nişanını gördü tıpkı **Nişanî** gibi
Nişanını görenin ne işi olur yanlışlıkla

Hakikatte ulaştım abıhayata gizlice
Hızır ise ters yöne gitti yanlışlıkla

Güzellerin oturduğu sarayları kaybetme
Ta ki bu dünyada başkasına düşmesin gönül yanlışlıkla

Allahım, ne harikadır bu dönüp duran çark
Ekseninden bir nokta şaşmıyor yanlışlıkla

Gece gündüz seyrine gelir daim didarının
Bu seyr ü deveranı yapmazlar yanlışlıkla

Demeyin meşşatenin, sevgiliyi bir gelin gibi süslediğini gizlice
Benlerle nişanları bir arada koymamıştır yanlışlıkla

Ne mutlu bize! Sevgili ayağı ile basarsa gönlümüze
Bağlamış yakasındaki düğmeleri yanlışlıkla

Başın eğmezsen, sevgilinin siyah zülüflerine
Akıbet, korkarım yitip gitmesinden imanın yanlışlıkla

Bu sonsuz feza, bu dönüp duran evren çarkı
Bulunmaz irfan ehlinin kapısında yanlışlıkla

Nusxeya ‘alem hemî ‘inwanek e
Nuqteyek nabit di ‘unwanê xelet

Qulzum û bayên muxalif tê pur in
Da bikelşin darê sukkanê xelet

Da bizanî pehlewanî mûyek e
Dest nedî lillahî mîzanê xelet

Wê di destê min gula geş pur xunav
Heyf bulbul çû gulistanê xelet

Hê ji sehwa xame bû wer ne ku min
Ev xelet nakir di dîwanê xelet

Wê li ser bejna te ev seywan veda
Wer ne neda rojê ev seywanê xelet

Geh dil û geh can diben Turkê di te
Nagerin yexma û talanê xelet

Lê me’j Turkan Firat û Nîl kir
Teşneleb çû terfê ‘ummanê xelet

Pîrê hikmetbîn li wifqa meşreban
Kes nedî mey rêhte fincanê xelet

Rastiyek qanûn seraser nîne tê
Xwar û pîçên vê perîşanê xelet

Pak-teb‘ û quwwetek mewzûn [d]ivê
Da ji sin‘et dest bi îdmanê xelet

Merdumên çavêt **Melê** ‘eksa xwe dî
Wek **Nîşanî** ma li nîşanê xelet

52

Bê meya le‘l **Mela** min ji meya al çi hez
Suhbeta tê nebitin yar bi her hali çi hez

Qedehek bade bi destê xwe li qelbê me birêj
‘Aşiqê xesteyê bêateşê seyyal çi hez

Ne ku wek terg ji remzên te bibarin li peykan
Ji birînên xwe dilê şubhet xirbal çi hez

Tümüyle birdir ünvanı bu kâinat kitabının
Bulunmaz onda bir tek hata bile yanlışlıkla

Onda sayısız derya ve ters esen rüzgârlar var
Sakın kırayım deme dümeni yanlışlıkla

Şunu bil ki, sen tıpkı bir ip cambazısın
Allah aşkına, kıl kadar olsun bozma dengeyi yanlışlıkla

Çiğ taneleriyle dolu bir gül var elimde benim
Yazık ki bülbül gülistana gitmiştir yanlışlıkla

Kalem hatasıdır şimdiye dek olan tüm hatalar
Yoksa koymadım bu hataları divanıma yanlışlıkla

Endamın içindir Güneş etrafındaki nur halesi
Konmamıştır yoksa oraya o hale yanlışlıkla

Türkler, kâh gönlünü, kâh canını alırlar senden
Bu talan ve yağmayı yapmazlar yanlışlıkla

Sevgili Fırat'la Nil'i verdi Türklere içmek için
Susuzluktan kavrulansa okyanusa yöneldi yanlışlıkla

Her türlü zevkleri tadan hikmet sahibi pirin
Görmedi kimse kadehe mey döktüğünü yanlışlıkla

Bir külli kanun geçerli değil bu dünyada baştan başa
Sapmalar, eğrilikler, perişanlıklar yok yanlışlıkla

Tertemiz bir fıtrat, dengeli bir güç gerektir kuşkusuz
Ta ki aşk sanatı üretmesin yanlışı yanlışlıkla

Mela'nın gözbebekleri sevgilinin gözlerinde gördü aksini
Nîşanî gibi sevgilinin siyah benlerinde kaldı yanlışlıkla

52

Ey **Mela**, lal dudaklar olmadıkça kırmızı şarabın tadı olmaz
İçince sevgilinin bahsi geçmeyen hiçbir sohbetin tadı olmaz

Kalbimize dök bir kadeh badeyi kendi elinle
Ateş-i seyyal olmayınca hasta âşığın gönül tadı olmaz

Dolu gibi yağmadıkça oklar bakışlarından gönlümüze
Yaralardan bir eleğe dönmüş gönlün tadı olmaz

Hezz û lezzet me bi ‘umrê xwe di ‘işqê têtin
Hem bi van derd û xeman zêde hezar sal çi hez

Husn û sur girt û şibit cezbe li dil da mehbûb
Me ji zulf û xet û xal û qed û meyyal çi hez

‘Işq û ‘ilmê but û latan bi serek ‘alî nabit
Qederek hali nebit beyhude feryad çi hez

Bedewê pak çi ket feshetê meydan ku nebit
Mustemi‘ guh nedirin mutrib û qewwal çi hez

Durrê nasufte dirêjim ji lebê le‘lê **Melê**
Ger çi re can biderin ruhê kerê lal çi hez

53

Ser didet avê kewserê zemzemeyê semayê zulf
Sayenumayê xawerê sidreyê muntehayê zulf

Sayenumayê cebhetê neqş û xetê ji qudretê
Nuqte û herf û cezme tê bal û perê humayê zulf

Bal û perên sifethuma saye li cebhetê numa
Xemrî û bisk çûn sema yek bi yek li bayê zulf

Bisk û şerab û şitriyan reqs e ji rengê xemriyan
Baz û [‘îqab] û qumriyan seyr e seher tebayê zulf

Her me ji burcê sunbul e pence di sîne û dil e
Dûr û diraz û muşkil e qisse û macerayê zulf

Bestiye zulfê der kemîn helqe bi helqe çîn bi çîn
Yexma diken dilan nihîn in, nîne yeqîn xetayê zulf

Rûm û ‘Ecem ji her teref Hind û Zeng sef bi sef
Rezm û sewaş e wan bi xef hatine ber hewayê zulf

Her dem û her se‘et ji nû pêt e, di sîne nar û dû
Sebr kû têt û xew ji kû ‘aşiq û mubtelayê zulf

Zulfê siyahê bêwefa qet me nedî ji dest sefa
Kuştime ez bi sed cefa ah ji dest cefayê zulf

Zor û feqîr û mubtela zahid û sofî yû Mela
Kuştine ew bi sed bela kes nekevit belayê zulf

Ömrümüz boyunca biz haz ve lezzeti aşkta gördük
Yoksa bin yılı aşkın bunca derd u gamın tadı olmaz

Sevgilinin, gönlü titretecek bir güzelliği olmasa eğer
Cilveli endamın, zülüf ve benlerin bizim için tadı olmaz

Mağrur olmayla güzellerin aşkı ve ilmi bilinmez asla
Hâl ilminden biraz olsun nasib yoksa, feryadın tadı olmaz

Meydan geniş değilse eğer maharetli süvari ne yapsın
Dinleyen kulak vermezse, çalgıcı ile şarkıcının tadı olmaz

Lal dudaklardan işlenmemiş inciler dökmekteyim **Mela**
Canımızı yoluna saçsak da dilsiz ve sağır nazmın tadı olmaz

53

Ab-ı kevsere ulaşır nağme ve raks ile zülfün
Sidre-i münheta güneşinin gölgesidir zülfün

Yüzündeki gölgelikler, nakışlarıyla hatlarıdır kudretin
Noktalar, harfler ve cezimler hüma kanatlarıdır zülfün

Hüma kuşunun kanatları gibi gölge yapmış yüzüne
Peçe ve püsküller birer birer katılmış raks halkasına zülfün

Yüzündeki takılarla kâküllerin raksa gelmiş al peçeler gibi
Şahin, kartal ve kumrular seyre gelmiş seherde, cezbesiyle zülfün

Sümbül burcundan pençeler durmadan yaralamakta gönlümüzü
Çok uzun ve müşkildir kıssa ve macerası zülfün

Zülüf tuzak kurup bağlanmış, halka halka, lüle lüle
Gönülleri gizlice yaralasa da yok hatası zülfün

Her yandan Rum ve Acemlerle saf saf Hind ve Zengîler
Savaşmada her biri, gizlice kapılmış hepsi havasına zülfün

Her dem yeniden kor olur sinemiz, her an ateş ve dumanla
Nasıl dayansın uykusu nasıl gelisin âşık ve müptelası zülfün

O vefasız siyah zülüflerden hiç görmedik safa
Yüzlerce cefayla öldürmüş beni, ah elinden cefa-yı zülfün

Zengin, fakir; güçlü, zayıf; zahid, sofu ve **Mela**'yı
Yüz bela ile öldürmüş, düşmesin kimse belasına zülfün

54

Nazika min di semayê bi serenguştê ‘eqîq
Da me îro di serayê qedehek taze rehîq

Me ji dest yedê beyda qedehek noşî û bes
Şe‘şe‘aniyyin ke necmin bi senahu we berîq

Sirrê le‘lî-lebê canbexş nizanî tu bi behs
E‘iddi’n-nezrete ya naziru fe’s-sirru deqîq

Bi lebê le‘lê şekerxende şikêna şekerek
Ene bi’l-we‘di le wasiq fe leha’l-we‘du wesîq

Di riya durrê muradê me serî daniye rê
Xiftu fî’lbehri we la zewreqe we’l-behru ‘emîq

Min ji xeflet seherê dî û bi remzan kuştin
Xweş bi heqqê xwe gehiştim ene bi’l-qetli heqîq

Qet nego qetl e dikim bêguneh û mezlûm e
Reşeqetnî bi nibalin we remetnî bi reşîq

Tîr û rim herdu li dil dan û ceger çespan kir
Ew ji xwûna me ne riştî tiliyên sor î ‘eqîq

Sosinên te’y ter û nazik li gulan te‘ne diden
Fe bihe’l-‘enberu faih we bihe’l-misku ‘ebîq

Çi bi kuştin wer bi hiştin tu herî ferman ke
Ez bi hukmê te xweş im **Ehmed**u ‘ebdun we reqîq

55

Dilbera min seherê hat bi tox û bi yedek
Sed yedek çûn di berê têki bi sincab û weşek

Bi edeb çûme diyarî bi ziyaret kefê pa
Qale ya ‘aşiqu hatîke yedî hati yedek

Dil û can herdu me danê û îcazet ji me xwest
Qultu estewdi‘uke’l-Bariye Ellahu me‘ek

Te divê safî û zexel jêk vedî tecrîbe key
Da ‘iyarê bi temamî binumêtin çû mehek

Dewrê zulfa te muselsel bi nezer hel nabit
Nezera saf detê serdiderit nuqteyê şek

54

Raksa gelmiş narin sevgili akikten parmak uçlarıyla
Taze şaraptan bir kadeh sundu sarayında bugün bize

Yârin yed-i beyzasından bir kadeh içtik o saf şaraptan
Bir yıldız gibi parlayıp ışık saçmada aydınlığından

Anlayamazsın can bahşeden lal dudakların sırrını söz ile
Yeniden bakıp iyice düşün, çok incedir çünkü bu sır

Şeker söyleyen lal dudaklar tatlı vaatler fısıldadı yine
Güvenirim sözlerine, sadıktır, çünkü sevgi var gözlerinde

O nefis inciye ulaşmak için baş koyduk bu yola
Daldım derin bir denize ki bulunmaz hiçbir sandal

Seher vakti gördüm onu ansızın, öldürdü beni bakışlarıyla
Hak etmiştim zaten bu cezayı, ulaştı maksuduna yâr böylece

Bu günahsız mazlumu öldürüyorum demedi hiç
Fırlattı oklarını, gönderdi üstüme öldürücü bakışlarını

Vurdu kalbime okla mızrağı, pare pare etti ciğeri
Akan kanımızdır parmaklarını boyayan kırmızı renge

Gülleri itham edip küçümsemede ter u taze zambakların
Çünkü amber ve misk dağıtmada etrafa kokuları

Öldürsen de azat etsen de birdir, emr u fermanın olur
Razıyım verdiğin hükme, çünkü kulun ve kölendir **Ahmed**

55

Sevgili başındaki tuğuyla sultanî giysiler içinde geldi seherde
Yüzlerce giysi var üstünde; vaşak ile sincap derisinden hepsi de

Ayaklarının altını ziyaret için edep ile vardım yârin eşiğine
Dedi: Ey âşık, işte elim, tut, sen de bana ver elini

İzin isteyince yolculuk için, ruh u gönlümüzü verdik ona
Dedim: Teslim ettim seni Bâri'ye, seninle olsun Allah daima

Sahteyi gerçekten ayırdetmek istersen eğer tecrübeye başvur
Ta ki mihenk göstersin sana tam olarak bunların ayarını

Bir nazarla hâl olmazsa eğer zülüflerinin zincir muamması
Saf gönülden çıkan bakış ancak kaldırır üstündeki şüpheyi

Ahuwa min ne ku rencek te bi xatir bigehit
Bi Xwudê key tu ku ew seg bi xwedî hate mesek

Bi evînê melek û çerx û felek têne sema
Rewşen in têki bi mihrê ji sema ta bi semek

Ne ku peyweste bi yek bin ji surê ‘işqê du rûh
Ney bi eşbahi bibin wasil û peyweste bi yek

Ji musemma de xeber kesretê esma tu mebîn
Zeyd û ‘Emrên hetta çendî ku du ji min yek yek

Çi fesahet bi melahet weh didêrî tu **Mela**
Ev edaya te di şi‘rê ku şirîn bit bi nemek

56

Nazikek min seherê dî bi cemala xwe ne wek
Hûr û wîldan û perî dî tu beşer bû ne melek

Were carek temaşayê şehîdên di xwe key
Ehsenellahu tebarek ji du çehvên te belek

Sunbulên [t]er li gulan pali bi mestî diderin
Sosinên taze li nisrînwereqan bûne helek

Nazika min ku bi mestî di çemen hate xiram
Ji hesed çûne kusûfê meh û mihra di felek

Ê ji xeflet te bibînit kû bimînit heyhat
Te bi çavên di belek kuştine mezlûm gelek

Zerreyek ‘işqê giha kî û ji ‘eqlê xwe nebir
Kullu men sadefehu dahîşetu’l-‘işqi helek

Xusruwê ‘işqê ku rûniştî li ser textê wucûd
Fetehe’l-qelbe ‘elel-fewri we li’r-rûhi melek

Weh çi ‘işq û çi selamet çi diborin heyhat
Kullu men yesluku hubben sebele’n-nari selek

Ahê bêgav ji dil tên me ji pêta di ceger
Bes tu bêfeyde nesîhet ke me dil bû ye pelek

Ma ji ‘umrê me çi mabit were ey dil vi me ra
Da di eqtarê wucûdê bikirîn seyrê [m]elek

Billahi ulaşmaz gönlüne hiç bir eziyet ey ceylanım benim
Allah aşkına, her taraftan bağlanmıştır o köpek, derim

Aşk ile raks edip dönmekte tüm meleklerle çarkıfelek
Aşk nuruyla ışıldamakta kâinat semadan denizdeki balığa dek

Aşkın cezbesiyle birleşemiyorsa şayet iki ruh
Sadece cesetle birleşip kavuşmaları mümkün olur mu hiç

Müsemmalarından bahset, isimlerin çokluğundan söz etme
Bizim Zeyd'le Amr'ımız ve daha niceleri, iki değil birdir aslında

Ne tatlı bir fesahattır bu, malik olduğun ey **Mela**!
Ne zevkli ve şirin bir uslubun var senin şiir ile nazmında

56

Bir nazenin gördüm ki seher vaktinde, benzemez güzelliğiyle;
Ne huriye, ne vildana, ne periye, ne beşere ve ne de bir meleğe

Gel de yolunda seyret bir kez, hâllerini gör
Tebarekâllah, o iki siyah gözlerinin şehid ettiklerine

Taze sümbüller mest olup dayanmış kızıl güllere
Yeni açmış zambak yaprakları dolanmış beyaz güllere

Salına salına çıkıp gelince nazlı sevgili çemenden
Tutuldu semada Ay ile Güneş hasedinden

Heyhat, nasıl dayanabilir ki ansızın gören seni
O iri siyah gözlerinle öldürmüşsün pek çok mazlumu

Aşkın bir zerresine hedef olup da aklını yitirmemiş kim var ki
Sonunda helak olmuştur aşk belasına tutulan her bir kişi

Aşk sultanı oturunca bir kez varlık tahtına
Açılır hemen kalbe tüm kapılar, hâkim olur ruh her şeye

Aşk ve selamet... Nasıl da geçip gider bizden bu ikisi
Ateşten bir yola koyulmuştur aslında aşk yolunu seçen her kişi

Aşk oduyla yanmış ciğerle gönülden her an ahlar yükselmede
Yeter nasihat ettiğin boş yere, gönül dönüşmüşken kor ateşe

Geriye ne kaldıysa ömrümüzden gel artık bizle ol ey sevgili
Ta ki seyredelim âlemin her tarafını melekler gibi

Di îstîwayê ku ji husna te veda lami‘ekê
Nezeru’ş-şemsi mine’ş-şerqi ile’l-xerbi [d]elek

Afitaba ku ne teswîrê ji husna te bitin
Nûruha fî nezerî zulmetu dacin we zelek

Ji hewa bend te kirîn şubhetê bazû we sivik
Çi ji biska te bibêm ahi ji biska te çelek

Ez ji zulfa te verestim me teleb kir lebê le‘l
Lê di çaha zexenê bê ser û pa bûme helek

Bi umîda te humayî ne **Melê** tori veda
Wer temaşa ke cehan bûye hemî tor û şebek

57

Ger bidiya ew senema surcemîl
Nazilê ‘erdan nedibû Cibreîl

Min nezerek li husn û cemala te kir
Ayineyek dî me ji nûra Celîl

Lew ji lebê le‘lê te ca[m] bû xecil
Badeyê engûr kuca selsebîl

Dîl hezar in te di bendê welê
Leyse lena ‘enke mecalu bedîl

Ma ena wehdî bike min muxremin
Kem leke qetlî şexefen min qebîl

Daruwê derdê me tu yî canê me
Hel bi siwe’l-wesli şifau’l-[‘e]lîl

Sebr û sukûn çûni bi nêv Dicle da
Lew ji du çavan me dizên avê Nîl

Bes ku hine çeşme ji çeşman dizên
Murhu demin dem‘u ‘uyûnî bisîl

Pur me nezer da te ji ser ta qedem
Qed rece‘e’t-terfu we ‘eqlî kelîl

Mislê te ma bûne weya ma dibin
Roji tecella ye çi hacet delîl

Öğle vaktinde aydınlatınca etrafı güzelliğinin parıltısı
Sönüp kaybolur hemen doğuda ve batıda Güneş ışığı

Güzelliğini tasvir ve temsil etmeseydi Güneş
Nazarımda eşit olurdu en muzlim gecenin karanlığına

Hızlı esen bir rüzgâr gibi bağladın bizi aşkına
Ne desem zülfünü tasvir için, ah elinden alna düşmüş kâkülün

Sıyrılıp zülfünden düşüp talip oldum bu kez al dudaklara
Lakin başsız ayaksız düşüp helak oldum çene çukurunda

Ey hüma kuşu, seni avlamak için tuzak kuran **Mela** değil sadece
Gel de seyran et, gör tüm âlem nasıl da tuzak kurmuş sana

57

O güzel sevgiliyi görseydi eğer
Yeryüzüne hiç iner miydi Cebrail

Bir kez nazar kıldım hüsn-ü cemaline
Celil olan Allah'ın nurundan bir ayine gördük

Utandı al dudaklarından şarap kadehi
Anlayınca üzüm şarabıyla selsebilin farkını

Binlerce aşk esirin var bendine bağlı
Lakin bizim yok senden başka sığınağımız

Aşkınla yanıp tutuşan yalnız ben değilim
Nice maktulleri var aşkının benden önce

Derdimize derman sensin ey can
Vuslattan gayrı var mı şifası aşk hastasının

Dicle'ye kapılıp gitti sabr u sükûnumuz
Ondandır Nil nehri gibi akar gözyaşlarımız

Gözlerimden akan yüzlerce çeşme değil sadece
Kanla karışık sel olup akmaktadır gözyaşlarım

Çok nazar kıldık sana baştan ta ayağa
Nazarımız geri döndü bilafaide, akıl da yorgun

Var mıdır ya da olur mu hiç senin eşin
Güneş ortada dururken, delil aramak niçin

Qed selebe'r-rûhu 'ela xefletin
In heceme'l-qelbe bi terfi kehîl

Ger çi li ber derb û cefan fîl bûm
Bê mefer ez mati kirim şahi fîl

Can diderim, goti bi yek bûse de
Lê bibitin le'lê şekerxa kefîl

Ger çi di nêv helqeyê şêran im ez
Leyse 'eleyna li 'idana sebîl

Zori **Mela** firqetê ebter kirîn
Inne mine's-sa'eti yewme'r-rehîl

58

Şahidê qudsînîşan husn ji remza ezel
Da me bi destê surê camê meya lem yezel

Mey ku biçit saxerê hêj di destê dilberê
Sondê bi Xaliq dixwey Roj e di burca Hemel

Dêm di camê me dî sur di medamê me dî
Lew me ji meyxaneyê girtiye ber der mezel

Her ji kevanê bi weş qebzezerê goşereş
Gezme bi cot tên **Melê** kes dimirit bêecel

Husn û sura sûretê kes diderit qudretê
Lew di esil dûr e jê te'neyê lemma efel

Zor bi tîb tên 'Ereb têk çevandin qeseb
Qenc bi çavan me dîn xîli ne çar û xemel

Şîr û riman vêkra pençe birin têkra
Lîme [d]iken jêkra qîme [d]ikin dil digel

Nazik û qenca şepal dil vegerînit mehal
Lê me ji dil dil bidet dil bi me det muhtemel

Neyşeker û dêmdurê da me bi destê surê
Cam û qedeh şibet av lew me rewan tên xezel

Ger di çehvên **Melê** 'eyn e du 'alem fena
Zûne fena babikum innehu 'ebdun eqel

Ruhu çekip aldı ansızın o sevgili
Hücum edince gönle siyah gözleri

Her türlü darbeye ve cefaya karşı fil idiysem de
Birleşip mat ettiler beni çaresiz şahla fil

Can feda olsun dedim, o dedi bir buseye
Dedim; o tatlı lal dudaklar kefil olsun o buseye

Etrafım aslanlarla çevrilmiş olsa bile
Düşman yol bulup gelemez üzerime

Çok şeyden mahrum kıldı bizi bu ayrılık ey **Mela**!
Sevgiliden ayrıldığım gün, tıpkı bir kıyamettir bana

58

Güzelliği ezeli remze dayanan kudsi benli sevgili
Ebedi şarapla doldurup sundu bize mübarek eliyle kadehi

O dilberin eliyle mey dökülünce kadehe
Yemin olsun ki Allah'a, o an sanki Güneş, Oğlak burcunda

Yüzünü şarap kadehinde, cazibesini şarapta gördüm
Ondandır meyhanenin kapısını kendimize mesken tuttuğumuz

Sarı kabzalı, siyah çerçeveli kavislerden oklar gelmede üstümüze
Ey **Mela**! Çifter çifter gelse de gamzeler, ölür mü kimse ecelsiz!

Cazibeli, güzel bir sûret yaratmaya kimin gücü yeter ki
Hakikatte uzaktır ondan "lemma efele" tanesi

Araplar ellerinde mızraklarla saldırdılar zorbaca
Doğrusu gözlerimizle gördük Cemel'deki ceng u cidali

Kılıçlarla mızraklar içiçe girdi bir pençede
Lime lime parçaladılar cesedle gönlümüzü birlikte

O nazik ve latif sevgilinin gönlümüzü geri vermesi imkânsız
Lâkin gönlümüzü alanın gönlünü bize vermesi muhtemel

Selvi boylu, inci yüzlü sevgili, mübarek eliyle sundu bize
İçmedeyiz su misali, ondandır dilimizden akar gazeller

Mela'nın nazarında her iki âlem fena makamı olsa da
Lakin o, kapınızın eşiğinde herkesten hakir bir köledir hâlâ

59

Îr[o] ji remza dêmdurê minnet ku min mesrûr e dil
Dilber bi fincana surê mey da me û mexmûr e dil

Remzek nihîn avête dil mihrê ji batin mêhte dil
Şehzadeyê sur rêhte dil şehkaseya ferfûr e dil

Hostayê ‘işqê dil hevot ser ta qedem hindî disot
Remza “enelheq” her digot bawer bikin Mensûr e dil

Dil dê bidet nûra meyê weqtê sewaş û heyheyê
Fehm er biket wehya meyê jê det xeber me’mûr e dil

Nûra ji qudret lê du nûn jê ra dinalin erxenûn
Wer ayeta ‘işqê bixwûn xweşnusxeyek mestûr e dil

Tefsîrê sirra ayetê ‘arif divêtin guh detê
Raza rumûzên qudretê ger dê biket me‘zûr e dil

Dil Ke‘beya Mewla ye lê narê Kelîm îsaye lê
Bangê “enellah” daye lê hem Ke‘be û hem Tûr e dil

Sed co û sed cobar e tê sed gulşen û gulzar e tê
Çendan ji ‘işqê nar e tê safî nezer dî kûr e dil

Suhbet ku kamil bo berî carek bi cayê ‘enberê
Qelbê me bi avê mecmerê xweş‘enber û kafûr e dil

Şox û şepala leb ji qend ew nazika wey qenc û rend
Wê dil ji dil da der vexwend îro yeqîn Fexfûr e dil

Dil er ji te mesrûr bitin me dê ji **Melê** destûr bitin
Dê ket cehan pur nûr bitin lê daîma rencûr e dil

60

‘Îd e û der ‘alemê bangê sefayê xas û ‘am
Mahê new ebrû numandin çû ji ber ‘ewrê xemam

Xweş bi dewrê camê îşaret kir hilalê saqiyan
Mahitab in Zuhresîma çarde salê temam

Name tey kir rozeyê ‘eydê vekir fesla meyê
Lê bi zimzim tên bi awazê neyê fincan û cam

Şahidên gulreng saqî belkî nisrîn in beşer
Ê di lebsê erxewanî nêrgizên ‘er‘er-xiram

59

İnci yüzlü yâr remziyle şükür Allah'a bugün mesrurdur gönül
Cazibeli kadeh ile dilber yine mey sundu bize, mahmurdur gönül

Gizli bir işaret atınca gönle sevgiyi içten içe emdi gönül
Dökülünce gönle şehzadenin cezbesi sultani bir fağfurdur gönül

İstila etti gönlü aşk üstadı yanıp tutuştu o anda baştan aşağı
Tekrarlamakta "ene'l-hak" remzini inan şimdi Mansur'dur gönül

Gönle vurunca meyin aydınlığı kavga ve gürültüler hengamında
Anlasa eğer meyin mesajını, ondan haber vermeye memurdur gönül

Kudret nuru iki nûn'dur yüzünde inleyip durmakta ona arganun
Gel de aşk ayetini oku onda yazılmış hoş bir nüshadır gönül

Aşk ayetinin tefsirine iyice kulak vermeli arif olan
Kudret nurunun sırlarını açıklarsa eğer, mazurdur gönül

Gönül Mevlâ'nın Kâbesidir, onda Kelim Musa'nın ateşi parıldar
"Enellah" sesi duyulur onda, hem Kâbe hem Tûr'dur gönül

Yüzlerce ırmak akmada, yüzlerce gül bahçesi yeşermede onda
Aşk ateşiyle taşmışsa da safi nazarla baksan, derin bir madendir gönül

Kemal bulması için sohbetin, bir kez olsun amber yerine
Mecmer gibi kıl gönlünü, hoş kokulu amber ve kâfurdur gönül

O şeker dudaklı latif ve şuh dilber, o ter u taze endamlı güzel
Gönül verip gönül istedi bizden, inan bugün Fağfur'dur gönül

Gönül senden mesrur olsa ve **Mela**'dan destur almış olsa
Dünya nurla dolsa da, aşkından her dem hastadır gönül

60

Bayramdır bugün sevinç çığlığı kuşatmış herkesi tüm âlemde
Dağıldı bulutlar, yeni doğan ay gibi göründü sevgilinin kaşları

Sakilerin hilâl kaşları mey kadehini güzelce işaret etmede
Ay gibi aydınlık, Zühre yüzlü güzeller; ondördündedir hepsi de

Sayfasını dürdü Ramazan, bade mevsimini açtı bayram yeniden
Mey kadehleriyle fincanlar, şakırtılarla gelmede ney eşliğinde

Gül renkli giysiler içinde sakiler, tenleri nesrin gibi
Erguvanî giysiler içinde, salınır ardıç ve nergis gibi

Ya Reb ew rûh in mucessem yan mîsalê rûh in ew
Lew li ser canan dibexşin nazikên şîrînkelam

Ew çi ‘alî-cewher in hatî libasê can û cism
‘Işweyên wan şibet iksîrê di qelban in meqam

Wek **Melê** gavek tinê xaib ji dîdarê [d]ibim
Dîn [d]ibim wê sae‘etê lê bin ji min da sed selam

61

Daneyên ‘enber li nisrînan reşandî dam dam
Sosinên nazik li ser xalan çevandî dam dam

Cebhet û dêmê ji qudret pê nivîsî herf herf
Kagulan ta ta li ser herfan kişandî lam lam

Ew perî weqtê di sundus da ji qundus bin xweya
Bendeyê şahê Humayet Xusruwê şîrîn xulam

Leyletulqedr û berat in zulf û cebhet subhê ‘îd
Dêm wekî fesla biharê lê qiyamet qedd û qam

Herkesê camek ji destê wê binoşit noşi bî
Ê ji destê wan nenoşî zehri pê bit ew medam

Herkesê carek diye ew zinde ma hetta ebed
Ê nedîbit ew perî dê zindegî lê bit heram

Wan di reqsê da ku dîm a[w]ir peyapey dan **Melê**[21]
Berq û tîrêjan li dil da cezbeya ‘işqê revam

62

Îro ji husna dêmdurê dîsa helak û serxweş în
Remzê di wê şîrînsurê sotim bi pêta ateşîn

Sotim bi berqa lami‘ e ew necm û bedra tali‘ e
Şemsa semayê rabi‘ e lew pur ji şewqê şewwişîn

Pur şewwişandî wê dil e zulfa siyah ser da mil e
Tora vedayî silsil e selwî ‘eqarib lê xwuşîn

21 Di nusxeyên din de mexlesê Mela di vê beytê de nebû. Di wan de beytek li pişt vê beytê dihat ku ew di vê nusxeyê de nehatiye.

Yâ Râb, mücessem ruhlar mıdır, yoksa ruh-misal varlıklar mıdır
Ki tatlı sözlerinden her biri için canlar bağışlanmakta

Ne yüce cevherdir ki giyinmişler cism u can libasını
Ölü kalbleri dirilten iksir gibidir işveleri

Bir lahza olsun mahrum kalırsam didarından **Mela** gibi
On an divane olurum, yüz selam olsun artık benden ona

61

Amber tanesi kara benler, serpilmiş beyaz güller üzerinde
Zülüfler dal harfi olmuş, tuzak kurmuş benler üzerinde

Dest-i kudret harf harf yazmış sevgilinin yüzünü
Kâküller lâm harfi gibi bukle olmuş harfler üzerine

Karanlıktan çıkıp görününce ince kaftanı ol perinin
Şahlar köle olur, köleler Hüsrev'e dönüşür o tatlı dilli karşısında

Kadir ve Berat geceleridir zülüfleri, alnı bayram sabahı
Yüzü bahar mevsimidir ama kıyametler koparmada endamı

Kim ki onun elinden içmişse her daim afiyet olsun ona
Ellerinden içmemiş kişiye içtiği her dem zehir olsun ona

Ebediyyen zinde kalır bir kez görenler onu
Hayat haram olur o peri yüzlüyü görmeyenlere

Güzeller görünce raksta gamzeler gönderdiler **Mela**'ya durmadan
Şimşekler çaktı gönlümde o an, aşk cezbesi aldı beni benden

62

Ay yüzlünün güzelliğinden bugün perişan ve sarhoşuz yine
O tatlı dilberin remizleri yaktı bizi ateş gibi yine

Yaktı bizi parlak şimşeklerle; o bir yıldız ve yükselen dolunaydır
Dördüncü semanın Güneş'idir o kamaştı zihnimiz o pür ziyadan

Karıştırdı gönlü yine o güzel omuzlara dökülmüş siyah zülüfler
Dizi dizi ağ ve tuzaklarda siyah akrepler gibi geziniyor üstünde

Selwa ‘eqarib lê weten ew nazika sîmînbeden
Qendê dirêjin kef diken biskan lê kir baweşîn

Biska siyeh re‘nayê mest yek dî ku heyran pê vebest
Hemyan li mestî helqe best der bendê wê zulfa reş în

Êxsîr kirim zulfa çelek ew horiya nisbet melek
Tîr dan ji reştûzên helek mecrûhê qewsê purweşîn

Tîr dan ji qewsê malzirav ew gewhera pur şewq û tav
Sotin li min sîne û hinav lew têk ji cergê herrişîn

Cerg û cesed têk sotine lew xef xedengan nuhtine
Ji qewsê hilalî jeh çûne heyranê dêma mehweş în

Hem bedr û hem Zuhr[e] ye dêm hem ji ‘alema kubra ye dêm
Xweş destxetek tuxra ye dêm herfan ji miskê reş reşîn

Lewhê ji nû sîqal beden her [ji] nû ve xal beden
Da dil bi yekdî pal beden nuqtan ji zêravê weşîn

Zulfa siyeh ‘enber bike xemlê ji zêrê zer bike
Zerbav û dîban ber bike misk û gulavê lê reşîn

Mawer ke terh û bişkuwan cîranê belga lu’luwan
Ez ‘er‘er û selwa cuwan şetrî bi mestî lê xwoşîn

Şetrî we tayên sor û zer ba[y]ê nesîm lê da seher
Ber cebhetê hijyan du per em ji wê sukar û bêhiş în

Meşha seher yarê şefîq da min bi enguştên ‘eqîq
Hej badeya nûrînrehîq mexmûrê xemra bêxiş în

Mexmûrê wê camê ez im yexmagerê damê ez im
Çavên li peyxamê ez im perwaneyê şem‘a geş în

Perwane yîm sotîkebed dilber ji ber burca esed
Tîr dan ji reştûzên Semed lew têk ji xwûnê neqqişîn

Kuştim bi qewsê ‘enber e şoxê ji dil mil dan ber e
Êxistne dil sed pencere evrenge em mihnetkeş în

Mihnetkeş în roz û şebê der ferqê şîrîn-xebxebê
Zulma ji ber destê te bî ew ‘edl e em pur pê xweş în

Zulma tu key pir pê xweş im sotîdil û hicrankeş im
Mislê perenga ateş im rûhek mucerred bêleş în

Min dî sehergaha elest camek ji kewser dest bi dest
Jê da **Melê** lew bûme mest hetta hisabê serxweş în

Yer edinmiş o selvi boyluda akrepler o parlak nazik bedene
Şeker dökmede o sözler, o gülüşler perçemleri sanki bir yelpaze

Mestanedir zarif siyah perçemleri bir başkası var bağlı ona
Mestane bir halka olmuş hep beraber bendesiyiz siyah zülüflerin

Esir kıldı beni o çengelli zülüfler o melek sıfatlı güzel dilber
Siyah kirpiklerinden üstümüze atılan oklarla yaralandık

Oklar attı üstümüze ince yaydan; o cevher gibi parlayan sevgili
Yaktı sinemi ve derunumu; yaralandığımız ondandır ta ciğerden

Yandı ciğerle ceset tümüyle oklarla deldi onları gizlice
Yok bir benzeri hilal kaşlarının, hayranıyız o ay yüzlünün

Hem dolunay hem Zühre'dir yüzü hem de büyük âlemden numune
Hoş bir hatla tuğradır yüzü, miskten yapılmış simsiyah harfler üstünde

Parlatın o yüzü yeniden her dem ona benler verin yeniden
Ta ki gönüller dayansın birbirine altın suyundan damlalar serpin

Amber kokusu serp siyah zülüflere sarı altınlarla süslen
Altın işlemeli elbiseler giyin miskle gül suyu serp üstüne

Gül suyuyla yıka zülüflerini ve komşuları olan alınlıkla incileri
O selvi boylu narin sevgilinin takıları mestane sesler çıkarsın

O sarı kırmızı iplerdeki süslere bâd-ı sabâ vurdu seher vaktinde
Salındı yüzündeki iki perçem ondandır mest u sekran olduğumuz

Geçerken seher vakti o müşfik yâr akik parmaklarla sundu bize
Bir kadeh o saf şaraptan, mahmuruz hâlâ o katıksız şaraptan

O kadehin sarhoşu benim, tuzağına düşüp yağmalanan benim
Yârdan haber bekleyen benim, o parlak mumun pervanesi benim

Yanmış ciğerim pervane gibi, aslan burcunda olan dilber;
Samedî siyah kaşlarından oklar attı kana buladı her yanımızı

Öldürdü beni amber kâkülleriyle, oklar fırlattı gönülden o şuh
Açtı kalpte yaralardan yüz pencere işte hep mihnetkeşiz böyle

Mihnetkeşiz gündüz gece ayrılığından o tatlı gerdanlının
Senden gelen zulüm adalettir bizim için, ondan çok hoşnutuz

Zulmünden pek hoşnudum yanık gönüllü ve hicran içreyim
Ateşten bir kor gibiyim, bedenden sıyrılmış bir ruh gibiyim

Elest seherinde gördüm elden ele dolaşan bir kevser kadehini
Bir yudum verip mest etti **Mela**'yı, ondandır kıyamete dek sarhoşuz

63

Were canim ku çi nazik weres în
Ji gul û nesterînan em te bes în

Tu şihînşahî bes î min ji butan
Ne muhib her mekes û xar û xes în

Ji xwe xanim me vida key tu be tîx
Tu nebat î we li teb'ê meges în

Her şevem ne'rezenan ta bi seher
Bi segê koyê te ra hemnefes în

Bê te billah nebû kes nefesek
Me tu yî rûh mucerred qefes în

Cezbe dil ra dihejînit me lew
Di şevan nale ji rengê ceres în

Me ji zulfên te siyeh reş în bext
Seherê bêy û berî pê nehesîn

Were meyxaneyê şahidperisan
Şem'ê meclisê be dê bînî çi kes în

Me ji tarî diye nûra te di dil
Lew di 'işqa te her ateşperes în

'Eynê 'işq în û di dil ateşê Tûr
Ji sena berqê cemalê qebes în

Te divê ew biberî nehe da
Ser birim jê bi du enguşt meqes în

Ger çi yekrû li rexên [fili]sifet
Rast û çep bazê li seyrê [f]eres în

Bi meyê safî bideyn xirqeyê zerq
Bi xerabatê muxan er biresîn

Em qedîm bade dinoşîn ji tuhûr
Lew muqîm mest û xumar û teles în

Me şevan cam di kef yarê di ber
Hey hey û suhbet û mîrê 'eses în

Me seraperdeyê hûran e meqam
Ji siyeh zulfê butan er veresîn

63

Gel ey can, ne narin al renkli nebatsın bize
Güller, nesrinler içinde sade sen yetersin bize

Yetersin bana ey şah, güzeller güzeli sevgili
Asaletsiz diken ve otlardan olmaz yâr bize

Dergâhından uzaklaştıramazsın bizi kılıç zoruyla
Sen tatlı bir şeker kamışı, ona üşüşen sinekleriz biz

Nara atıp durmaktayız her gece sehere dek
Senin muhitinin köpeğiyle hemnefesiz biz

Billah bir an bile senden gayrısıyla almadık tek nefes
Ruhumuz sensin çünkü, sadece ona bir kafesiz biz

Gönlü çelip titretmede bizi aşk cezbesi
Ondandır gece boyunca zil gibi inleyişimiz

Sevgilinin zülüflerinden siyahtır bahtımız
Seherde varıp gidersin de farkına varmayız

Sevgiliperest âşıkların bulunduğu meyhaneye gel
Meclisin mumu ol da bir gör kimiz biz

Zulmetten gördük gönüldeki nurunu
Aşkındandır her daim ateşperestliğimiz

Aşkın ta kendisiyiz biz, gönlümüzde de Tur ateşi
Sevgilinin güzellik parıltısındandır iktibasımız

Şimdi hemen istiyorsan iki parmağımla;
Keseyim başı, ki bilesin keskin makasız

Gerçi, satrançtaki fil gibi yan hareket etsek de
Sağlı sollu harekette tıpkı atın rolündeyiz

Ulaşırsak şayet harabat-ı muğana
Riya ve hile hırkasını verip saf şarap alırız

Tertemiz kaynağından içmekteyiz badeyi ta ezelden
Ondandır hep mest, mahmur ve dağınık oluşumuz

Elimizde kadeh yanımızda sevgili var her gece
Kahkahalarla sohbet ederiz, murakıplardan yok korkumuz

Huri güzellerin yaşadığı sultan çadırıdır makamımız
Kurtulursak eğer siyah zülüflerinin gölgesinden sevgililerin

Qelbi e'yan digerit hub di wucûd
'Işqê iksîr e we em sîm û mes în

Mulhimê xeybê we îmla digerit
Meded û feyz ji Rûhilqudus în

Cewhera 'alî ye 'unsur me **Mela**!
Bi heqîqet ne ji xara te'es în

64

Peyweste du ebrû li me mehbûbê kişandin
Sed gezme peyapey li ezê xeste reşandin

Tîrek ji kemanê xezebê da cegerê rîş
Mil dane ber û pir ji du goşan veweşandin

Cohtê esedan pence li ser sîne nihandin
Kullabi gihandin dil û hestî herişandin

Birhên te ji qudret ku numan goşe ji î'caz
Peyweste kemanan li guhan goşe weşandin

Mihra te di canê me ji dil xef kiribû min
Dil çû ceger û sîne li ser canî ve şandin

Nûnên te hilalî bi qeran yek ji sura heq
Bê 'eybi li dêmî qelemê xeybê keşandin

Neqqaşê ezel ismê cemalê ku nivîsî
Herfên di mucessem ji surê taze reşandin

Reyhanî û dîwanî û hem sulis û muselsel
Yek yek we hezar rengi li husnê neqqişandin

Ev ayetê nûrê ji **Melê** ra ku nivîsî
Katib ji surê nuqte bi zêrabê feşandin

65

Mela me l'gerdena dilber ji nû sed bûse mayin deyn
Mecalê ez dê bixwazim jê dibê deynê te fewqel'eyn

Bi remza qabê qewseynî ji wan birhan xeberdar im
Fe ati'l-qewse barîha ela ya ramiye'l-qewseyn

Varlıkta ayanı tersine çevirir sevgi
Bir iksirdir aşk, bizse gümüş ve bakırız

Gaybı ilham eden Allah böyle icra eder hükmünü
Ruhulkudüs'ten gelir meded ve feyzimiz

Çok yüce unsurdandır varlık cevherimiz ey **Mela**!
Doğrusu, süfli ve aşağı bir unsur değiliz biz

64

Sevgili bir yay gibi gerdi üstüme art arda kaşlarını
Ben yaralıya yağdırdı peşpeşe yüzlerce oklarını

Bir tek ok fırlattı gazap yayından yaralı ciğerime
Hedeften vurmak için iyice germiş onu iki köşesinden

Gözler iki aslan gibi göğsüme geçirdi pençelerini
Tırnaklarıyla parçaladı kalbimi, ufaladı kemiklerimi

Rabbani kaşların görününce i'caz köşesinden
Fırlattı yayları hemen kendi köşelerinden

Aşkının sırrını gönlümde saklamıştım ben
Gönül gitti, ciğerle sine de dağıldı ruhtan sonra

Nun gibi hilal kaşların Hakk'ın güzelliğinin nişanesi
Kusursuzca çekmiş yüzüne kalem-i gayb onları

Nakkaş-ı Ezel yazmaya başlayınca ism-i Cemali
Yeni bir güzellik serpti mücessem harflerinin üstüne

Reyhanî, divanı; hem sülüs ve müselsel hatlarla
Bir bir nakşetmiş güzelliğini bin bir renk içinde böylece

Bu ayet-i nur olan yüzü **Mela** için yazdığında
Güzellikten altın suyu serpmiş noktalar üstüne katib-i kudret

65

Yüz buse borcu var bize sevgilinin ey **Mela**
İsteyince, "baş göz üstüne" der her defasında

Kab-ı kavseyn remziyle haberdarım o kaşlardan
Ey oklar fırlatan sevgili, getir ehline ver onları

Ji sirra la mekan wacib tenezzul kir di imkanê
Fe eyne'l-'ilmu eyne'l-'eyn eyne'l-eynu iz la eyn

Ji mabeyna du ebrûyan peyapey berqê lami' tên
Bi 'eynê ger bibînî safi nûrek sirf e ew mabeyn

Bi destûra te wê gavê ji vî navî berî bim ez
Fe seffi'l-'eyne [nûre'l]-'eyn ela ya zeyne kulli'z-zeyn

Buhayê 'işweyek le'lan me yekser ma melik bexşî
Dil û can jî li ser danî û zalim hêj dibêji[t] deyn

Mela her wî bibîn her wî ku tu her wî dinasî tu
Huwe'l-mewcûd huwe'l-meşhûdu bel la xayre fi'd-dareyn

66

Remza te di canê me bi endazeyê razan
Her yek bi hezar reng rewanê me dixwazin

Wan derb li canê me ye wek berq û birûsk e
Remzên te di qelban ne tinê sînegudaz in

Cana ji cefaya te û zulmê çi xeber den
Kez tîrê ji cewra te di dil da me çû gazin

Ger husn û mehebbet li seraperdeyê can bin
Geh şah û geda geh bi xwe Mehmûd û Eyaz in

Quddûsî û subbûhî û hûrên di Beheştê
Peyweste şebê qedrê lîqaya te dixwazin

Perwane û bulbul ji dil şu'leyê 'işq in
Lê ger tu nezer dey bixwe ew "gulşenê raz" in

Sunbul bi sema tên û gulan perde dirandin
Bişkiftine alal û hişîn bûne terazin

Cobar rewan in çemenan terh cuwan in
Mestane bi ref ref li kinaran sî û qaz in

Her yek bi temaşagehê husna te ji her ca
Teşbîhê nigaran bi cemala te di naz in

Mihrabi du ebrû ku ji bala ve xweyabin
Der secdegehê 'işqê niyazê me nimaz in

Lamekân sırrından imkân âlemine tecelli etti Vacibü'l-Vücud
Nerde ilim, nerde zat, nerde mekân, "nerde" diye bir şey yok

Art arda şimşekler çakmaktadır kaşların arasından
Ne mutlak bir nurdur o, gözlerinle bir görebilsen

O an izninle bu isimden tamamen beri olacağım
Ey gözümün nuru, güzeller güzeli, temizle gözlerimizi nurunla

Tüm servetimi verdim lal dudakların tek bir işvesine
Borçlu çıkardı beni zalim, ruhumla gönlümü verdimse de

Ey **Mela**! Her dem onu gör, her dem onu an, her dem onu tanı
Odur Mevcud, odur Meşhud, dareynde yok ondan gayrısı

66

Gönlümüzdeki remizlerin sırlarla ölçülemez
Bin bir türlü yolla cânımızı istemede onlardan her biri

Ruhumuza indirdiği darbeler yıldırım ve şimşek gibi
Gönüllerdeki remzlerin yürekleri yakmıyor sadece

Ey sevgili, ettiğin zulüm ve cefayı nasıl ifade edeyim
Kalbimize sapladığın zulüm okların için yok hiç sitemimiz

Güzellik ve sevgi ruh çadırında oturuyorsa eğer
Her biri gâh şah u geda, gâh Mahmud ile Ayaz'dır

Semada subbuhilerle kuddusi meleklerle cennetteki huriler
Kadir gecelerinde daima senin likana kavuşmak isterler

Pervane ile bülbüllerin gönlündeki aşk şulesidir
Onlara dikkatle baksan aslında sırlarla gül bahçesidir

Raksa gelmiş sünbüller, perdelerini yırtmış güller
Açılmış taze laleler, yeşerip donanmış çimenler

Irmaklar akmada, çimenlerde körpe dallar açmada
Öbek öbek kazlarla ördek mestane gezmede su başlarında

Güzelliğinin seyrine koşup gelmiş herkes her taraftan
Süslenmiş sevgililer gibi, senin cemalinle naz ederler

İki kaşının mihrabı görününce bize yükseklerden
Aşk secdegâhında niyazımız namazdır bizim

Tîran li me det dost me dê sîne hedef bit[22]
Nazan li me ket nazê me zarî û niyaz in

Ev hûr û perî çehre but û latê cemalê
Der sûretê tehqîq **Mela** ‘eynê mecaz in

67

Muhbet û mihnet di zor in hub dibêm bêşek bela ye
‘Umr û jî, xweş pê diborin sotin û derd û cefa ye

Sotin û derdê evînê ‘illeta dax û birînê
Xweş dibit ma ew bi dînê şerbeta lêvan mufa ye

Her dilê sotî bi ulfê yar ne derman ket bi zulfê
Ta ebed ew ma di qulfê ‘işq derdek bêdewa ye

‘Işq derdek bêtebîb e lê mufa wesla hebîb e
Kuştime cewra reqîb e pur le‘înê rûsiya ye

Dax û key min lê hezar in gul di dest şewkên bi xar in
Sur[p]erî dêw li kinar in Ehremen xatem reva ye

Teb‘ê dêwan dest gehiştê hûr û wîldanê Bihiştê
‘Aşiqê dilbendê qiştê can bidet hêja rewa ye

Mihnet û cewra hebîbî [qehr] û azara reqîbî
Heq tinê da min xerîbî lê şukur Baxwoy we daye

Rohniya wê şewq û tavê şerbeta qend û gulavê
Kes nihin mehrûm ji navê lê tinê bo min xela ye

Bênesîb ez bûm ji camê dûridûr mehrûm ji ramê
Girtiyê wê qeyd û damê ev xerîbê canfida ye

Dûredest im bênesîb im dilberim xanim hebîbim
Pur ji dîna te xerîb im rûh û rahet min lîqa ye

Pur mulazimê te û lîqayê mame hetta multeqayê
Min rihê şîrîn [didayê] hudhud er mizgîn bidaye

Hudhudê ridwanê xeybê sed xeber şîrîn ji ceybê
Da dilê me’y murde hey bê guh li rê min wek seba ye

Çavnêr im guh li rê me, lê seba duh daye pey me
‘Erzihalê mihnetê me bendeyek sadiq **Mela** ye

---

22 Beytek piştî vê beytê heye ku di nusxeyên dî de hatî lê di vê nusxeyê de nehatî.

Sevgili oklarıyla vurmak isterser, sinemizi hedef kılarız
Bize naz ederse de bizim nazımız yalvarıp yakarmak olur

Güzelliğin birer putları olan bu hurilerle peri yüzlüler
Gerçekte hakikat değil, tamamıyla mecazdır ey **Mela**!

67

Mihneti çoktur aşkın, şüphesiz bir beladır aşk
Hoş geçer onunla ömür, derd u cefa ile yanmaktır aşk

Aşkın dertleri, yanışları, dağlamakla diner mi yaraların illeti
Dudakların şerbetinden gayrı şifâ olur mu bunlar tek başına

Ülfetle yanar gönül, zülüfleriyle derman olmazsa sevgili
Ebede dek mahpustur gönül, devası bulunmaz bir hastalıktır aşk

Tabibi olmayan bir derttir aşk, ilacı vuslattır onun
Pek lanetli, kara yüzlü rakibin zulmü öldürür beni

Binlerce dağlamalar var bedenimde, gül esir düşmüş dikenlere
İfritler sarmış nazlıların etrafını, mührü çalmış Ehrimen

İfrit tabiatlı rakiplerin eli Cennet hurileriyle vildanlara uzandı
Gönlü kâküllere bağlı olan âşıklar can verseler yeridir şimdi

Sevgilinin eza ve cefasıyla rakiplerin kahr u azarını
Şükürler olsun Hak sadece ben garibe vermiş bunların cefasını

O nurun ve tabın aydınlığı, gül suyuyla, şeker şerbetindendir
Benden başka mahrum yok, kıtlığına düşmek sadece benim içindir

Nasipsiz bir bendim bir kase şaraptan, mahrumum rahattan
Esir düşmüşüm tuzağına, sevgiliye can fedadır

Uzaklardayım, elim ulaşmaz sana, ey gönlümü çalan sevgilim
Seni görmekten mahrumum, ruh ve rahatım vuslatındadır

Sevgiliyi ve vuslatını çok gözledim durdum yollarda
Tatlı canımı verirdim hüdhüd bu müjdeyi verseydi bana

Yüzlerce tatlı haber var sevgiliden rıdvan-ı gayb olan hüdhüdde
Dirilir onunla ölmüş gönüller, haber beklerim bâd-ı sabâ gibi yollarda

Yollarını gözler, beklerim lakin saba yeli dün düşmüş peşimiz sıra
Muhabbet mektubunda “bize sadık yalnız **Mela** kaldı” diye yazılı

Canfida me ez di rê da firqetê derbek we lêda
Qalibek bêrûh e wê da kuştina min wê rewa ye

Dem bi dem ew çavinêra bêt û nîşanek te jê ra
Da bibit ew zêde jê ra yarê sadiq bêbuha ye

‘Aşiqêt sadiq di kêm in yar dibê sed xan fidê min
Zanim ew najît bê min ‘aşiqe pur mubtela ye

‘Alim în em vê dizanîn cism in em, ew rûh û can în
Qet ji hev batin xweya nîn gerçi zahir ew cuda ye

Hudhudê wê xemz û razê pur newa çû goft û sazê
Qisse çû behsa mecazê qasidek xweşteb‘ ba ye

Ma dema weqtê mecal da çû ku yarê me di pal da
Qisseya halî bi hal da guh didêrit yari piha ye

Muhbeta mehbûb û latan ber veke zîwersifatan
Daye qelb û rûh û zatan roj di mir’atê xweyaye

Muhbeta sûret du qism e [qufl] û miftah û tilism e
Hin ji rûh e hin ji cism e nar û nûr e hin hewa ye

Hubbê cismanî du roj in gerçi dil pir pê disojin
Xef ceger peykan dinojin mîlê neqşê bêbeqa ye

Gul heta sor in bi tê ve tên tebessum xonçe pê ve
Bulbulê serxweş di nêve nexme û nal û newa ye

Herçi cilwa bû ji navê nû gulek girtî xunavê
Wî ji dil çû muhbeta wî ew bi ya dî ra teba ye

Herkesê muhbet ji rûh e mubtela nûra Subûh e
Wî di dil de sed curûh e cezbe ye lerzîn û ta ye

Herdu rûh yek nûr û tav in çerxek e du seyr di nav in
Herdu dane’w murx û dav in ismê “Husn” dav lê veda ye

Nûreke nadir wucûd e gerçi ewwel nar û dûd e
Berqe lamî‘ ma li kû de hub di qelban kîmiya ye

‘Arifê cewherşunasî ê bi vî wesf û lîbasî
Dê qedir pitir binasî meq‘edê sidqê ceza ye

Dûr nekî da tu j’derê xwe wernegêrî jê serê xwe
Borîn ew di serê xwe ser di nava rê niha ye

Yolunda cânım fedadır lakin ayrılığın darbesi vurdu böylece
Ruhsuz bir ceset kaldı şurada, katlime ferman onun için revadır

Yolunu gözleyen bâd-ı sabâ gelse de senden bir işaret getirse bize
Bu olur ona en büyük hazine ki kıymeti biçilmez sadık sevgilinin

Yâr der: Sadık âşıklar pek azdır, bana olsun yüz sultan feda
Bilirim bensiz yaşayamaz o âşık her derde müpteladır

Biz bu gerçeği biliriz; biz birer beden, onlar ruh ve candır
Görünürde ayrı gibi olsa da hakikatte bunlar birdir

O pek çok sır taşıyan hüdhüd sazı ile nağmelerle başladı söze
Güzel bir elçi olan rüzgâr mecazi bir kıssa ile anlattı hâlimizi

Vakit bulunca bâd-ı sabâ ziyaret için, uzanmış buldu sevgiliyi
Anlattı kıssamızı ona lisan-ı hâl ile sevgili pürdikkat dinledi onu

Sevgililere olan muhabbet süslü sıfatların kapısını açar kolayca
Gönül aynasında görünen güneş kalp, ruh ve zata aksetmiş

Görünüşte sevgi iki kısımdır, kapalıdır kilit, tılsım ve anahtarla
Bir kısmı ruhtan bir kısmı cisimden; diğeri ateş, nur ve hevadır

Bir iki günlüktür cismani sevgi, gönülleri çokça yaksa da
Ulaşmış olsa da oklar ciğere, çabuk silinen bir nakıştır sonuçta

Tomurcuklanıp açtıkça güller ve tebessüm ettikçe dallarda
Mest olmuş bülbül, feryat ve nağmelerle şakıyıp durur aralarında

Derildikçe eski güller ve çiğ düştükçe yeni güller üstüne
Kaybolur sevgisi bülbülün eski güllere, ram olur yenilerine

Sevgisi ruhtan gelen kimse münezzeh nura olur müptela
Böyle gönüllerde yüzlerce yara, cezbe, titreyiş ve humma olur

Bir Güneş'ten beslenir âşıkla maşuğun ruhu, bir semâda iki seyr içreler
Her ikisi yem, kuş ve tuzaktır, ki "Hüsn" ismi onlara kurmuştur tuzak

Az bulunur bir nurdur o, ateş ve duman olsa da önceleri
Parlak şimşektir aydınlatır vurduğu yeri, kalblerin kimyasıdır aşk

Cevhere aşina ariflerden bu elbise ve vasıfta olanları
Herkesten çok bilir kadrini, zira "mak'ad-ı sıdk"tır mükâfatı

Kapından uzak kılma onu, çevirme yüzünü ondan
Yoluna başını koyup vazgeçmiş çünkü cânından

Ma dibit ew dûredest bin dê ji fincana te mest bin
Cam ji şehkasê bi dest bin ebteran ew mey dewa ye

Yari pir husnek li bal bû dilberek xayet cemal bû
Ew ji hal ageh bi hal bû pîşeyê wê şefqe'w 'eta ye

Mehdera wê xêrxwazê nukteyek wesfa mecazê
Wê bi dil seh kir ji sazê muxnî û qanûn û nay e

Yûsufê dewr û zemanî go nesîm hat vî nîşanî
Bêje bo kî ew te anî nexweşan ew lê şîfa ye

Mawera belgên gulê bû bêhn û boya kagulê bû
Darûwê qelbê **Melê** bû lew bi çavên dil cela ye

Ya nesîm dê çî lezînî sax û salim ma tu bînî
Vî kumêdî pê gehînî da suwar lê bit peya ye

Xefletê bayê nesîm hat xef ji bal yarê kerîm hat
Pur bi ihsanek 'ezîm hat qasidê şahê geda ye

Dil nefes dîsa bi ber hat lew Hekîm Luqman bi ser hat
Nafi'ê derdê ceger hat tali'ê kewkeb numa ye

Min ku ew nîşan geheştê ev dilê sed daxê reş tê
Zerreyek lê xweş nehiştê ismê e'zem bê giha ye

Çûme ser pişta kumeydî min ji ber çûnê ku key dî
Behr û ber me l'ber xwe tey deşt û çol û kelbela ye

Me'w nesîm xweş pençe têkra wê diçîn wek teyri vêkra
Behsê zulfa yar e vêkra borê 'işqê pur fira ye

Gunbeda nûrîn xuyabû spêdeya sadiq numabû
Yek bi yek şewqê veda bû qesr û eywan û sera ye

Qumrî û bilbil dixwînin lê 'eceb ew xweş dimînin
Her seher mehbûb dibînin 'endelî[b] vê ra teba ye

Baxçeya sorgul di geş tê çîçek û reyhan di reş tê
Dilbera seyran û geştê sunbulan ta ta sema ye

Sebzeya şebnem gulav lê her 'eqîqan dor xwunav lê
Dilberê seyran û rav lê 'er'eran sih ta bi ta ye

Bûm şerîf ez b'asitanê şahidên wê gulistanê
Saqiyan ca cam didanê kewkeban seywan vedaye

Elini uzak tutamazlar senden asla, aşk şarabınla mestler çünkü
Şahane kadehler olsun ellerinde, divane olanlara o mey devadır

Çok güzelliklerle zengin gayet cemalde bir dilberdi
Hâlden anladı hâlimizi, şefkat ve lütufkârlık onun huyudur

Muganni, kanun ve neyden gönül yoluyla anlayınca
Mecaz yollu bir nükte ile şefaatını isteyip kabul eyledi

Zamanın Yusuf'u dedi: Geldi bâd-ı sabâ bu işaretle
De ki; bunu kim için getirdin şifa olur o hastalara

Gül yaprağının suyu ve kâküllerinin kokusu idi
Mela'nın gönlünün devası idi ki gönül gözünü aydınlattı

Çabuk es ey bâd-ı sabâ henüz hayatta iken sevgili
Ulaştır ona bu atı ta ki süratle gelsin, yayadır çünkü

Esip geldi bâd-ı sabâ gizliden keremli yârin semtinden
Büyük hediyelerle geldi, elçidir çünkü sultan-ı fukaranın

İnşirah buldu gönül yine, Lokman-ı Hekim geldi diye
Ciger yarasının dermanı geldi, saadet yıldızı doğdu üstümüze

Ulaştığında bana o nişan, yüzlerce kara yarası olan bu gönülde
Bir zerre sağlam yer bırakmadı; şifâ buldu ulaşınca ism-i azam

Binince rüzgâr atına, çok acılarla yaralar gördüm kendimde
Deniz ve kara, çöl, sahra ve Kerbelâ dürülmüştü önümde

Binince bâd-ı sabâya bir kuş gibi uçtuk birlikte
Hızlıdır aşk bineği elbet, andığımızda yârin zülüflerini

Göründü nurlu künbed uzaktan, ışıdı üstümüze fecr-i sadık
Parıldadı uzaktan birer birer köşkler, eyvanlar ve saraylar

Ötmede bülbüllerle kumrular, ne acep sürmede neşeleri
Her seher görürler sevgiliyi, andelip de onlara eşlik etmede

Kırmızı gül bahçesinde, çiçek ve reyhanla birlikte
Seyrana çıkan dilber ile sümbüller tel tel gelir semâ'a

Şebnem düşmüş üstüne gül suyundan, her akikin çevresinde çiğ
Dilber dolaşıp avlanmada, ardıçların gölgeleri tel tel uzamada

Müşerref olunca asitana tanık oldum gülşendeki güzellere
Sakiler sunmada kadehleri, yıldızlar ise çadır kurmuşlar

Çendekê çîmen herem bû lê medam wek subhedem bû
Min Bihişt baxê Îrem bû lê seba go min siya ye

Sef bi sef wildan perî bûn bendê zulfa ‘enberî bûn
Têk li dînê muşterî bûn reqs û govend û sefa ye

Pur ‘umir min çû bi sextî lê şukurxwaz im ji bextî
Zuhre bû ew yek li textî belku bêm Şemsi’d-duha ye

Perdeya xelwê ku hilda yengiyek min dî di mil da
Gezmeya jehrî li dil da qet nego qetl û xeta ye

Hadirî çûm secde jê ra lê niyet îhram me vê ra
‘Aşiqê ev gezme tîra herçi ta‘et ket rewa ye

Çûm ziyaret pê û destî lê nehişt ewwel bi qestî
Min bisojin rûh [û] hestî ‘aşiqan sotin ceza ye

Şerbeta wesla xwe nadet yar heçî ‘aşiq ceza det
Dilberan evrenge ‘adet mehruwan kemter wefa ye

Pîşeyê mehbûb naz e sen‘etê ‘aşiq niyaz e
Yar li bêrî da îcaze şerbeta şîrîn mufa ye

Çûm tewafa pê û destan şubhetê sekran û mestan
Ehlê hal û x[ub]perestan wan ji ‘umr ev mudde‘a ye

Tilliyên nazik şemalîn min li ser çeşmên xwe malîn
Talibê werdên bixal în dil bi vê fikrê teba ye

Çû ‘umir me d’vê xeyalê ma şevek ‘îda wisalê
Bêm ziyaret zulf û xalê roj û şev min ev du‘a ye

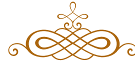
Çerx tirsim ket şitabê zû ecel pê det rikabê
Can biret me d’vê ‘ezabê ev siyahreng ejdeha ye

Çendekî sadiq cema bin er bibêjî can fida bin
Wek **Melê** lazim çu nabin wî ji dil canê xwe daye

68

Dilberê serdarê xuban ez nizam ageh heye
‘Arif e bi halê qulûban ‘ilm bi halê me ye?

‘Alim e bi daxên fuadan gezmeyên wan “nûn” û “sad”an
Çûne dil hetta bi radan yengiyê reşgoşe ye

Ulaştığımız bahçe gerçi harem idi, vakit onda hep sabahtı
İrem bahçesiydi Cennet'im lakin Sebâ karanlıktayım diye fısıldadı

Saf saf olmuş vildanlarla periler amber kokar zülüflerindeki halkalar
Hepsi de onun yüzüne müşteri oldu; raks, oyun ve safa içinde

Meşakkatle geçti ömür, yine şüküretmedeyim bahtıma
Zühre idi parlaktı tahtında, yüzü tıpkı şems-i duha

Kaldırınca halvet perdesini yengi bir kavis gördüm omuzlarında
Zehirli bir ok sapladı gönlüme katl u günahtır demeden

Secdeye kapandım önünde hemen, niyet ve tekbir getirmeden
Kalbine bu oklar saplanmış âşık için her tür ibadet mübahtır

Kapandım el ve ayaklarına, kabul etmedi önceleri bilerek
Yansın diye ruhum ve bedenim; ki yanmak cezadır âşıklara

Sevgililer vermez vuslat şerbetini, âşığı cezalandırmayınca
Böyledir âdeti dilberlerin, vefası azdır ay yüzlülerin

İşve ve nazdır adeti dilberlerin, yalvarmaktır sanatı âşıkların
Evvelden verdi yâr fetvayı, tatlı şerbetten içmek şifadır âşıklara

Kapandım el ve ayaklarına yeniden mest ve sarhoş olarak
Ömür boyu budur uğraşları ehl-i hâl ile güzelsevenlerin

Hasta gözlerime sürdüm mum gibi ince, nazik parmaklarını
Benlerle süslü gülleri isterken, şaşkındır gönül bu düşüncelerle

Tükendi ömrümüz bu hayalle, bir gece kaldı vuslat bayramına
Ziyaret etsem zülüflerle benlerini, budur duam gece gündüz

Korkarım çabuk dönen çarkıfeleğin peşinden erken gelir ecel
Canımızı alır bir gün bu siyah ejderha biz bu azap içindeyken

Bütün sadık âşıklar toplansa bir araya sanmam ki canını etsin feda
Olmaz kimse **Mela** gibi, çünkü gönülden canını vermiş o bu yolda

68

Bilmem haberi var mı güzeller şahı sevgilinin bundan
Kalplere vakıftır el-hak, hâlimizden de haberdar mıdır acep?

Dağlanmış gönülden, kaş ve zülüflerin gamzesinden haberdardır
Siyah renkli yeng oklarıdır saplanan kalbin ta derinliklerine

Gezmeyên wan sad û nûnan ra[d]iken ew qetl û xwûnan
A[w]irên eswed'uyûnan min diye û dil şehde ye

Lazim e l'sultan û mîran pirskirin li halê esîran
Em kirîn amancê tîran suxteyek dermende ye

Hêj nizam mîran di bîr in zani[t] em sî sal esîr in?
Çaverê pirsek emîr in lew bi rehm û şefqe ye

Pir dibêm şefqe li bal e 'arif û sahibcemal e
Carinan lê bên xiyal e pirs biket çi tê heye

Şefqe ket car car nihînî tûleyê asitan vexwûnî
Da vekem daxan bibînî nar û pêt û şu'le ye

Da bizanit pêt û nar im kuştiyê cotê xumar im
Muhbetê sotim buwar im lazim ew zanit we ye

'Alim e bi derd û birînê ma dema dîdar û dînê
Xef dibit remza evînê vê bizan bêşubhe ye

Her dema dilber diyar bit can û dil têk tarûmar bit
Dê çi reng muhbet sitar bit xefkirin bêfeyde ye

Her dema mehbûb zuhûr bit zêde mezher bêqusûr bit
Dê tecellayek [li] Tûr bit berqê lami' cezbe ye

Cezbeyê dil ez wucûd bir xef ji ber 'eynê hesûd bir
Min bi mihrabê sucûd bir lê Hecer nîşane ye

Secdeya ber "nûn" û "dal"an min tewafa zulf û xalan
Ew bes e j'sahibcemalan da neçî bê 'umre ye

Ê yekî sadiq hebînî bêhicab ew dê bibînî[23]
'Işq e tuxraya evînî serxweşê bêbade ye

Lami'a wê husn û nûrê ger çi dê dil şibet Tûrê
Batin e nayê zuhûrê bêhicab û perde ye

'Arifên me'naşinas in ew bi sed sûret lîbas in
Xeyrê mehbûb wan nenasin xef ji wan zanî me ye

Ê li min yengî keşandî sed xedeng vê ra reşandî
Dil ji derbê herişandî ez kirî extirme ye

23 Li vir di vê nusxeyê de beytek kêm hatiye.

"Sâd" ve "nûn" harfine benzeyen gözlerle kaşlardan atılan oklar
Kışkırtmada fitneyi durmadan katletmekte, gönül de şahittir buna

Esirlerin hâlini sormak sultan ve mirlere vaciptir elbet
Biz aciz âşıkları oklarına hedef kılanlar onlardır çünkü

Bilmem haberi var mı aşk sultanının otuz yıllık esaretimizden?
Bir kez hâlimizi sorsun diye bekliyoruz o merhametli sultanımızı

Şefkati bol, marifet ve cemal sahibidir sevgili
Ne olur arada bir hayaline gelsek hatırlayıp sorsa hâlimizi

Acıyıp seslense eşiğinde bekleyen köpeğe, yanına çağırsa da
Aşk ateşiyle tutuşup kor olmuş yaralarımı ah göstersem ona bir bir

Anlasın kor alevlere döndüğümü, mahmur gözlerin maktulü olduğumu
Aşkı yaktı beni küle çevirdi bunu da böyle bilmeli yâr

Anlar elbet sevgili görünce bunca dert ve yaralarımı
İnan bana gizli kalmaz aşkın remizleri, bunu böyle bil

Çıkıp gelince o dilber, can ve gönül tamamen tarumar olur
Artık gizli kalmaz bu aşk, onu gizlemeye çalışmak beyhude olur

Kusursuz şekilde göründükçe her defasında sevgili
Tecelli eder Tur-ı Sina'da, cezbeye gelir o parlak şimşek

Kaplamış varlığı gönül cezbesi, hasedçilerin gözünden uzakta
Hacerü'l-Esved'e yönelip secdeye kapandım kaşlarının mihrabında

Secdeye kapandım kaşlar önünde, tavaf için zülüflerle benleri
Umredir ziyaret etmek onları, kâfidir güzeller için bu kadarı

Sıdk ile sevgiliye bağlanan, ansızın perdesiz görür onu
Sevginin tuğrası aşktır, içmeden sarhoş eder âşığı

O güzellikle nurun parıltısı Tur'daki tecelli gibi dolar gönüllere
Perde ve hicapsız zuhura gelmez, batını bir tecellidir bu

Yüzlerce perde altında gizli olsa da manaya aşinadır arif olanlar
Sevgiliden gayrı kimse bilmezken bu sırrı aldık onlardan gizlice

Yengî yaylardan yüzlerce ok fırlatan sevgili
Darbelerle parçalayıp gönlümü, yanan bir çıraya çevirdi beni

Lazim ew zanît bi halî dilber û yarê mewalî
Gezmeyên qewsê hilalî derb li nêva sîne ye

Hêj dibêm mehbûb nizanî min ew e rûh û giyanî
Pirs nekir bîra xwe nanî ev çira perkende ye

Pirs nekir şahê cehanê Yûsufê dewrê zemanî
Ev çi xak e l'asitanê belkî êxsîrek me ye

Lew bûme xak ez ji rê ve, da dema yar tê ji wê ve
Damenê bigrim pê pê ve çendekî min cehde ye

Hindekî taqet didêrim bim xubar bedrê veşêrim
Ger ji çavan ez biwêrim min zenexdan telbe ye

Da binoşim mey ji lêvê mawera reyhan û sêvê
Lûlûwên şekker di nêvê abê heywan çeşme ye

Çeşmeya ava hayatê şerbeta qend û nebatê
Min li daxan ew mufa tê can ji bo şukrane ye

Lew weku sewda û dîn im her dema [dêmê] dibînim
Dîn dibim heyran dimînim Muşterî ya Zuhre ye

Şems di nêv burca şeref da sed kewakib çar teref da
Muşterî hatî bi ref da istîwa çû quble ye

Afitaba di istiwayê ez ji ber derb û cefayê
Canfida tême lîqayê şubhetê perwane ye

Min tu wî meqsûd ji dînê lew ji ber mewca evînê
Qest dikem dîdar û dînê mezher e lebs zêde ye

Rohniya çavêt nebînan murşidê meczûb û dînan
Daruyê derd û birînan min teleb dîna te ye

Pêti te nazik mubarek bîne ser çavêt me carek
Min curûh xweş bin bi carek rohin bin pê dîde ye

Pên kefa nazik ji nûrê tilliyên cama tehûrê
Lê ji mawerd û buxûrê min ziyaret tewqe ye

Da li ser çavan bimalim bulbulê werdên bi xal im
Carekê rehmê ke zalim şefqe xwo heqqê we ye

Er nekî rehmê tu mîro dê çi bit halê me îro
Qet ne carek bê esîro girtiyê sî sal heye

Bizi seven dilberin hâlimizden haberdar olması gerek elbet
Hilal kaşlarından atılan oklar darbeler halinde eder kalbe isabet

Sanırım hâlâ inanmaz sevgili, onun ruhum canım olduğuna
Hatırlayıp bakmaz mı neden bu kadar dağınık olduğuma

Sormadı beni hiç o cihan padişahı, o zamanın Yusuf'u
"Eşiğimizdeki bu toz toprak nedir, aceb olmasın bir kölemiz"

Toprak gibi serilip kaldım eşiğinde ta ki öteden yâr geldiğinde
Tutayım eteğini arkasından gücüm takatim elverdiğince

Gücüm yettiğince kül olup gizleyeyim o Ay'ın yüzünü
Cesaret alabilsem gözlerinden visaline talip olurum onun

Mey içeyim dudaklarından, yanak ve zülüflerin gülsuyundan
Bembeyaz inciler var abıhayat çeşmesi olan ağzında

Abıhayat çeşmesidir, şeker ve kand şerbetidir aslında
Şifâdır bunlar yaralarıma, feda olsun bu can onun yolunda

Sergeşte ve divane olurum her gördüğümde o yüzü
Divane ve mecnunu olurum o Müşteri ve Zühre güzelinin

Güneş şeref burcunda ve yüzlerce yıldız var etrafında
Ardından gelen Müşteri ulaşınca istivaya, kıble oldu âşıklara

İstivaya erdi Güneş bunca eza ve cefadan sonra
Pervane misali, canımı feda etmeye hazırım ona

Sensin hayattaki maksadım, aşkın dalgalanması senden ötürü
Seni yüzlerce kez görmek isterim deryanın her dalgasında

Aydınlığısın görmeyen gözlerin, mürşidisin meczubların
Dermanısın dert ve yaraların, arzum görebilmektir seni

Gel de o narin ve mübarek ayaklarınla gözlerime bas
Ta ki iyileşsin yaralarım, görüversin görmeyen gözlerim

Getir o nurlu nazik elini, şarab-ı tahur kadehini tutan
O gülsuyu ve buhur kokan parmaklarını, ziyaret edip öpeyim

Gözlerime süreyim parmaklarını, bülbülü olayım o benli güllerin
Bir kez olsun acı bana ey zalim, şefkatli olmaktır hakkın senin

Merhamet etmezsen sultanım ne olur bugün halim benim
Otuz yıldan beri bir gün olsun demedin bana; "ey esirim benim"

Şûn-cihê peykan û neslê ji tilliyên yaqût û feslê
Er nekî derman bi weslê ji her ku tên tîr gezme ye

Gezmeyên yarê pençe bavê ne j'mey û qend û gulavê
Bêt dewa ket me di gavê ma heyatek lê heye

Ne tinê qend û nebat î mezherê rûh û heyatê
Hem but î hem 'Uzza û Lat î lew me dil butxane ye

Xaneyê Latê Azer î tu bê çi şîrîndilber î tu
Her tu hur û hem perî tu bêxilaf ew Ke'be ye

Ma dibit bêheq xilafê murwetê ma vê nisafê
Ez belê bême tewafê min bi eswed secde ye

Da ziyaret kim nîşanê pir Zuhel bêtin qiranê
Tûle yim ser l'asitanê çavnêra mûçe ye

Bênîşan în da nîşan key Mah û Xurşîdê qiran key
Bende kelbê asitan key dûr nekî xweştûle ye

Ma bi zehrê şekkerînî mûçe dey hem xef bixwûnî
Da reqîbê mel'ûn nebînî pir 'eleyhille'ne ye

Guh bide pir gil û dadan hakimê şehr û bîladan
Dê tu daxwaz û muradan dey kesê bêçare ye

Ger nebexşî dil muradê ji wê heyat û xemr û badê
Dê bikem gilleh û dadê dad me dîsa ber te ye

Dê tu dîsa şefqetê key bi nîşana cebhetê key
Me j'herîmên [xizmetê] key mehremên bêperde ye

Da dema suhbet bi coş bî cam bi xwe ji le'lan bi noş bî
Me j'hebîb sed reng suroş bî dînber e pir 'işwe ye

Şerbeta wê cam û tasê yar ku dê bit ini'kasê
Bêt me jî feyzek ji kasê ava heywan bi xwe ye

Ê ji vî zerfî vexwarî xwend ev xettê xubarî
Mestiya çavêt xumarî qenc bizan ew zêde ye

Min li dil tîrek Moxil dî têk ji ber xwûnê qizil dî
Lê dibêm tîra ku dil dî ew ji çavên şehle ye

Rohniya çavên **Mela** yî Xaliqe husna te dayî
Hub tinê da min gedayî husn û hub yek çeşne ye

Dîtina nûra bi heq me sed neseq lew tên sebeq me
Pir nebî erzan di heq me lê **Mela** xweş bende ye

Yakut ve mercan gibi parmaklarınla ok yaralarının izini
Vuslatınla tedavi etmezsen ne olur halimiz ey peri

Mey, şeker kamışı ve gülsuyundan gelmiyorsa sevgilinin okları
Gelip de sarsa yaralarımızı, şifâ bulup iyileşir mi hiç o anda

Şeker tatlısı değilsin sadece, hayat ve ruh sende tecelli etmekte
Hem put, hem Uzza ve Lat'sın, onun için gönlümüz puthanedir

Azer'in tapındığı puthanesin, hem ne tatlı bir dilbersin
Sen hem huri hem perisin, mekânın benim için Kabe'dir

Tartışmaya gerek yok insafın gereği şudur
Tavafa izin verirse sevgili, Esved'i öpmektir niyetim

Ziyaret etmeliyim yârin benlerini, Zühal Güneş'e yakınlaşmadan
Sevgilinin eşiğinde azık bekleyen bir köpek gibiyim

Nişanımız yok, nişan kıl bize, yaklaştır Ay ile Güneş'i üstümüze
Köpek kıl bizi eşiğine, uzaklaştırma dergâhından bir kere

Şekere katıp zehrini onu sunup gizlice çağırmayacak mısın bizi
Ta ki görmesin bizi o lanetli rakip böylece

Ey beldelerin hakimi kulak ver şikâyet ve yakınmalarıma
Çaresizlerin talep ve isteklerini yerine getirmelisin daima

Gönlümün muradı ve hayatımın sebebi olan badeyi bahşetmesen bana
Sızlanıp şikâyet ederim çünkü şikâyet makamım yine sensin

Alnındaki benin hatırına sen yine şefkat et bize ey sevgili
Hizmetçi kıl bizi haremine, perde yok çünkü mahremlere

Sohbet coşup taşınca, kadehler al dudaklara varınca
Yüzlerce melek rengine alsa da yâr, dinden eden bir işvekârdır o

Sûreti görünür bize sevgilinin şarap kadehinde
Bize de ulaşır ol kaseden mahz-ı hayat olan feyizleri

Okumuştur hatt-ı gubarı bu kadehten içenler
Çarçabuk şifa bulup iyileşir hasta gözler

Kızıl kanlara bulanmış bir Moğol oku saplanmış kalbime
Lakin derim, kalbe saplanan ok, hep o şehla gözlerden gelir

Ey **Mela**'nın gözlerinin aydınlığı, seni güzel yaratan Halik
Sadece bu fakire verdi sevgiyi, çünkü birdir sevgiyle güzelliğin kaynağı

O göz alan nuru görünce yüz türlü nağme dökülür dilimizden
Satın alma bizi ucuz bir fiyata, çünkü iyi bir hizmetçidir **Mela**

69

Turreya tabidari ‘enber ke
Xemriyên şeng miski ezfer ke

Le‘lê ji misk û ‘enberê bireşîn
Ji gulavê cinesriyan ter ke

Kesk û sor in ji rengê qewsûqezeh
Ji serapa gulav û ‘enber ke

Surmepoşên surê bi ser kil de
‘Aqilan pê xirab û ebter ke

Her seher destekî ji nû wergir
‘Er‘erê têkda seraber ke

Qedd û qama şirîn û nazik û ter
Lê seraser bifessilîn ker ke

Nêrgizên sergiran hilîn carek
Du qiranan lêk beraber ke

Bimeşe kok bi ser derê qesrê
Bi xwe kokê li şah û qeyser ke

Were wek roj bi ser derê kelhê
‘Alemê têkda munewwer ke

Wek gula zer ji bo serwa te mîrim
Me bi qurban wek [gula] zer ke

Wek gulek zer di bexçeya te me ez
Tu me têkil xwe wek gula zer ke

Were carek eger tu lutfê key[24]
Me bi qurban yek du xençe ke

Zahidê hişk-teb‘ê sewdayê
Bi du caman tebî‘etê ter ke

Veke carek bi xende şekkerê teng
Têk misra me qend û şekker ke

---

24 Ev malik di gelek nusxeyan de nîne.

69

Amber sür kıvrım kıvrım kâküllerine
Misk gibi hoş kokular sür zülüflerine

Misk ve amber serp lal dudaklarına
Gül suyuyla ıslat yaban güllerini

Gökkuşağı gibi yeşil ve kırmızıdır renkleri
Gülsuyu ve amber serp üstlerine baştan aşağı

Sürme çek doğuştan sürmeli fettan gözlerine
Perişan edip divane kıl akıl sahiplerini

Her seher yeni elbiseler giyin yeniden
Sarıp sarmalasın selvi boyunu baştan aşağı

O taptaze, ince ve latif boyuna göre
Ölçüsünü alıp biçtir terziye ona göre

Bir kez olsun kaldır ağır başlı nergislerini
Yaklaştırıp beraber kıl öldürücü kaşlarını

Yürü saray kapısına, tam tekmil giydiklerinle
Şahlara ve kayserlere karşı iftihar et kendinle

Kalenin kapısına gel bir Güneş gibi
Nurlandırıp aydınlat âlemin her yanını

Sarı çiçek gibi olan sultanımın selvi boyuna
Bizi kurban kıl sararmış çiçek gibi

Sarı bir çiçek gibiyim şimdi bahçende
Sarı bir çiçek gibi kat bizi de meclisine

Lütfedip eğer bir kez olsun gelirsen
Gel bizi bir iki goncaya kurban kıl

Aşkta aklı kıt olur katı ve sert tabiatlı zahidin
Bir iki kadeh sun da yumuşatıver onun tabiatını

Bir kez gülerek açıver şeker tatlısı gonca ağzını
Baştan başa kand u şeker kıl şiirimizi

Xett û xalan nîşani **Nîşanî** de
Me ji navê xwe ra bi defter ke

Pê li ser dîdeyên **Melê** dayîn
Xelweya sofiyan munewwer ke

70

Gerçi bulbul cewhera zatê gul e
Lê gulê rewneq ji ‘işqa bulbul e

Guh de zikrê hal û coşa badeyê
Wê bi bulbul ra dixwûnit bilbil e

Sosinan sed reng avêtin kemend
Wan digo dil bendê tayek sunbul e

Sunbulan seywan li dêmê taze kir
Afitab îro di burca sunbul e

Qet ber yekî vê demê hazir biket
Qisseya fesîl ne karê sunbul e

‘Er‘era rengîn ji tayên sor û zer
Qumriyan sed rengê şîrîn xulxul e

Zimzima ‘işqê ji bala hate xwar
Qudsiyan avête çerxê xulxul e

Min ji dil nasûrekî ra hestiyan
La cerem ev neş’eya daxa kul e

Bulbul û perwaneyê fesl û dem in
Cinsê ‘işqa min tinê derdê kul e

Nêrgiza nazikqed û şehla ye mest
Dîn kirim ez bulbulan sewda gul e

Teb‘ê lami‘weş ji minnet Bûlhesen
Min di dest da Zulfiqar û Duldul e

Eşqerê bedfi‘l hebbi kir ‘eceb
Barekellah xweş bezî hespê qul e

Zulf û biskan pir ji min dil bir **Mela**
Rişteya canê **Melê** ew kagul e

Yanağındaki benlerle ayva tüylerini göster **Nişanî**'ye
İsminle birlikte bizi de yaz sevdanın defterine

Mela'nın gözlerine basıp da ayaklarınla
Nurlandır sufilerin halvetgahını

70

Gerçi bülbül bizzat gülün cevheridir
Lakin güle parlaklık veren bülbülün aşkıdır

Kulak ver badenin kaynayıp coşma zikrine
Bülbül sesiyle dökülür mey testiden

Zambaklar yüz türlü tuzak kurmuş âşıklara
Derdi onlar, gönlün bir tek sünbüle bağlı olduğunu

Sayeban olmuş sünbüller sevgilinin güzel yüzüne
Güneş sünbül burcundadır bugün yine

Başka bir yol var mı şimdi kurtuluş için
Kemendi çözmek sümbülün işi değildir elbette

Süslenmiş selvi boylular sarı kırmızı renklerle
Kumrular ötmede yüz çeşit tatlı nağmelerle

Gökten yere inmiş aşkın nağmeleri
Doldurmuş gök kubeyi kuddusilerin sesleri

Kemiklere kadar işleyen bir nasır var gönlümde
Dağlanmış bir yaranın izidir bu bence

Bir mevsim sürer bülbül ile pervanenin aşkları
Acısı kuşatıcı olan benim aşkımdır sadece

Nergis gibi nazenin boylu ve mest eden şehla bakışlı sevgili
Mecnuna çevirdi beni, bülbülün güle olan aşkı gibi

Ebu Hasan'dan armağandır bana bu şimşek gibi beyanım
Altımda Düldül, elimde Zülfikâr var çünkü benim

Huysuz at nasıl eğitilir acep böyle
Maşallah dört nala koşan ata böyle

Ey **Mela**! Alıp götürdü gönlümü o zülüflerle kâküller
Mela'nın ruhunun bağlandığı iplik işte bu kâküllerdir

71

Feleka e[t]les sergeşte di cama me hubab e
Mewceya qulzemê ‘işqê me li serdestê xurab e

Dil kemerbesteyê ‘işq e bixwe zunnariperest im
Mey û me‘şûq e du‘a me û me seccade qubab e

Ji hicabê were der nazik û mestane bimeş tu
Tu cehan zîr û zeber ke bi Xudê ev [çi] hicab e

Destê Cibrîli hilavêti ji bejna te niqabê
Bi yeqîn Qaf e li Rojî û we rêhtîne niqab e

Me bi îşraqê sualek ji lebê xunçe guşa kir
Go bi îlhamê me zanî di suala te cewab e

Tu binê sazê bi awazi çirengî te dixwûnit
Ellah Ellah bi Xudê qet nebihî ev çi xitab e

Guh de nayê ji lebê le‘lî bi qanûnê hikayet
Dê çi şehde bide vî ra çi didet şehde rebab e

Te divêtin şist û şowa çehreyê dil key[25]
Me tehurê ateş seyyale û cama meyê nab e

Xweş perîşansifet û mecme‘ê sûretê hal în
Pîrê ‘işq în û cuwanteb‘ û li dil ‘ehdê şebab e

Dûredest în ji cenabî me divê yek ji Xudê ra
Xef di behsa me ji dil bêt û biret ‘eynê sewab e

Me muşerref ke du çavên me bisata qedeman ke
Pir li nik min heye mey binêre ku min sîne kebab e

Kesk û soran tu binê çerxê li dora du hilalan
Du qiran mane beraber şefeqa perde ‘îsab e

‘Er‘er in ta di şepal in wereqan cezbe ye vê ra
Nêrgizan ser di giran in li binefşan xem û tab e

Çîçekên qewsêqezehreng hezar reng sema ye
Sunbulan girtî xunav e li gulan taze gulab e

Mest û hişyar heme keckuleh in reqs û sema tên
Ez nizanim çi neseq keyf e nizanim çi şerab e

---

25 Ev beyt tenê di vê nusxeyê de heye.

71

Biteviye dönen felek-i atlas bir kabarcıktır gönül kadehinde
Aşkımızın dalgalı denizi, galebe etmede bindiğimiz sandala

Aşkın kemerini sarmıştır gönül, bense zünnarperestim
Mey ve maşuktur arzumuz, üstümüzde bir perdedir seccade

Büründüğün örtüden çık da salınıp gel mestane yürü
Yıkıp alt üst ettin cihanı, nedir bu örtü Allah aşkına

Kaldırıp attı örtüyü üstünden Cebrail kendi eliyle
Kaf dağı nasıl örttüyse Güneş'i, perde öyle örtmüş yüzünü

İşrak yöntemiyle halimizi sorduk gonca ağızlı sevgiliden,
İlham yoluyla dedi: Bildik ki sualin içredir cevabımız

Gel de bak müzik aletlerine nasılda davet ederler seni
Allah Allah, duyuyor musun nasıl bir hitaptır bu

Dinle neyden bak lal dudaklardan kanun ile neler anlatır
Dil ile ikrara ne hacet buna şahit bizzat rebaptır

Gönül aynamızı yıkayıp paslardan temizlemek istersen
Onu ateş-i seyyal ve halis şarapla yıkamanı isteriz

Dağınık ve perişan hâllerim toplamıyız
Aşkın pîriyiz, gönlümüzse genç ve delikanlı yaştadır

Sevgiliye hâlimizi iletmekten uzağız, dileriz Allah için
Biri iletsin bunu gönülden ona, pek büyük sevap var bu yolda

Huzuruna kabul edip şereflendir bizi, yoluna ser iki gözümüzü
Yeterince şarap vardır yanımda, bak kebap olmuş sinem de

Kırmızı ve yeşil halkalara bak hilal kaşların etrafında
Şafak aydınlığı gibi kalmış yüzünde, perdelemiş onu asabe

Selvi boylu sevgilinin takıları cezbeye gelmiş yapraklar gibi
Ağırlaşmış başı nergislerin, sarmaş-dolaş olmuş menekşelerle

Gökkuşağı renkli çiçekler bin türlü renk katmış semaya
Çiğ düşmüş sünbüllere, gülsuyu dökülmüş güller üstüne

Eğik külahlarıyla sarhoş ve uyanık raks ile semâ'a gelmişler
Ne tür bir keyiftir bu, ne tür bir şaraptır bilmiyorum

Xakê payên di rêza seg û tûlan xwe dinasîn
Me ne sûc û ne gunah e ne xeta ev çi ‘îtab e

Ji wîsala xwe zikatê bide miskîn û feqîran
Ku cemala te kamil e di kemala xwe nîsab e

‘Aşiqê mes’elexwahî were em muftiyê ‘işq în
Desteki sunnet e têda û yekî nessê kitab e

Dil bişo der ji vê nifaqê ku bidet sîne beraqê
Bi sefa hemrehê erbabê dilan we çi sefa be

Nezera ‘eynê ‘inayet bi me da şahê wilayet
Ji ‘inayet nezera dil me tejî ‘ilm û ‘ubab e

Lebê le‘lên te di bê herdu bi yek nuqteyê ‘ilm in
Li xetê herfê elîf cezme şibê helqeyê bab e

Xet û xalên te bi mû mû ji me ra mes’elegoy în
Me ji wan haşiyeyan sîne binî Şerhê Lubab e

Avê heywan te divê rastî binoşî şebê qedrê
Dest ber gerdenê pîr pêç û xeman zulfê bi ta be

Serkeşî şêweyê erbabê wefa nîne ruha min
Te ji dil sot **Mela** bes bi **Melê** ra bi cefa be

Te ji biskên xwe girehdarê di bextê me girê ne
Me ji zulfên bi xem û tabê di dil da xem û tab e

Te divê berq û birûskan bireşînî tu nezer de
Te divê roj xweya bî ji şibakê xwe xweya be

Te divê zêr û zeber key me, tu zulfan bide ber ba
Te divê qenc qiyamet li me rabit bi xwe rabe

Qesdê serçeşmeyê heywanê heqîqet ke **Mela**
Bi cehanê mebe mexrûr ku cehan ‘eynê serab e

72

Me lew fincan li ser dest e ku mehtab in hilalebrû
Numayin min di mir’atê meya saf û zelalebrû

Te şîrîn û zîbayî te reftarî yû balayî
Binê nûn in di tuxrayî li bala herdu xal ebrû

Bastığın toprağın kapısında saf tutmuş köpekleriz
Suçumuz, günahımız ve hatamız yok bizim, nedir bunca azar

Vuslatından zekât ver biz miskin ve fakirlere
Güzelliğin, kemalinde nisaba ermiştir çünkü

Ey âşık! Sorun varsa gel de bize sor, biziz aşkın müftüsü
Bir elimizde Sünnet diğerinde Kitap var çünkü

Yıkayıp temizle gönlü bu nifaktan ta ki parlasın sine
Safa bulmak istersen yoldaş ol gönül ve safa ehline

İnayetle bir kez nazar kıldı bize şah-ı velayet
İlim ve irfanla doldurdu gönül denizini ol nazar-ı inayet

Ba harfini andıran al dudaklar ilmin çıkış noktasıdır bil
Ondan uzanan elif harfinin cezmi de marifet kapısının halkasıdır

En ince konuları anlatır bize yanağındaki benlerin
O haşiyelerle doludur gönlümüz Şerh-i Lübâb misali

Gerçekten içmek istiyorsan abıhayatı kadir gecelerinde
Eğilip bükül iki zülfün önünde, pir-i aşkın boynuna sarıl iyice

Serkeşlik etmek, erbab-ı vefanın adeti değildir canım benim
Yaktın kalbini **Mela**'nın yeter çektirdin ona bunca cevr u cefa

Kâküllerindeki düğümlerle bağlanmış bizim bahtımız
Zülüflerindeki düğümlerdir gamla eleme dönüşen gönlümüzde

Yıldırımlar yağdırmak istersen bize bir kez nazar kıl yeter
Güneş'in çıkmasını istersen çıkıp görün bir kez pencereden

Tar u mar olmamızı istiyorsan eğer yele ver zülüflerini
Başımıza kıyamet kopsun istersen, bir kez kıyam et yeter

Abıhayat çeşmesine ulaşma hedefini gerçekleştir ey **Mela**!
Mağrur olma dünyaya ki, dünya tamamıyla bir seraptır

72

O hilal kaşlı, ay yüzlü güzel görünür bana daima
Saf ve berrak mey aynasında, ondandır düşmez elimden kadeh

Kaşlar üstüne tuğra gibi düşen zülüflere bak
Tatlı, güzel, asil hareketlerle latif şekiller alnında

Bila bit saimu'd-dehr û bila îftari carek bêt
Kes zanit ku ji dilber dê xweya bin her du sal ebrû

Meşî mestane reyhanî dilê min dî di amancê
Reşandî şîpeyek tîran bi qewsê her du mal ebrû

Sehergeh Mahsîmaya me çû gulşen bi seyranê
Li ser çavên **Nîşanî** da xiramê ew hilalebrû

Dibên xawerperest î tu nizanin min di keşfê da
Numayin min di şerqê nazika gerdenşemal ebrû

Tinê ma her terazû ne di babê husn û kêşayî
Hilalê xatema husn in li wê dêma bi xal ebrû

Me cewher 'unsurek xas e numa îro di tali' da
Di vê teqwîmê insanî li tali' bûn hilal ebrû

Ji zunnara di dêrê da li hindava çelîpayê
Bi mihrabê me bir secde belê emma xiyal ebrû

Ji mabeyna du ebrûyan dibînim qabê qewseynî
Didit min terfetil'eyni cewaba sed sual ebrû

Di batin secdegaha min ji secda herdu ebrû ne
Bi 'eynê taqê mihrab in di 'ilmê ehlê hal ebrû

Bi şîrînî bi zîbayî çi katib bû dikêşayî
Te'alallah nîşan dayî çi wî şîrîn mîsal ebrû

Eger de'wayê Mûsayî di 'işqê da bikem ca'iz[26]
Melê daîm tecella ye ji wê terha şelal ebrû

Nişana qabê qewseynî çi qews avête ebsaran
Di teqwîma tecellayî di selwê bûn misal ebrû

73

Di sipêde ez burcê qews ebrû numandin mahê new
Xweş xweş ji qewsa ebruwan yengî kişandin mahê new

Goşeyên du nûnan her bi ser badan ji qewsê bêweter
Teşbîhê enguştan binî sed ser perandin mahê new

---

26 Di nusxeyên dî de piştî vê beytê beytek dî jî dihat.

Bir kez olsun gelip iftar açsın sürekli oruç tutan ve
Her iki yılda bir kaşlarının zuhurundan haberdar olan âşık

Reyhan gibi salınarak yürüyen sevgilinin hedefi oldu gönlüm
Sağanak hâlinde ok yağdırdı sineme her iki yay kaşından

Ay yüzlü sevgili gül bahçesine seyrana gider seherde
Cilvelenir hilal kaşlar **Nişanî**'nin gözlerinde

Derler ki "sen Güneşperestsin" ama bilmezler keşifte;
Göründü bana mum gibi ince boyunlu sevgilinin hilal kaşları

Güzellik bâbında çizilen kaşlar terazinin iki kefesi değil sadece
Güzellik mührünün hilalidir yüzündeki benli kaşlar

Hâlis unsur göründü şansımıza bugün yaratılış cevherimizde
Talihimiz oldu bize bu hilal kaşlar ahsen-i takvimde

Zünnar bağlayıp kilisede salib hizasında
Mihrapta secdeye kapandık amma o kaşlar var hayalimizde

Kab-ı kavseyndir gördüğüm sevgilinin kaşları arasında
Yüz sorunun cevabını verir bana göz açıp kapamak arasında

Hakikatte secdeye kapandığım o iki kaştır secdegahım
Aynı tak-ı mihraptır kaşlar ilm-i hâl erbabınca

Hangi kâtip çekmiş ince kaşlarına bu kadar tatlı, güzel hatları
Fesübhanallah, gören yok şimdiye dek bu türden hilal kaşları

Musa'nın, Allah'ı görme isteğini caiz kılsam eğer aşk bahsinde
O zarif endamlının kaşlarından tecelli var üstümüzde ey **Mela**

Ey **Nişanî**! Kab-ı kavseynde gökkuşağı renkleri atılmış gözlere
O güzellik tecellisinde selvilere dönüşmüştü kaşlar

73

Seherde yay burcunda görünen kaşlar sanki yeni doğmuş Ay
Hızla çekti yay misali kaşlarından okları o yeni doğmuş Ay

Kaşlarını çatarak çevirmiş üstümüze kızgın bakışlarını
Parmaklar gibi yüzlerce baş koparmış yeni doğmuş Ay

Wê keşşifî bedra temam ehsen ji bala tel'etê
Wê ji istiwa da gezmeyan çerxê reşandin mahê new

Wê bi wechê afitabê gahi kifş û gahi xef
'Arifên sahib-bisaret heyyirandin mahê new

Mil dizanim dane ber qewsê hilalî qebze-zer
Lew ji bala goşeyên nûnan livandin mahê new

Ez dibêjim dê li min dîsa ceger sed pare ket
Wê li mîzanê herdu şîrazî çevandin mahê new

Daxilê meclisê **Mela** îşev **Nîşanî** bû ku xef
Camê rûhanî li ehlê dil nîşandin mahê new

74

Di des[t] da yengiyek nûbari min dî ew kemanebrû
Li bala cedwelek Cebbarî têda hemqiran ebrû

Ku Heq ev herf û xet kêşan li talayê me derwêşan
Du qewsan goşe lê badan li ser peyweste man ebrû

Te dîdarê te reftarê te elmas in şekerbarê
Bi 'eynî reh li ser sadan du nûn reyhan numan ebrû

Bi hemdillah bi feyrozî li wechê dilberê min dî
Ku mahê nû nîşan min dan ji tavê asîman ebrû

Te'alallah nîşan daye bi husnê ev neseq daye
Ji neqşê sen'etê Heq ev nîşançeşm ev nîşanebrû

Ji re'na nêrgizên şehla mecalê hemqeran bin ew em
Hezar remz û îşaret tên di nîvê bû çe[ş]man ebrû

Melê dil teng peykan in ji mehbûban me nîşan in
Kemendar in di xeddar in di burca esmeran ebrû

75

Her di ber qalûbelayê belku ev 'alem [n]ebû
Çerxê gerdan dewrê gerdûn gunbedê mîna [n]ebû

'Erş û kursî hêj di mexfî bûn di kenza qudretê
Husnê Heq bû di istiwayê lami'a 'işqê hebû

Ne güzel göründü dolunay yükseklerden ağarak üstümüze
Durmadan oklar fırlattı semanın kalbine yeni doğmuş Ay

Gah görünür gah gizlenir güneş yüzünde o kaşlar
Hayrete düşürdü basiret ehli arifleri yeni doğmuş Ay

Altın kabzalı hilal yayları dayamış omuzlarına
Titretmede nun kaşlarının uçlarını yeni doğmuş Ay

Sanırım yüz pareye bölecek yine ciğerimizi
Ölçülü germiş her iki Şirazî yayını yeni doğmuş Ay

Ey **Mela**! Gizlice dahil olmuş meclise bu gece **Nişanî**
Ruhani bir şarap kadehi gösterdi gönül ehline yeni doğmuş Ay

74

Keman kaşlının elinde Yeng mamulü yeni bir yay gördüm
Cetvelle çizilmiş sanki yüzünde, birbirine yakın duran kaşlar

Biz dervişlerin alnına çekmiş Hak Teala bu harflerle çizgileri
Köşeler verince her iki kavise orada kaldı daim kaşlar

Güzellik sende, işveli yürüyüş sende, elmas dişler, tatlı dil sende
Gözler üstünde reyhani hattan çekilmiş iki nundur kaşlar

Şükür Allah'a ki, sevgilinin yüzünde mutlulukla gördüm
Yeni doğmuş ayı, gösterdiler bana tab-ı asumanda kaşlar

Fesübhanallah, gören var mı böyle bir güzelliği
Allahım, görülmüş mü hiç gözler üstünde böyle kaşlar

O güzel, baygın bakışlı sevgiliyi görünce yakından
Bin türlü remizler yayar gözler üstündeki keman kaşlar

Ey **Mela**! Atılan oklarla doludur gönül, mahbubların nişanından
Merhametsizce yay tutar esmer güzellerin yüzünde kaşlar

75

Belki bu âlem kalû-belâ öncesine kadar yoktu henüz
Zaman çarhı, dönen felek ve mavi gökkubbe yoktu henüz

Arş ve kürsi kudretin hazinesinde gizli iken henüz
Kemalde iken cemalullah, mevcud idi aşkın nuru

Nehtibûn hukmê sifatan ew ji zatê lem yezel
'Aşiq û me'şûq yek bûn şem' û hem perwane bû

Husn û hub zatekê qedîm in lê cuda bûn ew ji yek
Lê niha ismê hudûsê lê hukum tefsîle bû

Yek di zatê surşîrînan bû cemal û husn û sur
Yek di qelbê ehlê dil nar û cela lew cezbe bû

'Aşiq û me'şûq elheq herdu mir'atên yek in
Lew di 'eynê cem'ê da eslê qedîm ayîne bû

Hubb û husn anîn zuhûrê 'işq e eslê 'alemê[27]
Eslê eşya da bizanî wan çi esl û madde bû

Cezbe û seyra sulûkê bêmehebbet nabitin
Cehdeya bê'işq û hub çendî ku kir bêfeyde bû

Salikên 'işqê yeka yek hewce nînin ez bibêm
Cameya pîrê terîqê ser ji nik şehzade bû

Reng reng ehlê meqamatê terîqê çûye seyr
Hin celal û hin cemalê sermeyan ev bade bû

Ê bûyî 'eynê beqayê badenoşê 'işqê bû
Ê bûyî mehwê fenayê 'aşiqê bêçare bû

Êk ji wan perwane bû sot û fixanek jê nehat
Êk ji wan teşbîhê goyînê bi ah û nale bû

A[w]irên eswed'uyûnan 'aqilan sewda diken
Gezmeya 'aşiq vi dil keftî ji çavên şehle bû

'Aşiq û me'şûq da wasil bi yek bin bêhicab
Mehwi bû bi'zzati 'aşiq lew di 'işqê perde bû

Lew di 'işqê da fena bû da bibit baqî bi dost
'Aşiqê baqî nebû wasil hetta fanî nebû

Nuqteyê 'ilm û sewadê herf û neqşê 'alemê
Ser didin me'nayekê eslê sewadê nuqte bû

Her yek e û dê yek bimînit ewwel û axir yek e
La cerem nabin du bin ê dê bimînit her hebû

Her çi de'wayê di 'işqê da **Melê** sabit kirî
'Eynê de'wayê di nefsil'emri dîsa şehde bû

---

27 Ev beyt di nusxeyên dî de nîne.

Bilinmez iken zat-ı lemyezelin sıfatları henüz
Âşık ile maşuk, hem pervane ile mum var idi

Ezelde bir iken güzellik ile sevgi, ayrı düştüler birbirinden
Hudus ismini aldılar daha sonra, hükmün takdiri böyle idi

Cazibeli güzellere cemal ve hüsün oldu bunlardan biri
Yakıcı bir ateş ve cezbe olup düştü gönül ehlinin kalbine diğeri

Birbirinin aynasıdır âşık ile maşuk elhak
Çünkü ezelde aynı oldukları gibi, asılları bir tek ayna idi

Sevgi ve güzelliği yarattı, çünkü aşktır âlemin aslı ve özü
Varlığın aslını bilip anlayasın, nedir maddenin aslı ve özü

Muhabbet olmadan gerçekleşmez ne bir cezbe ne seyrisülûk
Aşk ve sevgisiz bir cezbe fayda vermez ne kadar çaba sarfedilse de

Bir bir saymam gerekmez aşk yolunda gidenlerin vasıflarını
Tarikat şeyhinin müride giydirmek istediği kaftan şehzadenin idi

Sevgiliye ulaşmak için tarikat ehli türlü yollarda seyretmişler
Kimi celâl, kimi cemal yolunu seçse de sermayeleri aynı badedir

Ebedilik makamına erişti aşk şarabından içen kişi
Fena makamında mahvolan kimse de âşık-ı biçare idi

Saliklerden biri pervaneydi, aşka yandıysa da feryadı çıkmadı
Diğeri ise bir (goyîn) dağkuşu gibi ahlarla iniltiler içre idi

O keskin bakışlı siyah gözler mecnun eder akıl sahiplerini
Kalbi hedef kılıp oklar fırlatan bizzat o şehla gözler idi

Âşık ile maşuk vuslata ersin diye birbiriyle perdesiz
Mahvedip kaldırdı özünü, çünkü âşığın varlığı en büyük engel idi

Aşk yolunda fani oldu ta ki sevgiliyle beka bulsun
Baki âşık vuslata eremedi tâ ki fani olmadıkça

İlim ve kitabetin bütün şekilleriyle varlığın çıkış noktası
Sonuçta bir tek noktaya varır, çünkü odur hepsinin aslı

Her daim birdir o elbette bir kalır evvel ve ahir
İmkansızdır ona ikilik, ezelde var olan yine baki kalır

Mela'nın ispat ettiği her bir dava aşk bahsinde
Aslında şahid-i sadıktır herbiri yek diğerine

76

Min dî seher şahê Mecer lebsê di ber mexmûri bû
Ew dêmzerî surmuşterî ya reb perî ya hûri bû

Horîweş e kagulreş e dêmqerqeş e xalhebeş e
Xalên di qer miskê Teter nazikbeşer kafûri bû

Nazikletîf gerdenxefîf lebsê şerîf kêmxe'w qedîf
Min dî bi wext îro li text ew nîkibext fexfûri bû

Fexfûrsur e sîmadur e heybetpur e pur dilgir e
Ew hate meş min çûne hiş dil lew ji ‘işqi fûri bû

Dil bû kerî zaya berî lazim herî dê ew zerî
Min dî gelek ew surmelek wek meş‘elek purnûri bû

Dêmfener e xal‘enber e bomawer e lebşeker e
Ew meyperest meşha û mest cama di dest ferfûri bû

Mey ber kefê pir ji qerqefê li dengê defê meşha sefê
Husna li dêm wesfan neşêm, her çi bibêm jê dûri bû

Da min suroş wer mey binoş zewq û xuroş lew çûm ji hoş
Ji ‘işqa yar bi xweya ew ne ji meya engûri bû

Min dî bi xwab ew mahitab da dil kulab cotê xurab
Dil şewwişand xw[êy] lê reşand qenc herrişand têk hûri bû

Hûr kir cesed qewsê Semed tîr dan kebed dad û meded
Cerhan ji new xwûn daye kew ‘işqa me lew meşhûri bû

Lew yek neseq min tên sebeq nûra teqeq da dil şefeq
Ji ber xebxebê wê kewkebê lê bende bêdustûri bû

Mîran nezer da min seher xeclîm ji ber lê ew qeder
Zanim ku ew nûra li rû wek lu'luwa mensûri bû

Paş firqetê ji mihnetê ji zulmetê çûm hizretê
Wesla hebîb min bû nesîb mel‘ûn reqîb mehcûri bû

Cama zelal xemra helal, yara şepal da min bi hal
‘Işqa xedar sotin sitar nêv me û yar sed pûri bû

Pur min zecir têtin hecir lê bû ecir subh û fecir
Şem‘a me hilbû sed ‘emil minnet me dil mesrûri bû

Îhram me best eswed bû qest yar hat û mest fincan di dest
Cotê hebeş tîr dan bi weş hecca me xweş mebrûri bû

76

Macar şahını gördüm seher vaktinde, gül renkli giysiler içinde mahmur
O sarışın, o Müşteri huylu güzel, peri yoksa huri midir ya Rab

Huru misal siyah kâküllü ay yüzlü ve kara benlidir o sevgili
Tatar miski kokar benleri, kâfur beyazı, narin tenlidir o sevgili

Nazik, hoş ve zarif gerdanlı, paha biçilmez kadife giysiler içinde
Gördüm münasip vakitte o güzel talihliyi, oturmuş tahtı üzerinde

O inci yüzlü, Çin sultanı, o haşmetli, gönülçelen sevgili
O salınıp gelince gitti akl u şuur; ondandır aşk ile taştı gönül

Ayrılmak isteyince o sarışın güzel, parçalandı gönül
Meş'ale gibi etrafa nurlar saçan o periyi çok kere gördüm

Yüzü ay, benleri amber, gülsuyu kokuludur şeker dudakları
İşveyle salınıp giden o meyperestin fağfurdandır kadehi

Çoğu karkaftan mey kadehleri ve def sesiyle âşıklar halkasına katıldı
Vasfedemem o sevgilinin güzelliğini, ne desem çok uzak kalır ona

İlham edince Cibril gel iç diye zevk ve safa bırakmadı bende şuur
Yârin aşkındandır sarhoşluğumuz, yoksa üzüm suyundan değil

Rüyada görünce o ay yüzlüyü, parçaladı gönlü bakışlarıyla
Yakıp tutuşturdu kalbimizi, tuza banıp iyice parçalayıp ufaladı

Yaraladı gönlümü o samedi kaşlar sapladı okları ciğerime, imdat
Kanadı yaralarımız yeniden, ondandır şöhret buldu aşkımız

Gönlü parlatan ilahi nurdan art arda çıkmada aşk nağmeleri
Destursuzum yanında o narin gerdanlı, parlak yüzlü sevgilinin

Sultanlar nazar kıldı bana seherde lakin bakamadım utancımdan
Bilirim yüzündeki o nur, dizilmiş inciler gibiydi alnındaki perçemiyle

Bunca mihnet ve ayrılıkdan sonra zulmetten çıktım huzuruna
Nasip oldu vuslat bana lakin kıyametler kopardı melun rakip

Saf kadehte sundu bana o narin sevgili helal şarabı
Yâr ile aramızdaki surları yıkıp, yaktı perdeyi o yaman aşk

Çok acı çektim ayrılıktan, sabah aydınlığı oldu bunun mükâfatı
Yandı bahtımızın çerağı yüzlerce renkte, şükürler olsun mesrurdur gönül

İhram giyip niyetlendim Esved'e, yâr geldi mest, ellerinde kadehle
Ok yağdırdı üstüme siyah kaşlar, haccımız makbul oldu bereketle

Yar we‘de da bi le‘lên xwe da wer ba me da çîn perde da
Di spêdeyê çûm we‘deyê ku j’badeyê mexmûri bû

Şahê cevîn xem têk revîn şem‘a şevîn hilkir evîn
Derd û bela min bûn hela ‘umrek **Mela** mehcûri bû

Wê kagulê çînê dilê qelbê **Melê** dav dane lê
Dava dilan nêv sunbulan ser sorgulan menqûri bû

77

Kes nedî qet di sehergeh ku çi nazikweres î tu
Me ji gul û nêrgizên sermesti bes î tu

Zanim ne tinê bes yedê beyda tu didêrî
Wer xweş ke şehîdên xwe ku ‘Îsa-nefes î tu

Rûh î û ne cism î ji cemalê bi çi ism î
Reng reng [tibî] keşf û şuhûdê çi kes î tu

Roj î tu li şerqê bi cemala xwe we berqê
Billah ji serçeşmeyê eqdes qebes î tu

Bêje ji çi nûr î û tecella li çi Tûr î
Geh geh li seraperdeyê can multemes î tu

Şemsa felek î ya melek î hê jî nizanim
Horî û perî ya bi xwe Rûhilqudus î tu

Cana ceresa reh[be]rê ‘işqa te ez im qet
Ageh bi fixan û herekatê ceres î tu

Ma yek nefesek min dibitin bê te wucûdek
Dê bê te ku bim hem tu rûh î hem nefes î tu

‘Işqa te meger zêr e sifet zêr kirîn em
Iksîrê evîna me bi ‘eynê wemes î tu

Min go ji nigaran tu gul î belku we çêtir
Zanim bi muhib her ne ku xarî û xes î tu

Wê horîsiriştê li me xweş meywe bi ser kir
Cennat e wisala te wû ateşperes î tu

Min go di şevan şibit nucûman bi tewaf în
Kir ‘işwe dizanin bi çi qest û hewes î tu

Gel seninle halvet olalım, diye söz verdi bana sevgili tatlı dudaklarıyla
Buluşmaya gittiğimde şafak vakti, aşk badesinden hâlâ mahmur idi

Toplandı meclis, dağıldı gam, yaktı aşk ateşini gecenin mumu
Kalmadı çektiğimiz onca dert ve bela, esaretle geçti ömrü **Mela**'nın

Birbirine dolanmış kâküller tuzak kurup esir almış gönlünü **Mela**'nın
Sünbüller arasında gizlenen gönül tuzakları, al güller üstünde kurulu idi

77

Görmemiştir hiçkimse nazenin endamını seher vaktinde
Gül ve nergise bedel mest olmamız için sen yetersin bize

Bilirim, sadece yed-i beyza değildir sahip olduğun mucizeler
Gel de dirilt yolunda şehid düşmüş olanları İsa nefesinle

Cisim değil, ruhsun sen, bilmem ki nasıl tarif etsem güzelliğini
Bin bir renkte görünürsün, hayrette bırakırsın herkesi, nesin sen

Cemalinle göz alan bir şimşek, doğan bir Güneş'sin doğudan
Yeminler olsun ki, mukaddes nurlu bir kaynağın serçeşmesisin

Söyle hangi nurdansın, hangi Tur tecellisi var sende
Çünkü iltimaslı bir yerin var senin canlar canının otağında

Güneşi misin gökyüzünün, melek misin yoksa, anlamış değilim
Huri mi, peri mi, yoksa bizzat ruhu'l-kudüs müsün sen

Aşk yolunda yürüyen kervanın kılavuzu ve çıngırağı benim
Bilmem duymakta mısın çıngıraktan yükselen feryad ile figanı

Varlığın olmaksızın bir tek nefes alabilir miyim hiç?
Sensiz neyim ki, ruh veren sen, aldığım nefes sensin

Dedim: Meger senin aşkın altın imiş, sarartıp bizi altına çevirdi
Dedi: İksirdir aşkımız, temas edince altına çevirir bakırı

Dedim: Güzeller içinde bir gülsün; belki de gülden de öte
Dedi: Gerçek âşık değilsin asaletin de yok, bir dikensin sen

O huri tabiatlı güzel, hoş meyveler ikram etti bize
Vuslatın cennettir ama bir ateşperest gibi davrandın bize

Dedim: Gece boyunca dönüp durmaktayız yıldızlar gibi
Fakat o naz etti, biliriz nedir bununla gerçek niyetini

Min go me bi tîxan veneda ken ji derê te
Go em ji nebat în û li teb'ê meges î tu

Min go ji kemenda serê zulfa te verestim
Perwazê lebê le'l e me go ger veresî tu

Yek dem venehiştîn te di hamûnê firaqê
Bê hemdemê derdan ku çi feryadires î tu

Min go ji dilê şibhê nuxûr xweş te bi ker kir
Ker kir bi du le'lên xwe şeker go 'edes î tu

Min go li rexan în ku ne kecrew weku ferez în
Şeh go me yek in ma ne bi bazî feres î tu

Min go te divê ser ji reqîbî bibirim ez
Go min we ye zanim dibirî jê meqes î tu

Ta çendi bi xef bade binoşî we nefes da
Lêre bi def û ney were mîrê 'eses î tu

Min go ji qedîm em meyê 'işqa te dinoşîn
Go min ji 'uşşaqan ne tinê her tu bes î tu

Min go di şevan şibet şemalan disojîn ku
Perwanesifet sotî bêsewt û his î tu

Min go beser û quwwetê sem'a me tu yî go
Zanîn te em în rûh û mucerred qefes î tu

Te ji zulfê butan [bext] **Mela** reştir e tali'
Yarê te seher bêt û biret pê nehesî tu

78

Îro ji nû purateş im dîsan ji remza dilberê
Mecrûhê qewsê purweş im tîr dane nêva cegerê

Tîr dane qewsê eswed e şehzadeya şîrînqed e
Kuştîne wek min dehsed e wê padişah û beglerê

Wê beglerê pur kuştine enguşt bi xwûnê reştine
Ma ehlê dil qet hiştine sotîne mislê mecmerê

Lê ez tinê ser ta qedem yekser disojim dem be dem
Wesfên di 'işqê ez çi dem nayên hisab û defterê

Dedim: Kapından uzaklaştıramaz kimse bizi kılıçlarla
Dedi: Biz güzeller şekeriz, siz de tatlıya konan sineklersiniz

Dedim: Ey sevgili, düştüm zülüf uçlarının kemendinden
Dedi: Heyhat, ya al dudakların tuzağından nasıl kurtulacaksın?

Yalnız bırakmadın beni bir dem ayrılık sahrasında
Dertleşecek bir arkadaş yok iken yetiştin feryadıma

Dedim: Pare pare kıldın bizi, aşkının yolunda kurban gibi
Dedi: Tatlı bir dille; öğütülen mercimek tanesi misin yoksa

Dedim: Satranççtaki kaleyiz, at gibi işimiz yok eğri yollarda
Şah dedi: İkisi birdir bize, oyunda at gibi sağ-sol yapmadasın

Dedim: Ara bozucu rakibin başını kesmemi ister misin?
Dedi: Bilirim, görmüşüm, onu kesebilen bir makassın sen

Ne vakte kadar böyle gizli içeceksin badeyi nefes nefese
Ney ve tefle gel meclise mirim, bekçisi sensin bu gecenin

Dedim: Aşkının şarabından içmekteyiz ezelden beri
Dedi: Âşıklar içinde bana sen, yalnız sen yetersin

Dedim: Mumlar gibi yanmadayız geceleri senin aşkından
Dedi: Pervane gibi yandın; ses, söz ve histen azad oldun

Dedim: Seninle görür, seninle duyarım, dedi;
Bilirim, taşıdığın ruh biziz, sadece boş bir kafessin sen

Ey **Mela**! Bil ki, sevgilinin zülüflerinden daha karadır bahtın
Sevgili her seher vakti gelir gider ama sen farkında değilsin

78

Ateşler içreyim yine bugün o dilberin remizlerinden
Yaralıyım ciğerime saplanmış kaşlarının oklarından

Fırlattı okları siyah kaşlarından o tatlı endamlı yine
Öldürmüş benim gibi binlercesini o sultan ve melike

Sayısız âşık öldürmüş o prenses, kana bulamış ellerini
Talan edip yıkmış, bir buhurdan gibi yakmış gönül ehlini

Bense baştan aşağı yanmaktayım dem be dem
Nasıl anlatsam ki aşkın hesaba sığmaz niteliklerini

Wesfên evîn û ‘işqehê husn û cemala wê şehê
Nayête şerh û meddehê ehsen ji neqşê beşerê

Ehsen ji husna dêmdurê şîrînî û guft û surê
Sed zahid êxistin ji rê wê nazika lebşekerê

Şekker di nav lêvan e wê reyhan li dor sêvan e wê
Meş‘el di nêv şêvan e wê îsî ji rengê fenerê

Fenner niye nûra Heq e husn û cemala Mutleq e
Berq e sipêde’w şefeq e Zuhre û Şemsa xawerê

Zuhre û Şems û Muşterî min dîn li dêma enwerî
Zulfa muselsel ‘enberî ser daye hewza Kewserê

Hewza ji koşeyê çeşme tê baxçe û rewza qudretê
Her dem ji nû ve ser detê xemrî û tayên ‘er‘erê

Xemrî û reşbiska herîr werbûn li dor bedra munîr
Burca ku hakim lê du mîr min dîn li textê kişwerê

Textê du mîr û begleran meydan û coqa gogeran
Eslan û cotê meyxweran mey di şeraba saxerê

Saxer bi dest serxweş û mest weqtê sehergeh dest bi dest
Xeflet du begler meyperest kuştim bi derba xencerê

Kuştim bi derba keyberan gezme û xedenga a[w]iran
Remz û işarat û suran dan dil ji nêva pencerê

Dan dil ji ber husna bi nûr berqa tecellaya sudûr
Lew sotiyem wek kohê Tûr hubb û evîna enwerê

Hubba te ma xweş hiştime her roj ji nû ez kuştime
Yekser ji xwûnê riştime tîr û xedenga Qeccerê

Gezmên di şîrînnazikê derbên di wê rimbazikê
Çûyîne nêv dil gazekê min dad ji zulma dilberê

Dilber çi bêhed zalim e [çi] carek neket pirsê li me
Lazim bi halim ‘alim e lê pur didêrit xedderê

Lazim bi qetla min divî hêj dev di dil marê şevî
Peykan di cergan da çevî bend kir bi şewka ‘enberê

Bend kir kulab û penceyan dil ma di nêv îşkenceyan
Min ah ji dest wan xenceyan kok û kubar û dînberê

Aşkın ve sevginin vasıflarıyla o prensesin güzelliği
Beşer nakşı değil ki anlatmaya sığsın onun övgüsü

Ne güzeldir o inci gibi parlak yüz, o tatlı mest eden dili
O şeker dudaklı sevgili yoldan çıkarmış yüzlerce zahidi

Şeker var dudaklarında, reyhan var elmalar etrafında
Meşale var gecelerinde, parıltıları var fener renginden

Fener değil o, Hakkın nurudur, hüsün ve cemal-i Mutlak'tır
Parlak bir şimşek ve şafaktır, Zühre'dir, ışık saçan bir Güneş'tir

Zühre, Güneş ve Müşteri'yi onun nurlu yüzünde gördüm
Amber kokulu müselsel zülüfler ulaşmış Kevser havzına

Cennet köşesindeki havzadan bir çeşme akar kudret bahçesine
Her an süsler ve takılar tomurcuklanır o ardıç boylunun üstüne

İpek zülüflerle siyah kâkülleri dökülmüş nurlu ay yüzüne
İki emirin hâkimiyetinde olan o burcu gördüm ülke tahtında

O iki bey ve emirlerin tahtı tıpkı bir çevgan oynama alanı
İçip sarhoş olmuş o iki aslan mey dökmede kadehlere

Seherde el ele, sarhoş ve mestane, elde de mey kadehi
O iki meyperest öldürdü beni hançer darbeleriyle

Öldürdü beni hançer darbeleriyle, gamzelerinin mızraklarıyla
İşaret ve remizleriyle isabet eyledi kalbe pencere ortasından

Şimşekler çakar, gönüllere tecelli eden yârin güzelliğinden
Ondandır Tur dağı gibi yandığım, aşk ve sevginin nuruyla

Sağlam bırakmadı sevgin, yeniden öldürmede her gün beni
Her bir yanıma saplanan Kaçar okları kanlara buladı beni

O nazik ve latif yârin gamzeleri, o sevimli mızraktarın darbeleri
Saplanmış kalbe derinden, feryat o zalim dilberin elinden feryat!

Ne kadar insafsızdır, sormadı hiç halimizi bir kez olsun
Çok haksızlık etmede bize bildiği halde halimizi

Öldürmek istemede deprenmede gönlümde gecenin siyah yılanı
Saplamış ciğere mızraklarını, sarmış amberlerle saçlarının bağını

Bağladı kalbi pençeleriyle, işkenceler altında kaldı gönül
Ah o gonca güzeller elinden, şuh halleriyle dinden ederler

Remz û surên şîrînleban tîroj û berq û kewkeban
Rêza muselsel ‘eqreban geryan li dora qemerê

Min dî li dor bedra temam herfên di mektûb “dal” û “lam”
Wê pêşrewê batin revam yexma kirim sîmînberê

Sîmînbera neyşekkerê ew horiya nisbet perî
Bejna ji nûr dêma zerî bêhn ji gulav û mawerê

Bo mawer û şîrînlebê wê xub û nûrînxebxebê
Bedra di burca ‘eqrebê kengî ji ber perdê werê

Bedr e ji qudret lê du “nûn” ew qatila eswed‘uyûn
Pur rakirin wê qetl û xwûn ‘alem bir û yexmakerê

Her dem bi zulmê wê disojî qelbê ji hubba xwey tijî
Lazim dibêm min dê kujî kes nîne çîtin mehderê

Kes nîne ret mehder biket bes girtiyan ebter biket
Xemlê ji zêrê zer biket, şefqet biket li nik zîwerê

Şefqet bi dîdarê xwe ket qesta birîndarê xwe ket
Da bi herdu reşmarê xwe ket ê ser li qetlan muşterê

Fitlên siyehmarê şevîn axir bi selwî da xwuşîn
Terhan li dor serwa çevîn xef bûn di tayê çenberê

Xef bûn di nêv tora qizil îlanmîsalê ser li mil
Kuştîn û jehr avête dil hêj kuştiyên remza berê

Kuştîne em şîrînlebê tehlîkeşên roj û şebê
Ger ez bibînim bi xwe bê nakem ji dil hêj bawerê

Ew nazika nisbet gulê camek ji Kewser da **Melê**
Mest im ji ber qalûbelê hetta bi roja mehşerê

79

Latê husn î û şehê xûban î bi xwe hem xan î we hem xaqan î
Yûsufê sanî î îro xanim ku bi husna xwe nedêrê sanî

Bi sur û heybet û sehmê xwe perî wek te nînin ji butan sultan î
Bi tebilxaneyê şahî were texti ku îro şehê Kurdistan î

Kagulê berde bi ser xal û xetan ku muselsel binumî reyhanî
Ismê e‘zem te divê çil ismî ji du herfan bi mu‘emma zanî

O tatlı dudakların öldüren remizleri, yıldız huzmeleridir sanki
Art arda dizilmiş kâküller sarmışlar âdeta dolunay'ın etrafını

Dolunayın etrafında gördüm onları "dâl" ve "lâm" harfleri gibi
Alıp kaçırdı beni o rehber, yağmaladı beni ak göğüslü dilber

O ak göğüslü, ince boylu, peri ve huri güzeli
O nurlu endamıyla altın yüzü ve gülsuyu kokan güzel

Gülsuyu kokulu, tatlı dudaklı, nur gerdanlı güzel sevgili
Ey Akrep burcundaki Ay, ne zaman yırtacaksın perdeyi

Kudret eli iki nun işlemiş dolunay üstüne, o katil siyah gözler
Çokça kan döküp katliamlar yapıp yağmalamış âlemin her yanını

Her an yakmaktasın aşkınla dolu olan bu kalbimi
Şefaat edip kurtaracak yok mu, öldüreceksin en sonunda beni

Yok bize şefaat edecek, aşka esir olanları kurtaracak kimse
Yok artık bana şefkat edecek, altın süsleri sarartacak kimse

Şefkat et yüzünü görmek isteyene, lütfet aşkınla yaralanmış olana
Kurban et beni tüm öldürmelerin başını çeken zülfünün iki teline

Siyah yılanın büklümleri sonunda süzüldü selviden aşağı
Süslemiş güller selvi boyunca, gözden kaybolmuş örgüleri

Yılan misali omuzlarında gizlenmiş kızıl örgü ortasında
Kalbe zehir atıp öldürdü bizi, ölümümüz o ilk remizdendir

O tatlı dudaklıdan çekiyoruz aşkın acısını gece gündüz
Gözümle görsem onun geldiğini yine de inanmam buna

Gül kadar lâtif sevgili, bir kadeh sundu Kevser'den **Mela**'ya
Kalubeladan mahşere kadar mest ve sarhoşum onunla

79

Güzelliğin Lât'ı, güzellerin şâhısın hem hansın hem hakansın
İkinci bir Yusuf'sun bugün ey sevgili yok güzelliğinde bir ikincisi

Güzelliğinin cazibe ve heybetiyle ey peri güzellere sultan olsan sezadır
Tören eşliğinde gel otur tahtına, sultansın bugün Kürdistan'a

Kâkülleri sal benler üstüne ki görünsün müselsel siyah reyhanlar
İsm-i âzamı istersen kırk ismi iki harften muammayla bilmelisin

Çi berat bû we bi ser da kagulê çîn bi çîn mest bi tuxra danî
Tu Suleyman î husnê zî bera xatemek le'l e li gewher danî

Çi şikeste muselsel ya Reb ku tu pê nesix kirî dîwanî
Ger çi pur xal û Nîşanî emma bi nîşan ku tu bênîşan î

Ey perî horîsiriştê herçend ne beşer ne adem î û insan î
Surrê subhan te ji husnê dinumêt ehsenellah ji sura subhan î

Çi heddê 'eql e qiyasa te gerit ev e burhan ku tu bêburhan î
Me temenna ji nesîm xakê reh e da bikeyn dîde û dil nûranî

Nefesek bê te me [ne]anî billah ne tinê rûh î û can î û canan î
Sed hezaran ji te peykan di dil in lê li derdê me tinê derman î

Te birînên me kewandin dîsa ji nû agir te li daxan danî
Te **Mela** pir di ceger gezme ne lew we perîşan î û pirêşan î

80

Vê firqetê ebter kirîn feryad ji destê firqetê
Jar û zeîf û zer kirîn feryad ji destê firqetê

Pur zer kirîn wek zêri mam çavên û zulfê pîri mam
Daîm li rê çavnêr mam feryad ji destê firqetê

Çavnêrê reftara te bûm muştaqê gulzara te bûm
Lew dûr ji dîdara te bûm feryad ji destê firqetê

Dûr bûm ji wê reft û ç[û]nê ji wan 'işwe û guft û kenê
Nayê bi çavan min di dinê feryad ji destê firqetê

Dunya bi min mij bû xumam xew jî li çavan bû heram
'Umrî bi vî halî heram feryad ji destê firqetê

Sa'et li min têk sali bûn daîm li ser dest fali bûn
Herfên dihatin "dal"i bûn feryad ji destê firqetê

Îro tinê derhat "elîf" me'na diçû bejna şerîf
Ya xar e lê kemxe'w qedîf feryad ji destê firqetê

Vê firqetê dil li min şewand cerhên qedîm dîsa kewand
Şîşeyên sor datewand feryad ji destê firqetê

Daxên me dîsa reş kirin yek yek ji nû ateş kirin
Lê zêde penc û şeş kirin feryad ji destê firqetê

Bu ne berattır, üstünde halka halka kâkülü, mestane yazılmış tuğra gibi
Süleyman'sın sen, lal ve gevherden güzellik mühür olmuştur sana

Ya Rab, bu ne hatt-ı şikeste ki, müselsel yazmışsın onunla divanî
Benlerle nişanların çoksa da, bir nişanın yok Nişânî'nin yanında

Bedeninle beni-adem olsan da, huri tabiatlı bir perisin sen
Sübhanî bir cazibe var güzelliğinde bin maşaallah bin ahsen

Ne haddine akılın senle kıyası, bürhansız olman bürhanındır senin
İstedik sabadan gubâr-ı râhın serpip nurlandıralım gözümüzle gönlümüzü

Bir nefes yok bize sensiz billah sadece ruh u can değil, canansın da
Yüz binlerce okun var gönlümüzde, yalnız sensin yaralarımıza derman

Dağladın yaralarımızı yeniden ateş ve kor düşürdün üzerlerine
Ciğerinde çokça gamze var ey **Mela**, ondandır perişan olduğun

80

Uğursuzluk getirdi bu ayrılık bize, aman ayrılığın elinden aman
Hasta kılıp zayıflattı, sararttı bizi, aman ayrılığın elinden aman

Altın gibi sararttı beni beklerken zülfüne bağlı pirimin
Yollara takılıp kaldı gözlerim, aman ayrılığın elinden aman

Çıkıp gelmeni bekleyip durdum, arzuladım hep gül bahçeni
Uzak kaldım didarından, aman ayrılığın elinden aman

Uzak kaldım o salıp gezmesinden, işveli sözlerinden, gülüşünden
Gözükmez oldu gözüme dünya, aman ayrılığın elinden aman

Sisli ve bulanıktır dünya bana, haram oldu uyku da gözlerime
Bu hâldeyim işte bir ömür boyu, aman ayrılığın elinden aman

Saatler bir yıl oldu bana, kaldım elimde hep fal cetveliyle
"Dal" harfidir çıkan karşıma, aman ayrılığın elinden aman

Sevgilimin selvi boyunu gösteren "elif" çıktı falımızda bugün
Hareli ipek ve kadifedendir giysileri, aman ayrılığın elinden aman

Gönlümüzü yaktı bu ayrılık, deşti yine eski yaralarımızı
Kızgın şişler büküldü yaralarımda, aman ayrılığın elinden aman

Simsiyah dağlanmış yaralarımızı ateşle yaktı yeniden
Arttırdı acımızı kat kat, aman ayrılığın elinden aman

Sewda û sews û gêj kirim pir hêstir û xwûn rêj kirim
Çendan we bûm lê hêj kirim feryad ji destê firqetê

Billah ji nale'w zariyan gezmên di wan xummariyan
Xew nagerîn şevtariyan feryad ji destê firqetê

Şev bû di nêv çeşmên me da hetta beşîr mizgîn we da
Dê bê seher şahê geda feryad ji destê firqetê

Mizgîn ku da min ev qeder rûha şîrîn min hate der
Pêlek li min ron bûn beser feryad ji destê firqetê

Ron bû bi dîdara te dil bû xerqê enwara te dil
Naret ji ferwara te dil feryad ji destê firqetê

Minnet me dildarê xwe dî dîsa ji nû yarê xwe dî
Sultan û xwundkarê xwe dî feryad ji destê firqetê

Reşkagulê sunbul çevîn minnet me dîsa xem revîn
Lew bû li dil hubb û evîn feryad ji destê firqetê

Derdê xedar bêm firqet e firqet ji can pur zehmet e
Ya sehl ku 'aşiq rih det e feryad ji destê firqetê

Narê fîraq û sohtinê êşa xedenga nuhtinê
Pirs ken ji 'uşşaqan tinê feryad ji destê firqetê

'Aşiq ew in her dem mirin çendî ku di remzên dilber in
Keyber li dil min bihtir in feryad ji destê firqetê

Ya Reb bi dîdarê xwe key min wasilê yarê xwe key
Bes sotina yarê xwe key feryad ji destê firqetê

Me j'dost satek dûr nekey perkende û mehcûr nekey
Dîsan ji nû dil hûr nekey feryad ji destê firqetê

Axa riya dilber **Mela** bikşîn di çavan wek cela
Dîdar qismet bû hela feryad ji destê firqetê

81

Ey şehinşahê mu'ezzem Heq nigehdarê te bî
Sûreyê "Înna Fetehna" dewrê madarê te bî

Her kinarê pê ve wergêrî 'inanê himmetê
Zuhre bî peykê te û Kêwan rikêbdarê te bî

Serseme çevirdi bu sevda beni, kanlarla gözyaşları akıttı
Yeniledi yaralarımı, aman ayrılığın elinden aman

Billahi, inilti ve feryatlardan, o mahmur gözlerin oklarından
Uyku tutmaz beni kara gecelerde, aman ayrılığın elinden aman

Karanlıktı dünya gözümüzde müjde verinceye kadar müjdeci
Seherde gelecek âşıkların şahı, aman ayrılığın elinden aman

Müjde verince bana sevgili, tatlı canım çıktı bedenimden
Aydınlattı gözlerimi bir derece, aman ayrılığın elinden aman

Seni görmekle aydınlandı, nuruna gark oldu gönül
Senden ayrılmak istemez gönül, aman ayrılığın elinden aman

Şükür gördük maşuğumuzu, gördük yeniden sevgilimizi
Gördük hakanımızı, sultanımızı, aman ayrılığın elinden aman

Siyah kâküller, sümbül zülüfler, şükür ki sildi gamı kederi
Yenilendi kalpte sevgi ve aşk, aman ayrılığın elinden aman

Kanımca amansız bir derttir ayrılık, ölümden beterdir ayrılık
En kolayı âşığın can vermesidir, aman ayrılığın elinden aman

Ayrılığın ateşli yakışını, isabet eden okların acısını
Sadece âşıklara sorun onu, aman ayrılığın elinden aman

Âşıklar ölürler her dem, takılıp kalırlar dilber remizlerinde
Gönlümse bıçak yaralarıyla doludur aman ayrılığın elinden aman

Ya Rab rü'yet-i cemalinle vasıl eyle beni sevgiliye
Yeter beni yaktığın ateşinle, aman ayrılığın elinden aman

Bir saat bile kılma bizi dosttan ayrı, derbeder ve mehcur kılma
Gönlümüzü parçalama yeniden, aman ayrılığın elinden aman

Mela! Sevgilinin yolundaki toprağı sürme gibi gözüne çek
Nasip oldu kavuşmak sana, aman ayrılığın elinden aman

81

Ey yüce şahlar şahı, Hak koruyucun olsun senin.
"İnna fetahna" suresi çevrende surun olsun senin

Hangi yöne dönersen dön himmet seninledir
Zühre yıldızı elçin, Zühal hizmetkârın olsun senin

Daîma menzilgeha sûra te bit burca şeref
Tali‘ê ferxende û bextê se‘îd yarê te bî

Seb‘eyê seyyare û neh çerxê sergerdan bi vê
Girdiş û dewrê ‘eceb der xizmet û karê te bî

Mahitaba dewletê yek pertewek şem‘a te bit
Afitaba ref‘etê berqek ji enwarê te bî

Lami‘a fetha ezel berqê ji ber tacê te det
Kewkeba Se‘da ebed necmek ji seyyarê te bî

Berqê subbûhî ku işraqê li sed canan didet
Ew ku keşfa dil diket remzek ji esrarê te bî

Rayeta fethê ji nesra te her menşûri bit
Şehsiwarê ferrê subhanî ‘elemdarê te bî

Ney tinê Tebrîz û Kurdistan li ber hukmê te bin
Sed wekî şahê Xurasanê di ferwarê te bî

Ger çi der iqlîmê rabi‘ hate textê seltenet
Padişahên heft iqlîman selamkarê te bî

Çîmena sultaniyê yek laleyek baxê te bî
Gulşena xaqaniyê xarek ji gulzarê te bî

Ê ji emrê te’y mukerrem serkeşî ket şibit şem‘
Ser borî tîxê te û meqtûlê mûkarê te bî

Şahibaz er çendî perwazê bi balayê [d]iket
Nê di nêv [t]ora te û dê seydê şunqarê te bî

Şîrê pir heybet didêrit pir bi sehmê zêdeyî
Sa‘eta xeflet xweya bî dê kerê barê te bî

Her serê dewlet heyî dê her di nêv benda te bî
Her kesê ‘aqil bitin dê her ricukarê te bî

Ê divê azade bit dê çavnêrê lutfa te bî
Her kê istixna di dil, li bin minnet û barê te bî

Her kesê qestek di dil dê qest dergahê te ket
Ê di xatir ercûwek bî her rucakarê te bî

Ê ne dewletxwahê hezret bit ji nêva can û dil
Şubhetê ehlê şeqawet qehrê azarê te bî

Düğün ve ihtifallerin Şeref burcunda yapılsın daim
Mutlu talihle bol şanslar yaverin olsun senin

Durmadan dönüp dolaşan yedi gezegenden her biri
Hizmetinde el pençe divan dursun senin

Devlet mehtabının ışığı, mumunun bir parıltısı olsun
Yücelik güneşi, nurunun bir şulesi olsun senin

Ezeli fethin şimşeği, tacından parlayıp çaksın
Ebedi saadet yıldızı, gezegenlerinden biri olsun senin

Sabah şimşeği ışığıyla aydınlatır yüzlerce canı
O ki gönülleri keşfetmede sırlarının bir remzi olsun senin

Fetih bayrağın zaferle dalgalansın daima
Görkemli kahramanlar bayraktarın olsun senin

Tebriz ve Kürdistan taht-ı hükmüne az gelir
Yüzlerce Horasan şahı hizmetkârın olsun senin

Taht-ı saltanatın dördüncü iklimde olsa bile
Yedi iklim padişahları selamdarın olsun senin

Sultanlık çimeni bağının bir lalesi olsun
Hakanlık gülşeni gülzarının bir dikeni olsun senin

Yüce emrine baş kaldıran her bir kişi mum misali
Kılıcınla kellesi uçsun, parça parça olsun önünde senin

Çok yükseklerde sağa sola uçup dursa da doğan kuşu
Sonunda tuzağına düşüp kartalına yem olur senin

Heybetleriyle âleme korku salan aslanlar
Ansızın göründüklerinde yükünün eşeği olsun senin

Devlet ve saadet isteyenler ipine tutunsun sımsıkı
Akıl ve idrak ehli olanlar ricakârın olsun senin

Özgür olmak isteyenler lütfunu gözetlemeli her dem
Müstağni de görse kendini her kim, minnettarın olsun senin

Gönlünde bir arzusu olan her kişi dergâhına sığınıp
Akıl sahibi kimseler her daim rücûkarın olsun senin

Kim ki istemez canıgönülden saadetli devletini
Şakiler gibi inleyip dursun pençesinde kahrının senin

Ma bi ‘îş û noş şahî ew qeder ‘umrê te bit
Çendekê salik di dewrê bêniyet ber karê te bî

Her kesê ne j’dil du‘ago û senaxwanê te bî
Girtiyê qeyda te û armancê nûbarê te bî

Medrekê ‘ilmê zemîrê şemmeyek wesfa te hat
Wer ne kî ‘alem bi şe’n û qedr û miqdarê te bî

Qest û daxwazik **Melê** daîm ji can û dil ev e
Her di benda xizmetê pêşdestê dîdarê te bî

82

Xanê xanan lami‘ê necma te her purnûri bî
Keştiya bextê te j[i] bayê muxalif dûri bî

Kewkeba se‘da şeref tali‘ di nêv burca te bit
Da tinê j’çerxê bala şibit mehê menzûri bî

Encumê çerxa mucedded her ji zatê te’y şerîf
Kesba nûrê [d]ikin hetta ku nefxa sûri bî

Her ziyaret asitanit bêt şemsa dewletê
Da sehergahan ji dîdara şerîf purnûri bî

Extera te j’perdeya xeybê eger bêtin zuhûr
Dê bibi nisfinnehar û ret şeba deycûri bî

Her kinarê wergerînî pê ve ‘ezm û himmetê
Bê nihayet pur murad û bê ‘eded mensûri bî

Ayetulkursî û En‘am heykela canê te bin
Rayeta fethê bi nesra lem yezel menşuri bî

Xîmeya nûrê ‘inayet zillê memdûda te bit
Sûreyê “Ummilkitab” madarê hezret sûri bî

Paşê Newşîrwan dibêm her hakimê ‘adil tu yî
Mislê Hatem dê bi danê der cihan meşhûri bî

Ma Cizîrê şubhê darê textê heft iqlîm bit
Da bi hukm û seltenet Eskender û Fexfûri bî

Mislê Cem cama zerîn xalî nebî te j’badeyê
Da ji xemra şadimanî daîma mexmûri bî

Saadet ve mutluluk içinde geçen ömrün bundan mı ibaret
Seyrü sülûkte birçok salik, emrine amade olsun senin

Her kim senin gönülden duacın ve senakârın olmazsa eğer
Oklarının hedefi olup esiri olsun kaydının senin

Bir nebzedir ancak bu anlattıklarımız sıfatlarından
Âlem nasıl ulaşsın ki yüceliğine kudretinin senin

Dileği oldur ki canıgönülden her daim **Mela**'nın
Hizmetinin esiri olup, didarına mazhar olsun senin

82

Ey hanlar hanı her daim nur saçsın yıldızının parıltısı
Ters yönden esen rüzgârlardan uzak kalsın bahtının gemisi

Ebedi mutluluk veren talih yıldızı, arasında bulunsun burcunun
Ta ki, bela semasında herkesce beklenen Ay olasın

Dönen gök kubbedeki yıldızlar senin şerefli zatından
Alsın nurlarını ta sura üfürme gününe kadar

Eşiğini ziyarete gelmede devlet güneşi
Ta ki şerefli yüzün daha çok aydınlatsın seher vaktini

Gayb perdesinden zuhur edip görünse yıldızın bir defa
Zifiri karanlık geceler gün ortası aydınlığına dönüşür mutlaka

Bu azim ve gayretle yönelmek istediğin her tarafta
Sayısız kere galip gelip ermiş olasın muradına

Ayet-el-kürsî ile En'am suresi canına iskelet olsun
Zafer bayrağın dalgalansın Allah'ın yardımıyla

Dileriz Allah'ın inayet nurunun çadırı gölge olup korusun seni
Koruyucu bir sur olsun meclisinin etrafında Fatiha suresi

Sensin derim en adil padişah Nuşirevan'dan sonra
Dilerim yayılır ünün cihanda Hatem gibi ihsan ile ikramda

Yedi iklimin tahtı gibi mi olsun Cizre ülkesi
Dilerim İskender ve Fağfur olursun saltanatında

Boş kalmasın altın kadehin badeden Cem gibi
Mutluluk şarabıyla mahmur olasın daima

Ma di baxê ‘îş û noşê her bi sazê erxenûn
Kamiran û kamibexş û dilxweş û mesrûri bî

Çendekî şîrînpuser der bendê peywenda te bin
Bendê şapûra te bin da Xusrewê Şapûri bî

Hindekî roj û şev in têk ‘îd û Leylilqedri bin
Cam medam pur bade bî lê ne j’meya engûri bî

Şubhetê Rûhuilqudus ‘erdê tu pê lê dayinî
Sebze û reyhan û nesrîn û gula men[q]ûri bî

Her derê ne‘la feres şubhet Buraqê vê kevit
Çeşmeyê heywan ji wî ‘erdê mubarek fûri bî

Ma te ‘umrî Xizr û Nûh û mulkê Zulqerneyn bitin
Gunbeda çerxê mulemme‘ her bi te me‘mûri bî

Xassê teşrîfa te bin derbend û deryayê ‘Ecem
Da xelatên her seher sed zerkeş û mexmûri bî

Ger çi der dîwanê hezret pur heqîr în şibet mûr
Çeşmê min çeşmê Suleymanî li halê mûri bî

Ê ne wek go bê ser û pa bit di benda xizmetê
Ma bi çewganê te her perkende û meqhûri bî

Ma lîsanê min du‘agoyî li derheq wesfê Xan
Mezherê sirra kelamê wek direxta Tûri bî

Her di medhê te senaya sîne û qelbê **Melê**
Bêtefawut qulzema purlu’luwê mensûri bî

J’asitana dewletê xaib nebî carek **Mela**
Da ji fermana mukerrem dem bi dem me’mûri bî

83

Derheq me feqîrê xwe meke teqsîrê
Nabit li şuxula te min te’xîrê

Tuxrayê humayûn ku diken turreyê emr
Zulfa te ye anî ji xeta tehrîrê

Husna te nizanim bi çi teşbîhi bikem
Ev ehseni teqwîm lew hatiye tefsîrê

İşret meclisi bahçelerinde çalgılarla geçen bir hayat yetmez sana
Hep gönlü hoş, mutlu ve mesrur olup kâm alasın daima

Tatlı erkek çocuklar hizmetinde hazır olsun divanında senin
Ta ki Şapurlu Husrev dahi kemendine bağlı olsun senin

Gece ve gündüz, tüm zamanlar bayram ve Kadir gecesi olsun
Bade ile dolu olsun kadehin daima, lakin üzüm şarabı dışında

Ruhu'l-kudus gibi bastığın her bir toprak parçası yeşillenip;
Reyhan, yaban çiçekleri ve güllerle dolu bir bahçe olsun sana

Burak misali atının ayaklarının değdiği her bir yer
Abıhayat fışkıran kutlu bir çeşme olsun sana

Sadece Hızır'la Nuh'un ömrü, Zülkarneyn'in devleti yeterli mi?
Parıltılı yıldızlarla süslü gökyüzü her daim mamur olsun seninle

Acem Denizi ile Acem Boğazı teşrifine hediye olsun senin
Ta ki, her seher yüzlerce altın işlemeli giysilerle mahmur olasın

Gerçi hazretin divanında karınca gibi degersiz isek de
Gözlerim Süleyman'ın gözlerini gören karınca gibi olsun

Başı ayağı olmayan bir goy (top) gibi hizmetinde olmayan
Çevgân sopasının önünde parça parça olup kahr olsun daima

Dilim duacıdır sadece vasıflarını methetmede Han'ın
Tûr-i Sina'daki ağaç gibi kelâmullah sırrına mazhar olasın

Seni övmekle dalgalanmakta **Mela**'nın sinesiyle gönlü
Saçılmış incilerle dolu denizden farksız olasın

Bir kez olsun uzak kalma saltanat eşiğinden, ey **Mela**!
Ta ki yerine getiresin an be an şerefli emrini padişahının

83

Bir an olsun bu düşkününü ihmal etme
Zira senin emrini yerine getirmeyi ertelemem

Sultanın fermanını mühürleyip gösteren tuğra-yi hümayun
Senin zülüflerindir getirip mühür yaptıkları yanlışlıkla

Neye benzetip anlatsam güzelliğini bilmem ki
Çünkü bu ahsen-i takvimle güzelliğinin tefsiri olmuş

Surra te li dêm ayetê kubra ye neşêm
Lê neql û riwayet [d]ikerim tefsîrê

Ger qelbê heqîqet niye yekcari çira
'Işqa te kirin zêr û zeber iksîrê

Ma qudretê def'ê dibit er Şêrê 'Elî bit
Lami' ku bidet sa'iqeya teqdîrê

Bê qudretê tu quwwetê mexlûqi çi ket
Memnû' e li nik 'eql diket te'sîrê

Ney bestê tilismê me bi sed xane biret
Ismê te di dil da ku bikem tekebburê

Remzek te tinê bibête beyanê bi zeban[28]
Qadir heye 'arif bekirit teqrîrê

Ber ber, ber û leb ber leb û endami lêk
Xewna me bi yarê [bidinê] te'bîrê

Zerratê wucûda me sebeb wê tu dizanî
Naête hisabê feleka tedwîrê

Ateşperesê warê 'işqên û 'eceb
Dînarperes û wê dibene tekfîrê

Mihraba du birhên te ne[bîn]it 'arif
Nabit ku bi çi bit di dema tekbîrê

Zanim te çi mizraqi vi dil keftiye lê
Carek dikevî hêj ji derba tîrê

Teqdîri ku hukmê li **Melê** carî ket
Qet kes heye mumkin bidetê texyîrê

84

Sed Çîn di xwe da girtine zulfa biçîn[29]
Şi'ra me di heq te lew çû heta [Ma]çînê

Neqşên felekan guh diderin vê nezmê
Tenha ne beşer her dikerin tehsînê

---

28 Ev beyt di nusxeyên dî de nebû.
29 Di vê nusxeyê de beytek di seri de kêm hatiye.

Anlatamam yüzündeki mucize-i kübra olan güzelliği
Ben ancak bu tefsirin nakil ve rivayetlerini anlatabilirim

Tersine çevirme doğru değilse eger hakikatleri
Neden aşkının iksiri bir defada alt üst etti bizi

Kimin gücü yeter, Allah'ın arslanı Ali dahi olsa
Kim dayanabilir mukaddirin takdiri parladığında

Kudretin olmadan mahlukunun kuvveti ne yapsın
Aklen muhaldir mahlukun bir şey üzerindeki gerçek tesiri

Anlaşılması güç tılsımlı hesabımız yüz haneye ulaşmışsa
Senin yüce ismini gönülde daha nasıl yüceltebilirim

Senin bir tek sırrın lisan ile beyana gelse
Arif olanların bunu ifadeye takati olabilir mi?

Dudak dudağa, diz dize bütünleşmiştik dilberle
Gelin de yorumlayın dostlar sevgiliyle olan bu rüyamızı

Gerçekte ancak sen bilirsin yaratılış amacımızı
Hesaba sığmaz çünkü dünyanın işleriyle tedviri

Ne gariptir ki, aşk vadisinin ateşperestleri olan bizleri
Paraya pula tapan dünyaperestler tekfir etmede

Kaşların arasındaki mihrabı görmezse arif olan
Anlayamaz tekbir anındaki niyetin makamını

Bilirim nasıl bir mızrak sapladığını gönlüme
Okların hedefi olmuşsun artık bir kere

Allah'ın **Mela** hakkında cari kıldığı takdiri
Değiştirmeye güç yetirecek kimse var mı ki

84

Yüz Çin ülkesi saklıdır zülfündeki düğümlerde
Ondandır senin hakkındaki şiirimiz ulaşmış tâ Maçin'e

Şiirimizi beğenenler insanlar değil sadece
Gökteki yıldızlar da bu nazmımıza kulak vermede

‘Işqê ji Xudê da tu bixwazî jê ra
Ger dê tu li yarek xwe bikey nefrînê

Yek secde tinê ferz e di dînê ‘işqê
Bin ber qedema yarê mecalê dînê

‘Aşiq ku bi dil Fatiheya ‘işqê xwand
Ayat yekayek digerin amînê

Me ji le‘lê lebê yarê xwe vexwar abê heyat
Exyar bilan têk biçin Darînê

Lazim bi xwe ayineyê Rûhulqudus î tu
Lew kes nedîn horî bi vê ayînê

Min heysilbeşer dî bi te nisbet berden
Bêhn û şefeqa nazikiya nesrînê

Evreng fesahet ji beşer sihrê helal
Î‘cazê beyan aniye ber tedwînê

Da nale û ahên me ji dil seh bigerî
Wer guh bide hindavê serê balînê

Firhad dizanit tu ji Perwîz mepirs
Etwarê xemê ‘işq û sura Şîrînê

Bênuqte nihin daîre îhsan ke **Mela**
Dewarê çi diket daîreya tekwînê

85

Ey şahidê qudsî veke bendê ji nîqabê
Ta çend we sergeşte bimînîn di hîcabê

Biskên ji herîrê tu ji nû mawerê lê ke
Zulfên ji ‘ebîrê şe ke bavê xem û tabê

Qiştên ji xwe çîn çîn bide ber misk û zubadê
Tayên di ‘îsabê bireşînin bi gulabê

Her yek bi hezar reng li bejna te sema tên
Xemrî û lef û şitrî û tayên di ‘îsabê

Min can yedê beyza ye ji ‘Îsa çi xeber dem
Min ateşê Mûsa diye gulnarê şerabê

Düşmanına bir kötülük yapmak istersen eger
Aşk hastalığına düçar eylemesini dile Allah'tan yeter

Tek bir secdedir sadece farz olan aşk dininde
Ayağına kapanın secdeyle onu her gördüğünüzde

Âşık okursa eğer, aşkın Fatihasını gönülden
Tek tek amin der Kur'an'ın diğer ayetleri peşinden

Sevgilimizin dudağından içtik biz abıhayatı
Varsın rakipler Cehennem'i boylasınlar hep beraber

Ruhu'l-Kudüs'ün tecellisine mazhar bir aynasın şüphesiz
Görmemiştir kimse çünkü bu tarzda bir huriyi

Beşer olman hasebiyle caizdir senin için
Nesrin gibi beyaz, latif ve kokulu olman

Böyle bir fesahet sihr-i helaldir beşerden
Böylesi mucizevî bir beyan dökülmüş mü kaleme

Dinlemek istersen gönülden gelen ah ve eninlerimizi
Gel de kulak ver şu başucumdaki yastığa

Perviz'e sorma sakın, Ferhat bilir ancak
Aşk gamının hâlleri ile Şirin'in cazibesini

Ey **Mela**! Noktasız değildir hiçbir daire, iyice düşün
Sahipsiz nasıl dönüp durabilir ki bu çarkıfelek

85

Ey yüce sevgili! Çöz nikâbının bağını görelim cemalini
Ne zamana dek şaşkın kalacağız böyle görmekten seni

Gül suyu serp yeniden ipekten kâküllerine
Tara amber kokulu zülüflerini, çözüp salıver yüzüne

Halka halka perçemini miske bandır ey sevgili
Gül suyu serp yüzüne düşen saçlarını bağlayan tellerine

Kızıl peçeler, omuzlara düşen örtülerle, boynundaki takılar
Bin bir renkte raks etmede nazik endamında her biri

Yed-i beyzadır bedenim, İsa'dan haber vermeye ne hacet
Musa'nın ateşini gördüm, nar çiçeği rengindeki şarapta

Lillah were saqî bi du caman me cuwan ke
Mutrib bi defê ra bide sêgah û şebabê

‘Işqa me ji ber mewc û ‘ecacê bûye derya
Dê zêr û zeber ket me bi dest hind û xurabê

Neh çerxê sipihrê bi hewaya te we mihrê
Sergeşte ne ew jî bi me ra mislê hebabê

Min rê ji serabê bi şerabê bir û munkir
Hetta ebed teşneciger ma di serabê

Wer guh bide nayê ku şîrîn tête semayê
Pur hel kirine mes’ele vê feslê xîtabê

Cama ne şekerleb bi me det ‘eynê heram e
Fetwa we numa haşiyeya şerha Lubabê

Muftî me mey û nay e û ney qewlê qedîm in
Bawer te nihin guh bide ber çeng û rebabê

Berda me çi bazî binumêtin me ji sazê
Bendên ji sualê we kuşadên ji cewabê

Serpoş û qibaba min û tesbîh û musalla
Wer da bidurînîn li xwe vê perde nîqabê

Minnet ku ji bextê xwe we tali‘ bi nesîb im
Husna te ye îro ji me ra çûye nîsabê

Wek ba dilezînî tu kumêdî dibezînî
‘Umrê me ‘ezîzî bi Xudê bes ke şîtabê

Ya pê xwe ziyaret bi me dî ya serê şîrî
Destê xwe me havêtiye bêperde rikabê

Ez çûme serayê ku şîrînqed li semayê
Go ev ne **Mela**yê me ye bêperde bila bê

86

Ji mabeyna du ebrûyan dibînim qabê qewseynê
Te‘alallah binê remzê çi reng avête mabeynê

Binê “nûn”ên li ser “sad”an ku katib goşe lê badan
Seraser Qaf ta Qaf e rumûza Hikmet-il‘eynê

Gel ey saki Allah aşkına iki kadeh sun da gençleştir bizi
Sen de vur defe ey çalgıcı, çal billuru üç ayrı vakitte

Dalgalarla fırtınalardan coşkun bir deryaya döndü aşkımız
Alt üst edecek korkarım hinduların eliyle gemimizi

Aşk ve sevginle dönüp duran dokuz asumanla felek
Şaşırıp kalmış hepsi bizimle, su üstündeki kabarcıklar gibi

Seraptan yola çıkıp ulaştım şaraba, ama inanmayan münkir
İlelebed yanık ciğerle, susuz kaldı serapta

Gel de kulak ver neye ki ne güzel gelir raks halkasına
Halletmiştir aşkın bu fasl-ı hitabında pek çok meselesini

Tatlı dudaklı sevgilinin sunmadığı kadeh haramdır bize
Böyle zahir oldu bize fetva, Şerh-i Lübâb'ın haşiyesinde

Ney ve şaraptır bu konuda müftümüz, ve ney ki kavl-i kadimdir
İnanmazsan eğer iyice kulak ver çeng ile rebaba

Bıraktık bu oyunu ki saz nağmelerini izhar etsin
Tutuktur dilimiz soru sormakta, aciz kaldık cevapta

Serpuşumuzla kıbabımızdır tesbih ile seccademiz
Gel ey sevgili yırtıp atalım üstümüzden bu perdeyi

Şükür Allah'a ki nasibim var baht ve talihimden
Kemale eren güzelliğin nisabı var bizim için bugün

Rüzgâr hızıyla sürüyorsun dört nala kızıl atını
Ne olursun azizim yavaş sür Allah aşkına bineğini

Bizi ya ayaklarınla ziyaret et ya da kılıcınla
Çaresiz tutunmuşuz üzengiye uzatıp elimizi

Vardım sevgilimin sarayına ki raksetmede tatlı endamıyla
Dedi: Bizim **Mela** değil mi bu gelen, hadi perdesiz katılsın bize

86

Kab-ı kavseyni görmekteyim sevgilinin kaşları arasında
Maşallah gel de gör o gamzeli bakışlar nasıl belirmiş arasında

Gel gör, kâtip nasıl da iki "sâd" üzerine kıvırmış iki "nun"u
Kaf'tan Kaf'a, baştan başa yitiktir Hikmetü'l-ayn'ın remizleri

Beqa nînin ji bo tiştî heta kengî bideyn piştê
Di ‘işqa van perîrûyan werin dinya ku pê deynê

Bi berqa şîr û elmasan bi tîrêjên di şehkasan
Seraser ehlê dinyayê disojin terfeti’l-‘eynê

Mela billah di vî dewrî bi vî rengî bi vî tewrî
Nîşan da wek **Nîşanî** kes dura min wê di Behreynê

87

Bi husna ehseni’t-teqwîm bi zahir sûretê zat î
Nezer dî ‘ellem-el esma’ di batin ‘eynê mir‘at î

[D]i pabûsa semensayê me nêrî bejn û balayê
Le‘ellî ebluxu’l-esbabe esbabe’s-semawatî

Ji vî teqwîmê insani nezer key sirrê subhanî
Fehaze’l-wechu min ecla berahînin we ayatî

Ku nûra ‘işqê lami‘ det li Tûra qelbê cami‘ det
Di seyra berzexi’l-esma’ nihayatin bidayatî

Nîşanên turre tuxrayan li wesfên zuhresîmayan
Bi ‘inwani’t-tecella min bera‘ati’l-‘ibaratî

Dilo wer seyrê balayan di gulzaran semensayan[30]
Biha tehtezzu banatun lena min meysi qamatî

Samayanrast û çep tînin şemal[ê]n xasse hiltînin
Fe ya lillahî fî meylatiha min ‘etfi banatî

Newaya mutrib û nayê fîxan avête cewzayê[31]
Feyaheyya bi kasatin we ya heyya bi tasatî

Ji nazik nêrgiza nazik di sehmê dî me î‘cazik
We kem min xeşfi xizlanin ehabet leysê xabatî

Huwe’l-Ewwel huwe’l-Axir huwe’z-Zahir huwe’l-Batin
Huwe’l-Me‘bûdu we’l-Meşhûdu fî kulli’l-huwiyyatî

---

30 Di nusxeyên dî de piştî vê beytê beytek dî jî dihat ku di vê nusxeyê de nîne.

31 Ev beyt di nusxeyên dî de nebû. Her wisa çar beytên piştî vê beytê hene ku di vê nusxeyê de nehatine.

Bekası yok hiçbir şeyin, ne vakte dek taşıyacağız bu yükü sırtımızda
Gelin ey canlar, atalım dünyayı sırtımızdan, peri yüzlüller aşkına

Elmas ve kılıçların parıltısıyla şehkaseden gelen oklarla
Baştan başa, yakmaktasın ehl-i dünyayı tarfetü'l-'aynda

Bu zamanda bu tarzda ve bu şekilde billahi ey **Mela**!
Nişanî gibi bir nişanı var mı, Bahreyn'den inci çıkaranın

87

Ahsen-i takvimdeki güzelliğinle zâhirde sûret-i zatsın
Nazar kılsan "ve alleme'l-esma"ya, hakikatte ayn-ı mir'atsın

Öpünce yasemin gibi narin ayaklarını seyre daldım selvi boyunu
Yüksek makamlara ulaşırım diye tutundum bu vesilelere

İnsanın bu güzel yaratılışından nazar kıl Sübhanî sırlara
Delillerin ve ayetlerin en parlağıdır şüphesiz bu güzel yüz

Marifetle dolu gönlün Tur-i sinasında parlayınca aşkın nuru
Başında görünür seyr-i sülukun sonu ilahi isimler berzahında

Zühre yüzlü sevgiliyi vasfeden nişanlarla sultanî tuğralar
İbarelerindeki yüceliğin tecellisinin birer ünvanlarıdırlar

Ey gönül! Gülşendeki yaseminlerle selvi boyluların seyrine gel
Sallanıp nazlanmadalar bize, banat boylu güzeller orada

Sağa sola salınmadalar sultanî alametler var üzerlerinde
Hayran kalmada herkes banat ağacı gibi salınmalarına

Mutrib ile neyin nağmeleri ulaştı ta cevza burcuna
Ey sakî, haydi getir kadehlerle kâseleri huzura

Bir mucize mehabetinde gördük biz o nazik sevgiliyi
Nice ceylan yavrusu korkutur ormanlar kralı aslanları

Evvel odur, ahir odur, zahir odur, batın odur
Mabud odur, meşhud odur bütün hüviyetimde

Ji laşey'î ji me'dûmî me nasî sirrê qeyyûmî
Sucûdî fî turabi'l-mehwi min e'la'l-meqamatî

Bi xwe rindê xirabat im ji dêrê vê demê hatim
Çi hêvî hûn diken îro ji vî rindê xirabatî

Di iqlîmê suxen mîr im di şi'rê de cehangîr im
We ye'lû mewkibe'l-'uşşaqi e'lamîn we rayatî

Di 'işqê Şeyxê Sanî me bi dil behra me'anî me
Li zî qelbin we zî hicrin şifaun fî işaratî

Çi xweş nûrek zelal î tu di qelbê min şemal î tu
We qelbî fîhi'l-hubbu misbahun we mişkatî

Teqada we digerit hikmet ku çerx û lewleb û ba în
Huwe'l-Fe'ealu la te'ter bi esbabin we alatî

Ezel 'eynê ebed yek an deyûmî û qeyyûmî
Tenezzul tête tefsîlê bi anatin we ewqatî

Te'alallah ji ihsanî bi dildarî bi dil danî
Mela îro te kir paşa li ser çehvên **Melê** hatî

88

Terkîbê Bend

Îro me dî weqtê seher ew dilbera sundus di ber
Teyisî di lebsê sor û zer nûrek munezzeh bû beşer
Miskê siyah xalên di qer reşkagulê zulf çûne ser
Eswed bû daîm secde ber min bestî 'eqda niyyetê
Xeflet bi sir da min [ne]zer mêran bi qetlê kir xeder
Tîr dane dil şahê Mecer bê mirwetê tîr da ceger
Feryad û efxan sed keser wesfan neşêm lê ev qeder
Zanim ku roj bû hate der subhan ji şahê qudretê

Subhan ji te şahê celal hostayê pir qudret li bal
Xasma te dayî ev cemal dêma ji 'enber xett û xal
Kifş bûn di qewsê da hilal vê ra me dî bedra kemal
Lê bû nîqab çewgan û dal wan têk bi mestî daye pal
Lê bi ser tê bayê şimal pêçane ser nûra zelal
Qet kes diyin evrengmîsal mutrib were weqt e w'mecal
Zaze bi nayê ra binal saqî werîn xemra helal
Carek ji ser dêmê vemal zulfên li dora cebhetê

Hiçlik ve yokluktan öğrendik Allah'ın ebedî ve ezelî sırlarını
Mahviyyet ve fena toprağındaki secde en yüce makamdır bize

Elhak harabat ehliyim, yeni çıkıp geldim kiliseden
Ne tür umut beklersiniz ki bugün bu harabat rindinden

Sühan ülkesinin sultanıyım, cihangirim şiirde
Bayrak ve sancaklarım durur âşıklar kervanı önünde

Şeyh-i Sâni'yim aşk sanatında, bu gönlümle bir mana deniziyim
Akl-ı selim ve gönlü hüşyâr olanlar için şifâ vardır işaretlerimde

Ne saf ve hoş bir nursun sen, kalbimde yanan bir mumsun
Aşk ve sevgi dolu bu gönlüm bir kandildir fanusumda

Rabbani hikmet bu şekilde devranını ister çarkıfeleğin
Faal-i mutlak odur çünkü, etkisi yok sebeplerle cihazların

Kayyumiyet ve deymumiyete nisbetle ezel ile ebed birdir
Lakin an be an, dem be dem mukadder olur ezeli ilmin tafsilatı

Hayretteyim, sevgilinin gönül hoşluğuyla gönle sunduğu lütuflardan
Teşrifinle sultan kıldın **Mela**'yı ey sevgili, baş ve göz üstünde yerin var

88

Terkîb-i Bend

Bugün seher vaktinde gördüm onu ipek elbiseler içinde
Nurdan tertemiz bir ten ışıldıyor sarı-kırmızı giysiler içinde
Siyah zülüfler, kapkara benler, üstüne düşmüş kâküller
El bağladım ihsan niyetine, secde hâlindeki siyah bene
Nazar kılıp aniden öldürmek için çullandı üstüme mirler
Oklar fırlattı gönlüme Macar şahı, ciğerimi hedef aldı acımasızca
Yüzlerce feryat figan içindeyken onu vasfetmek pek kolay değil
Biliyorum bir Güneş'ti üstüme doğan subhanallah bu kudrete

Subhanallah ne azamet sahibisin, ne güçlü bir üstatsın ki
Vermişsin amber kokulu benlerle hatlara bu güzelliği
Yay burcunda göründü hilal, beraberinde gördük dolunayı
"Dal" harfi gibi zülüfler mest olup çevgan olmuş üstünde
Sonra kuzey rüzgârı esip toplamış onları nurlu yüzünde
Kim görmüş böyle bir güzelliği, gel ey mutrip çalma zamanıdır
Çal da inlesin beraberinde ney, ey saki getir şimdi helal meyi
Bir kez olsun yüzünden çekip kaldır, alnına düşen zülüfleri

Zulfên mu'enberkagulîn miskên siyah rengsunbulîn
Ta ta bi dav dav fittilîn çîn çîn bi mestî silsilîn
Dayî nesîm têk mişkilîn wê qest e xala filfilîn
Ebleq ji qudret xemmilîn wê baxçeyê gul kemmilîn
Lê 'endelîb û bulbulîn Roj hate burca sunbulîn
Xeflet me dî lew xeccilîn [mehrûm û mehcûr dilkul în
Mecrûhê tîrên qizil în] rehmê ke pur sohtîdil în
Vê perdeyê carek hilîn bavê nîqaba zulmetê

Pirsê li mihrdarê xwe ke li meczûb û haldarê xwe ke
Bes qehr û azarê xwe ke qesta birîndarê xwe ke
Şefqê bi dîdarê xwe ke têk xerqê enwarê xwe ke
Lê emr û ferwarê xwe ke şehîdê nûbarê xwe ke
Gestiyê reşmarê xwe ke derman ji gulzarê xwe ke
Bi lefz û guftarê xwe ke ji le'lê şekerbarê xwe ke
Lê keşfê sitarê xwe ke mexmûrê xemmarê xwe ke
Heyranê reftarê xwe ke kuştîne tîra mihnetê

Wer ser de carek kuştiyan extermeyên xwe b'yengiyan
Berde bi mil da xemriyan badet seher reyhaniyan
Daxên şehîd û sotiyan dayîne lê wan tilliyan
Ku j'mu'ciza xummariyan rûh bête ser dîsan giyan
Hêj nabirim qet hêviyan ji wan şefqe û dildariyan
Billah ji nale û zariyan derba fîraqa mehrûyan
[Teşbîhê totakên] çiyan xew nagerîn şevtariyan
Nê hêj dixwazîn şukriyan çendî ku rû deyn qibletê

Çendî dinê bit her hebî 'alem di ber hukmê te bî
Herçî divê te her we bî lebsê te kêmxe'w xare bî
Daîm bi remz û 'işwe bî şubhet gula her xunçe bî
Wê baxçeyê xarek tê nebî ageh ji 'uşşaqên xwe bî
Çeşmek li ehwalê me bî derheq **Melê** bêperde bî
Saxer medam pur bade bî purşefqe û xweşme'de bî
Pêtir bi rehm û şefqe bî her li pêş te perwane bî
Mexmûrê çavên şehle bî sotiye narê firqetê

Derdê xedar bêm firqet e firqet ji can pur zehmet e
'Aşiq mirin her sa'et e ya sehli carek rûh dete
Lê dilber evreng 'adet e herçî di bendê da kete
Dê pê det ewwel ulfet e gavek di wan vê ra dete
Zewq û sefa û suhbet e ibxa ji nageh xeflite
Şîrê cefayê lê dete Ellah çi wey bê mirwet e
Vê rê bi 'aşiq nabete wê qest e ruh bet 'arete
Hetta ku dil qenc jê bete insaf ji mehrûyan netê

Amber kokulu kâküller, sümbül renkli siyah zülüfler
Düğüm düğüm, halka halka, demet demet mestane dizilmişler,
Esince tatlı rüzgâr hep birlikte, siyah benlere doldu miskler
Tamamlamış o gül bahçesini, kudretin süslediği gözler,
Bülbülüyüz biz o bahçenin, Güneş girmiş sümbül burcuna
Utandık karşımıza çıkınca aniden, gönlümüz kırıktır o yüzden
Yaralıyız kızıl oklarla şimdi, merhamet et yanık gönlümüze
Bir kez olsun kaldır yüzündeki perdeyi, atıver o karanlık örtüyü

Aşkınla kendinden geçmiş meczubunu bir kez olsun soruver
Yeter kahr u cefa çektirdiğin, ziyaret et aşkınla yaralı olanı
Şefkat edip göster yüzünü, gark et onu nurlarına
Emir ve fermanlarını verip onu şehid et kaşlarının yayına
Tedavi edip siyah yılanlarınla iyileştir aşkınla yaralı olanı
Tatlı ve güzel sözlerinle şeker saçan dudaklarınla
Keşf ve sırlarına ortak et, mahmur gözlerinle sarhoş et
Hayran kıl nazlı yürüyüşüne, aşk oklarıyla öldürdüğün sevgilini

Gel de yengi kaşlarının esiri, yolunda can veren âşığını sor
Salıver şarap rengi örüklerini, seher yeli alıp götürsün kokularını
Aşk şehitlerinin dağlanmış yaralarına parmaklarınla şifa kıl
Hayat bulsun bu can, mahmur gözlülerin mucizeleriyle yeniden
Ümidimi kesmiş değilim henüz, şefkatli sevgililerden
İnlemekteyiz billah ay yüzlülerin ayrılık darbesinden
Dağ tutileri gibi uyku tutmaz oldu gözlerimizi karanlık gecelerde
Allah'a şükretmekteyiz, kıbleye döndüğümüz her defasında

Hayatta olduğun sürece hükmüne ram olsun âlem
Gönlünce olsun her şey, dalgalı ipekten olsun giysilerin
İşveler ve gamzelerle dolu, açmamış gonca gül gibi ol daima
Dikenlerden arınmış olsun bahçen, unutma sakın âşıklarını
Bir gözün üzerimizde olsun daima, **Mela**'ya perdesiz görünesin
Şarapla dolu olsun kadeh daima, şefkatli ve güler yüzlü olasın
Daha şefkatli ve merhametli ol ki ateşine her dem pervane olalım
Yaktı bizi ayrılık ateşiyle mahmur olan şehla gözlerin

En yaman derttir ayrılıktır, pek zordur canandan ayrı düşmek
Her saat ölümle karşılaşır âşık, bir defada kurtulmaktır en kolayı
Dilberin adeti böyledir, tuzağına düşen herkese
Önce yakınlık ve dostluk gösterir zevk u safa içinde sohbetle
Bazen birlikte yürür, bir de bakarsın kesilir her şey ansızın
Cefa kılıcıyla başlar vurmaya, doğrusu çok mürüvvetsizdir sevgili
Merhamet etmez âşığına, yağma ve talan etmektir kastı
Elinden geldiğince ey gönül, ayyüzlülerden insaf bekleme

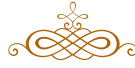
Yar qest e can yexma kerit da mu'cizê peyda kerit
Remzê ji reng 'Îsa kerit ya sihrê Bû Sîna kerit
Ji ew le'lê şekkerxa kerit dîsan şehîdan rakerit
Dewlet ji kolî nakerit carek xerîban şa kerit
Rastî yedê beyza kerit miskê di [cerh]an ra kerit
Da xweş biket ihya kerit şefqê ke ya Reb da kerit
Reşkagulê ta ta kerit sed helqe çîn çîn ba kerit
Hemyan li dêm tuxra kerit emrê humayûn ser me tê

'Aşiq li rê ney sade bit xaka riya yarê xwe bit
Sed dax di dil wek lale bit xwûnê bixwut wek xunçe bit
Dê canfida şubhet me bit canê 'ezîz feda te bit
Daîm bi se'y û cehde bit teb'ê ku yar lê ew we bit
Da yar digel bêperde bit vê ra bi rehm û şefqe bit
Wek xunçe 'aşiq dil vebit dil şubhetê ayîne bit
'Işq û cemal jêk zêde bit xal eswed û dêm qible bit
Pêşber du "nûn"an secde bit vêkra biwêrin suhbetê

Ê go[y] di meydanê te bit wek min di zindanê te bit
Serbendê çewganê te bit mecrûhê peykanê te bit
Yexma û talanê te bit her roj jî qurbanê te bit
Bîmarê mujganê te bit daîm di fermanê te bit
Hebsê di zindanê te bit muştaq û heyranê te bit
Sotî ji hicranê te bit lê mestê fincanê te bit
Dê behr di nîşanê te bit mûçe ji ber xwanê te bit
Lê lutf û îhsanê te bit her dem bixwûnî hezretê

Caman bi exyaran nedey xemrê bi xwûnxwaran nedey
Durran bi murdaran nedey wan rê di gulzaran nedey
Reyhan û gulnaran nedey bi wan julî û xaran nedey
Tu remz û esraran nedey bi koran tu etwaran nedey
Azarê mihrdaran nedey lê dest be bedkaran nedey
Yek "nûn"ekî yaran nedî nêv me'w xwe estaran nedey
Tîran ji nûbaran nedey werdan li bîmaran nedey
Jehrê li bêçaran nedî rîşîn nedêrin taqetê

Bes 'aşiqan rencûr key şubhet **Melê** mehcûr key
Qelbê şikestî hûr key şûna birînan kûr key
Şem'an tu dê purnûr key bi zarê xwe me me'mûr key
Tenha me bê destûr key mehrûmê serayê hûr key
Bi wesla xwe da fexfûr key j'wê badeyê mexmûr key
Di nêv kaseya ferfûr key feyzê li dil da fûr key
Bi dêmê ji reng kafûr key dalan ji xalan dûr key
Bes 'alemê meqhûr key weqtê sehergeh ba detê

Mucize göstermektir maksadı, gönlü yağma eden sevgilinin
İsa gibi ölüleri diriltmek, toprağı altına çevirmek ister Ebu Sina gibi
Al dudaklardan dökülen tatlı sözlerle diriltir şehitlerini
Azad eder köleleri, bir kez olsun sevindirir gedaları
Yed-i beyza gibi bir mucize gösterip yaralara misk sürsün
Hastalara şifa verip diriltsin, şefkat göster ya Rab ki şefkat etsin
Dağıtmış siyah kâkülleri, yüz düğüm olmuş büklümleri
Tuğra yapmış yüzüne hepsini, hakkımızda emr-i hümayun var

Âşığın gönlü saf olmalı, yâr yolunda toprak olmalı
Gönlünde yüz yanıkla lale gibi, kan içip goncaya dönmeli
Biz gibi canını feda etmeli, bu tatlı cân feda olsun yâre
Daim gayret içre olup, sevgilinin tabiatı üzere olmalı
Sevgili de âşığına karşı hicapsız olup, ona merhametli olmalı
Âşığın gönlü gonca gibi açılıp ayna gibi şeffaf olmalı
Aşk ve cemal birbirinden doğmalı, beni esved, yüzü kıble olmalı
İki "nun" önünde secdeye kapanıp, birlikte sohbete devam etmeli

Meydanında goy olsun, benim gibi zindanda esirin olsun senin
Başı çevganına esir, oklarının hedefi olsun senin
Yağma ve talanına maruz kalıp her gün kurbanın olsun senin
Kirpiklerinin hastası olup daima emrinde olsun senin
Zindanında mahbus kalsın, müştakın ve hayranın olsun senin
Ayrılık ateşiyle yansın, şarap bardağının sarhoşu olsun senin
Nişanından payı olsun, senin sofrandaki kırıntılar lokması olsun
Her dem çağırıp yanına, lutuf ve ihsanın üzerinde eksik olmasın

Rakiplere verme aşk bardağını, şarabı verme kan içicilere
İncileri murdar ellere verme, onlara yol verme gül bahçelerinde
Reyhanla nar çiçeğini verme, onlara dikenlerden gayrısını verme
Aşkın remizleriyle sırlarını verme, açıp saçma nurlarını körlere
Âşıklara eziyet verip, kötüleri onlara musallat etme
Değersiz şeylerle değişme, kendinle aramıza perde germe
Üzerimize okları fırlatma, gülleri hastaların yaralarına sürme
Biçareleri zehre gark etme, çünkü tahammülü yok yaraların

Yeter âşıkları mehcur ettiğin, **Mela** gibi hastalığa düçar ettiğin
Kırık kalpleri parçalayıp yaraları derinleştirdiğin
Nurlandır bahtımızın mumunu, fermanına bizi memur eyle
Mahrem olan huru'l-ayn sarayına girmeye izin ver artık
Vuslatınla hoşnut et bizi, bade ile mahmur kıl
Artırmak için gönül feyzini doldur fağfurî kâseyi
Kâfur gibi beyaz kıl yüzünü, benlerden uzak tut zülüflerini
Kendine râm eyle âlemi, seher vakti rüzgâr sallayınca onları

89

Min dî bi xeflet cam di kef Şahê Necef dil kir hedef
Roj hat şeref stêr bûne xef herçar teref [n]ûra [yeqeq]
Zulmet nema suhbet we ma nûra şemalan çû sema
Lê ew dema zulf bûn cema hatin semayê yek neseq

Werdan gulav girtin xunav lê min tetav sotin [hinav]
Cerg û hinav zulfên belav lê bûn dav dav bend kir [di gav]
Nûra beser goft û xeber qend û şeker zulfan li ser
Xalên di qer bavê seher da bête der subha bi heq

Min ji mihriyan pur naliyan şevtariyan çeng bû meyan
Wer kuştiyan ji wan yengiyan bi wan tilliyan xweş key giyan
Kir şefqe mîr anîme bîr berdan me tîr [kirme] esîr
Negha feqîr zulfa herîr avêt şîr danî biçeq

Ey muşterî dêma zerî ne bi serserî bê can berî
Havêt serî gava berî lazim herî dî ev zerî
Telpê berê nîşamberê tîra[w]irê mujgînperê
'Işqê sirrperî behr û berê avête rê ser ma qeleq

Min dî ji nû yar di newbê sundi e ew bêm bê direw
Me di qewsê bû wê [ew] şêvan lew nayê me xew
Hêstir rewan tên wek cowan tîr dan me wan reşebruwan
Dil wek gowan ber kaşowan serluluwan belgên wereq

Bejna şepal dêma bi xal î'rab û dal qews û hilal
Ne[qşê] celal cama zelal xemra helal suhbet bi hal
Ez telbeya aba heyatê bûn teyak û ji badeya
Cama xweyabû 'işweya yar lew peyapey tên sebeq

Yar hat mest subha elest min dest bi dest dî cam di dest
Kagul dibest tayek verest vê ra şikest nîşan e qest
Ew lebşeker wa hate der ji ber tayên di ber da sor û zer
Xalên di qer zulf çûne ser le'lan seher lê bû 'ereq

Canê **Melê** ji qalûbelê bend im welê di wê kagulê
Belgên gulê rûheykelê ew misk e lê carek helê
Perde'w sutûr da bê qusûr bêtin zuhûr dêma bi nûr
Nûra Xefûr xalên di hûr cama tehûr le'lên şefeq

89

Necef şâhını gördüm ansızın, elinde kadeh, gönlü kıldı hedef
Yükseldi Güneş, gizlendi yıldızlar, nurla doldu dört bir taraf
Dağıldı zulmet, sürdü sohbet, mumların ışığı ulaştı ta semâya
Lakin o an toplandığında zülüfler başladılar semâ'a aynı tarzda

Güller gülsuyuyla şebnem tutmuş, benimse yüreğim yanmış tamamen
Dağınık zülüfler gördüm ki bir tuzak gibi düğümlenmiş ortasından
Gözümün nuru sevgili seherde şeker gibi tatlı diliyle başladı söze
Kaldır zülüflerini benlerinden, tâ ki gerçek sabah olsun üstümüze

İştiyak ve inleyişlerimle mücadele içreyim karanlık gecelerde
Gel iyileştir parmaklarınla, yeng oklarıyla öldürdüklerini
Acıyıp hatırladı bizi mir, esir aldı bizi oklar fırlatıp üstümüze
Ulaşmadı bu fakir o ipek zülüflere, hedef oldu bıçak darbelerine

O altın yüzlünün müşterisi sonuç almadı ve kurtaramadı canını
Başını verdi daha ilk adımında kaçacak diye elinden
Bakışları ok gibi o peri kirpikli sevgilinin yolunun köpeği
Aşkın deniziyle karanın cazibesi yolu kesip şaşkın bıraktı onu

Beklerken gördüm o yâri sündüs-misal şeklinde, yalan değil
Hedef oldum kaşlarının oklarına, uykum tutmaz oldu geceleri
Sel gibi akmada gözyaşları, oklar fırlattı siyah kaşlardan
Gönül bir goydur şimdi, inci ve gümüş kakmalı kâşuvan önünde

Benli yanaklar, dal zülüfler ve hilal kaşlarıyla güzel endamlı yâr
Parlak nakışlar, billur kadehte helal şarap ve hâldaş ile sohbet
Abıhayata ulaşmak uğruna kayboldum yollarda
Kadehte görününce işvesini yârin, art arda başladı aşk dersleri

Mestane geldi yâr elest sabahında elinde kadehi o anda
Bir teli kopmuş ulaşmak için bene, örerken kâküllerini
İşte çıktı o şeker dudaklı, çıkmış zülüfler alınlığından rengârenk
Siyah benlerle lal dudaklara düştü terli zülüfler seherde

Ey **Mela**'nın cânı! Esiriyim kâküllerinin "kalû-belâ"dan beri
Heykel-misal sevgili, misk ve gül yapraklarını bir kez kaldırsa
Bir kez perdeyi çekse, görünür o an nurlu ve pürüzsüz yüzü
Allah'ın nuru, ince benleri, helal şarap ve al dudakları

90

Tercî'ê Bend
Sebahulxeyri xanê min şehê şîrînzebanê min
Tu yî rûh û rewanê min bibit qurban te canê min
Te'alallah çi zat î tu çi wey şîrînsifat î tu
Ne wek qend û nebat î tu yeqîn rûh û heyat î tu
Heyat û raheta canim sebahulxeyri ya xanim
Were ronahiya çavan bibînim bejn û balayê

Sebahulxeyri mesta min hebîba [c]am bi desta min
Xumar û meyperesta min tu yî meqsûd û qesta min
Ji meqsûdan tu yî bes min bibin ber çerxê etles min
Bi reştûzên muqewwes min ji xeyrê te nevêt kes min
Di benda zulfê çewgan im sebahulxeyri ya xanim
Were bînahiya çavan bibînim bejn û balayê

Ji wê zulfê ji wê bendê [r]ehayim key ji peywendê
Siyehçeşmê spîzendê te sotim şubhetê findê
Şubhê şem' û şemal im ez ji ber hubba te lal im ez
Ze'îf im wek hilal im ez sifetgoyîn dikalim ez
Vi bulbul ra bi efxan im sebahulxeyri ya xanim
Were ronahiya çavan bibînim bejn û balayê

Bi bulbul ra şev û rojê li ser wê terh û bişkojê
Enîmahê şefeqrojê te sotim şubhetê dojê
Ku dûr im ez ji wê horê tinê carek li ser [sû]rê
Ji Wadî Eymena Tûrê tecella kir ji nêv nûrê
Ji wê sotî dil û canim sebahulxeyri ya xanim
Were bînahiya çavan bibînim bejn û balayê

Ji husna wê tecellayê yedê beyza û balayê
Çi wesfan bêm xeber nayê welê dil cezbeyek dayê
Nehişyar im ji wê berqê ji zertacê li ser ferqê
Sipêde da heta şerqê welê naêximê ferqê
Ji dil talanê xalan im sebahulxeyri ya xanim
Were bînahiya çehvan bibînim bejn û balayê

Zerîf î nazik î şeng î sifethorî perîreng î
Bi rojê ran tu hevdeng î du reştûzên siyehyeng î
Kişandin lê ne wek caran xedengên qewsê nûbaran
Ji rengê şîr û mûkaran reşandin sîne wek baran
Ji wê derbê bi êşan im sebahulxeyri ya xanim
Were bînahiya çavan bibînim bejn û balayê

90

Tercî-i Bend

Tatlı dilli sultanım hayırlı sabahlar sana
Ruhum ve canımsın, kurban olsun bu cân sana
Hayret içreyim güzelliğinin ve tatlı sıfatlarının karşısında
Ruhum ve canımsın, en tatlı şeker ve nebat tatsız kalır yanında
Hayatım ve rahatım olan sultanım hayırlı sabahlar sana
Gel ey gözümün aydınlığı seyredeyim selvi boyunu senin

Hayırlı sabahlar sana ey kadehi elinde sekranım benim
Meyperest ve mahmurum, son ereğim, maksudum benim
Dokuzuncu semaya çıkarsalar da beni, maksudum sensin benim
İstemem gayrını, siyah yay kaşlarınla sen yetersin bana
Ey zülfünün tutsağı olduğum sultanım hayırlı sabahlar sana
Gel ey gözümün aydınlığı seyredeyim selvi boyunu senin

Kurtar beni zülüflerle kâküllerinin tuzağından
Siyah gözlerinle beyaz kolların eritti beni bir mum gibi
Dilim aşkından tutuktur şimdi eriyen bir mumum sanki
İpince hilale döndüm, inleyen tuti kuşundan ne farkım var ki
Ey bülbülle hemferyat olduğum sultanım hayırlı sabahlar sana
Gel ey gözümün aydınlığı seyredeyim selvi boyunu senin

Gece gündüz bülbülleyim açmamış gül dalında
Yaktın beni Cehennem ateşinde ay yüzlüm güneşim benim
Uzağım şimdi sevgiliden son kez görmüştüm onu surlar üstünde
Yarı nur şeklinde parlamıştı Sina dağının Eymen vadisinde
Ey tecellisinden yandığım sultanım hayırlı sabahlar sana
Gel ey gözümün aydınlığı seyredeyim selvi boyunu senin

Anlatamam ne yapsam ol tecelli anında gördüklerimi,
Selvi boyunu, yed-i beyza'nın güzelliklerini
Sevgilinin altın tacından parlayan şimşek şuur bırakmadı bende
Aydınlattı doğuyu, batıyı, ayırdetmek imkânsız o iki parıltıyı
Gönülümü benleriyle talan eden sultanım, hayırlı sabahlar sana
Gel ey gözümün aydınlığı seyredeyim selvi boyunu senin

Zarifsin naziksin latifsin perisin sanki bir hurisin sen
Yüzün Güneş aydınlığı yengîdir siyah kaşların
Görülmemiş yeni oklar atıldı yay kaşlarından
Yağmur gibi indi sineme bu kez sayısız kılıç ve hançer darbeleri
Ey darbeleriyle kıvrandığım sultanım, hayırlı sabahlar sana
Gel ey gözümün aydınlığı seyredeyim selvi boyunu senin

Veke carek xet û xalan li ser wan mesned û palan
Bixwûnîn wek du ‘ebdalan bibînin ‘îd û sersalan
Îcazet dey me destûrê perîrengê sifethorî
Ji nêva zulmet û nûrê binoşîn mey ji ferfûrê
Ji derbê ‘aşiqa canim sebahulxeyri ya xanim
Were bînahiya çavan bibînim bejn û balayê

Ji şehkasa ku qerqef tê meya nûrîn muşerref tê
Nîşanek dilberê keftê ji bo min her seher xef tê
Ji wê camê dinoşim ez seher lew her bêyî hoş im ez
Ji ‘amê lê dipoşim ez bi can her lê dinoşim ez
Ku xalib mest û sekran im sebahulxeyri ya xanim
Were bînahiya çavan bibînim bejn û balayê

Were pêşî **Mela**yê xwe şehîd û mubtelayê xwe
Bi şefqet ke lîqayê xwe me ra nimidit bi dayê xwe
Mesîha yî li bîmaran kesên gestî du reşmaran
Şehîdê seyf û mûkaran kirîn amacê nûbaran
Li dîdara te heyran im sebahulxeyri ya xanim
Were ronahiya çavan bibînim bejn û balayê

91

Muşaareya Mela bi Mîrê Cizîrê Mîr ‘Umadiddîn re

Suwala Mela:
Selama min senaxwanî sehergeh gewherefşan bî
Bi xizmet ‘erzê sultanî ‘ebîr û ‘enberefşan bî
Bi sûret emrê Subhanî ser elqabên zerefşan bî

Cewaba Mîri:
Selama Sani‘ê Qadir **Mela** ma pê mu‘etter bî
Muferreh bî me lê xatir peyapey lê mukerrer bî
Ji cama xatira ‘atir me hêj zanî ku enwer bî

Mela:
Ji reng ayîneya camê te batin rewşen û saf e
Di remza kufr û Îslamê yeqîn fehma te keşşaf e
Ji ber qanûn û îlhamê direxşan qaf ta qaf e

Mir:
Direxşan hat direxşan hat sena berqa tecellayê
Bi cama reng belexşan hat bi feyrûzî cela dayê
Bi min le‘la Bedexşan hat di destê mahisîmayê

Kaldır yüzündeki perdeyi görünsün yanaklarınla benlerin
Ki öğrensin bayramın ve nevruzun anlamını bencileyin abdallar
Destur ver bize ey huri yüzlü, peri huylu güzel sevgili
Mey içelim fağfurdan gece karanlığında, gündüz aydınlığında
Âşıklarının gönül darbelerinden sultanım hayırlı sabahlar sana
Gel ey gözümün aydınlığı seyredeyim selvi boyunu senin

Karkaf şarabının bulunduğu gözalıcı sultanî kadehte
Her seher vakti sevgiliden bana gelen gizli bir işaret vardır
İçerim hep o kadehten seherlerde, şuur bırakmaz bende
İnsanlardan gizlice ve gönlümce içerim hep o şaraptan
Her dem mest ve sekran olduğum sultanım hayırlı sabahlar sana
Gel ey gözümün aydınlığı seyredeyim selvi boyunu senin

Aşkının şehidi ve mübtelası olan **Mela**'ya bir an olsun görün
Bir kez olsun şefkat edip acı da yüzünü göster ona
Kılıç ve hançer darbelerine hedef seçtiğin hayranlarının
Siyah yılanların soktuğu aşk hastalarının Mesih'isin sen
Seyrine hayran olduğum sultanım hayırlı sabahlar sana
Gel ey gözümün aydınlığı seyredeyim selvi boyunu senin

91

Şeyh Ahmed-i Cezîrî ile Cizre Emiri'nin Müşâaresi

Mela'nın Suali:
Övgü dolu selamım cevher saçsın seher vaktinde
Sultana hizmet vaktinde amber gibi güzel kokular saçsın
Emr-i Sübhani ile altınlar saçan bir ünvanın olsun

Mir'in Cevabı:
Sâni'-i Kadir'in selamıyla muattar olasın ey **Mela**
Gönlün hoşnut olsun bizden, devam etsin bu hoşnutluk
Hatırı sayılır kadehten daha çok aydın olsun gönül aynan

Mela:
Kadehin aynasından daha saf ve aydınlıktır gönlünüz
Küfürle İslam'ın remizlerini anlamakta keşfiniz tamdır elhak
Kanun ve ilham nurunuzdan ışıldamakta âlem baştan başa

Mir:
Şiddetli aydınlığı "senaberk-i tecelli" gibi
Rengi kırmızı akik ve firuze mavisi kadehimiz
Güzel Bedahşân yakutu geldi o ay yüzlünün elinde

Mela:
Ji destê şekkeramîzan seraser xerqê mestî me
Semenbo û dilawîzan bi reyhan in xwe bestî me
Ji [to]ra fitneengîzan du ejderê mest gestî me

Mir:
Du reşmar in vimin berbû me dil maye di xeyalê da
Ku sunbul hat û ker ker bû di ber goşên hilalê da
Ji 'eksa saqî enwer bû şeraba me di peyalê da

Mela:
Şeraba nabê rummanî şefeq da 'iqdê perwînê
Muselsel maye reyhanî xetê nazik li nisrînê
Xerez şiklê te bû Manî ji neqşên Çîn û Maçînê

Mir:
Mîsalê sûretê Çînê xelet Manî xeta kêşa
Ku min dîbû li ayînê ji ber zulfa du ta kêşa
Me dîbû şiklê Şîrînê çu ustadan we nakêşa

Mela:
Ku kêşa katibê xeybê xetek reyhan li kafûrê
Çi ayet bû ji la reybê reşandî qudret û nûrê
Di yaqûta me dê mey bê bi nîşan sifethorê

Mir:
Ji neş'a badeya kasê bi zat ez xerqê 'irfan im
Bi wê camê bi wê tasê sifetkisra we xaqan im
Ji mihra xemzeelmasê li textê dil Suleyman im

Mela:
Suleymanî me ez [dîsa] seher hudhud beşaret kir
Cewab anî ji Belqîsê bi hal û sur 'îbaret kir
Bi can ez xweş kirim 'Îsî dema wî ev îşaret kir

Mir:
Dema 'Îsa îşaret kir li min 'ezmê remîm hey bûn
Dil û canê me xaret kir di rê me'dûm û laşey bûn
Eda lew xweş 'îbaret kir me hemser muxnî û ney bûn

Mela:
Ney û muxnî me hemraz in di remza ayeta camê
Tinê mehremê ney û saz in didin bê perde peyxamê
Dinalin bişko wû bazin hezar zeng ew di îlhamê

Mela:
Şekerle karışık meyle gark olup mest olmuşum
Gönlüm yasemin kokulu reyhan kâküllere takılıp kaldı
Fitne saçan örgüleri iki ejderha gibi sokup ısırmış beni

Mir:
Gönlün takılıp kaldığı yasemin çekiciliğinde iki siyah yılandı
Sümbüller sarkıp geldi yukarıdan dağıldılar hilal kaşlar hizasında
Sakideki nurun aksiyle daha da nurlandı piyaledeki şarabımız

Mela:
Nar kırmızısı saf şarap aydınlattı sevgilinin gerdanlığını
Art arda dizilmiş reyhani çizgilerdir sevgilinin zarif yüzünde
Mani'nin Çin u Maçin'de çizdiği nakıştan maksat senin resmindi

Mir:
Mani, Çinli güzellerin sûretleri gibi yanlış çizmiş resmi
Zülüflerden iki tel çekmişti, ki aynada görmüştüm onu
Şirin'in resmini hiçbir üstadın böyle çizdiğini görmemiştik

Mela:
Kâtib-i gayb çekince kâfura güzel bir reyhani hat
Nasıl bir ayetti hikmetten ki nur serpti sevgilinin yanaklarına
O huri sıfat sevgili eliyle döküldü mey yakut renkli kadehe

Mir:
Badenin neşvesinden irfan denizinde mest olup boğulmuşum
O peyale ve o kadehle kisra ve hakan gibiyim
Elmas gamzelinin parıltılarıyla gönül tahtındaki Süleyman'ım

Mela:
Süleymanım ben de, müjde verdi seher vaktinde hüdhüd
Haber verdi Belkıs'ın geleceğinden, lisan-ı hâliyle
Cân verip diriltti beni İsa gibi verdiği bu işaretiyle

Mir:
İşaret edince İsa yeniden dirildi çürümüş kemiklerim
Madum ve laşeyden ibaret yollar, talan etti gönlümüzü
Güzelleştirdi sesimizi ney ve muganni eşliğinde

Mela:
Hem neyim hem muganniyim, sırdaşız kadehteki ayetin remizleriyle
Sadece ney ile sazdan mahremiz perdesiz verir bana aşk mesajını
İnler düğmelerle bilezikler bin çeşit zil ve çalgı ile ilhamda

Mir:
Hizaran bişkowan deng hat ji belg û nêrgizên nazik
Ji tayê ‘er‘era şeng hat geha ruha me awazek
Meşa selwa şirînreng hat bi perwaza xwe şehbazek

Mela:
[Zihî] şahîn û şehbazê bi naz û xunçe û xencan
Çi teyxûn bû di perwazê we şîrîn dame ber pencan
Bi remza sihr û î‘cazê birim rêza guhersencan

Mir:
Guhersenc in di husnê da du ebrû mislê mîzanê
Çevî şahîn di qewsê da giran bû ser di kêşanê
Hilalan goşe çûn peyda ji sunbul rast û çep danê

Mela:
Du sunbul rast û çep bedrê muselsel turre tuxra ne
Berat û Leyletulqedrê melaîk sef vewestane
Ji bala goşeyên çedrê li bedrê taze seywan e

Mir:
Li bedrê katibê husnê nivîsî ‘enberasa ra
Sirr niye xalibê husnê bi nîşan in di husnara
Nezer kir talibê husnê ku dilber dil berê xara

Mela:
Dilê bit seydê şahînan yeqîn dê destî jê berden
Bi naz û ‘işweşîrînan şirîn dê şehd û şeker den
Di tora ‘enberên çînan ji qudret rûh perwerd in

Mir:
Bi qudret nuqteya nûrê te kiswet bû li nîşanê
Di nûra ateşê Tûrê çi şewqek daye perwanê
Ji sehba yarê ferfûrî wê ateş hate fincanê

Mela:
Ji vê nûrê ji vê narê me Mûsayî qebes îsa
Bi rojê rast û çep tarî li teyrê dil qefes îsa
Ji mihra neqşê Cebbarî ji agir min nefes îsa

Mir:
Ji agir min nefes hilbû ji ruxsarê şebefrûzî
Ji bo min hellê muşkil bû bi remza mu‘cizamûzî
Di nar û nûrê kamil bû ji berqa wê cehansûzê

Mir:
Binlerce düğme inledi narin nergis ve yapraklarından
Zarif ardıç dalından ulaştı ruhumuza güzel bir ses
Selvi boylunun yürüyüşünden kanatlanıp uçuverdi bir şahin

Mela:
Ne güzeldir şahin ve şehbaz o ince ve zarif gagasıyla
Ne taygundur uçuşuyla, attı beni pençelerinin önüne
Sihir ve i'cazının işaretiyle çıkardı beni en yüksek mertebeye

Mir:
Tartıda cevher ağırlığındadır sevgilinin her iki hilal kaşı
İki şehla göz var kaşlarının altında teraziye ağır basan
Sağdan soldan sarkan kâküller eğriltmiş onları

Mela:
Sümbül zülüfler düşmüş ay yüzüne, iki kâkül tuğra gibi peşpeşe
Berat ile leyle-i kadirdir sanki, melekler saf bağlamış etrafında
Perçemler dökülmüş alnına, sayeban olmuş yeni doğan aya

Mir:
Güzellik kâtibi amber kokulu benler serpmiş ay yüzüne
Sır değil, güzelliğe güzellik katmış süslenmiş yüzündeki benler
Güzellik âşığı iyice baktı fakat dilber pek katı yüreklidir

Mela:
Şahinlere av olacak gönülden elhak elini çekmeli sahip
Naz ve tatlı işvelerle güzeller elbet şekerler dağıtır
Siyah zülüflerin tuzağındaki ruhlar aşkla büyür kudret sayesinde

Mir:
Sevgilinin yanağındaki benler birer noktadır kudret nurundan
Tur-u Sina'da yanan ateşten bir parıltı verdi pervaneye
Fincan taştı yârin kızıl mey kadehinden yansıyan ateşten

Mela:
Musa gibi bir ışık aldım o nur ile o ateşten
Güneş ile sağlı sollu karardı ama ağarttı gönül kuşunun kafesini
O Cebbarî nakşın aşkından nefesim ateştendir yine

Mir:
Sevgilinin geceyi aydınlatan yanağından ateş kesildi nefesim
Mucizeli işaretiyle halletmekte bütün müşkillerimi
Cihanı yakan o yıldırımın nuru ve ateşi kusursuzdu

Mela:
Binê berqa tecellayê melek hiştin li Adem da
Ku remza bejn û balayê birûskek rêht ‘alem da
Berata zer nişan dayê bi mehrem mihr û xatem da

Mir:
Kesê bêperde mehrem bit nedî bêperde wek ney bê
Rebab û çeng hemdem bit ‘ibaret mestî û mey bê
Di dest de cam wek Cem bit ji reng ayîneya xeybê

Mela:
Di vê ayîneyê min zanî ku hikmet tête te‘lîmê
Di herfên taze nûranî ku avêtîme teqwîmê
Ji bala tewrê insanî nezer da sa‘idên sîmê

Mir:
Şefeq da sîmiendamê ji bala pertew û nûrê
Bigir ayîneya camê ji destê mest û mexmûrê
Tu carek guh de peyxamê ji dengê ‘ûd û tenbûrê

Mela:
Bi qanûn guh de mizgînî bizanî da sirra sazan
Ji hikmet têye tedwînê bi ‘eynê me‘neya razan
Bi dava ‘işqşîrînê didet teyrê me perwazan

Mir:
Di perwazê huma reng în me ser da tacê îqbalê
Siha serwa sehî şeng în serefraz în bi pamalê
Li ber pê ‘er‘era rengîn me bû qamet şibê dalê

Mela:
Di rê da xakê dergah im bela ewwel ji vê xakê
Bila bê paye û cah im **Melê** çû ferqê eflakê
Şigarek derxurê şah im ji wî bend im di fitrakê

Mir:
Eger bend im di bendê da qeyda şahê şehbazan
Du serpence di zendê da geheştin yek şibî bazan
Di destê şehlewendê da bi şahîni didim bazan

Mela:
Bi şêran ran rimbaz im di remza qabê qewseynê
Bi [‘eynê] gulşenê raz im di babê hikmetil‘eynê
Mulazim hezreta lazim bi zat dê ret ji mabeynê

Mela:
Melakenin görüp de secde ettiği Adem'de tecelli eden
O bâla kamet yüzünden âlemde ne kıyametler koptu
Altın mühürde işaret verdi mahrem olana sevgi ile

Mir:
Yârin huzuruna perdesiz giren mahrem, perdesiz ney gibi olmalı
Çeng ve rebab da beraberinde mest olup peşinden gitmeli
Elindeki kadehi gaybı gören bir ayna gibi câm-ı Cem olmalı

Mela:
Bildim bu aynada hangi hikmetin öğretildiğini
Çünkü güzel sinede nurani güzel harfler yazılmıştır
İnsan gücünü aşan gümüşten bir eldir tecelli eden

Mir:
Yükseklerden gelen bir nur aydınlattı o gümüş endamı
Mahmur ve sarhoş olan sevgilinin elinden al o aynalı kadehi
Bir kez olsun kulak ver ud ve tanburdan gelen o mesaja

Mela:
Kanunla kulak ver bu müjdeye ki anlayasın çalgıların sırrını
Hikmetten sırların mana kaynağına tedvine gelir o nağmeler
Aşkları tatlı güzellerin tuzağında gönül kuşumuz kanat çırpar

Mir:
Uçuşta hüma kuşu gibiyiz, ikbâl tâcını koyduk başımıza
Hoşuz o selvinin gölgesinde, başı dikiz ayaklarıyla çiğnemesinden
O rengin selvinin ayakları dibinde boyumuzla belimiz iki büklüm oldu

Mela:
Eşiğinin toprağıyım bu yolda, lakin bu topraktan önce
Makamsız ve payesiz olsam da **Mela** çıktı onunla feleklere
Şaha layık bir avım ki bağlanmış sonuna terkinin

Mir:
Şerefli şahlara bağlılıkta kopmaz bir bağla bağlıyım
Birbirine gelip birleşmiş pençeleri bilekte şahinler gibi
O cesurlar şahının elinde veririm padişahlığı şahinlere

Mela:
Kab-ı kavseyn remzinde aslanlar avlamaktayım
Gül bahçesi ve üzüm asmasıyım ayn-ı hikmet kapısında
Meclise devam edene aradaki perdenin kalkması gerek

Mir:
Ji mabeynê bi zatî çit ku wasil bi mehbûbî
Ne tenha dê sifatî çit eger dê mest û meczûbî
Bi tuxrayek beratî çit bi muhra emr û mensûbî

Mela:
Di mensûbiya wîsalê da bila sahibmeqam bit ew
Di ber qewsê hilalê da ji feyrûzê bi cam bit ew
Di esrara peyalê da divê miskînxîtam bit ew

Mir:
Di xetma vê xîtamê da xered mihra şehinşah e
Xet û xalên di camê da ji nişanê ismê Allah e
Di behsa zulf û damê da **Mela** ya qenc kûtah e

Mela:
Di iqlîmê suxen xaqan rewanbexş û şekerrîz î
Ji neyşekker li ewraqan bi can ra ‘enberamîz î
Ji sîminsa‘id û saqan bi harê her guherrîz î

Mir:
Bi xewwasî bi sehharî te dur anîn ji behreynê
Ji şi‘ra te şekerbarî ji Misrê ta bi Qezweynê
Bi diqqet bîn sed eş‘arî dibînî terfetil‘eynê

Mela:
Ji behra qulzuma mîran bi xewwasî guherçîn im
Di behsê şerhê tefsîran tu deryayan we nabînim
Ji mîr û beglerên cîran xulamê Mîr ‘Umadîn im

Mir:
Di zulfa lefz û me‘nayê me kêşa şane şimşad e
Ji vê îmla û înşayê me lewhê dil numa sade
Ji husnê rewneqek dayê ku **Şêx Ehmed** me ustad e

92

Mükaleme-yi Feqiyê Teyran we Şeyh Ahmed el-Cezîrî

Feqî:
Selama min heqîrî sedefek [d]ivê tê ken
Îro di Cezîrê heqq e li **Melê** ken
Ku ji derba tîrê derman heye lê ken

Mir:
Sevgiliye ulaşınca âşık unutmalı zatını
Mest olmuşsa gönül matlubuna, sıfatlarını da bırakmalı
Sultani bir tuğra ile gitmeli yüksek bir vazife almaya

Mela:
Vuslata ermede mutlaka makam sahibi olmalı
Hilal kaşlar önünde firuze kadeh sahibi olmalı
Piyalenin sırlarını beyanda hitamı misk olmalı

Mir:
Bu işin sonucundan asıl maksat şahinşaha olan sevgidir
Mey kadehinde görünen benlerle çizgiler ismullah nişanesidir
Zülüf ve tuzak bahsini kısa kesmektir en doğrusu ey **Mela**

Mela:
Söz ikliminde hakansın, ölülere hayat verensin, tatlı dillisin
Eşin bulunmaz dünyada ruhun misk u amber kokmakta
Gümüştendir kol ve kanatların, sihirli cevher dökmekte dillerin

Mir:
Bir dalgıç gibi inciler getirdin bize Bahreyn'den
Şiirinden şekerler yağmada Mısır'dan ta Kazvin'e
Çok dikkatli şekilde yüzlerce şiiri yazarsın bir anda

Mela:
Mirlerin denizinden çıkarmaktayım cevherleri ustalıkla
Rastlamadım tefsirlerin şerhi bahsinde bu denizde rastladığıma
Cümle emirlerle komşu begler içinde hadimiyim Mîr İmadüddin'in

Mir:
Mana ve lafız zülfünde çektik biz şimşirden tarağı
Pak ve temizdir gönlümüzün aynası imla ve inşa konusunda
Güzellikten bir parıltı vermiştir ki üstadımız **Şeyh Ahmed**'dir

92

Mükâleme-i Feqiyê Teyran ve Şeyh Ahmed el-Cezîrî

Feqî:
Ben hakirin selamını sadeften bir muhafazaya konup
Cizre'de oturan **Mela**'ya ulaştırılsın
Olur ki ok yaralarımıza bir çare bulur

Mela:
Selamên melayîketan bêhedd û bêhisêb in
Şubhetê avêt di şetan ji [**Mela**] li **Mîm û Hê** bin
Hilak în ji zehmetan derman ji "lam" û "bê" bin

Feqî:
Şerbeta "lam" û "bê"yan nadim bi heyatê
Me'dena "dal" û "rê"yan dibarînin nebatê
Îzhar keyn me'neyan ji husna but û latê

Mela:
Ji neqşê but û latan me sîne butxane ye
Te'eyyuna van sifatan tecella di qelbê me ye
Di 'îd û şevberatan ji wan ra me secde ye

Feqî:
Secdeya şukrê carek ferz e di wîsalê
Ne perde bê ne sitarek li ber wechên hilalê
Ehsenellahu tebarek ji sirra wê cemalê

Mela:
Cemala nûrîn saf e di wechên tecellayê
Bi herfên xwe keşşaf e zemîr diden me'nayê
Ha, mîm, 'eyn, sîn, qaf e di remza wê mu'emmayê

Feqî:
"Hê"yêt heft "Ha" "Mîm"an nuqteyan lê peyda ken
Ismên du "Ta" "Sîm"an "mîm"an jê cuda ken
Bavêne cem "cîm"an 'işqê jê peyda ken

Mela:
Heft xum tejî bade di meykeda qidemê
Ji xuma ku mey îrade 'işq rête cama Cemê
Lewhê du "nûn" sade lew feyz da qelemê

Feqî:
Saqî xemra ezelî [nûn] û qelem jê afirand
Darête lewha ewwelê rizq û nesîb pê qedirand
Ev bû murada mes'elê neqşê mecaz pê sewwirand

Mela:
Neqşê mecaz tilism e mezher e ji reng mir'atê
Sûret li balê ism e me'nayê tecella tê
Herfên nûrîn cism e "Kaf" "Ha" ye di ayatê

Mela:
Mela'dan **Feqî**'ye nehirlerin suları kadar
Sayısız meleklerin selamı olsun
Elem ve acıların dermanı tatlı dudaklar olsun

Feqî:
"Lam" ve "bâ" şerbetini abıhayata değişmem
İnci gibi dişlere sahip o tatlı ağzı şeker saçmada
Sevgililerin güzelliklerini izhar etmede

Mela:
Puthaneye döndü sinemiz sevgililerin nakşından
Kalbimizde tecelli etmede sıfatların taayyünü
Bayram ve Berat gecelerinde secde etmekteyiz onlara

Feqî:
Şükür secdesi farz olur bir kez vuslat anında
Hilal yüzlü sevgilinin yüzünden perde kalkınca
Bu güzelliğin sırrı için ehsenallahu tebarek

Mela:
Saf ve berraktır güzelliği tecelli yönünden
Harfleriyle keşfetmektedir asıl manaları
Ha, mim, 'ayn, sin ve kâf'tır o muammanın remzi

Feqî:
Nokta koyun yedi "ha-mim"lerin ha'larına
"Ta sin"i "mim"lerden ayırın ki anlaşılsın asıl mana
Onları koyup "cim"lerin yanına bulun böylece aşkı

Mela:
Yedi küp dolusu bade var kıdem meyhanesinde
Küpe aşk doldurdu câm-ı Cem'e mey yerine
İki "nun" zuhur edince üstünde feyizlendi kalem iyice

Feqî:
Sakî "nun" ve kalemi yarattı ezel şarabından
İlk levhaya döküp onu rızık ve nasibi takdir eyledi
Bu meselede onunla asıl maksad mecazi nakışları işlemekti

Mela:
Bir tılsımdır mecazi nakış, aynanın rengidir mazharı
İsimden ibarettir sûret, tecelli ile anlaşılır mana
Birer cisimdir nurlu harfler "Kâf" ve "Ha"dır ayetlerde

Feqî:
Kaf Ha ismê kûr e tuxra ye di Tenzîlê
Cismê Kohê Tûr e îcmal e di tefsîlê
Cemal ‘eynê nûr e kewkeb e di qindîlê

Mela:
Kewkeb dibêm beşer e nûra munezzeh tê
Çi husnek musewwer e ismek jên Ellah tê
Yeqîn bi xwe mezher e çerx e sed xergeh tê

Feqî:
Xergeh bi min hîcab e sitar diket cemalê
‘Ewrê reş nîqab e nedikem jê hilalê
Perwane lew di ‘ezab e mehcûb e ji şemalê

Mela:
Şemal ‘eynê nûr e şewq e li ber sitar tê
Perwane bêdestûr e di çerxê semadar tê
Heyran sirra Xefûr e lew canfidayê yar tê

Feqî:
Yarê heqîqet Xaliq e da çîn canfida kevîn
Rast e emîr e sadiq e çi reng bi şûna kevîn
Qenc e letîf e laiq e di Baxê Îrem da kevîn

Mela:
Baxê ji nûr wereq lê yar dê di wê zuhûr bit
Di sipêdeyê şefeq lê mezher ji ‘eynê nûr bit
Pertew ji husnê Heq lêda ‘eks bêqusûr bit

Feqî:
‘Eksê ji Heq da bînin di wechên mehbûban
Li halekî namînîn ji sirra wan metlûban
Geh dinalîn geh dixwûnîn dûr în ji wesla xuban

Mela:
Feryad ji dest ferqê dûr în ji sultanan
Tîrên ji lewnê berqê heybet û sirra xanan
Roj me hatiye şerqê dê mirîn bi kovanan

Feqî:
Kovanên ji mihdaran bêhedd û êjmar in
Tîr tên ji hisaran sed car û sed hezar in
Xedengên di nûbaran nihîn û xef dibarin

Feqî:
Kâf, Ha, manası derindir, tuğra gibi muammadır Kur 'an'da
Cismi ise Tur dağıdır icmaldır tafsil içinde
Zatında ayn-ı nurdur, yıldızımızın nurudur kandilde

Mela:
Yıldız beşerdir derim, münezzeh bir nur var onda
Tasvir edilmiş nasıl bir güzelliktir, Allah'tan almış adını
Nurlara mazhardır bizzat, yüz çadırlı bir felektir

Feqî:
Çadır güzelliğe perde olan bir örtüdür benim için
Simsiyah bir buluttur ki örtmüştür ayın yüzünü
Azap içredir pervane perde olmuş mumun etrafında

Mela:
Mum da ayn-ı nurdur perdeli gelmekte ışığı
Visal için izin yok pervaneye, raks edip dönmekte
Gafur olan Allah'ın sırrına hayrandır, ruhunu fedaya hazırdır

Feqî:
Asıl sevgili Halik Teala'dır, nasıl feda etmeyelim canı
Doğru, dürüst ve sadıktır, nasıl gitmeyelim ki yolundan
Güzel, latif ve her şeye layıktır, birlikte olacağız İrem bağında

Mela:
Yaprakları nurdandır Cennet'in, orda zuhur edecek sevgili
Şafakta nura mazhar olanlar kavuşur sonunda aynı nura
Hakk'ın güzelliğinden olunca nur, aksi kusursuz olur şüphesiz

Feqî:
Hak'tan akislerdir sevgililerin yüzlerindeki nurlar
Bir halde sabit kalmaz o güzellerin sırlarından
Kâh inler, kâh çağırırız, çünkü uzağız vuslattan

Mela:
Feryat ayrılığın elinden, sultanlardan uzağız
Şimşek gibi oklar hakanların heybetine benzer
Güneş şafak atmada şimdi, ölmek üzreyiz ok yaralarından

Feqî:
Muhabbet ehlinin yaralarının yok haddi hesabı
Yüzlerce, binlerce ok gelmede hisarlardan
Yay kaşlardan atılan oklar yağmada gönle ansızın

Mela:
Nihîn li dil direşînin tîra ji siyeh goşan
Du mîr bi xezeb dikişînin li qetla me bêhûşan
Ji ‘eynê qewsan diweşînin xedengên eswed goşan

Feqî:
Du nûn siyahîreng in bi sir li me ku kêşan
Derbên wan xedeng in li qelbê me derwêşan
‘Aşiq ji dest nehing in ji dax û zecr û êşan

Mela:
Daxên me pur di kul in xeber [jê] nayê gotin
Yengiyan derb li dil in hinavim ji ber sotin
Kemandarê reş qatil in gezme li dil bi cot in

Feqî:
Gezmên ‘eyn û sadan bi îşaret û remz û sur in
Kişandin goşe badan mehbûb tîja[w]ir in
Tîrên du celladan batin li dil difirin

Mela:
A[w]irên cotê belek berqên ji semawatê
Şems e ji çerxa felek hatî nêv mîratê
Însan li sûretmelek yan hor e di Cennatê

Feqî:
Horî têk cema bin perî di vê gavê
Hemî ji reng çira yîn nêzîk şems û tavê
Ji şerman xweya nabin ji husna wê gulbavê

Mela:
Şermên ji dêma zerî ‘eqreban derb li dil dan
Xurşîd û Meh Muşterî perwane di muqabil dan
Însan li şiklê perî yan hor e sûretwîldan

Feqî:
Pêwer yeqîn ku xal in di ‘iqda Sureyyayê
Du roj in du hîlal in di dêma wê Leylayê
Bêwesf û bêmîsal in remzên di şekerxayê

Mela:
Bi remz û goft û sirran nebatê lêv dirêjin
‘Işweyên le‘l û durran lu’lû şeker dibêjin
Xemzeyên wan a[w]iran ‘aşiqan dibirêjin

Mela:
Yay kaşlardan ok yağdırmada gönüllere gizlice
Öfke ve gazapla çekmedeler iki göz öldürmek için bizleri
Siyah kaşlardan yağmaktadır aşk uğruna çekilen oklar

Feqî:
Siyah renkli iki nun bize karşı çekildi gizlice
O sivri darbelerdir yaralamış biz dervişlerin gönlünü
Haz almada âşıklar bunca eziyet ve acıdan

Mela:
Söylenmeyecek kadar derindir yaralarımız
Gönül yaralandı yengi oklardan yanıp tutuştu ciğerimiz
Siyah kaşlılar çifter çifter oklar gönderip yaraladı gönlümüzü

Feqî:
Sad harfine benzeyen siyah gözlerden atılan tatlı remizler
Üzerimize atılmış keskin gamzeler var o gözlerden
İki celladın okları uçuşmakta gönlümüzün derinliklerinde

Mela:
Siyah gözlerin sitemkâr bakışları bir şimşektir semadan
Semâdaki Güneş güzellik aynasında yansımış âdeta
Melek suretinde insan Cennet hurilerinden bir huridir o

Feqî:
Huriler ve periler toplansa bir araya o anda
Güneş'in etrafında hepsi birer çıradır
Utancından saklanır o gülyüzlünün güzelliğinden

Mela:
Utanırlar o altın yüzlü sevgiliden gönlü yaralamış akrep zülüfler
Güneş, Ay ve Müşteri hepsi pervane olmuş ona
Ya bir peri sûret ya huri sıfat bir vildandır sevgili

Feqî:
Yedi Süreyya kandili yüzündeki benleridir onun
Ki Güneş ile iki hilal o Leyla'nın yüzünde
Tarife gelmez onun şeker-misal remizleri

Mela:
Güzel söz ve remizlerle şeker dökülür dudaklarından
Lal dudaklardaki işveler inci ve şeker dökmede
O sitemli gamzeleri âşıkları öldürmede

Feqî:
'Aşiqên leb û lêvan şabaşan ji Xwedê ra
Selwa bih û sêvan belgên ji zîv û zêra
Heram e xewa şêvan li kesê muhbet vê ra

Mela:
Kesê ku yek yeqîn in sotî bi ulfetê
Şevan ku xew tînin ji tîra muhebettê
Muhrdarê pê tînin di wesl û firqetê

Feqî:
Firaqê têk hirqet e 'ebîd ji xiyalê
Tewna ye û zehmet e bilbil ji wê cemalê
Goyîn xew nakete dûr in ji wisalê

Mela:
Zehmet bi min wisal e 'aşiq ji ber cezbeyê
Lew tê bi derd û hal e ji berqa şe'şe'eyê
Dema hil bît şemal e nezer ke perwaneyê

Feqî:
Perwane lew dimirit xweş nîne ev bi jînê
Ze'îf e xwe nagirit tîj e berqa evînê
Di perde nasebirit da biret kemala dînê

Mela:
Perwane lew disojî ji lem'eya cezbatê
Fida diket ruh û jî di keşf[a] wê suhbatê
Ku da ji nû ve vejî baqî bit bi heyatê

Feqî:
Heyat yeqîn wesl e du lati bin latek
Murad bi xwe esl e têk da bin sifatek
Ji hev nebin fesl e wahid bimînit zatek

Mela:
Wahid zatek ferd e tecella bi van sifatan
Bi 'eynê dil nezer de hemlên te'eyûnatan
"Tewehhum" bûyî perde bi ismê but û latan

Feqî:
Lati sûretek Heq e ji esmayê ruhanî
Li bal min muheqqeq e li nik keşfa Subhanî
Lahut mutleq e di nasûti insanî

Feqî:
Allah'a şükrederler o dudaklara âşık olanlar
Selvi boylu sevgilinin süsüdür altın ve gümüşler
Gece uykusu haramdır âşık olanlara

Mela:
Aşkta yalnız bir'e talip olan ülfete yanmıştır
Aşk oklarıdır âşıkların gece uykularını kaçıran
Kâtip yazmıştır ezelde vuslat ile firkati

Feqî:
Ayrılık yanmaktır tümüyle, uzak olsun hayalden
Yokluk ve zahmettir, katlanır bülbül o cemâle
Uyku tutmaz goyinleri, uzaktırlar çünkü vuslattan

Mela:
Vuslat zahmettir bana cezbe hâlindedir âşık
Derd ü gam içredir parlak şimşek karşısında
Yandığında mum nazar kıl sen pervaneye

Feqî:
Pervane ateşe yanmak ister çünkü hoş değil ona hayat
Zayıftır alamaz kendini aşkın şimşeklerinden
Sabredemez perde gerisinde, keser yarıda dinin kemalini

Mela:
Yanarsa eğer pervane cezbenin lem'asındandır
Feda eder ruhu ile hayatını o sohbetin keşif anında
Ta ki canlanıp dirilsin yeniden kavuşup bakî hayata

Feqî:
İki Lât bir olursa hayat kesin vuslat olur
Murad asl'a varmaktır bir sıfatta bir olmaktır
Birbirinden ayrılmadan bir zat olarak kalmaktır

Mela:
Bu sıfatlardan tecelli eden zat birdir
Gönül nazarında hepsi ayn'dır cümle ta'ayyünâtın
"Tevehhüm" perde olmuş put u lât ismiyle onlara

Feqî:
Hakk'ın bir suretidir lât ruhani isimlerden
Benim yanımda Sübhan'ın keşfi kesindir onda
İnsanî nasutunda mutlak görünür lahut

Mela:
Insan bi min nasût e gewher di nêv sedefê
Ji 'alema ceberrut e Şems hatî şerefê
Tenezzul ji lahût e mehbûb e cam di kefê

Feqî:
Kefa kûze û tas tê nazik û spîzend in
Qedeha meya xas tê binê talib çend in
Vedxwûn bi destê rastê medhên mehbûb xwendin

Mela:
Wesf di mehbûban li daxên kul heyat in
Qût e ji bo qulûban gulab û qend û nebat in
Ji nexma medhên xuban 'aşiq bi cezbat in

Feqî:
'Aşiq bi wesf û medhan di fîrqetê di sebir in
Nesîm ji wan terhan bilbil xwe jê digirin
Xwûn dê derbit ji cerhan li pêş gul dimirin

Mela:
Bilbilên wê gulşenê ji ezel her dibêjin
Heta ku ney der mînî ji me'den da dirêjin
Herfek ji wesfan tenê 'alem naperêjin

Feqî:
Cema ken têk 'alemê hemyan bi işhad ken[32]
Herfek ji lewhê qedemê bi şerh û bi sewad ken
Nayête ber qelemê behran bi midad ken

93

Rubaî

1 Qewsê te hilalî bi delalî keşiha
Bejna te bi şengî bi derengî meşiha
Marê bi herîrî bi 'ebîrî xwuşiha
'Enber zulfa me ji terfan lê meşiha

2 Şimşad di xeramê ku di camê mey da
Cama ji şerabê bi gulabê hey da
Sed hatne qurban bi mutriban ney da
Dor hate tilismê me bi ismê Hey da

---

32 Li gor nusxeyên dî di vê nusxeyê de 7 bendên vê helbestê ji vir pê de kêm hatine.

Mela:
İnsan nasuttur bence cevher sadef içinde
Ceberrut âleminden Güneş gelmiş şerefe
Lahuttandır tenezzül elinde kadeh sevgilinin

Feqî:
Testi ve kadeh tutan eller bembeyaz ve nazenindir
İçinde saf şarap olan kadehin gör çok talibi var
İçerler sağ elleriyle sevgiliye methiyeler dizerek

Mela:
Sevgilinin vasıfları âşıkların yaralarına şifadır
Gönüllerin azığıdır gülâb ü kand ü nebat
Güzelleri metheden nağmelerden cezbeye gelir âşıklar

Feqî:
Âşıklar sevgilinin vasıflarını methederek ayrılık acısına dayanır
Çiçeklikten esince tatlı rüzgâr bülbüller inleyip durur
Kızıl kan akınca yaralardan, âşıklar ölür güller önünde

Mela:
O gülşenin bülbülleri derler ezelden beri
Dünyada kaldığımız müddetçe gül dereriz
Sevgilinin bir tek vasfını tüm âleme değişmeyiz

Feqî:
Bir araya toplasan tüm âlemi şahitlik için
Kalemler bitiremez denizler mürekkep olsa da
Kıdem levhasından tek bir harfin şerhini

93

Rubailer

1 Hilâl kaşlar çekilmiş kudretten güzelce, yüzüne
Zarif endamıyla ağır ağır yürümekte
Yılanvari ipekten örükler, hışırtılarla sürünmekte
Amberdir siyah zülüflerden yayılan her tarafa

2 Salınıp yürürken gördük o şimşir boyluyu seherde
O ay yüzlü bir bardak sundu şaraptan bize
Ve yay kaşlardan bir ok fırlatınca ciğerimize
O nur yanaklı, tatlı canı kurban etti kendine

3 Bejna te bi şengî bi çi rengî we xiram î
Qed neyşekker î ‘işweperî mahê temam î
Carek bihişta bigehişta me xulamî
Da qenc **Mela**yî bidiya yê bi selamî

4 Axa qedema muhterema sîmberê me
Wek saye peyapey li rêya neyşekerê me
Her keftime rê reh ji gera rehguzerî me
Daîm di suluka xwe ricukara wê me

5 Bêj em ji hebabî bi hicabê te vedayîn
Serwî di çemen da û di benda hewe da yîn
Herçend tu mîr î di feqîr û geda yîn
Zanî ji giyanê xwe bi canê xwe feda yîn

6 Xala te ye mişkîn ku bûye nuqteyê nûnan
Wek ism û tilisman bûye te‘wîzê ‘uyûnan
Çeşmên di siyeh radikirin fitne û xwûnan
Lew xwûn ji du çavan me dizên şibet ‘uyûnan

7 Me ji ayetê kubra ku bi tuxra we kişandî
Î‘rab bi zêrav kişandî û reşandî
Sîmab ji sîma bi xwe di sipêde reşandî
Îlan veweşandî bi ‘ebîrî ve weşandî

8 Peyxam û beşaret bi îşaret me geheştê
Nazik zeriyê surperiyê hûrsiriştê
Remza du hilalan xet û xalan qed û qiştê
Nadim bi şemalên bi şepalên di bihiştê

9 Yengî te di şengî bi derengî we kişandin
Sed tîr xedengî bi çi rengî te reşandin
Serpence bi îşkence te wek xunçe li dil dan
Hestî we bi mestî li me vê ra herişandin

10 Ellah, çi zerîf î çi letîf î çi şepal î
Qenc î û bi xunc î û bi naz î û delal î
Zanî me şev û roj tu bişkoj xeyal î
Daîm ji xeyala xwe bi bala ne li bal î

11 Burhên te bi hevra ne serê de‘wayê
Sunbul ji teref hatine ser xewxayê
Da her ji dil rîş biken yexmayê
Feryad ji destê te şirîn şehlayê

3 O şuh endamınla ne de cilveli yürürsün
Tatlı boylu, peri gibi işveli, bir dolunaysın
Bir kez olsun vuslatına erdirsen ben köleni
Ta ki **Mela** görebilsin selâmetle geldiğini

4 Toprak olayım o gümüş göğüslü sevgilinin ayaklarına
Gölge misali o selvi boylunun yoluna düşerim daima
Her an gelebilir diye çıkarım yollarına umutla
Her dem seyr ü sülûkte sadece ondan olur talebim

5 Kabarcıklar gibi perdeye bürünmüş güzeller hicabından
Serviler çemende seni beklemedeler
Her ne kadar sen Mîr, biz fakir isek de
Bilirsin ki canımızla fedaya hazırız biz

6 Misk kokan benlerin ki nunun noktalarıdır
Tılsımlı bir hamail gibi muska olmuş kem gözlere
Fitne çıkarıp kan saçmada etrafa siyah gözler
Ondandır çeşme olmuş gözlerimizden kanlar akmada

7 Ayet-i kübradan bir tuğra gibi kıldın bizi
Altın suyuyla yazıp serpmişsin irabını
Bizzat gümüşten bembeyaz kılmışsın simayı böyle
Yılanvari örülmüş saçlarını yaymışsın misk yerine

8 Haber ile müjdemiz ulaştı sevgiliye
O sarışın, o peri yüzlü, huri tabiatlı güzel
Kaşlarını benlerini, boy ve endamını
Değişmem Cennet'teki huri güzellerine

9 Ağır ağır çekerek güzelliğinden yengî
Yüzlerce ok nasıl da yağdırdın üstümüze
Yağmaladın gonca misal gönlümü pençelerinle
Ezip ufaladın kemiklerimi sarhoşcasına

10 Bu ne zerafet, bu ne letafet, bu ne şuhluktur böyle
Güzelsin, gonca gibisin, nazlı bir afetsin
Bil ki gece gündüz hayal olarak yetersin bize
Hayalde olan sensin hayal edildiği sürece

11 Kaşların beraber gelmiş dava etmeye
Sümbüller gelmiş her taraftan kavgaya
Ta ki hücum edip gönlü yağmalasınlar
Aman sen gibi tatlı şehlanın elinden aman

12 Ellah çi şîrîn î çi nebat î çi heyat î
Mehbûb wekî di nebî dibêjim: but û lat î
Ya sûretê rûh î tu ya pertewê zat î?
Dîdar me pur dîne li derdê me tu hatî

13 Rind î bixwe qend î û şirîn û şepal î
Qenc î û bi xunc î û bi naz î û delal î
Mehbûb li text î û bi rext î bixwe bext î
'Umrê te me ra bit sed û deh salê hilalî

14 Serpûş û qibaba m[i]n û 'işq û mey û cam
Cama ku nebes ke bi tenê bes ke xitam
Şahid ne bi mestî bigerînit bi xiram
Ew bade heram e dused carî heram

15 Pabûs e murada me ji yara xwe di 'eydan
Mehrûm nekî me ji murada xwe murîdan
Qurbanê te me min bike armancê cerîdan
Emma ji Xwedê ra mebe hemrahê pelîdan

16 Amancê xedengên te ye min şîşeyê dil
Daîm ew e her murad û endîşeyê dil
Ateş direşînit qebesê pîşeyê dil
Hindî li xeyalê diderim tîşeyê dil

94

Ferd[33]

1 Serdefterê wesfên te ye dibaceyê dil
Yek qetre ji lutfa te ye serraceyê dil

2 Zikrê te [d]iket di rewzeya muhceyê dil
Tîrê nefesa hay û hûya luhceyê dil

33 Ev herdu ferd di nava ruba'iyan de bû, lê ji bo ku ji hev cuda bin me ew li paşiya rubai'yan dan.

12 Ne tatlısın, ne tür bir şekersin nasıl bir hayatsın
Ey sevgili, derim ki sen put ve lâtsın
Sûret-i ruh musun, pertev-i zat mısın yoksa
Çok sevgili gördük, derdimize derman ancak sen oldun

13 Hoşsun bizzat şekersin, tatlı ve fettansın
Güzelsin gonca gibisin, naziksin, gönül çelensin
Silahını kuşanıp tahtında oturmuşsun, bizzat talihimsin
Sürsün bizimle ömrün yüz on yıl kamerî takvimle

14 Serpuşumsun, aşkımsın, mey ve kadehimsin
Hiç dolmayan kadehimi dolduran sensin
Salınarak mestane dolaştırma kadehi
O bade haramdır bize yüz kere haram

15 Yârin ayaklarını öpmektir arzumuz bayramlarda
Mahrum etme biz müritlerini muradından
Kurbanıyım oklarına hedef kıl beni ne olur
Ama Allah aşkına yoldaş olma şeytanlara

16 Gönül şişem oklarına hedeftir senin
Odur her dem gönlün murad ve endişesi
Ateş saçmada gönül hünerinin kıvılcımları
Hayalimde sızlayıp durmada şerha şerha gönül

94

Ferdler

1 Gönül defterinin dibacesidir seni vasfetmek
Gönül sarayı senin lütfundan bir katredir

2 Bahçelerde seni anar gönül hilali
Naralar atan nefesinin oklarıdır gönül lehçesi

95

MURABBE‘A

Murabbe‘a **Şêx Ehmed** ber xezelê Hafiz

Newaya mutrib û çengê fixan avête xerçengê
Werîn saqî heta kengê neşoyî dil ji vê [j]engê
Heyata dil meya baqî binoşîn da bi muştaqî
Ela ya eyyuhe’s-saqî edir ke’sen we nawilha

Ku katib dêmi cedwel ket şikestexet muselsel ket
Ji yek herfan mufessel ket kî ye vê muşkilê hel ket
Dizanî rûd û ‘ûda dil çi tavêtin surûd ewwel
Ki ‘işq asan nimûd ewwel welê uftadi muşkilha

Ji mihra wê şefeqse‘dê şirînle‘lê şekerwe‘dê
Dinalim şubhetê re‘dê ‘ecîb im ez ji vê ce‘dê
Ke dil ra tabê her çîneş bi kufrê mîbered dîneş
Zi tabê zulfê muşkîneş çi xwûn uftadi der dilha

Di vê taqê di vê xanê me ‘eyş û êminî kanê
Kesê dest da ji dewranê nîhalek vê gulistanê
Der axûşeş çû mîared ke ez dil caneş buspared
Ceres firyadi mîdared ke ber bendîdê mehmilha

Me raza dil çi bir xamî kişand axir bi bednamî
Ji rengê Se‘dî û Camî ji şuhret pê hisîn ‘amî
Bi deng û bang û awazî dibêjit nexmeya sazî
Nîhan key mand an razî kez û sazendê mehfilha

Di vê zulmat û deryayê ji mewcan qet xeber nayê
Şikestî keştiya bayê ‘eca[c]a wê şefeq dayê
Ji herfan mah û salê ma nehat der şiklê falê ma
Kuca danend halê ma sebukbaranê sahilha

Bi Qur‘anê bi ayatê eger pîrê xerabatê
Bibê secde biben latê murîdî er bibey qatê
Murîd er bêbeser nebwed zi fermaneş bi der nebwed
Ki salik bêxeber nebwed zi resm û rahê menzilha

Ji Hafiz qutbê Şîrazê **Mela** fehm er bikey razê
Bi awazê ney û sazê divê ket bendê perwazê
Tuzed min hubbihe’s-sefwa lî ehlu’l-hubbi neşwa
Meta ma telqe men tehwa de‘i’d-dunya we ehmilha

Qed temme Dîwanu Mela Ehmed el-Cizîrî
fi yedi’l-Ebd li’s-Seyyîd

95

MURABBA‘

Şeyh Ahmed'in Hâfız'ın gazeline murabba'ası

Yengeç burcuna ulaştı çalgıcı ile çengin nağmeleri
Gel ey saki, ne zamana dek silmeyelim gönlü bu paslardan
Bırak da aşk ile içelim gönül dirilten ebedi şaraptan
Dolaştır kadehi saki, herkese sun, bana da ver ondan

Şekil verince sevgilinin yüzüne, kırık hatları müselsel kıldı kâtib
Ayırdı harfleri birbirinden, kim çözebilir ki bu muammayı
Ne tür nağmeler döktüğünü bilir misin gönlün ud ile rûd'u
Aşk kolay görünür başlangıçta sonra çıkar ortaya zorlukları

Tatlı, lal dudaklı, şirin sözlü o parlak zührenin sevgisinden
İnlemekteyim gök gürlemesi gibi, hayranım kıvırcık saçlarına
Ki kapıp götürmekte imanı gönülden her bir siyah örgüsü
Nice kanlar akmaktadır gönüllere misk kokulu kâküllerinden

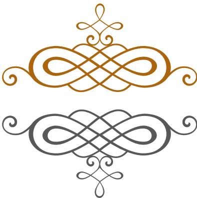
Güven içinde rahat yok bize bu handa, bu gök kubbe altında
Eli kanar, her kim uzansa bu gül bahçesindeki bir dala
Ruhunu feda edercesine bağrına bastığında dünyayı
Hatırlatır ona yol hazırlığını, birden çalan ölüm çanı

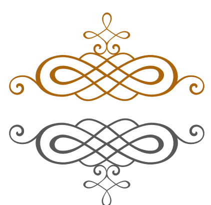
Gönül sırrının mahiyetini bilir misin ezelde, ki kötüye çıkardı adımızı
Sadi ile Câmi'nin aşktaki şöhreti gibi âleme ifşa eyledi bizi
Çalgılardan dökülen yüksek nağmeler duyurdu bunu her tarafa
Mahfillerde konuşulan sırlar gizli kalır mı hiç kimseye

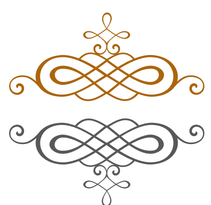
Haber yok bu kapkaranlık denizin dalgalarından
Kırılıp döküldü yine yelkenli gemi birden esen kasırgalardan
Ay ve yılımızın harflerinden çıkmadı bizi anlatan falımız
Selâmet sahillerinde yükleri hafif olanlar ne bilsin nedir hâlimiz

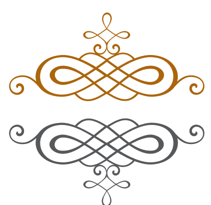
Yemin olsun Kur'an'a ve ayetlerine ki, eger pir-i harabat
Lata secde edin demiş olsaydı, kuşkusuz müritler ederdi ona itaat
Çıkmaz pirinin emrinden mürit, yoksun değilse basiretten
Bihaber olamaz çünkü salik, maksuda götüren yol ve işaretlerden

Ey **Mela**! Şiraz'ın kutbu Hâfız'dan anladıysan bu sırrı eğer
Ney ile sazın avazıyla kanatlanıp ulaşmalısın semaya
Artar sevgilinin aşkından safa, sarhoş olur gönül ehli onunla
Vuslata erdiğinde terkedebilirsin dünyayı içindekilerle

بقرانی بایاتی اگر پیری خراباتی
بی سجده بین لاتی مریدی ازبی قاتی

مر بدان بی بحر نبود ز فرهنگش بدر نبود
سر سالک بی خبر نبود ز راه و بسم شد لها

ژ حافظ قطب شیرازی ملا فهم ازبکی رازی
با وازی نی و صازی دفکت بنج بروازی

تزوّد من حبّه صفوا لاهل الحبّ النّشوى
متى ما تلق من تهوى دع الدّنيا واهملها

قد تمّ ديوان ملا احمد الجزري
في يدّ العبد للسيّد

م

ذمهراوی شفق سعدی شرین لملاشکو عدی
ذالم شبهتی رعد ے عجیم ازذوی جعدے
کہ دلرا تاب ہرجنبش بہ کفری مسبرد دینش
ز تاب زلف مشکینش چه خون افتاد در دلها

دفۃ طاقۃ دفۃ خانۃ مَہ عیش وایمنی کانۃ
کسی دست داذدَوَّانۃ نهالك فۃ گلستانۃ
در آغوشش چو می آرد کہ از دل جانش بسپارد
جرس فریاد میدارد کہ بربندید محملها

مہ رازادل ذبرخامے کشاند آخر بدنامے
ذرنکی سَعُدی وجامے ذشهرت فۃ حِسْن عامے
بدنك و بانكو آوازی دبیرُت نغمیا صاذے
نهان کے ماند آن رازے کز و سازند محفلها

دفۃ ظلمات و دریائے ذموجا قط خبرنانۃ
شکستی کَشتیا بانۃ عجا خافۃ شفۃ دائۃ
ذحزنا ماہ وسالما شهات دَ ذشکل فلما
کجا دانند حال ما سبکباران ساحلها

قربان تریم من بله ارمانج جرنیدان
اما ژ خدیو امبه همراه یلمیدان

رباعی

آماج خدنگین تیه من شیشه دل
دایم افزهر مرا دو اندیشه دل
آتش در شینت قبسی بیشه دل
هندی لخیالی ده درم تیشه دل

مربع شیخ احمد جزری برغزل حافظ

نوای مطرب وچنگی نغان آفیته خرچنگی
ورین ساقی حتی کنگی دشوه دل ژغم زنگی
حیاتا دل میا باقی بنوشین دا بمشتاقی
الا یا ایها الساقی ادر کاسا وناولها

کو کاتب دیم جدول کت شکسته خط مسلسل کت
ژ ید حرفان مفصل کت کیه د مشکل حل کت
د زانه دود وعود دل چه طاقتی سرو دادل
که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها

نمه

رباعی

رندی بخوه قندی و شوینی و شبالی
تیخی و بغنجی و بنازی و دلالی

محبوب لنختی و برختی بخوه بختی
عمری تر مرا بت صد و ده سالهلالی

فرد

سرده فتر وصفین تیه دیباجهٔ دل
یك قطعهٔ ز لطفاتیه سرّاجهٔ دل

فرد

ذکری تر تکت تر وضیا مهجهٔ دل
طیری نفسا های و هیا لهجهٔ دل

رباعی

سر پوش و قبا بامن و عشق و می و جام
جاما کونز بسکه بتنی بسکه ختام

شاهد نمستی بکرینت بخرام
او باده حرامه مه دو صد جار حرام

رباعی

یا بوسه مرا د امه دعیدان
محروم نکی ما ز مرا داخوه مریدان

سرپنجہ بہ اشکنجہ نہ وکٹ غنچہ لدلدان
ہستی وہ بہ بمستی لمہ قرا ہر بشاندن

رباعی

اللہ چہ ظریفی چہ لطیفے چہ شبالے
قنچی و بغنچی و بنازی و دلالے

زانی مہ شف ورونز تو بشکوز خیالے
دائم ز خیالا خوہ بیبالا نہ لبالے

رباعی

برھسین نہ بھفراز سری وعوابے
سنبل ز طرف ہاتہ سر غوغائے

داہر ز دلے ریش یکن بغائے
فرہاد ز دستی تہ شرین شہلائے

رباعی

اللہ چہ شرینی چہ نبانے چہ حیائے
محبوب وہ کیے دینہ وبیشرم بت ولائے

یا صورت روحی و توئی یا پرتو ذاتے
دیدار مہ پرز دینہ لدز دیرہ توہائے

رباعی

خالاتیه مشکین کوبوبر نقطهٔ نونان
ولا اسم وطلسمان بویر تعویذ عیونان
چشمین دسیه را دگرن فتنه وخونان
لو خون زدوجاقان مه دزین ثبت عیونان

رباعی

مرزایت کبرا کوبطغرا وه کشانده
اعراب بزیرافکنا ندی ورشانده
سیماب زسیما بخوه دنسپیده رشانده
ایلان فونشاندی بعبیر یفه وشانده

رباعی

پیغام وبشارت بانارت مه گهشتی
نازک زدیی سر پری حور سرشتی
رمزادو هلالان خط وخالان قدوقتی
نادم بشمالین بنیالین د بهشتی

رباعی

ینکی قد دشنکی بد رنگی وه کشاندن
صد تیر خدنگی بچه رنگی ترشاندن

رباعي

توسی ته هلالې بدلالې کښېنها — بڼړ ناته به ښکلي به درنګي مښېنها
ماري بجر بيري ببيبري خوښېنها — عنبر زلفه ځ طرفان لې مښېنها

رباعي

شمشاد خرامې کو وجار مې دا — جامار ژ شرابې بګلابې ځې دا
صد هانه قربان به مطربان نغمه دا — دوره هانه طلسمي م ياښمي سخې دا

رباعي

بڼړ ناته به ښکلي بچه رنګي وه خرامې — قدنيشکري څنوه پري ماه تمامې
جار ک بهشتا بلهښتا ده غلامې — داقنج ملاني به ياني بسلامې

رباعي

آخا قدما محترما سيمبرمه — وک سا به ببا ځې لړ بانښکرمه
تر کفتمه ري ره ژ ګراره ګذرمه — دائم دسلوکا څوه رجو کار آدي مه

رباعي

بېنر ام ژ جنابې به ځجابې ته قدا ئينې — سرو اد چمن داو دبندا هوه داينې
هر چند تو ميري وفقير من وګدا ئينې — زانې ژ کبانې خوه بجانې خوه فدا ئينې

مل

انسان بمن ناسوته کوهر دنیف صدفی
ز عالما جبروته شمسه هاتی شرفی
تنزل ز لاهوته محبوبه جام دکفی

فق

کفا کوزه و طاسه تی نازکو سپی زندن
قدحا میا خاس تی بنی طالب چندن
قدخون بدستی راستی مدحین محبوب خوندن

مل

وصفین دمحبوبان لداعین کل حیاتن
قوتر ز بو قلوبان کلاب وقند و نباتن
زنغما مدحین خوبا عاشق بجذ باتن

فق

عاشق بوصف و مدحا دفرقتی دصبرن
بنیم زوان ترحانن بلبل خوه ژی دکرن
خون دی درابت ز جرکا لپیشو کل دمرن

مل

بلبلین وی کلشنی ژانلهر دبیژن
حتی کو دنی مینی ز معدن دا دریژن
حرفک ز وصفان تی عالم نابرژن

فق

جماکن تیک عالمی حمیان بر اشنها دکن
حرفک ز لوحی عکی بشرح و بسواد کن
نابیته بر قلمی بحوان بمداد کن

مـــــه

زحمت بمن وصالە عاشق زبر جذبە
لوتە بدردو حالە زبرقا شعشعە
دماهیل بیت شمالە نظرکە پروانە

فقـــــه

پروانە لود مرت خوش نسنە او بزینی
ضعیفە خوە ناکت تیژە برقا افینی
دبردە نا صبرت دابرت کالا دینی

مـــــلا

پروانە لودصوژی ژلمعیا جذباتی
فدا دکت رح وژی دکشف وی سبحاتی
کو دا ژنوفە فرژی باقیت بحیاتی

فقـــــه

حیات یقین وصله دو لاتین بلاتذ
مرادخو اصله نیکدا بن صفاتک
زهف نبن فصله واحد بمینت ذاتک

مـــــه

واحد ذاتک فرده تجلا بقان صفتان
بعینی دل نظرده حملین تعینا تان
ته وهمه بوی برده باسمی بت ولاتان

فقـــــه

لات صورتک حقه ژ اسمای روحانی
لبالین محققه لنک کشف سبحانی
لاهوت مطلقه دناسوت انسانی

انسان

ملا

خومن ژدیما زری عقربان دربلدلدان
خورشید ومه مشتری پروازدمقابلدان
انسان لشکلا بری یان حوره صورت ولدان

فقه

بیوژ یقین خالن دعقدا ثریا نه
دور و ژن دوهلالن ددیما وی لیلانه
بی وصف وبی مثالن دمزین دشکرخانه

ملا

برمزو کفت وسران نباتی لیق ددیژن
عنوین لعل وزدران لولوشکر دبیژن
غمزین وان آفران عاشقان دبریژن

فقه

عاشقین لب ولیفان شاباشانه ژخودیرا
سلوایه وسیفان بلکین ژزیف وزیرا
حرامه خواشیفان لکی محبت فیرا

ملا

کسی کو یک یقینن صوته بالفتی
شفان کو خوتینن ژتیرا محبتی

فقه

مهردار بی تینن دوصل و فرقتی

فراق تیک خرقته عید ژبره حیاله
تونایه و ژحمته بلبل ژوی جماله
کو بین خو ناکته دورن ژوصاله

ملا

بهێن لدل دِرَشتین تیرا ژ سیه کوشان
دو میر بغضب دکشین لقتلا مه بێ هوشان
ژ عین قوسان دِ وَشینن خدنگین اسود کوشان

فقه

دو نون دِ سیا رنگن بسر لمه کیشان
دربین وان خدنگن لقلبی مه دروینان
عاشق ژ دست نهنگن ژ داغ و ژ جروانان

ملا

داغین مه برد گلن خبر نابێ کو تن
بنکیان دربت لدلن نهانم ژ بر صوتن
کاندار رشو قاتلن کزمه لدل بجوتن

فقه

کزمین عین صادان باشارت و رمز و سرن
کنانه دو کوشه بادان محبوب تیرا فرن
تیرن دو جلادان باطن لدل دفرن

ملا

آفرین جوتی بلك برقن ژ سماواتی
شمسه ژ جرخا فلك ها تێ نیف مراتی
انسان لصورت ملك یان حوره دجناتی

فقه

حوری تیک جماین بری دِ قی کا قی
حمی ژ رنک جراین نیزیک شمس و طاقی
ژ شرمان خو نابن ژ حسنا وی کلباقی

مخمّی

مـــــــل

شمال عین نوره شوقو لبرستا ردی
پروانه بی دستوره دچرخاسما داردی
حیران سرا غفوره لوجان فدای یاردی

فقـــــ

یا ربی حقیقی خالقه داچین جان فدا کفین
راسته امین صادقه چه رنک بشونا کفین
قنجه لطیفه لائمه دباغی ارم دا کفین

مـــــو

باغ ز نوورق لی یا ذدی دوی ظهوردبت
دسپیده شفق لی مظهر ز عین نوردبت
پرتو ز حسن حق لی دا عکس بی قصوردبت

خقـــــ

عکسی ز حق دا بینی دوجهین محبوبان
لحالکی نامنین ز سراوان مطلوبان

مـــــو

فرقی بدل که دنالین که دخوبین دودین ز وصلا خوبان

فریاد ز دست فرقتی دودین ز سلطانان
تیزن زلون برقی هیبت وسرا خانان
دو ز مه هاتیه شرقی دیمرین بکوفانان

غقـــــ

کوفاین ز مهداران بی حدو بی اژمارن
تیرتین ز وان هساران صد جار صد هزارن
خدنکین دنوباران بهین وخف دبارن

مسله

حقت خم تر باده د مینی دا قدمے
زخما کوسه اراده عشق ریته جاماجے
لوحی دو نون صاد لو فیضی دا قلمی

فقه

نور

ساقی خم ازلی قلم ذی آفرانند
دا رته لوحی اولی رزق و نصیب قدرانند
او بو مرادا مسلے نقش مجاز بے صورانند

مسله

نقشے مجاز طلسم مظهر زرنکمراتے
صورت لباللاسمه معنای تجلاتے
حرفین نورین جسم کافها یردا یاتے

فقه

کافها اسم کوره طغرا یر دتنو سیلے
جسم کوه طوره اجمال د تفصیلے
جمال عین نوره کوکبه د قندیلے

مسله

کوکب دبیم بتره نورا منزه تے
چه حسنله مصوره اسمک زین الله تے
یقین بجوه مظهر جرخه صدخوله تے

فقه

خوله بمن حجابه ستار تکت جمالے
عودی دشن نقابه ندیکم ذی هلالے
پروانه لو دعذابه محجوبه زشما لے

تمام

مسلا

سلامین ملائکتان بے حد و بے حیبن
شبهت اقیت دنطان زمرا المیم وحی بن
هلاکین ز زحمتان درمان ز لام وبے بن

فقـ

شربتا لام وبیان نادم بحیاتے
معدنا دالدیان دبارینن نباتے

مسلا

اظهار کین معیان ز حسنا بت ولاتے
ز نفشے بت ولاتان مه سینه بتخانیه
تعینا فان صفاتان تجلا د قلبی منیر
دعید وشف براتان ز وازا مه سجده یه

فقـ

سجدا شکری جارک فرض دوصالے
ز برده یے زستارک لبرو جبین هلالے

مسلا

احسن الله تبارک ز سرا وی جمالے
جمالا نورین مافه دو جهین تجلائے
بجرین خوه کتافه ظهیردرن معنائے

فقـ

حایمان
حم عشق درمزا معمائے
حیت حفت حمان نقطیان لے بیداکن
اسمیت دو طاسیمان میمان زی جداکن
باقینه جم جیمان عشق زی بیداکن

سلو

داقلیمی سخن خاقان روان بخش وشکر ریزی
ژ ننګولا ورا قان بجاژ اعنبر آمیزے
ژ سیمین ساعدو ساقان بجاری هرګهر ریزی

سیر

بغواصی بسیماری تر در آسین ژ بحر بینے
ژ شمرا تر شکرباری ژ مصری تا بقزوینے
بدقت بین صد اشعاری دبینی طرفة العینے

سلا

ژ بحر اقلزم امیران بغواصی ګهر چینم
دبحی شرح تفسیران تو دریا یان وه نا بینم
ژ میرو بګلرین جیران غلاے میر عماد نیم

سیر

د ژلفا لفظ و معنا ئے مه کیښانه شمشاده
ژ قد املا و انشا ئے مه لوحی دل نه ما ساده
ژحنے رونک دا ئے کو شیخ احمد مه استاده

مکالمهٔ فقه طیران
و شیخ احمد الجزری . فقه
سلامانه حقیری صد فکر تیغ شکن
ایرو دجزیرے حقه لما کن
کو ژ د ربا تیرے درمان هیه لیکن

سلامتي

ملا

د ریدا خاکے د درگاہ بلا اول زمخاکے
بلا بے پایہ وجاہ ماجو فرق افلاکے
شکا دکر د رخوری شاہ زوی بندم د فتراکے

پیر

اگر بندم د بندیدا د قیدا شاہ شہبازان
دو سرہ یخہ د زندیدا گھشتن یک بنی بازن
د دستی شہلوندیدا بشاہین درم بازان

ملا

بشیرانزان رم بازم د رمزاقاب قوسینے
ہمتے کلنے رازم د بابے حکمت العینی
ملازم حضرالادزم بذات دی رت زمانے

پیر

زما بینی بذاتے چت کودا واصل بہ محبوبے
نہ تنہا دی صفاتے چت اکردی مست ومجذوبے
بطفرا یکبرا تے چت بمہر وامر ومنصوبے

ملا

د منصوبا وصالیدا بلا صاحب مقام بت او
د برقوسی ھلالے دا زفیروزی بجام بت او
د اسرارا پیا لیدا د فمسکن ختام بت او

پیر

دختام ختامیدا غرض مہرا شہنشاہ
خط وخالین دجامیدا نشان اسم اللہ
دبختا زلف ودامیدا ملا یا قنچ کوتا ھہ

بنے پرتا تجلا دے ملک هستی لا ادم دا
کو رمزا ثرن و بالانے بروسکڑ رحمت د عالم دا
بوا تا زور ننه دا ئے بجرم مهرو خاتم دا

کرے بے پرده محرم بت ندی بے پرده و کڑنے بے
رباب و جنگ همدم بت عبارت مستئ و می بے
د دستنا جام و کے جم بت ز رنګ آیینیا غبے

دفع اینی من زانے کو حکمت تیته تعلیمے
د حرفین تازه نورانے کو آفتیتیمه تقویمے
ز بالا طور انسانے نظر دا ساعدن سیمے

شفق دا سیم اندامے ز بالا پرتو و نور دے
بکر آیینیا جامے ز دستے مست و مخمور دے
تو جارڭ که ده پیغامے ز نای و عود و تنبور دے

بقانون که ده مرکینے بزانے دا سرا سازان
ز حکمت تیته تدوینے بعینے معنیا رازان
بدا قا عشق شیرینے د دت طیریمه پروازان

د پروازی هما رنګین مه سر دا تاج اقبالے
سها سروا شهی سنګین سرافرازین بیا مالے
لبرے عرعرا رنګین مه بو قامت بنے دالے

ادرید

دوسنبل دست وچپ لبد دے   مسلسل طره طفرانه

برات و لیلة القدر دے   ملائک صف فوسطانه

زبالاکونشین چه دے   لبد دی تازه سیوانه

لبد دی کاتب حسنے نقشی عنبر اسا دا

شرینه غالے حسنے   بنیشانی دحسن ارا

نظر کړ طالے حسنے   کود لبر دل بری خارا

دلے بت صید شاهینان   یقین دی دستی دی بردین

بناز وشیوه شیرینان   شرین دی شهد وشکردن

دتورا عنبرین چنان   زقدرت روح پروردن

بقدرت نقطیا نوی   زکوت بولنیتانے

دنورا آتشی طوری   چه شوقک دا پروانے

زصهبا یار فرفوری   وی آتش هات فنجانے

زنه نوری زنه ناری   مه موسانے قبس ایسا

بروزی دلست وجبارے   لطیری دل قفس ایسا

بهر نقش جباری   زاکر من نفس ایسا

زاکرمن نفس هلبو   زرخسار اشبفروزے

زبومن حل مشکل بو   برمزا معجزا موزے

دنار ونور کامل بو   زبرقاوی جهان سوزی

ملا

سلیمانے از دیبسی سحر هدهد بشارت دا
جواب آنے ز بلقیسی بحال وشو عبارت دا
بجان از خوش کلام عیسے اثماوی اؤ اشارت دا

میر

دما عیسے اشارت کو لمی عظمی دمیم حی بون
دل وجامه عادت کو دیری معدوم ولاشی بون
آدا اؤ خوش عبارت کو مرهمشو معنی وتے بون

ملا

نے ومعنی مه همرازن در سراآیتا جام
تنے محرم نی وسازن ددنے پرده پیغام
دنالن بشکوو بازن هزار زنگ اؤ ودالهام

میر

هزاران بشکوان دنگ هات ز بلک ونیرکرن نازکر
زطائے عرعر اشنک هات کها دوحامه آواز کر

ملا

منا سلوا شرین رنگ هات به پرواز اخم شهباز کر
دم شاهین وشهبازی بنازو غنجه وغنجان
جه تیغون بود پروازی وه شیرین دامه برنجان
برمزا سحر واعجازی برم دیزا کهر سخجان

میر

کهر سجن دحسیدا دو ابرو مثل میزانے
جفے شاهین دقوسیدا کران بو دکیشانے
هلالان کوشه چون بیدا ز سنبل لست وچیدانے

دولبنی

ژ دستی شکر آمیزان سراسر غرق مستیمه
سمن بو و دل آویزان بریخان خوم بستیمه
ژ نورا فتنه انگیزان دو از دردمت کتیمه

دو ورش مارن قمن بربو مه دلمایه دخیالیدا
کو سنبلها کر کر بو دبر کوشین هلالیدا
ژ عکسا تا انور بو شرابا مه د پیالیدا

شرابا ناب رمانی شفق دا عقد پروینی
مسلسل مایه ریحانی خطی نازک لنسرینی
غرض شکلی تر بومانی ژ نقشی چین و ماچینی

مثالی صورتی چینی غلط ما نه خطا کیشا
کو من دیبو لالینی ژ بر زلفا دو طا کیشا
مه دی بو شکل شیرینی چو استادان وه نا کیشا

کو کیشا کاتبی غیبی خطی ریحان لکافوری
چ آیت بو ژ لاریبی رشاندی قدرت و نوری
دیا قوتا مه دی مه بی بنیشانه صفت حوری

ژ نشا با دیا کاسی بذات از غرق عرفانم
بوی جا بوی طاسی صفت کسرا و خاقانم
ژ مهرا غمزه الماسی لتحتی دل سلیمانم

وره بیشے ملاوئے خوم شهید و مبتلائے خوم
بشفقت که لقائے خوم مرا عمرت بدائے خوم
مسیحائے لبیماران کسی کشتی دور شماران
شهید سیف موکاران کوین آماج نوباران

حدیدا و انه حدیدا نم صباح الخیر با خانم
وره دو نا هیا خاخان به نیم نون و بالا بے

سؤال ملا

سلاما من ثنا خوانے سحر که کوهوا فشان بے
بخدمت عرض سلطان عبیر و عنبر افشان بے
بصورت امر سبحانے سر القابین زرافشان بے

جواب میر

سلاما صانعی قادر ملاما بے معطو بے
مفرح بے ملے خاطر پیاپے لے مکود بے
زجاما خاطرا غاطر مه هیژ زانه کوانود بے

ملا

زرنك آیینیا جامے ته باطن روشن و صافه
درمز اکفر و اسلامے یقین نهما تر کثافه
زبر قانون والهامے درخشان قاف تا قافه

میر

درخشان ات درخشان ات سنا برقا تجلائے
بجاما رنگ بلخشان هات بفیروزی جلا دائے
بمن لعلا بدخشان هات زدستی ماه سیمائے

ژحسنا وی تجلائے یدی بیضا و بالائے
چه وصفان یم خبر نائے ولے د لجذبیکدانے
بهشیارم ژوی برقے ژذدتا جی لسرو فرقے
سپیه ذاحتی شوقے ولے نا یخپی فرقے

ظریفی نا زکه شنکے صفت حوذی بری د نکی
بروژیران هفدنکی دو دشتوزن سینه ینکی
کشاندن لے نه وکشا ژان خذنکین قوس نو باران
ژرنکی شیر موکاران دشاندن سینه وکباران

فکه جارک خط وخالان لسروان مسند و بالان
بخوینن وکد وعبدالان بر بنین عید وسرسالان
اجازت دکه مه دستو دی بری ذنکه صفت حوذی
ژیغا ظلمت و نوری بنوشین مه ذفغفوری

ژشهکاسا کو ترقف ته میا نودین مشرو تے
نشانک دلبری کفتی لا ژبومن هر سحر خفے تے
ژوی جاے د نوشم اژ سحر لو هر بے بی هوشم اژ
ژعاے لو دبو شم اژ بجان بهلے دنوشم اژ

شیخ احمد

صباح الخیر خانمن شهی شیرین زبانێ من
تو بێ روح و روانێ من ببیت قوربان ترجانێ من
تعالی الله چه ذاتێ تو چه وی شیرین صفاتێ تو
تو کو قند و نباتێ تو یقین روح و حیاتێ تو

صباح الخیر خانم صباح الخیر خانم حیاتێ و را اختاجانم بنیم ترن و بالاێ وره دو نامیا جافان

[illegible]

صباح الخیر مستا من حبیبا جام بدستا من
خمار و مێ برستا من تو یی مقصود وقستا من
ژ مقصودان تو یێ بس من ببین بر چرخ اطلس من
بر ستوزن مقوس من ژ عینێ تر نفیت کس من

ذوی زلفێ ذوی بندی دایم کو ژ پیوندێ
سینه چیچی زندی تر صوتم شبهتی قندێ
شبێ شمع و شمالم از ژ بر حیاتێ لالم از
ضعیفم و کهلالم از صفت کوین دکالم از

صباح الخیر یا خانم صباح الخیر یا فقنانم بلبلێ تر ن و بالاێ نیم بنیم ترن بافانێ وره ذو نا هیا جافان

[illegible]

ب بلبل دانشێ و دو ذی لشووی تو ح و بشکوذی
اێ ما شفق روذی تر صوتم شبهتی دوذێ
کو دردم از ذوی حوذی تنی جاد کلی شوذێ
ژ وادی ایمنا طوذی تجلا کر ژ نیف نوذێ

ددخن

من دی ژنو یارێ د نو بسوند او بیم بی درد و
مه د قوسی بوی تو شیقانلو نا نه مه خو ۵
هیستر روان تین وکجوان تیردان مه وان رشی ابروان
دل وک کوان بر کاشوان سرلولوان بلکلین ورق

بژنا شپال دیغا بخال اعراب و ذال قوس و هلال
نعتی جلال جاما زلال خمرا حلال صحبت بحال
ازطلبیا اباحیا ته بون تیا کوژ باده یا
جاماخویا بوعشویا یا رلو بیا بی تین سبق

یا رهات مست صبحا الست من دست بدست دی جام د دست
کاکل دبست طایکفرست قیرا شکست نیشانه قست
او لب شکوهات دُر ژبر طاتین دبژ دا صور و زر
خالین د قر لف چونه سر لعلان سحر لی بوعرق

جانه ملی ژ قالو بلی بندم و لی دوی کاکلی
للکا بلکین کلی دوی هیکلی او منکه لی جارکه هلی
بردو ستور دابی قصور بیتن ظهور ردعا بنور
نورا عفو خالین دهور جاما طهور لعلین شفق

شيخ احمد

من دي بغفلت جام دكف شاعغف دل كرهدف
رو ز ات شرف ستير بونه خف هرچار طرف تورا نتق
ظلمت نما صحبت وما نورا شمالا نچو سما
لى او دما زلف بون جما انن سماني يك نسق

دكف

وددان كلاف كرتن خناق لى من تفاقصوتن
جرك وهناق زلفين بلاق بون داقدا قبند كرهنام
نورا بصر كفت وخبر قندوشكر زلفان لبر
خالين دقر باغ سحر دابيتمد رصبحا بحق

من زمهريان برناليان شقطار يانچك ومياان
ور كنتيان زوان نيكيان بوان تليان خوشگه كيان
كرشفقر ميرانيمه بير برذان مرتير كوما اسير
نكها فقير زلفا حرير اقيت شيرد ابي بحق

اى مشترى ديما زنك نه بشرسرى بى جان برى
اقيت سرى كاقا برك لازم هرى دى اق زرك
طلبى برى نيشان برى تيراقرى مژكين برى
عشق ستيرى بجرو برى اقيتمه دي سوما فلق

من دي

جامی بہ لعنیا دان ندیٔ   خمری بجون خوران ندیٔ
دُرّان بمروا ران ندیٔ   وان ریدکلذاران ندیٔ
ریجاؤ وکلنا دان ندے   بوان ذُولیُ وخادان ندے
تو رمزو اسرادان ندی   بکُودان توانوادان ندے

آزا رمُہدادان ندیٔ   لےدست بہ بدکاران ندے
یک نُونکے یاران ندیٔ   نیف مَوخوہ اَستاوان ندے
تیران ذُنوبادان ندے   وَدہ دان لبیمادان ندے
ذُھری لبیجادان ندے   دیشین ندیرین طاقتی

بُن عاشقان دجُود گے   بشہت مَلے مہجود گے
قلبے شکستی خوُر کے   شوُنا بریناں کوُدکے
شمان تُودی پرنود کے   بزابی خوہ مَمامود کے
تنہامہ بے دستود گے   محرم سرائے حود کے

بوَصلاخوہ دافغفود کے   ذُوی بادہ مخمود کے
دنیف کاسَیا مرفود کے   فیضی لدُلدا فود گے
بدیمی ذُد نکُ کافود گے   دالان زخالان دُود گے
ببر عالمی مقہود گے   وقتی تحرکہ با دَ تے

عاشق لری نه ساده بت   خاکاریا یاری خوم بت
صد داغ د دل لوک لاله بت   خونه بخوت وک غنچه بت
دی جان فدا شبهت مه بت   جان عزیز فیدا تربت
دائم بعی وجهده بت   طبعی کویاز لی دی وبت
دا یار د کل بی پرده بت   فیرا برحم وشفقه بت
وک غنچه عاشق دل قبت   دل شبهتی آیینه بت
عشق وجمال ژیک زیده بت   خال اسود ودیم قبله بت
پیشنبو دو نوزلان سجده بت   قیکرا بوین صحبتی

ای کو دمیدانه تربت   وک من د زندانه تربت
سر بند چوکانه تربت   مجروح پیکانه تربت
یغماو تالانه تربت   هر دو زقربانه تربت
بیمار د مژکانه تربت   دائم د فرمانه تربت

حبسی د زندانه تربت   مشتاق وحیرانه تربت
صونه ز هجرانه تربت   لمست فنجانه تربت ۵
دی بهر د نیشانه تربت   موجه ز بحرخوانه تربت
لی لطف واحسانه تربت   هردم بجونه حضرتی

دردې عذاب یم فرقته   فرقت زجان بر زحمته
عاشق مړن هر ساعته   یا سهل چارکړ ځ دته
لې دلبرا فرنګ عادته   هرچې د بندیدا کښته
دی بې دُت اول الفته   کانګ دوان فیرا دته
ذوق وصفا و محبته   انجاز نا ګه غفلته
شیرک جفائې لې دته   السرجه وې بې مروته
ځ دی بعاشق نا بنه   وی قسته ځ بت غازتر
ختې کو دل قیچ ذی بته   انصاف زمهروینا نتې

یا رقته جان یغما کرت   دا معجزې پیدا کرت
رمزی ز رنګ عیسی کرت   یا سحر یوسینا کرت
زا او لعل شکرخا کرت   دیسان شهیدان را کرت
دولت ز کولې نا کرت   جارک غریبان شا کرت
راستې یدی بیضا کرت   مسکې د جرخان را کرت

دی خوش بکت احیا کرت   شفقې که یارب دا کرت
رنز کاکې طاطا کرت   صد حلقه چین چین با کرت
همیان لدیم طغرا کرت   امری همایون سر متی

ورسرده جارک کشتیان   اختر میێن خومینکیان ها
برده بملدا خمریان   بادت سحر ریحانیان ها
داغین شهید و صوتیان   دائینه لی وان تلیان ها
کوژ مغجزا اخما ریان   دوح بیشه سردیا کیان ها
هیژنا برم قط هیڤیان   ژ وان شفقه و دلداریان ها
بالله ژ نال و زاریان   ضربا فراقا مهریان ها ها
سبهت ته ژ ابن جنیان   خوناکین شفطاریان ها ها
نی هیژ دخوازین نکویان   جندیکو دو دین قبلتی ها

جندی د نی بت هرهی   عالم لبر حکمی تی
هرچی دقیتن بهروه بی   لبی ترکنجه و خاره
دائم برمز و عشوه بی   سبهت گلا هر غنجه بی
وی باغچه خار کتی نبی   الکه ژ عشاقین خوه بی
جانک لاحوالی مه بی   در حق ملی بی پرده بی

ساغر مدام پر باده بی   پرشفق و خوش معده بی
بیتر پر رحم و شفقه بی   هر لیش ترپروانه بی
مخمور چاڤین شهله بی   صوتیه نادی فرقه بی

دردی

لی ابستری بائ شمال   بچان سری نورا زلال
قطکسردین اقرتکمثال   مطرب وره وقتو مجال
زاری بهانی زرابنال   ساقی وهرین خمرا حلال
جارک ژسردیمی قمال   زلفین لدورا جبهتی

زلفین معنبر کاکلین   مسکی سیه رنگ سنبلین
طاطا بدا فی داف قتلین   چین چین بهستی سلسلین
دائی نسیم تیک مشکلین   لی قت خالا فلفلین ط
ابلق ژقدرت خملین   وی باغچه گل کملین ط
لی عندلیب و بلبلین   روژ ها ترجا سنبلین ط
غفلت مدی لو خجلین   رحمی که بر صوتی دلین
فی پرده جارک هلین   بائی نقابا ظلمتی ط

برسی لمهداری خوه که   مجذوب وحال داری خوه که
برقهو و ازاری خوه که   قستا برینداری خوه که ط
شعقی بدیداری خوه که   تیک غرق انواری خوه که
لی امرو فرواری خوه که   شهید نو باری خوه که
کشتی رشهاری خوه که   درمان ژگلزاری خوه که
بلفظ و گفتاری خوه که   ژلعلا شکرباری خوه که
لی کشف ستاری خوه که   مخمور خماری خوه که
حیران رفتاری خوه که   کشتینه تیرا محنتی ط

ازل عینی ابد یک ان دیومی وقیومی
تنزل تیته تفصیلے باناتے وا اوقاتے

تعالی اللہ ذلحکا بدلدا ری بدلدا نے
ملے ایو تدکر یا شالیں چھمیں ملے ہاتے

شیخ احمد

ایو مدی وقتی سحر اوڈ لبراسندش دبر
تیسے دلبسی صورورزد نورک منزہ بوبشر
مکے سیاہ خالین دقو دش کاکل زلف چوندش
اسود بود ام سجدہ بر من بت عقد پتی

غفلت بسردا من بزر میران بقتل کرغدر
تیرد انہ دل شاہ گجر بے مروتے تیرداجکو
فریاد وافغان صدکسر وصفان نیم لے اقعد
سجان زتہ شئ جلال ھوستا ی پرقدرت لبال زانم کورو زبوہاتہ در سجان زشاہ قدرتے

خاصما تہ دانے اوجمال دیماز عنبر خط وخال
کفش بون دقو سید ہلال قیرامدی بدر کمال
لے بونقاب چوکا دال وان نیک بستے دایر بال

هو الاول هو الآخر هو الظاهر هو الباطن
هو المعبود والمشهود في كل الهويا تې

ز لا شیئ ز معدومې مه نا سې سر قیومې
سجودي في تراب المحو من اعلی المقا تې

بخوه رندې خراباتم ز دیری في دمی هائم
چه هیڅ هون دکن ایرو ز في رندی خراباتې

د اقلیمي سخن میرم د شعر یدا جهان گیرم
ویعلوا موکب العشاق اعلام ورایا تې

دعشق شیخ ثانی مه بدل بحر امعانی مه
لذي قلب وذي حجر شفاء في اشاراتې

چه خوش نور دکه زلالې تو دقلبي من شماله تو
وقلبي فيه الحب بمصباح ومشکا تې

تقاضا وه دگرت حکمت کو چرخ ولولب وباین
هو الفعال لا تعتر باسباب وآلا تې

زړه تقویم انسان نظر کې سر سبحانې
فهذا الوجه من أجلى براهین وآیاتِ

کو نور اعشق لامع دی لطور قلب جامع دی
د سیر برزخ الاسما نهایات بدایاتِ

ستا ښن طره طغرایان لو صفین زهن سیمایان
بعنوان التجلّا من براعات العباراتِ

د لوو رسیر با لاآن د کلدا ران سمن سایان
بها تهتزّ بانات لنا من میس قاماتِ

سمایان رات وچپ تیّن شمائل خاصه هلتیّن
فیا لله فی میلاتها من عطف باناتِ

نوا یا مطرب و نعمان اقیته جوزائی
فیا هیّا بکاسات و یا هیّا بطاساتِ

ز نازک نیرکز انازک دسهمی دی مراعجازک
وکم من خشف غزلانٍ اهابت لیث غاباتِ

هو

و له

زما بینا د وابرویان دِ بنیم قاب قوسینې
تمامي اقترنې رموزي چه رنګ آقیته مابنې

بې نونین لِسر صادان کوکاتب کوشلي بادان
سراسر قاف تا قافه رموز احِکمت العینی

بقا بینن زبو تشتې حتی کنګي بدین بېنتي
د عشقا قان بري رویان ورِن دنیا کوبې دیني

بر قاشیر و الماسان بتیر پژن د شهکانسا .
سراسر اهل دنیا ئې د صورن طرته العینی

ملا باسد ئې دوري بقې دنګي بقې طوري
نشان دا وکه نشانې کس دراس وي د بحرینې   شیخ احمد

بحسنا احسن التقویم بظاهر صورت د اتې
نظر کې علم الاسماء دِ باطن عین مراتې

تیا بوساسمن ساخې مه بنري بژن و بالاتې
لعلي ابلغ الاسباب اسباب السموات

مفتي مه مې و نا يه وته قول قديم
باور ته يې نه يم که به بې چنګ و ربابه

بړدا مه چه بازي بنميتي مه ږ سازي
بندين ږ سوالي و کښا دين ږ جوابه

سرپوش و قبا با من و تسبيح و مصلی
ورډا بدرښين لخه ځ برده قبابه

منت کو ږ بخت خوهٔ و طالع بنصيبم
حسناتيه ايږو ږمرا چويه رضابه

ولډ باد لږيني وه لميدی د بزيني
عمري مه عزيزي بخدي بسکه ستابه

يابه خو زيارت بمدي يا سر شيري
دستي خو مه ها ثيتيه به برده رکابه

ازجومه سرائي کوثرين قد لسمائي
کوا اونر ملائي ميه به برده بلابه

زمان

مِن جانِ یدِ بیضای زعیسی چه خبر دم
من آتشِ موسی دِیَه کلنا رشرابے

لله وره ساقیا بدو جامانه جوان که
مطرب بد فیرا بده سے کاه شبابے

عشقامه زبر موج وعجاجی بویه دریا
دی زیر و زبر کت مه بدست هند غزا

نه چرخ سپهری بیوا یا تر و مهرے
سرکشته او ذی بمرا مثل حبابے

من ری زسرابے بثوابے برومنکر
حتی ابدا او تشنه جگر ما دسرابے

ورکه بده نائے کوشوین تیته سمائے
پرحل کرنه مسئله فی فصل خطابے

جانانه زشکر لب بمه دنت عین حرامه
فتوی وه نماحاشیا شرح عبابے لباب نحو

وا نالہ و آہین مرز دل صبح بگاہے
وَرَ کہ بدہ ہنداقِ سری با پینے

فرہاد د زانت تو زپرویز مبرس
اطوار غمے عشق و سرا شیر ینے

بی نقط دہن دا ازہ اخنا کہ ملا
دور چہ دکت دا ازنا نگوینے   و لہ

ای شاہد قدسی تُخمہ بندی د ژنقابے
تاچند وہ سوکشتہ بمینین د حجابے

بسکین زحریری تو ژنوما ورلے کہ
زلفین زعبیری شکہ باتے خم و تابے

قستین زخوہ چین چین بدم برمسک و زبادے
طائین دعصابر شنین زکلابے

ہریک بھوار رنگ لبرنا تسماتین
خمری ولف شتری و طائین دعصابے

امی

عشق ځخدی دا تو نجوازے ځیرا
کس دی تو لبارکے حوه بګی نفرینی

یک سجده تینے فرضه دِ دینے عشق
بن برقدما یار مجالے دینے

عاشق کو بدل فا نجیا عشق خوند
آیات یکایک دِ ګرن آمینے

د ژ لعل لب یار نخوار آب حیات
اخبار بلان نیک بحن دارینے

لازم بجوه آینه روح القدسی تو
لو کس نزین حور پنے آینے

من حیث بشر دی بته نسبت بدرن
بیفن و شفقا نا ز کیا نشر سینے

اف رنګ فصاحت ز بشر سحر حلال
اعجاز بیان آزیه بر تدّ و سینے

ذرّات وجود امه سبب وی تو د زانے
نائسته حسابا فلکا نه وی رے

آتش پرستی وادی عشقین و عجب
دینانه پرستش وی یار د بته نه تکفیر ے

محراب د و بروهین ته زبت عارف
نابت کو بچی بت د دغا نکبیر ے

زانم ته چه فراق ځد ل گفته ے
جارکٹ د گوے هیز ژ درته تیرے

تقدیر کو حکمی لملے جارے کت
قط کس هبه ممکن بدے تغیر ے

ولــــه

صدجین د خوه داگرنسه زلفا ته پچے
شعرامه د حق ته لوچو به حتی پچے

نقشین فلکان کوه د دورن فے نظمی
تنها نه بشر د گرن تحسینی

سرّ اله آیت کبرایه شبهم
لی نقل روایت یکرم تعبیری

گر قلب حقیقت بینه یکجا یه چرا
خفاته کرن زیر و زبر اکسیره

ما قدرت دفعه دیت ارشیر علت
لانع کوبدت صاحقیا تقدیره

بی قدرت حق قوّت مخلوق چه کت
ممنوع لیک عقل دکت تأثیره

نی بسط طلسمی بصد خانه برنت
اسمی نه ادر دلدا کو یکلم تکسیره

رمزک نه تینه بیته بیانی بزبان
قادر هیه عارف یکرت تعبیره

بر بر بر و لب بر لب و اندام لیک
خونامه بیار ره نه نی تغییره

مالسانی من دعاکوئی لدرحق وصف خان
مظهری سرّ الهی وک درختا طوردر

هر مدحی ترتنا هرنا سینه و قلبی مملی
بی تفاوت قلنماهر لؤلؤ لؤلؤ امنثوردر

زآستانه دولتی غائب نبی جارکه ملا
داژفرمانه مکرم دمبدم مأموردر

ول

درحقمده تقبری خوداً مکه تقصیردر
ثابت لمشغلاته من تأخیردر

طغرا رهمایون کودکن طرّهٔ امر
زلف ثنیه آنی زخط تحریردر

حسانه نزانم بجه تشبیه ایکم
اقْ احسن تقویم لؤ هاتیه تقبری

هند که روز و شقن تیک عید و لیل القدرین

جام مدام پر باده بی لی نژمیا انکود بی

شبهتی روح القدس عرددی توبچه لی د اینی

سبزه و ریحان و نسرین و گلا منفود بی

هر دری نعلا فرس شبهت براقی فی کفت

چشمه حیوان ذوی عردی مبارک فود بی

ماته عمری خضر و نوح و ملک ذوالقرنین بتن

کنبذا چرخا ملمع هر بته معمور بی

خاص تشریفاتین دربند و دریانی عجم

داخلاتین هر سحر صد ذرگش و محود بی

گرچه د ردیوان حضرت پر حقیرم شبت مور

چشم من چشمی سلیمانی لجالی مور بی

ای نروکد کوبی سرو پابت دبندا خذمتی

ما بچو کانی ته هر پرکنده و مقهور بی

آیتُ الکرسے وُ انعام هیکلا جانے ترِ بن
رٰ اٰیتا فتحی بنصرالمُ یزّلُ منشور بے

خیمیا نور اعنایت ظلِ ممدود اترِ بت
سُورۂ امّ الکتابْ مادار حضرت سورہ بے

بادشہ نوشیروانْ دبیم هرحاکمی عادل توئے
منل حاتم دا بدائے در جهان مشهور بے

ماجزیری شبۂ دار تخت هفت اقلیم بت
دا بحکم و سلطنت اسکندر و فغفور بے

منل جم جاما زدین خانے ترّ ز بادۂ
دا زخمر اشنا دمائے دا شما مخمور بے

ماد باغ عیش و نوشی هر بهاری ارغنون
کامرانْ و کام بخش و دلخوش و مسرور بے

بسر نے
جند کے شیرین سپر در بند پیوندا ترِ بن
بند شا پوراترِ بن د اخروی شاپور بے

هزنا

قست و دا خوا زکړلې دائم ژړجان ودل افه
هر د بندا خدمتي پيش دست د يدا ری تې ولـــــــــه

خان خانان لاپخې نجما ته هو پر نور ده
کښتيا بختې تر ژی بانې مخالف دُور ده

کوکبا سعدا شرف طالع دنيف برجا تربت
راتنې ترچرخ بالا شبت مه منظور ده

انجما چرخا مجد دهر زه ذاتې تې شريف
کسبا نوارې تکن حتي کونخا صور ده

هر زيارت آستانت بيت شمسا دو لته
دا سحر کاهان زدیدار اشريف پر نور ده

اختر اتر برد يا غيبې اگر بيتين ظهور
دی پې نصف النهار و رت شبا دیجور ده

هر کاری و دگری بيفه عزم و همتې
بې نهايت بر مرادو بې عدد د منصور ده

هر سړی دولت هیې دی هر دینف بدا تره بې
هر کسی عاقل بتن دی هر رجو کاری نه بې

ای دِ ډ آزاده بت دی چا ڤنیر لطفا تې
هر کا استغنا د دل لبن منت و بادے تې

هر کسی قسنک د دل دی قت د رکاهه تګت
ای دخاطر ازجوك بې هر رجوکادے تې

ای نر د ولنخواه حضرت بت ژنیڤا جان و دل
شهتی اهلِ شقاوت قهر آزاری تې

مابعیش و نوش شاهه او قدر عمری تبت
چند کې سالك د دوړ بیت برکاری تې

هر کسی نژ د دل دعاکو ونا خوانې تره بې
کړ تیې قیدا تر وآ زماخ نوباری تې

مدر کې علمی ظهیری شهنیك وصفا ترهات
ورنه کې عالم بتا ن و قدر و مقداری تې

تمت

وله

ای شهنشاه معظم حق نگهداری ته بی
سوره انا فتحنا دو رمادا ری تبی

هر کاری پیشه وزیکری عنانی همتی
زهی بینکی تو و کیوان رکیبداری تبی

دائما منزلگها سوراته بت برجا شرف
طالعی فرخنده و بختی سعیدیاری ته بی

سبعه سیاره و نه چرخ سو گردان بقی
گردش و دورا عجبی رخدمت و کاری تبی

ماهتابا دولتی یکی پرتوکشمعاته بت
آفتابا رفعتی برقلع زانواری تبی

لامعا فتحا ازل برج زبرتاجی ته دت
کوکبا سعدا ابد نجمک زسیاری د تبی

برق بتوکوا اختر لصد ساجان د دت
اوکو کنفا دلدکت رمزک زاسوا دبی

دبان

ول

ای شهنشاه معظم حق نگهداری ته بی
سوره انا فتحنا دور رنادری تبی

هر کاری پیشه و دکیری عنانی همتی
زهی بی بنکی تو و کیوان رکیبداری تبی

دائما منزلکها سو راته بت برجا شرف
طالعی فرخنده و بختی سعید یاری ته بی

سبعه سیاره و نه چرخ سر کردان بتی
کردش و دوراجبی رخدمت و کارزی تبی

ماهتا با دولتی یکی پرتو کشمعا ته بت
آفتا با رفعتی برقدی زانوا ری تبی

لامعا فیتها ازل برقه زبر تاجی ته دت
کوکبا سعدا ابد نجمکه سیاری د تبی

برق بسوکوا خرالصد سا جان ددت
او کو کنفا د لدکت رمزک زاسواد بی

دلن

دردی غدا ریم فرقتہ فرقتہ نجان پُر زُحمتہ
یا سہل عاشق رُح دَتہ فریاد ز دستی فرقتی

تاری فراق وصُوھتی اینا خدنگا نُوھتی
پرسگن زعشاقان تنی فریاد ز دستی فرقتی

عاشق اَون ھر دم مِرن جندیکو دمزین دلبرن
کیبر لدلِ مِن بھترن فریاد ز دستی فرقتی

یا رب بدئیدا داخوہ گُمِن واصلے یاری خوہ
بس صوتتا یاری خوہ گے فریاد ز دستے فرقتے

مُزدوست سانک دُوزنگی پر کنہ و مہجور نگی
دیان زنود لھُوزنگی فریاد ز دستے فرقتے

آخا رِیا دلبر ملا بکنین دجانان وَلدجلا
دیدار قسمت بُوھلا فریاد ز دستی فرقتی

باالله زنالرو زاریان کزمین دوان خماریان

خوناکرین شغطاریان فریاد زدستی فرقتی

شف بو دنیفچشمین مداحتی بشیر مزکین وه دا

دی بسحر شاهی گدا فریاد زدستی فرقتی

مزکین کو دامن اقتدر روحاشرین نهاته در

بیلك لمن رون بون نجر   فریاد   فرقتی

دون بو بدیدا راته دل بوغرق انواراته دل

نارت زفرواراته دل   فرقتی

منت مدلدار لیخوم دی دیسا زنوباری خوم دی

سلطان وخوندکاری خوه دی   فرقتی

زشن کاکلین سنبل چفین

منت مه دیسا غم رفین

لو بولدلحب واقین

فریاد زدستی فرقتی

دردی

دور بوم ژوی رفت وجی ژوان عنوه وکفت وکی

نائه بجافان مِن دِ نه فریاد ژ دستی فرقتی

دیا بمِن ژِ بوغمام خوژی لجافان بوحرام

عمری بقی حالی حرام فریاد ژ دستی فرقتی

ساعت لِمِن تیک سال بون دائم لسر دست فالِ بون

حرفین دهارتن دال بون فریاد ژ دستی فرقتی

ایرو تنی د ژهات الیف معنا دچو بژ نا شریف

یا خاره لِ کیمنه وقدیف فریاد ژدستی فرقتی

فی فرقتی دل لِمِن شواند جرحین قدیم دیاکواند

بِشینِن صور داطواند فریا د ژدستی فرقتی

داغین مه دِنیا ژش کِرن یک یک ژ نو اتش کرن

لی زیده پنج وشش کِرن فریا د ژدستی فرقتی

سوداوسوسو کیژ کِرِم پرهیستر وخون ریژ کِرِم

چندان وه بوم لِ هیژ کِرِم فریا د ژدستی فرقتی

ستر سبحان تہ ژحسنی وزینت   احسن اللہ ژ ستار سبحانے

چہ حدی عقلہ قیاسہ تہ گرت   اَکہ برہان کو تو بے برہانے

مہ تمنا ژ نسیم خاک رہ   دا بکین دیدہ دل نورانے

نفگ بے تہ مہ آسنے باتر   نہ تنے روح و جان و جانانے

صد ہزاران ژ تہ پیکان دردلن   لے لدر دل مہ تنے درمانے

تہ برین مہ گو اندن دیا   ژ تو آکر تہ لداغان دانے

تہ ملا پر دچکہ گرمنہ تو   وہ پریشانے و پرایشانے

ولہ

ژے فرقتی ابتر کرین فریاد ژ دستی فرقتی
ژا روضعیف زرکرین فریاد ژ دستی فرقتی

پیرمم

پر زدکرین ولٹ زیرمم چافین وزلف
دائم لری چانیرمام فریاد ژ دستی فرقتی

چافنیر رفتار اتربوم مشتاق گلذا راتربوم
لو دور ز دیدار اتہ بوم فریاد ژ دستی فرقتی

دور

اوڭا نسبت كلی جامك ذكوثر دابله
مستم زبر قالو بلی حتی بروز المحشری

ولـــه

لات حسنی وشهی خوبانی — بجوه هم خانی و هم خاقانی
یوسفی ثانی ابرو خانم — کو به حسنا خوه ندیری ثانی
بس وهیبت وشهی خوه پری — وگ ته نینن ز بتان سلطانی
به طبل خانه شها وره تجی — تو کو ابر وشه گردشتانی
کاکلی بر ده بسر خال وخطان — کو مسلسل زنجی ربحانی
اسم اعظم ته دفی جل اسمی — ز دو حرفان به معما زانی
چه برات بوه به بسر دا کاکل — چین به چین مست ته بطغرا دانی
تو سلیمانی حسنی ز برا — خاتمک لعل لکوهر دانی
چه شکسته مسلسل یا رب — کو تو نسخه کر دیوانی
گرچه پر خال ونشانی اما — بنه نشان کو تو بی نشانی
ای پری حور سرشتی هر چند — نه بشر نه آدمی وانسانی

بدره ژ قدرت لے دونون او تا تلا اسو دعیون
پر را گرن وی قتل و خون عالم پرویغا کری

هر دم بظلمی وی دصوتی قلبی تحبا خوی تری
لازم دبیم من وی کری کس نینه چیتن مهدرا

کس نینه چت مهد دبکت بس کرنیان ابتر بکت
خملے ژ زیری ژ دبکت شفقت بکت لنک زیوری

کت
شفقت بدیدا راخوه کت قستا برسنداری خوه
مشتری
دا بهر دو رشماری خوه کت ای سرلقتلان

فتلین سیصا ری شفین آخر بسلو بیلا خوشین
ترحان لدو رسر و لچقین خف بون دطا جنبری

خف بو دینف تور اقزل ایلان متاسر لمل
بری
کستین و ژهر آثیته دل هیژ کستین رمزا

کتیته ام شیرین لے تحلے کتین رو ژ روشی
کرا ز بسینم بجوه بے ناکم ژ دل هیژ باوری

د لبر چه بې حدّ ظالمه چا جارکړ نګت برسی لمه

لازم بجا لم عالمه لې برد دیرت غدّ ر بې

لازم بقتلا من د فې هیڅ د ښ د دل ماری

پیکان دجر کاندا چې بند کړ بښو کا عنبری

بند کړ ګلاب و پنجیان دل ما دیف غنجیان
من آه زدست وان غنچیان کوکړ وکبارودین برې

رمزو سرین شیرین لبان تیر څو برق وکوکبان

ریزا سلسل عقربان کو یان لدو را قمری

من دی لدور بدرا تمام حرفین د مکتوب دال و لام

وی پیشر وی باطن رقام یغما کړم سیمین برې

سیمین برانه ښکری او حور یانسبت پری

ژرنا ز نور دیما زری بیهن ز ګلاف وماوری

بوما ور شیرین لبې وی خوب و نورین غبغبې

بدرا د برجا عقربې کنګې ز بر بردی وری

خمری ورَش بکاحریرو ژبون لدو نبدر امنیر
برجا کو حاکم لے دو میر من دین لنختی کشوری

تختی دو میرو بگلوان میدان وجوقا کو گران
اصلان وجوتے می خوران می دشرا باساغری

ساغر دست سرخوش و مست وقتی تحکه دست بدست
غفلت دو بگلومی بوست کنتم بدر باخنجری

کنتم بدر با کیبران کونم وخدنگا آقران
رمز و اشارات و سوان دان دل ژنیقا بیجری

دان دل ژبو حسنا بنور برقا تجلا یا صدور
لو صوتیم وکے کوہِ طور حب و اقینا انوری

حبا ته ما خوش هِتمه هر دو ژ نوازکتمه
یکمو ژخونے رشتمه تیرو خدنگا قجری

کژمین دشیرین نازکے دربین دوی رمبازکے
چوسینه نیف دلکازکے مِن دار ژظلما دلبری

ژی

لێ ازتنی سر تا قدم یکسر دصوژم دمبدم
وصفێن دعشقێ ازچه دم نائێن حساب و دفتری

وصفا ائین وعشقێ حسن وجمالا وشهی
نائێته شرح ومدحێ احسن ژنفشی بشری

احسن ژحسنا دێم دڕی شیرینی وگفت وسری
صد زاهد ابخشتن ژری وی نادکا لبت شکری

شکر دنا ف لیفانه وی ریحان لدو ریفانه وی
مشعل دیف شیفانه وی ایپی ژرنگی فنری

فنرنیه نورا حقه حسن وجمالا مطلقه
برقه سپیده وشفقه زهره وشمسا خاوری

زهره وشمس ومشتری من دین لدیما انوری
زلفا مسلسل عنبری سر دایه حوضا کوثری

حوضا لکوشه چشمه تێ باغچه و روضا قدرتێ
هردم ژنوقه سر دتێ خمری وطائێن عرعری

مِن کو ژ قدیم ام مِی عشقا ته دِنوشین
کو مِن ژ عشاقان نتنی هر تو بسی تو

مِن کو دِ شفان شبت شمالان دِصوتین کو
پڕوانه صفت صوتی بی صوت وجی تو

مِن کو بصر و قوّت سمّامه تویی کو
زانین ته امین روح و مجرّد قفسی تو

ته ژ زلف بتان سخت ملا دُشتِرَه طالع
یاری ته سحّر بیت و بِرُت پِی نخّی تو

وله

ایرو ژ نو براتِشم دیسان ژ رمزا دلبری
مجروح قوسی بروشم تیر دانه یقا جگری

تیر دانه قوسی اسوده شهزادیا شیرین قدّه
کشتینه و کمن ده صدح وی پادشا و بکلری

وی بکلری پر کشتنه انکشت بخونی رشتنه
ما احل دل قت هیشتنه صوتینه مثل مجمری

مِن کو مه تپیغان قندا کن ژ دری ته
کوام ژنیا تین و لطبعی نگی تو

مِن کو ژ کمندا سر زلفا ته فرستم
پروا ز لبی لعله مکو گر فرسی تو

یک دم قنهیتین ته دهامون فراق
بے همدم دردان کوچه فریا درسی تو

مِن کو ژمه دل شبه نخود خوش ته بگرکو
نیک
گرگر بد ولعلین خوه شکر کو عدسی تو

مِن کو لرخانین کو نج رو و کو فرزین
شه کو میکن ما نبازی فرسی تو

مِن کو ته دِ فی سر ژ رقیبی به بزم از
کو مِن ویه زانم دبوی ژی مقسی تو

تا چند بخف باده بنوشی وه نفس دا
لیم بدف ونے و ره میری عسی تو

شمسا فلکی یا ملکی هیژ نترانم
حوری و پری یا جنو روح القدسی تو

جانا جرسا رهر و عشقانه ازم قت
الکه بفغان و حرکات جرسی   تو

ما یک نفسک من دبتن به ته وجودک
دی بیته کویم هم تو رجی هم نفسی تو

عشقاته مکو زینو صفت زیر کرین ام
اکسیر اقینامه بعینی و مسی   تو

من کوژ نکاران تو کلی بلکو وه چیتر
زانم بجیب هر نکو خاری و خسی تو

وی حور سرشتی لمه خوش میوه بسر کر
جنانه وصالانه و آتش بوسی   تو

من کود شقان شبت بخومان بطوافین
کر عنوه د زاین بجه قست و هوسی تو

امی:

شاهێ جفین غم تیک رفین شمعا شفین هلکرانین
درد و بلایێن بون هلا عموك ملا مهجور بو

وی کاکلا چینی دلی قلبی ملی داق دانه لی
داقا دلان نیف سنبلان سر کلان منفوز بو

ول

کس ندی قط د سحر که کو چه نازک و رسی تو
مژکل و نیر کزین مست ببی تو

زانم نه تنی لب ید بیضا تو دیری
ورخوشکه شهیدین خوه کو عیسی نفسی تو

روحی و نه جسمی ز جمالی بجه اسمی
رنک رنکه تیینیه کنغو و شهودی چکسی تو

روژی تو لشرق بجمالا خوه و برقه
بالله ز سرچشمه اقدس قبسی تو

بینه ز چه نوری و تجلا چه طوری
که که لسرا پرده جان ملتمسی تو

لو یک نسقی من تینی سبق نورا تشق دا دل شفق
ژ بر غبغبی وی کوکبی لی بنده بی دستور بو

میران نظر دامن سحر خجلیم ژ بر لی او قدر
زانم کوا و نورا لرو وک لولوا منثور بو

پاش فرقتی ژ محنتی ژ ظلمتی چوم حضرتی
وصلا حبیب من بو نصیب ملعون رقیب مهجور بو

جاما زلال خمر احلال یا را شپال دامن بحال
عشقا عذار صوتن ستا رنیف مه و یار صد بور

بر من زجر تیتن هجر لی بو اجر صبح و فجر
شمامه هل بو صد عمل منت مه دل مسرور بو

فنجاد دست

احرام مه بیت اسود بو قنت یا رهات و منت
جوتی حبش تیر دان بوش حجامه خوش مبرور بو

یا روعده دا بلملین خود اورا بمدا چین برده دا
دسپینی چوم وعده کوژ باده مخمور بو

شه

نغفور سره سیما دره هیبت بره برد لکه

او هاته مشر منجونه هشد لوز عشق هور بو

بکاه ده

دل بو کوی زا یا بری لازم هوی دی او زدی

من دی کلک او سومک وک مشعلک پر نور بو

دیم فتنه خال عنبر بوما وره لب شکر

فرنور

اومی پرست مشها ومت جاما دست

جام بر کفی بر زقر قفی لدنکی دی مشها صفی

بو

حسن لدیم وصفان نشیم هرجی بسیم زی دور

دامن سروش ودمی بنوش ذوق وخروش لوجوم زهوش

زعشقیا یا زبخویا اونه زمیا انکور بو

ب

من دی بخواب اوماه تاب دادل گلاب جوتی غرا

بو

دل ستو شاند خون لی رشا ندقفح هر شاند تیکهور

هو بکر جسد قوسی صمد تیر دان کبد داد ومدد

جرحان زنو خون دایه کو عشقامه لو مشهور بو

لو دعتقید فنا بو دابیت بابد دوست
عاشق باقی بنو واصل حتی فانی بنو

نقطه علم و سوادی حرف و نقش عالمی
سر ددن معنا یکی اصل سوادی نقط بوا

هر یک و دی یک بمینت اول و آخر که
لاجرم نا بن د و بن ای دی بمینت هرهبو

هرچه دعوای دعشق د املی ثابت کری
عین دعوای د نفس لا امر دیسا شهده بو

ولـــــه

من دی سحر نشا مجر لبی دبر مخمور بو
اودیم زدی سر مشتری یارب پری یا حورن ربو

حوری وشه کاکل وشه دیم قرقشه خال حبشه
خالین د قومکی تتر نازک بشر کافور بو

نازک لطیف کردن خفیف لبی شریف کنمه وقتیف
من دی بوقت ایر و لتخت او نیک بخت فغفور بو

فغفور

جذبه و سیر سلوکه بو محبّت نابتی

جهدیا بو عشق و حب خندیکو کرو بو فیده بو

سالکیبی عشقی یکایک حوجه بنین ازبیم

جامیه پیری طریقی سر زنک شهزا در بو

رنک رنک اهلی مقاماتی طریقی چویه سیر

هر جلالهن جمالی سرمیا اق باده بو

ای بوی عینی بقاتی باده نوشی عشق بو

ای بوی محوی فنانی عاشقی بیچاره بو

ایک ز وان پروانه بو صوت و فغانک زی نهت

یک ز وان تشبیه کوینی باه و ناله بو

افرین اسود عیونا عاقلان سودا دکن

کرمیا عاشق قدلکفتی زجا فین شهله بو

عاشق و معشوق داوصل بیک بن بو حجاب

محو بو بالذات عاشق لو دعشقی پرده بو

م لـــــ

هر دبر قالو بلا یه بلکو اق عالم هبو
چرخ کردان دور کردون کنبد مینا هبو

عرش و کرسی هیز مخفی بون دکنزا قد رتی
حسن حق بود استوائی لا امعا عشقی هبو

نعت بون حکمی صفاتن اوز ذاتی لم یزل
عاشق و معشوق یکبون شمع هم پروانه بو

حسن و حبی اتکدی قدیمن لی جدا بون اوز یگ
لی نها اسمی حدوثی لی حکم تفصیله بو

یکی د ذاتی سرشتنان بو جمال و حسن و سر
یک د قلبی اهل دل نارو جلا او جذبه بو

عاشق و معشوق الحق هر دو مرأتین یکن
لو د عینی جمع دا اصل قدیم آئینه بو

حب و حسن اینین ظهوری عشقه اصل عالمی
اصل اشیا د ابزانی وان چه اصل و ماده بو

جذبه

وله

دِ دَسْدَ اَیْنِکیکْ نو بارمِن دی او کمان ابرو
لِبا لاجَدْوَلْکُ جبّار تیدا همقران ابرو

کُو حق او خط و حرف کیشا لِطالائی مه دریو نشان
دو قوسا گوشه لِ بادان لِبپیوسته ما ابرو

ته دیداری ته رفتاری ته الماس شکوباری
بعَیْنی رَه لسر صادان دو نون ریحانمان ابرو

بحمد الله بغیرونی بوجهی دلبری منی دا
کوما هِ نونشان مِندان زِطا فِ آسمان ابرو

تعالی الله نشان دا یرجنی او نق دا یه
زنقش صنعق حق او نشان چشم او نشان ابرو

زرعنا نرکسین شهلا مجالی همقران بن او
هزار رمز و اشارت تین دیتغ بو جان ابرو

ملی دلتنک پیکان زحجوبان مه بیشانن
کماندارن دغدادن دبوجا اسمران ابرو

وله

دشپیهٔ ازبرج قوس ابرو نما اندن ماه نو
خوش خوش ژ قوس ابروان ینکی کشا اندن ماه نو

کوشین دو نونان هر بسر با دان ژ قوسی بی وتر
تشبیه انکشتان بنی صد سر بر اندن ماه نو

وی کشفی بدر ا تمام احسن ژ بالا طلعتی
وی ژ استوا دا کو میا چرخی رشا اندن ماه نو

وی بو جهی افتابی کاه کفش و کاه خف
عارفین صاحب بصارت حیر اندن ماه نو

مثل د زانم دانه بر قوسی هلالی قبضه زر
لو ژ بالا کوشین نونان لفا اندن ماه نو

از دبیژم دی لمن دیسا جگر صد پاره کت
وی لمیزان هردو شیر ازی چفا اندن ماه نو

داخلی مجلس ملا اینشف نشا بو کو خف
جام روحانی لاهلی دل نشا اندن ماه نو

درت

خامسه

مه جوهر عنصرك خاصه نما ابرو د طالعه
دی تقویم انسا لطالع بون هلال ابرو

د زنا را دیریدا لهندا قاچلیبانی
بحوابی مه برسجده بلی اما خیال ابرو

ز ما بینا دو ابرویان دبینم قاب قوسینی
ددت من طرنة العینی جوابا صد سئول ابرو

د باطن سجده گاها من ز سجدا هر دو ابرونه
بعینی طاق محرابن د علمی اهل حال ابرو

بشیرینی بزبانی چه کاتب بو دگیشانی
تعالی الله نشان دانی چه وی شیرین مثال ابرو

اگر دعوای موسانی دعتقیدا بکم جائز
بلی دائم تجلایه ز وی ترحا ستلال ابرو

نشانا قاب قوسینی چه قوس آئینه ابصاران
د تقویما تجلانی د سلوی بون مثال ابرو

ول

مه لوقنجان لسر دسته کو مهتابن هلال ابرو
نمایں مِن د مرآتے میا صاف و زلال ابرو

ته شیرینیٔ و زیبائی ته رفتاری و بالانی
بنی نون د طغرائی لبا لا هر دو خال ابرو

بلابت صائم الدهر و بلا افطار جار کبیت
کسی زانت کو دلبر دی خو یابن هر دو سال ابرو

منی مستانه ریحانی دلے من دی د آماجی
ابرو
رسانندی شیپگ تیران بقوسی هر دو مال

سحر که ماه سیما یا مه جو گلشن بیرانی
لسر جانبین نشابند اخراجی او هلال ابرو

د بینخا ور پرستی تو نزانن مِن د کشفی دا
نمایں مِن د شرقی نا زکا کردن شمال ابرو

تنی ما هر ترازو نه د با بے حسن و کیشا
هلالے خا تما حسنی لوی دیما بخال ابرو

مه جبر

خط و خالين ته به مو موږ مر مسئله کوين
مه ږوان حاشيان سينه به نه شرح عبابه [لبابه]

اقحيوان ته دِ ځي راست بنوشي شب قدر
دست بر کردن بر پيچ خمان زلف بتا به

[شيوه]
سرکښي سينه ارباب وفا نيسنه رحامن
ته ږد لصوت ملابس به ملي را بجفا به

ته ږ بسکين خوه کړه دار د بختي مه کړنه
مه ږ زلفين بخم و تاب د دلدا خم و تابه

ته دِ ځي برق و بروسکان بر شيني تو نظر ده
ته دِ ځي رو ږ خوه يا بي ږ شبا کا خوه خويا به

ته دِ ځي زير و زبر کمه تو ږ لفان بده برپا
ته دِ ځي قبح قيامت لمه رابت بخوه رابه

قست سرچشمه حيوان حقيقت له ملا
بجهانی مبه مغرور کو جهان عين سرابه

مست وحشیا رهی لګڅلهن رقص وسماتین
ازنزانم چه نشق ګیفه نزانم چه شرابه

خاك پایین دِ دیزاسکړه وتولان خوه دِناسین
مه نه سوځه ونه ګناهه نه خطا اڅه عتابه [بر]

زوصالاخوه زکاتِ بده مسکین وفقیرانُ
کوجالاتمه کماله دِکما لاخوه نِصابه

عاشق مسئله خواهي وزه ام مفتي عشقین
دستکي سنّه تیدا ویکي نصّ کتا به

دِل بشودر زنفاق کوبدت سینه براق
بصفا همه ارباب دِلان وه چه صفایه

نظراعین عنایت بمه داشاه ولایت
[حابم]
زعنایت نظرادل مه ترِی علم عبابه

لب لعلین ته یي هردوبیک نقطه علمن
لخطي حرف الف جزمه شبي حلقه بابه

خط

ته دڤيتن بمراشت وشوا چهرە دلکه
مه طهور آتش سيالە و جاما مئ نابه

خوش پريشان صفت و جمجمه صورت حالن
پير عشقين و جوان طبع و لدل عهد شبابه

دوره دستين ژجنابئ مه دبئ يک ژخديرا
خف دبتنا مه ژدل بيت و برت عين صوابه

مه مشرفکه دو چاڤين مه بساطا قدمان له
پرلنئ من هييه مئ نين کو من سينه کبابه

کسک و صوران توين چرخ لدورا دوهلالان
دو قرانن ما نه برا بر شفقا پردە عصابه

عرعرن طا دشبالن و رقان جذبيه ڤيرا
نيرگزان سر دکرانن لبنفشان خم وتابه

چيچکين قوس قزح رنگ هزار رنگ سمايه
سنبلان کرن خناڤه لگلان تازه کلابه

وله

فلکا اطلس سرگشته د جام مه حبابه
موجیا قلزم عشق مه لسر دست غرابه

دل کمر بسته عشق و بخوه زنار پرستم
می و معشوقه دعا ی و مه سجاده قبابه

ز حجابی وره د رناز که ومستانه بخش تو
تو جهان زیر و زبر که بخدی اف عتابه (حجاب نه)

دست جبریل هلاقیت ز بزنا ته نقاب
بیقین قافه لروزی و وه ریحتینه نقابه

مه به اشراق سوالك ز لبی غنچه کشاکړه
کو بالهام مزانی د سوالاته جوابه

تو بنی سا زبه آواز چه رنګی ته دخوښت
الله الله بخدی قط بنهی اقچه خطابه

که ده نانی ز لب لعل بقا نون حکایت
دی چه شهد به فیرا چه ددت شهده (زبابه)

گرچه بلبل جوهرا دائه گله ولله لی گلی رونق زعشقا بلبله
گه ده ذکری حال وجوش باده — ور فبلبل را دخونت بلبله
سوسنان صدرنگ آفیتن لمند — وان دکو دل بند طایک سنبله
سنبلان سیوان لدیمی تازه کر — آفتاب بر و دبر جا سنبله
قت بریکی فی دمی حاضر بکت — قصیا فیصل نه کار سنبله
عرعرا رنگین ز طاین صور و زر — قمریان صدرنگ شیرین غلغله
زمزما عشقی ز بالا هاته خوار — قدسیان آفینه چرخی غلغله
من ز دل ناصور کی زالستیان — لاجرم افشتسبا داغا گله
بلبل و پروانه فصل و دمن — جنس عشقا من تیه در دل گله
نرگزا نازک قد الشهلا یمت — دین کرم از بلبلان صودا گله
طبع لامع وش زمنت بو الحسن — مین دی دستد از الغفار دلدله
اشقری بدفعل حتی کر عجب — بارک الله خوش بزاهی تلله

زلف وبسکان بر زمین دل بر ملا
رشتیا جانی بلی او کا گله

وک کلا زر زبوسر وانه مرېم و
مه بقربان وک زر که

وک کلک زر دبنجبا زده از
تو مه نبکل خوه وک کلا زر کړ

وزره جارک اکر تو لطفی کے
مه بقربان یکے دو خنجر کړ

زاهد عشک طبع سوز اے
بدو جامان طبعی تر کړ

نکه جارک بخنده شکرتنک
تیک مصرامه قند وشکر کړ

خط وخالان نشان نشانے ده
مه ژاهاشے خوه را بدفتر کړ

بے لښکر دبدین ملے دابن
خلوا صوفیان منور که

کک وصورن زرنگ قوس وقزح
زسرا پا گلاب وعنبر گه

سرمه پوشین سری بسر کل ده
عاقلان بی خراب وابتر گه

هر سحر دستکی زنو ور گیر
عرعری نیکدا السرابر گه

قد وقامت سترین و نازک دتر
لی سرالسر بتفصلین کر گه

نیرگیزن سرگران هلنین جارک
دو قرانان لیک برابر گه

بمت کوکد بسر دری قصری
بجوه کوکی لشاه قیصر گه

ذره وک روز بسر دری کلهی
عالمی بیکدا منور گه

شرنبا وی جام وطاسی یا رکودی بت انعکاسی
بیت مڑی فیظك زکاسی اُفحیوان بخویه

ای زنځ ضرفخواری خوندافخطی غباری
مستیا چافیت خماری قنج بزاناو زیده یه

من لدل تیرك مغل دی تیک زبرخونی قزلدی
لی دیم تیراکودلدی او زچا فین شهلیه

دوهنیا چافین ملانځ خالقی حسنانه دانځ
حب تبی دامن کدانځ حسن وحبیک چشنیه

دیتنا نورابحق مه صدنسق لوتین سبق مه
وربنی اربزان دحق مه لی ملاخوش بندیه

طرّیا تاب دا رعنبرکه
خمرین شنک مسک وازفرکه

لعل زمسک وعنبری برشین
زکلانځ حنسریان ترکه

کر

دا زیارت کړم نشته پر زحل بیتن قرانې
تولیم سره لا ستانې چا قنیر اموجیه

بې نشانین دا نشان که ماه و خورشید قرانه که
بنده کلبي آستان که دورنګي خوشر تولیه

ما بز هري شکرینې موچه دي هم خفه بخونې
دا رقیب ملعون نه بیني بر علیه اللعنیه

که به بره پر کل ودا دان حاکمي شهر و بلادان
دي تو داخوازو مرادان دي کسي بیچار یه

کر نه بخشي ولمرادي ژوي حیات خمرو بادي
دي بکم کله ودا دي دادمه دیا برتیه

دي تو دیا شفقتي که تو بنشانا جسهتي که
مژ حریمن حرمتي که محرمین بې پرده یه

دا دما صحبت بجوش بې جام بخوژ لملان بنوش بې
مژ حبیب صد رنګ سروش بې دین بره پر عشو یه

دالسو چاقان بمالم وبلبلے ورودین بخالم
جارکے رحمی که ظالم شفقه خوجتی ویه

ارنگی رحمی تو میرو دی جبت حامه ایرو
قط بجارتک بے اسیر وکریتی سی سالھیه

ښون جهی پیکان ونصلے ز تلین یاقوت وفصلے
ارنگی درمان بوصلی ذی هرکوتین تیز کرفیه

کرمین یا زیچوه با نرښی وقند وکلاڅی
بیت دواکت مه دکاما حیا تک لے هیه

نه تنی قند ونبا مظهری روح وحیاتی
هم بتی هم عزو لاتے لومه دل بتخانیه

خانه لات از دی تو بے چه شیرین دلبری تو
هم تو حورو هم پری تو بخلاف اوکعبیه

ما دبت بیحق خلاف مروتی ما ځی نصانی
از بلے بیمه طوافی من به اوو سجدیه

دازنادره

لوو کو سودا و دینم هردما دینی دبینم
دین دم حیران دمینم مشتری یا نوهانیه

شمن دینقبر جا ستوفدا صدکو اکبجا رطرندا
مشتری هاتی برندا استوا جو قبله   یه

افتابا دا ستوائی از زبر ضربی جفائی
جان فدا یتمه لقائی شبهتی بروانیه

من تو مقصودی ز دینی لو زبر موجا افینی
قت دکم دیدا رو دینی مظهره لبن زیدی یه

روهنیا چافیت نبینان مرسک مجزوب و دینان
داری د ر ذو برینان من طلب دنیا تیه

بی ته ته نازك مبارك بینه سرجا مه جارك
من مجروح خوش بن بجارك روهن بن بی دیدیه

بین کفا نازك ز نوری تلین جاما طهوری
لی زما و ر د و بجوری من زیارت توقیه

لازم آوزانیت بجانے دلبرو یاری موالے
کرمین توسی هلالے درب لینفاسینه یه

هیڅ دبیم محبوب نزانے من اوه روحی گیانے
پرس نگو بیرا خوه نانے اقچرا پرکنده یه

پرس نکر تھا جہانے یوسفے دوری زمانے
اڅچه خاکه لاستانے بلکه ایخسیرک میه

ازژربغه
لوبیم خالدا زنیقه دا دمایا زتے ژوبقه
دامنی بکوم پہ بیقه چندے من جهند یه

هندے طاقت دِ دیرم بم غبار بدری قشیرم
کرثجا قان ازبویرم من زنخدان طلبیه

دابنوشم مے ژلیقی ما و ریحان وسیحے
لولوین شکر دنیقی اق حیوان چشمیه

چشمیا آقا حیاتے شربتا قند و نباتے
من لداغان او منغاتے جان ژبو شکرانیه

لو

هر دَما محبوب ظهوريت زينه مظهري قصوريت

دي تجلايت سطوريت برق لامع جزبيه

جذبه دل از وجود برخف زبر عيني حسود بو

من محرابي سجود برابر جز نيت انه يه

سجديا برنون ودالان من طوافا زلف وخالان

اوبسه صاحب جمالان دا ايحي بي عمر يه

اي يكي صادق جبيني بي حجاب اودي بري

عشقه طفرا يا افيني سرخوشي بي باديه

لامعا وي حسن و نوري كرچه دي دل ثبت طوري

باطنه ناني ظهوري بي حجاب و برديه

عارفن معني شناسن اونبصد صورت لباسن

غير محبوب وان ناسن خف زوان زائميه

اي لمن ينكي كتا نبي صد خدنگ قيرا ستاندي

دل زضربي هر ستاندي از كري اخترميه   بخان

غزل كفر ودر نفي بياز خرش   سعدي بخان حافظ

كه بر نظم تو افشاند فلك عقد ثريا را

لازمہ لسلطان و میران پرس کرن حا اسیران
اَمْ کرین آرمانخ تیوا ن سُنختیک دَرمندیہ

ھیڑ نزام میران دبیرن زانم امُ بی سال آبیرن
چا فری پرسک امیرن لو برحم و شفقیہ

پر دبیم شفقہ لبالہ عارف و صاحب جمالہ
جا رِنا نلے بین خیالہ پرس بکت جہ تے ھَیہ

شفقہ کت جار جار نفینی تولہ استان فنی
داگمُ داغان ببینی نا روبیت و شغلیہ

دا بزانت پیت و نا دِم کُشتی جوتے خادم
محبتی صوتم بوارم لاذم اوزانت وَیہ

عالمہ بدرد و بریں ما دما دیدار و دینی
خف دبت رمز افینی فی بزان بے شبھہ یہ

ھر دما دلبر دیار بت جان و دل تیک تا رُوما ربت
دی چرنک محبت ستا ربت خف کرنہ بے فیدیہ

ھر

تلین نازک شمالین من لسر حیثمین خوه مالین
طالبی وَرْ دین بخالین دِل بقی نکری تنبایه

چو عمر مُدْ فی خیالی ماشقک عید او صالی
بیم زیارت زلف وخالی رو ژوشق من اقدعاً

چرخ طرسم کت ششتابی زو اجل بی دَت رکابی
جان برت مُدْ فی عذابی اقسیا زنک اژدهایه

چندِ کی صادق جمابن ارْ بیتری جاقدابن
وَلَدمِلی لالاذم جوابن وی ژدل جانی خوه زایه

ولــه

دلبر لسر دار خوبان ازنزام الکهٔ هیه
عارفه بجا قلو بان علم بی احوالی میه
حالمه بد اعینن فوادان کزمین وان نون صادان
چونه دلحتی برادان ینبکی دش کوشه یه
کزمین وان صادو نونان راتکن او قتلو خونان
آفرین اسود عیونان من دیه ودل شهدیه

پر عمر من چو بسنخق له شکو خوارزم ز بختی
زهره بو او یدع لیتحتی بلکه بیم شمس الضحا

پر دیا خلوی کو هلد اینکیگ من دی لملدا
کرمیا زهری لدلدا قط نگو قتله و خطا به

خا دری چوم سجده زیرا بنیت احرام مه قیرا
عاشق آو کرنه تیرا هرچه طاعت کت روایه

بقستی
چوم زیارت بو دستی له بهشت اول
جزا
من بصوزن روح هستی عاشقا صوتن روایه

شوبتا وصلا خوه نادت یا زهجی عاشق جزادت
دلبران اقرنکه عادت مهروان کمتر وفایه

پیشه محبوب نازه صنعتی عاشق نیازه
یا زلبیریدا اجازه شوبتا شیرین مفایه
چوم طوافا بو دستان شبهتی سکران و مستان
اهل حالو خو دپرستان وان ز عمراق مدعایه

ایلی:

کبنذا نوزین خویا بو سپید یا صادق نما بو
یک بیک شتوتی قدا بو قصر و ایوان و سرایه

قمری و بلبل دخونن لی عجبا وخوش دمینن
هر سحر محبوب دبینن عند لی ثیرا تبایه

باغچیا صور کل دکشتی چیچک و ریحان درشتی
دلبرا سیران وکشتی سنبلان طاطا سمایه

سبزیان شبنم کلاق لی هر عقیقان درخناف
دلبری سیران و راق لی عرعران سنه طابطا

بوم شریف از باستانی شاهدین وی کلستانی
ساقیان جاجام ددانی کوکبان سیون قدایه

چند کی چیمن خرم بولی مدام وک صبحدم بو
من بهشت باغی ارم بولی صبا کو من سیایه

صف بصف ولدان پری بون بند زلفا عنبری بون
تیک لدینی مشتری بون رقص و کوفند و صفایه

ما اورا بلکین کلی بو بیهن و بو یا کائلی بو
دا روی قلبی ملی بو لو بچا قین دل جلایه

یا نسیم دیچی لو ینی صاغ و سالم ما تو بینی
نی کمیدی بی کهینی دا سوار لی بت پیا یه

غفلتی بانی نسیم هات حفته بال یاری کویم هات
پر باحسانك عظیم هات قاصدی شها کدا یه

دل نفس دیسا ببرهات لو حکیم لقمان ببرهات
نافعی دردی جگرهات طالعی کوکب نما یه

من کوا و نیشان کهشتی اقدی صد داغ رشتی
دی رنگی خوش بهشتی اسم اعظم بی کها یه

چومه سر پشتا کمیدی من زبر چونه کو کدی
بحر و بر مه لبر خوم طی دشت و چول و کلبلا

مو نسیم خوش بخه تیکرا اوی دچین و کطیر قیکرا
بحث زلفا یاره قیکرا بو رعشقی پرفرا یه

کبیر

نور که نا د روجوده کړچه اوّل نا رودوده
برقه لامع ما لکوده حب د قلبان کیمیا

عارف جوهرشناسی ای یې وصف ولبا
دی قدر د پیتر بناسی مقصدی صدق جزایه

دو رنگی داتوز د دری خوه ورنه کیری زی سری خوه
بودین او دسری خوم سرد نا قاری بها یه

ما دبت او دور د دستبن دی زفنجانا ته مست بن
جام زشهکاسی د دستبن ابتران اومی دوایه

یا رب حسنک لبال بود لبرک غایت جمال بو
او زحال اکه بجال بو پیشه وی شفقه وعطا

مهدرا وی خیرخوازی نکتیک وصفا مجاز
وی بد لسه کر زصازی مغنی وقانون ونا

یوسفی دور وزمانی کونسیم هات قنانی
بیژه بوکی او ته انی نخوشان اولشفا

محبتا محبوب و لاتان برقکه زیو رصفاتان
دایه قلب و روح و ذاتان روژ دمراتی خویا

محبتا صورت دو قسمه نعل مفتاح طلسمه
هن ژ روحه هن ژ جسمه نا ر و نوره مِن هوایه

حب جسمانی دو روژن کرچه دلبر دصوژن
خف جکر بیکان د نوژن میل نقشی بی بقایه

بینه بطای نه
گل حتی صورن بطیفه تین تبسم غنچه پیقه
بلبلی خوش ژ لدنیقه نغمه و نال و نوا یه

هرچی جلوا بو تِ ناتی نو گلک کرتی خناتی
وی ژ دلچو محبتا وی او بیا دیرا تبا یه

هرکسی محبت ژ روحه مبتلا نورا سبوحه
بدینا
وی د دل ده صد جروحه جزییه لو زین و تایه

هرد و روح یک نور و طاقن چرخکه دو سیر د ناقن
هردو دانه ژ مرغ و ذاقن اِرم حسن داقلی قدایه

نوره

چاڅنيرم که لري مه لې صبا ده دا يه پيمه
عرض حالي محنتيمه بنديک صادق ملا يه

جان فدا مه از د ريدا فرقتي ضربک وه ليدا
قالبک بې روحه ويد اکشتنا من وي روايه

د مبدم او چاڅنين ابيت ونيشانک ته قيرا
دابت او زيه ژيرا يا رصادق بې بها يه

فدئ
عاشقيت صادق د کيمن يا رد بې صد خان
زانم او نا ژيت بې نز عاشقه پر مبتلا يه

عالمين ام ڦي د زاينن جسمن ام او روح وجاينن
قط ژهڦ باطن خو باينن کرچه ظاهر او جدا يه

صادي
هد هدي وي غمز و رازي پر نوا چو کفته و
قصه چو بجتا مجازي قاصد که خوش طبع بايه

ما دما وقتي بحال دا چو کو يا ري مه ديا لدا
قصيا حال بحال دا که د ديرت يا ربها يه

طبع دیوان دستگښتي حور و ولدانِ بهشتي
عاشق دل بند قِشتي جان بدت هیتر اروایه

محنت وجور حبیبي جور و آزار رقیبي
حق تِني دامن غریبي لښکر با خوی وه دایه
د وهنیا وي شوق و طاشربتا قند و کلاڅ
کس نِن محروم زناڅ اِتني بومن غلایه
بې نصیب زبوم ژجامي دوره دوره محروم زرا مې
کِرتیي وي قید و داي او غریبي جان فِدا یه
دوره دستِم بې نصیبم دلبرم خانم حبیبم
پر ژدنیاته غریبم روح وراحت من لقایه
پر ملازم ته و لقاڅ مامه حق ملتقا ئے
من رخي شیرین دوائ هدهد ارمزکین بدایه
هدهدي رضوان زغیبي صد خبر شیرین دحبیبي
داد لې مي مرده حي بې که لِري مِن ولڅ صبایه

بچافنزم

تیران لمه دَت دوست مَدی سینه هَدَف بت

نازان لمه کَت نازمه زاری وُنیاز بن

اُوحورو پری جهس بُت ولات جمال

در صورت تحقیق ملا عین مجازن

ولـه

محبت ومحنت دزورنحب دبیم بیشک بلایه

عمرو ژی خوش بی د بورن صوتن و دردو جفایه

صوتن ودردی اقینی علتا داغ وبر سینے

خوش دبت ما او بدینی شربتا لیقان مفایه

هر دی صوتی بالغی یا رند دزمان کت بزلغی

تا ابدا او ما دقلغی عشق د درد کی بی دوایه

عشق درد کی بی طبیبه لی مفا وصلا حبیبه

کشته جورا رقیبه پر لعینی دو سیایه

داغ وکی من لی هزارن گل د دست شوکین نگارن

سرسری دیو لیکارن اهرمن خاتم رقایه

ولہٕ

قدوسی وسبوحی وحورین دبہشتی
پیوستہ سٕتی قدر لقا یاتہ دخوازن

پروانہ وبلبل زبد لشعلہٕ عشقن
لکہ تو نظر دٕی بجوہ او گلشن رازن

سنبل بہماتین وگلان پردہ دراندن
بشگفتنہ الالوہٕتین بونہ طرازن

جوبار روان چمان ترح جوانن
مستانہ برفرف لگاران سی وقازن

ہریک بتماشا کہ حسنا تہ ژہرچا
تشبیہ نگاران بجمالا تہ دنازن

محراب دوابرو کوژ بالانہ خوابت
درسجدہ کمی عشق نیازن مہ نمازن

بتران

بدستور اته وی کاڼه زړه ناڅ بری بم از ګا

نَصَفُوا الْعَيْنِ لَوْ ذُو الْعَيْنِ الاَيَانِيْنِ كُلِّ الزَّيْنِ

بهانه عشق ويك لعلان مه يك ستر ما

دل وجان زی لـ ردانه و ظالم هیژد نزی

ملا هروی به بین هروی کو تو هروی د ناسی تو

هو الموجود والمشهود بل الاغير في الدارين

رمز ته د جانه مه با نداره رازن

هریک بهزار رنګ روانه مه د خوازن

وان ضرب لجانه مینه وك برق و برو سـله

د زړین ته د قلبان نه تی سینه کډازن

جانا ز جفا یا ته و ظلمی چه خبردم

کز تیر ز جور اته د دلدامه چو کازن

کر حسن ومحبت لسرا برده جان دت

که شاه وکدا که بخو محمود وایازن

نقاش ازل اسم جمالك نقشی

حرفین دمجسم ز سوی تازه وشانده

ریحانی و دیوانی وهم ثلث مسلسل

یك یك وه هزار رنك لحسنی نقشانده

آفاقیت نور از ملرا کونقشی

کاتب ز سوی نقطه بزیراب فشانده

وله

دین

ملامه لکردنا دلبر ز نوصد بوسه مابین

العینین

مجالی ازدخوارزم زی دبه دینیته فوق

برتر اقاب قوسینی زوان برها خبردارم

فات القوس باریها الا یا رامی القوسین

ز سر الامکان واجب تنزل کرد امکانی

فاین العلم این العین این الاین اذ لا این فی الدارین

ز مابینا دو ابرویان بیا به برق لامع تین

بعینی کر بینی صاف نورك صرفه اومابین

نوری روشن

بلسنور

جوٚہرا عالیہ عنصرَس مَلا
بحقیقت نہ ژُخا راتَمَسین

ولہ

پیوستہ دوٚ ابروٗ ولہ محبوب کشاندن
صَدٕ کرٕمہ پیا پیٚ لٲژِ خستہ رشاندِن

تیرکۍ ژکما نۍ غضبی داجگر ارش
مِلْ دانہ بُر و پرژ دوکوٚنانٕ فوشاندِن

جُھتی اسَداٚن پنجہ لسِر سینہ بہاندن
گُلاب کہاندن دل وهتی ہَرشاندن

بڑھین تہ ژقدرت کوٚنمان کوشہ ژاعجاز
پیوستہ کمانان ژکوہان کوشہ وشاندن

مہراتہ دجانۍ مہ ژ دلخف کرِبوٗمِن
دلجو جگرُ و سینہ لسِرجانِ فشاندن

نونیںٕ تہ هلالہ بقران یکۍ ژسُراحتٕ
بۍ عیب لدیمی قلمی غیب کشاندن

بێ تە باللە نبو کس نفسک　　مە تو یێ روح مجرّد قفسین

جذب دل لو دا دهرنیت مە لو　　دشقان نالە ز رنگی جرسین

مە ز زلفین تە سیە رشتی بخت　　سحری بی و بری بی نخسین

ورە میخانە شاهد برسان　　شمع مجلس بە دبینی چە کسین

مە زطاری دیە نورا تە ددل　　لو دعشقا تە هر اتش برسین

عین عشقین و دد لاتش طور　　زسنا برق جمالی قبسین

تە دقی او ببرە نهە دا　　سر برم زی بد واکت مقسین

گرچە یک رو لرخین قبلە صفت　　راست و چپ با زلسیری قرسین

بمیی صاف بدین خرقە ززرق　　بخرابات مغانان ار برسین

ام قدیم بادە دنوشین زطهور　　لو مقیم مست و خمار و تلسین

مە شقان جام دکف یار دبر　　هی هی و صحبت و میری عسسین

مە سرا بردە حورانە مقام　　زسیە زلف بتان ار قرسین

قلب اعیان دکرت حب دوجود　　عشق اکین و ام سیم و مسین

ملهمی غیب وە املا دکرت　　مدد و فیض ز روح القدسین

محنت کښېن روژ وښي د فرقتين غبغبي
ظلما ژ بردستي تېي او عدله ام پرېږي خوښين

ظلما تو گې پرې خوښم صوتې دل و هجران کښم
مثلې پرنکا آتشم روحك مجرّد بې لښين

من دي سحر كاها الست جامك ژ كوثر دستې بدست
زي دا ملې لو بومه مست حتي حسبا سر خوښين

و ل

وره جانم كوچه نازك ورسين
ژ گل و نسترنان ام ته بسين

تو شهنشاه بي بن ژ بتان
نه مكب هر مكر و خار رخين

ژ خوه خانم مه قدا گې تو به تيغ
تو نباتې و لطبعي مكين

هر شقم نعره زنان تا به سحر
بسكې كوى ترا هم نفسين

زلف اسیه عنبر بکه خملی ژ زیری زربله
زرباق و دیبان بربله مسک و کلاته لی رشین

ماو رکه طرح و بشکوان جیران بلگالولوان
ازعرعر و سلو اجوان شتری بمتی لی خوشین

شتری و طاین صور و زر بانسیم لی داسحر
برجبهتی هتریان دو پر ام ژ وی سکا دوی هشین

مشتها سحر یاری شفیق دامن بانگشتین عقیق
هتر با دیا نورین رحیق مخمور خمرابی غشین

مخموروی جامی ازم یغما کری دامی ازم
چاقین لپیغامی ازم بروانشما گشین

بروانیم صوتی گبد دلبر ژ بر بر جا اسد
تیر دان ژ رستو زین صمد لو تیک ژخو نفشین

کنتم بقوسی عنبرم شوخی ژ دلمل دان برم
ایخستنه دل صد بجرم اقرنکه ام محنت کشین

محنت

سلولعقا ربلی وطن اونا رکا سیمین بدن
قندی د دیژن کف دکن بسکان لکر باوشین
بکاسیه رعنای مست یکدی کو حیرانی قبست
همیان لمتی حلقه نبت دربند وی زلفا رشین

یخسیر کرم زلفا چلک او عوریا نسبت ملک
تیردان ژرش توزن هلک مجروح قوسی پروشین

تیردان ژقوسی مال ذداف اوکوهر ابرشوق وطاق
صوتن لمن سینه وهناق لو تبلد ژجرکی هرشین

جرکد وحبند تیک صوتنه لو خفخدنکان نوهتنه
ژقوسی هلالی ژه تونه حیران دبما مهوشین

هم بدروهم زهرایه دیم هم ژعالما کبرایه دیم
خوش دستخطک طغرایه دیم حرفان ژمسکی دشتی دشین

لوحی ژنوسیقال بدن هر نوقه خط وخال بدن
دادل بیکدی بال بدن نقطان ژزیرانی وشین

لیلة القدر براتن زلف و جبهت صبح عید
دیم وکے فصل بهاری لے قیامت قد و قام

هر کسی جامک زدستی وی بنوشیت نوش بہ
ای زدستے وان نوشی زهر بے بیت او مدام

هر کسی جارک دیه او زنه ما حتی ابد
ای ندی بت او یری دی زندکے لے بت حرام

وان درقصی کو دیم آقر بیا بے دان جلے
برق و تیر ثر اولد لد اجذبیا عشق رقام

و له

ای رخسنا دیم دری دیا هلاک و سرخوشین
رمزی دوی شیرین سری صوتم بیتیا آتشین

صوتم برقا لامعه او نجم و بدرا طالعه
شمسا سما رابعه لو برز شوق شوشین

برشوتا نی وکد له زلفا سیا سر داملہ
تورا قدانی سلسله سلوی عقار بے خوشین

سلو

شاهدن نخلرنك شاخا بلك نسرين بشر
ای دلبری ارغوانی نیرکزین عرعر خرام

یا رب او روحن مجسم یا مثال روحن او
لولسر جانان دلجشن نازکین شیرین کلام

اوجه عالی جوهرن هاتی لباسی جان و جسم
عشوین وان شبت اگیری دقلبان مقام

ولك بلی کا قدرتنی غاب ز دیداری تیم
دین تیم وی ساعتی لی بن ز منداصد سلام

دام دام
دا نین عنبر لنسرینان رشاندی خال خال
دام
سوسنین نازك لسرخالان چاندی دام

جبهت و دیمی ز قدرت پی نقشی حرف حرف
کاکلان طا طا لسر حرفان کشاندی لام لام

او یك وقتی د سنبر دا ز قندسرین خویا
بنده شاهی همایت خسروی شیرین غلام

صد جو و صد جو بارہ تے صد گلشن و گلزار ہ تے

چندان ژ عشق نارہ تے صانع نظر دی کورہ دل

صحبت کو کامل بو بری جا رکے بجائے عنبری

قلبے مہ بائم مجمری خوش عنبر و کافورہ دل

شوخ و شپالا لبژ قند او ناز کا وی فنج و رند

وی دل ژ دلدادہ رخوند ایر و یقین فغفورہ دل

دل اژ تہ مسرور بتن مہ دی ژ ملے دستور بتن

دی کت جھان پر نور بتن لے دائما رنجورہ دل

و له

عید و دعالی بانکی صفائے خاص و عام

ماہ نو ابرو نما ندن چو ژ بر عوری غمام

خوش بدوری جام اشارت کو ھلا لا اساقیا

ماہ تابن زھرہ سیما چاردہ سالے تمام

نامہ طی کر روزہ عیدی فکر نصلا مئ

لے بزنزم تین با آوازی نے و فنجان و جام

شاهدن

ایرز رمز ادیم دُری منّت کومِن مسرُوره دل

دلبر بقنجا ناسری ی دامد ومخموره دِ ل

رمز کہ نہین اتیته دِل مهری زباطِن میهٔته

شهزادهٔ سُر پہته دل شهکا سیا فرفوره

اُستا د عشق دلهقُوت سرّ تا قدم هندی وصُوت

رمزاناالحق هر د کوت با و دبکن منصوره دِل

دل دی بدت نور امی وقی صواش وهی هی

فهم ار بکت وحیا می زی دت خبرماموره دل

نورا ز قدرت لی دونون زیرادنالِن ارغنون

وراَیتا عشق بجون خوش ننخیک مسطوره دل

تفسیر سرّ ایتی عارف دِ قیتن که دتی

رازا رموزین قدرتی کردی بکت معموره دل

دل کعبیا مولای لِ ناری نکلیم ایسا یه لِ

بانکی انا الله دایه لِهم کعبه وهم طوره دِل

مَرْژ کھانِ بوشْ قبضه زری کوشه رش
کژمه بجوت تین ملی کس د مرت بے اجل

حسن و سرا صورتے سر دِ درت قدرتے
لو دا اصل د وره ژی طعنه لمّا افل

زور بتیپ تین عرب تیک چھاندن قصب
قنج بچا قان مه دین خیل نه چا رو خمل

شیرو رمان ژیکرا پنجه برن تیکرا
لے مه تکن ژیکوا قیمه تکن دل د کل

نازک و قنجا شپال دل فکر نیت محال
لے مه ژ دل دل بنت دل بمه دت محمل

نیشکرو دیم دری دا مه بدستی سری
جام و قدح شبت اتی لومه روان تین غذل

کرد د چھقین ملے ہمین دو عالم فنا
ذو نفنا بایکم انه عبد اقل

ادو

مثل ته ما بو نه وَ یا ما دِ بن   روزِ تجلا یه چه حاجت دلیل

قد سلب الروح علی غفلة   انهجم القلب بطرفٍ کحیل

گرچه لبر ضرب جفان فیل بوم   بی مفر از ماتِ کرم شاهِ فیل

جان دِ درم کوتِ بیدع بوسرده   لی بیتن لمل شکو خاکهیل

گرچه دنیف حلقه شیرانم از   لیس علینا لعدانا سبیل

زورِ ملا فرقتی ابتر کرین

انّ من الساعة یوم الرحیل

و ل

شاهد قدسی نشان حسن رمز ازل

دامه بدستی سری جام میالم یزل

نی کو بچت ساغری هیز د دست دلبری

سوندِ بخالق دِخوی رو زه دبر جا حمل

دیم دِجامی مکی سرد مدامی مدا

لومه ز میخانه کرتیه بر دِ رمزل

لوْ زِ لبِ لعْلتهٔ جاْنْ بو خجل
بادهٔ انکور کجا سَلْسَبِیلْ

دِلِ هزار ان ته د بندی وَ لے
لَیْسَ لَنا عَنْكَ مَحالُ بَدِیلْ

مّا اَنَا وَحْدِی بِکُلِّهِ مِنْ مُغْرمٍ
کَمْ لَكَ قَتْلِی شَفَقًا مِنْ قَبِیلْ

دا رُوِی د رَدی مه تُوْنِی جامَهْ
هَلْ بِبُوی الْوَصْلِ شِفَاءُ قَلِیلْ

صبر و سُکون چون بِنِیْقُ دِجلَه دا
لوْ زِ دو چاقان مه دِ زینْ اِفْ نِیلْ

بَسْ کو هِنه چَشْمه زچشمان دِ زینْ
مرْحُ دَمِ دَمْعُ عیو نی بسِیلْ

پر مه نظر دا ته زَ سَرْتا قَدَمْ
قَدْ رَجَعَ الطَّرْفُ وَعَقْلِی کَلِیلْ

منه

دِ اِستوائی کوژ حسنا ته قدا لا یعلکی
نظر الشمس مِن المشرق الی المغرب وَلک

آفتابا کو نه تصویر ژ حسنا ته بتن
نوره فی نظری ظلمت داج وظلک
تیره تاریک

ژهوا بندِ کرن شبهت بازوه سِقلک
چه ژ بسکا ته بیم آه ژ بسکا ته چلک

از ژ زلفا ته قرستم مه طلب کر الجعل
لی دچاما زنجی بِ سرو پا بومه حلک حلقه

به امیدا ته هما ئی نه ملی تو رقدا
ورتماشا که جهان بویر همی تو روشبک

وا
کربدیا اوصنما سر جمیل
نازل عردا ن ندبو جبرئیل

من نظرک لحسن جمالا ته کر
اینیک دی مه ژ نورا جلیل

نازکا من کو بمستی دچمن ها ته خرام

زحسد چونه کسوف مه و مهرا د فلک

ای زغفلت ته ببینت کو بمینت هیهات

ته بجافین د بلک کشته مظلوم کلک

ذریك عشق کها کې و زعقل خوه نبر

کل من صادفه داهشت العشق هلک

خسروی عشق کو رونت لسر تخت و جود

فتح القلب علی الفور و للروح ملک

وه چه عشق و چه سلامت چه دبورن هیهات

کل من یسلك حبا سبل النار سلک

آه بیکاق ز دل تین مه ز بیتا د جکو

بس تو بې فیده نصیحتکه مه دلبوی بلک

ما ز عمری مه چه ما بت و ره ای دل قمرا

دا د اقطا رو وجودی بکرین سیر کلک

به اقلیمي ملك وچرخ وفلك تېنسه سما

روښنن تیك په مهري زسما نا د سمك

نکو پیوسته بیګ بن زسري عشق د ورځ

نه پاشباح بین واصل وپیوسته بیك

زمستي ده خبر کثرت اسما تو مبین

زید و عمر بین حتی چند کود زمن یك یك

چه فصاحت بملاحت وه دیري تو ملا

اقا دا یا ته دشعري کوشرین بت بهمك

وله

نازك من سحري دي بجما الاحو نوك

حور و ولدان وپري دي تو بشر بونه ملك

ورته جارك په تماشای شهیدن دخوم ګی

احسن الله تبارك زد وجهقین ته بلك لکلان

سنبلین سر کلکین پال بمستي دزرن

سوسنین تازه لسوین و دقا بونه هلك

چه بکشتن و در بهشتن تو هری فرمان که

از بحکمی ته خوشتم احمد عبد و رقیق

وله

دلبرامن سحری هات بتوخ و بیدک

صد یدک چون دبری تیك بسنجاب و شك

به ادب چومه دیاری بزیارت کف پا

قال یا عاشق ها تیك یدی هات یدک

دل و جان هر دومه دانی و اجارت زمه

قلت استود علی الباری الله معك

ته دی صاف و زغل ثیلی قدی تجربه کی

داعیا رك بتمامی بنمیستن جوکك

دور زلفا ته مسلسل بنظر حل نابت

نظرا صاف د ته سر د درت نقطه شك

آهو امن نگور نجلی ته بخاطر بکهت

بجودی کی توکو او سك بجوه دی هاته سلك

سره لعل لب جان بخش نزانی تو بخت
اعدد القطرة يا ناظرا للبر دقيق

بلبی لعل شکرخنده شکینا شکرک
انا بالوعد لو اثق فلها الوعد وثيق

دریا در مرادی مه سری داینه ری
خفت في البحر ولا زورق والبحر عميق

من زغفلت سحری دی وبرمزان کشتم
خوش بخی خوه گهشتم انا بالقتل حقيق

قط نکو قتله دکم بی کنه ومظلومه
رشقتني بنبال ورمتني برشيق

تیر ورم هر دو لدلدان وجگر چیان
اوزخونامنه رشتی تلین صور عقیق

سوسنین تی ترونا زک لکلان طعنه دِدن
فبها العنبر نافح وبها المسك عبيق

بستیه زلف د زکمین حلقه بحلقه چین بچین
یغمه دکن دلان نهین نینه یقین خطای زلف

روم وعجم ز هر طرف هندی و زنگ صف بصف
رزم وصواشه وان بخف هاتنه بر هوای زلف

هر دم و هر سعت ز نو بیته دسینه نار و دو
صبر کو تیت و خو ز کو عاشق و مبتلای زلف

زلف سیاه بی وفا قطمه ندیه دست صفا
کشتمه از بصد جفا آه ز دست جفای زلف

زور و فقیر و مبتلا زاهد و صوفی و ملا
کشتنه او بصد بلا کن نکفت بلای زلف   وله

نازکا من دسمانی بسرانکشت عقیق
دامه ای و دسرانی قدحک تازه رحیق

مه ز دستی ید بیضا قدحک نوشی و بس
شعشعانی کنجوم بسناء و بریق

اکر کو

بدَوی پاکِ چکت فُسحَت میدان کونَنْت
مستمع کهٔ ندَرن مُطرب وقوّالچه حظ

درّ ناسُفته درِیزم زلبِ لعلهٔ یلی
گرچه رَه جان بدِرن روح گوی لالچه حظ

ولَه

سُرْ دِدَتْ اِف کوثری زمزمُ سَمای زلف
سایه نمای خاوری سدرهُ منتهای زلف

سایه نمایِ جَبهتی نقش وخطی زقدرتی
نقط وحرف وجزمه تی بو بالو بری همایی زلف

بال و پری صفت هُما سایهٔ جبهتی نما
خمری و بسکِ چونْ سَمایلع بیک لبای زلف

بسک و شرابِ شتریان رقصه زرنکِ خمریان
بازو غراب و قمریان سیرِ سحر تبای زلف

هرمه زبرج سنبلهٔ بنجه دِسینه ودِله
دود دراز و مُشکِلهٔ قصّه و ماجرای زلف

مرد مېن چا قيت ملې عکسا خو دي
ولې نشانه ما لېښانه غلط

وله

بې ميا لعل ملامن زميا الجه حظ
صحبتا تې نبتن يا رهجر حالجه حظ

د قدحک باده د بدستي خوه لقلبې مه برېژ
عاشق خسته بې آتش سيالجه حظ

زړه مزين ته
نګو وک طرک ببارن لمه پيکان
زبر بينين خوه د اشبهت غربالجه حظ

حظ و لذت مه يعمري خوه د عشق تېتن
هم بقان د ززد وغمان زنده هزار سالجه حظ

حسن و سرکرت و شېت جذبه لدلدا محبوب
مه زلف وخط وخال و قد و ميالجه حظ

عشق و علمي بت ولاتان بسرک عالې نابت
قد رکې حالېنت بيهده فريا دجه حظ

بدور

هنرسهوا خامه بو وزنه كومن
اڨ غلطنا كردى ديوانى غلط

وى لسر برثناته اڨ سيوان قدا
وزنه نددا روثرى اڨ سيوان غلط

كه دل وكه جان دبن تركى دته
ناكرن يغما و تالانى غلط

لى ترى تركا فرات و نيل كر
تشنه لب چو طرف عمانى غلط

پير حكمت بين لو نقا مترا ان
كس نده مى ربهته فنجانى غلط

راستيك قانون سرا سرنينه تى
خوار و پيچن ڨى پريشانى غلط

بالك طبع و توتلك موزون تڨى
دائر صنعت دست بازمانى غلط

بے لسر جانے مہ مروت دا یہ شیخ
بشکوین بندا کریبانے غلط

سر نبی بر کفر زلفے عاقبت
از دِ طرسیم بے زایمانے غلط

پھنیا فے چرخ و دولابا دِ نے
نینہ تے در بابِ عرفانے غلط

نشنخیا عالم ھمے عِنوا نگہ
نقطیك نابت دعنوانے غلط

قلزم و ابین مخالف تے یرن
دا بکاشن دا رسگانے غلط

دا بزانے پھلوانے مویلہ
دست ندی للہ میزانے غلط

وی دِ دستی مِن کلاکش برخناق
حیف بلبل چو گلستانے غلط

ھیز

سطو تا لیلې یقین مجنون تبا نَد
وَرنَه دا ناکت بیا بانې غَلَط

وَلګ نښا نقش ونیشا نګ ته دی
ای کو نیشانګ ته دی کانې غلط

از کما م اقا حیات حفته دِل
خضر قا زی چو یه حیوانې غلط

شهنشینا نا زکان صانع مکه
دا نبینی دل یقې خانې غلط

الله الله چرخ و دولا بې بنې
نقطه ناکت ته دورانې غلط

دو زوشف هر سیر دیدا راته تین
ناکرن او سیر دورانې غلط

هون بیبن مستا طخف دانې
همقِرا ن کې خال ونیشا نې غلط

کاتب دست قدرتی زیر رشاندہ سرخطی
اردن و دیم وجبهتی لے نقشاندو کو نقط

جبہت و دیم نقشاند مسك وز باد لے رشاند
نور ز ظلمتی رشاندتا زه کشاند خط بخط

حور و فرشته کس وه دہن نازك و خوب و شرین
نیم نمونه پر بچین صورت چین نما غلط

شعر ملے کو ولك روان آه ز جان مه تین روان
پرمه لبرك ارغوان دینه غزل لنك شطط

ولا

می ننو شی شیخ صنعانے غلط
او نچونبقا رمضانے غلط

مثل موسی وی تجلا یا ته دے
ای تو دی کانے خطا کانے غلط

وی ندے بزناته و دانے قیاس
حکمتی لو چونه برهانے غلط

سواتا

بلکین گل و ریحانی کاتت موچک داینی

کس دی بقی شیرانی درا صفت جبار خط

ریحان و سنبل تی هنه صد چیچک و گل تی هنه

آواز بلبل تی هنه اق بخچه گلدا رخط

ما داردیم وجهتی حاشا الله ورا ایتی

لی راست وچ بو وصلی تجدو لکتی زنار خط

ایرو سحر طغرا نشان اعراب وحرفین در فشان

هاتن دگل بانی صبا مژجا بنی دلدار خط

الله د بر قالو بلا د ایغمه کت قلبی ملا

اقیته چرخی جد ولی اقرنگه عنبربار خط

ایرو برا تا احمدی طغرا نشان زرکش مه

خطی هما یون کس ندی شیرین مهنا دار خط

ولہ

خون کوز دل موج تیت اشك روان مه تین بشط

نیل ز دیده یان دزیت کفتمه ناق شبیه بط

دِ شپې قدرت تجلا تو بِکی مه بیلمومِ شما لِجه غرض

نه تجلای جمالا ته بوا مه ژخوبانن بجسما لِجه غرض

نه ژلعلین ته ملا بجت دِ کتت ولِ مه ژفی بجت وستوا لِجه غرض

دیان لِبدری کا تپ کیشا ژنو ژنکار خط

نورِن رشاندی وا اهپ د رکردشی پرکار خط

حرفین

چرخین ژقدرت نکته پرما دار حوضا لعل و دُر

اقو نکه کې وی دی بِسُر قدرت نمون ژنکار خط

مهت

اف چیچکین شتری شِپهت افی صفت قلم مه

سلوی ژبالائی وه رِهت اقپردیا گلنار خط

نقش ونکاری دلبران د رجن ژرمین اسمران

هرتین بدست نیشگران مه ژگلشنی پرخار خط

زلال

مثر دستخطا ترحین شپا لخال و خطین نورا

خط

د انی پصند وقان لِبا لما ری مه صد قنطار

خال اګر بو جهکي بیت قران ابروان
شبهت بیت مقدس کعبه دبت دو قبله

دعوی عشق را ز اګر کفش بکت زبان درد
ګتم شهادت به دبت وی سعتی لشهده فرض

جبهت و دیم و ګردنې برده دما ذبربرت
فرضه ملا لحاجیان سعی و طواف و عمره

ولہ

مه ژبل حسن و جمالے چه غرض   بې جمالې ژبیالې چه غرض
کړنه تشبیه د وبرهین ته بوان   مه دعیدان بهلالې چه غرض
ګنه قستا دلو جانه مه دګت   مه ژوی شوخ و شپالې چه غرض
ګنه روخامه دبه دل برتن   مه ژوی قنج و دلالې چه غرض
نه باسمی ته معما بن حرف   مه نشکل و خط و خالې چه غرض
قصد وحدت د کرت روح بروح   ورنه عاشق ژوصالې چه غرض
نه کوشرمنده ژ رویې ته بوا   آفتاب بزوالې چه غرض

دل کرت بداقا سنبلین بردا و دیان کرتقه
میران ژخوه هرداثا کرتن وبرداته غرض

مصری ژکالانی کتانه جلاد دیوو میم ملا
گوتو نزانه قنج بزان وان اق ژدورانه غرض

ول

شیوه دلبری بزان سنته شیوه عشوه فرض
هردو نظر کوبون قران واجبه یک کوشمه فرض

هردو قران کو قبلین پرده دما ژبربرت
وی سمتی د دینه عشق لارمه یگدو سجده فرض

خرقه زرق ورنک زهد من بمیا مغانه ششت
ششت وشیک د میکدی اول کار فرضه فرض

نیشگرن شرین زبان مست ژجام باده بین
فرض دبت ژتوبه سالک عشق توبه فرض

ساقی سیم ساق ما ژهر هلاهل بدت
جان مه دشکو منتق تیز روان رقصه فرض

خال

ثڑانز رنك سلواسِے لُو روثر برو ترعالے دِبت
میله بسر سلوان كِفت وان سیر آسمانه غرض

ایلان لطانے عرعوی لُو راست وچِپتلان دِدت
وی خوه تخاپنت لِمن لِ قلب بر ثرانه غرض

تیرا اِفنے دلشوانددربون ثچاقان اِفخون
دلبر بخوہ زانه وکوت زانم ته طوفانه غرض

من کوکلو دلبر رقیب فیدم ثته قط وی هیه
سوندخوا ربجسنا خوم کو دیوی فعل شیطانه غرض

زلفین ثرنك داقین هلك شهیر ثسرچنكین هما
ایكی دلِ من نا رتے یادی ثجانانه غر ض

اوعقربن بوعنبرین مه بے روح حنامت وتر
لوتین بِدی میدا بِلزوان سرنیشانه غرض

حا خالین مدور فلفلین ماده ثرسك وعنبرم
لونلف تیكدا تین بمست بیهن وبویا وانه غرض

وقتی خوبابن ارغوان کلیچیچکن ترحین جوان
روان
فیر انبی سلو اجوان عارف بفرتی جای رقص

ایروشکرخندی برین دستی سبی زندی برین
دیبا بکوفندی برین درد ی ملی درمانه رقص

وله

والله زهرد و عالمان من حسن جانانه غرض
بندم زحسنا دیم دران هر صنع رحمانه غرض

او کافرین جامه سیه هاتن نیب وصف بصف
زانم بمن نینه غرض وان اخذ ایمانه غرض

ایرو دلی من دلبری افیتسه سر صد پنکران
لازم میا کل رنک خوار لورا وه بریانه غرض
نداء
شاهن بهقر اهنشین زنك وری یك قط
ایکی طعامه هر مراد ایدی زباش خوانه غرض

عقل و دلی من براوان میران برمز وعشو یان
وان عقل و دل یکجار تفی استاد نودانه غرض

ولہ

سروا سِہی قد خمّلی لوٗ کھلے شاہانہ رقص
در صحبتی کرِ کاملی دی بیٹ ورُت مستانہ رقص

مستانہ مستانن نوشہ نوش قرقف دجامن ہاتہ جوش
مادی بِہینت کس ہوش وقتی کوبنِ دردانہ رقص

صحبت بسازان ہاتہ سازِ بے موجِ دریای رازُ
دادل زِنوُ بانہ مجاز وی کشتیی سکّانہ رقص

محبوب بعینی کو کبن رقصا کوتے دلبروہ بن
صد جان کرامے مِن ھبن باغِ مہ ری ارزانہ رقص

رمزو کرِشمیا بری عارِف فنا بن زِیدَ ری
حتّے دیتھا اکری او خف بنی پروانہ رقص

پروانہ شمعا کنین زلفیت نازِک راوشین
شوکن دِدِلدا پے خوشین مزّ بخین نثیرانہ رقص

الاوتائین قرمزین اصلان دبرد ابرزین
نیر کز دِگلشن توّرین نیشکران بستانہ رقص

ے شهیدن ته باثبات بخنجر کشتی
ے د چو خون ز برینان صد و هفتا د دو لښ

جنګ هندی دګون فیروس و بمباز عرب
توخ والادِ فرنګینه کماندار حبش

توبنی روم و عجم کفشنه زنګی دګمین
هانه هزیت پیاپے ز طرف زو خوش و خوش

دامه شهراده بدستی خوه مبارک قدحګ
نه غبار کړ خماری و نه تندی و نه غش

دو قدح می بنشاط د درن رنګ برنګ
نیر کړ انازک و رعنا و کلا تازه یه کش

غالبا اهل زمانے مه بلا ادمین
فوه نماین ز ګری (حار) می رش و کائے (کاو) ته لبش

عارفین اهل بصارت ز نسق مردم چشم
سرمه پوشن د بیاضی و ملاجامه د رنش

کوا

شوخا گو ازد بندی دل گرتی کمندہی
لطیفه زهره سیما ابرو هلال مهوش

فیضا مه شبنه نیله ام دجله و فراتین
گوشخه ور امامه ڤیرایه من کشاکش

برهین ژ قوس قدرت نشانه کریشانی
لامع ژ برد بارن چه بنیکیگ وه پروش

الله لمن حیاته چه شکو نیا ته
ژنو ته دی جوان بم کوبیهن بکم کلاکش

وله

شب قدری لمه روشن که تو روجی وره خوش
مه ژنو خوشکه بسر جاق شهیدین خوه بمش

ما لمن کی نظرک لطف و ژ دل غمزه نهان
برشینه جگر ارش ژ قوسین خوه بوش

سحری جمله شهیدن ته برزم اقیتن
هژمارینه یکایک مه حمی شش صد و شش

حیوان لِکُو دبیت اَمْ مُفتِی زَمَانِن
بِسْتِینْ زْدَسَت سَگَا جَامَازلالہ بِ غِش

وَدْکہ دَہ چنك وَنَاشِرِن کوتین سَمَانْ
جامِ بنوشہ ڤِیراچہ سادہ وُچہ زرکش

طَالِب کُوتیتہ بِرْصَت مُهلَتْ لِنِك حَرَامَہ
مَن عُمْرِ نوح خُونینَہ وَرَہ سَگَا بِلَزْخُوش

نَے شگَرّ اشرِنْ قَدْ مَہ زْدَسْ نَہ مَیْ دِقِیتْ
داسینہ بِ جَلادین روشن بِلَیَن دِلِ رُشْ

جَامِنْ چِکَتْ بِجُسْنی کُورَانْ نظرلِ خُوارَہ
خَرطَبَعتِینْ دِ اَبْلَہ چہ نِینِكُ وچہ ترکش

کُورَہ خَوَہ نَاسپیریتْ جَارَك بِدَسْ دَلیلانْ
اَبْلَہ چِکَتْ طوافِ نَابِینِتِنْ بَرِیِ رشْ

قِیزارْ دِبِتْ زْقِبجان زْرمزونَازوغنجان
قَدْرِیِ کُلان چِزانِتْ کُرشْ دِقِہ کُرَیِ دُرُشْ
اخریہ

سُوزِ

اوجفا چو د رزحد ظلما ته بې حتی بجند
رحمکی جارک نکی هې ظالم اف ازا ربن

غرق دریائے کناهین تشنه لطفا حقین
رحمتی امرزکا رشفقه غفار ربن

اهل دنیائے سرلسر د زمی من بن ملا
پشت من میری علابت حیدری کرار بن

ول

ایرو ملا سرا یا لوتیک بومه اتش
من دی سحر خرامان نیشکر اشرین مش

یارب چه طرف میو اقرنکه مه دبخشت
شعرامه وی پریشان نظمامه وی سوش

دلکنت وا زژ دیری ناخم کنشته قط
محراب وی بمن را وزدا پچینه لالش

محبوب وک ستیران کو قند و عشقبازی
دکل بچین سماهشیا رومست ونخوش

تَرِح وَرِبُونه د زنّار وچلیپا یکْ بیکْ
لِمَه زنّار وچلیپا یکْ تنی یکْ جار ربّنْ

هِن زِنِک دیوی قه تین قتا کنیشتی هن تکن
نَنی زِوانِم نی زِ قانِم مِن دری خمّار ربّنْ

کوَچه تین رقص وسماهُ سحر صد نیشکر
مِن زِ بزما سُر شِریِنان اَوْشِرِین رفتار ربّنْ

وَهْ چه والا کوهِرن هانی لبا سبی جسم وجان
من زِوان حوری سِرِستانی اقْ پری رخسار ربّنْ

هُوْجه سحر اسا مِری بینِنْ کو زلفین رش بکن
جشم سِنْدا دل ربایانْ کا کلا عیّار ربّنْ

بلبلان صد گُل دِ چا قِنْ چا قِ صد گُل دی تکن
مِن زِ باغی گلعذاران یک گُلُ وگُلنا ربّنْ

من د باغی گلفروشان دی عجب رسم کغریب
خارطبعان کُل دِ دستْ گُل پرستان خار ربّنْ

او

وی دِ کَتْ مَغْلَطَه هَرْدَمْ بجریفانْ بِجَدَلْ
بد وجامان زخوبن سیرت ابیض وسُواسْ

دَستکیری نه بنت خضر عنایت بقَدم
ناکهی آق حَیاتی بد وعَسکَرالْیاسْ

توبنی ماه نو و دست قضا ههج
نه لِزَرْعی فلَکی بلکه لهمری سیه داسْ

تُرك خونْ ریز خماری مه بیك غمزه کهی
نهدچل سال لمن زیرو زبر کرز اساس

ترلبی لعل شکر بار لنك مصر ملی
مصریان کز مه رستاندن کو کشاندن الماس

و له

دل یك وتی عشق یك بی علشق یك باربسْ
قلب دی یك بت قلوبان دلبرك دلدار بسْ

مِن بندا زُلفکی دلدا ابدستی پیر عشق
لودعشقیدا کو بست احرام یك زنار بسْ

پیوسته توهن یانک دګې شنهت ده
بې یار وی وساز کواز یا بیر اُن

ایرو تو کو لقمان زمانه حاتم
لطف نه عمل را تلګه سودا یم اد

و له

شاهدِ ی جلوه نما قدسِیِ فیروزه لباس
هر ذره ګی ته نشان دت چونشانه تو بناس

حسن به آیینه عشق تجلا نا دت
عشق محمود د معنا ګی حسن ایاس

هرچی رنګی ته بقیتن خوه بیني لله
نظري ورِ بده کاسی د خوش آینه کال

تو شرابِ بغرابِ بنهِنګان ده دَمے
دي کفایت بچه رنګی مه بکن کوزه وطال

رمز وراز ی نه ونایے کو سماعینه همی
ته محالات بعقلے خوه برانه ز قیاس

دی

وله

طورم بدل و پیر چو موسایم از

آتش پرسی نور تجلّایم از

حرفین

لوحین رقمی لوح وجودی مه بخون

داتیج به بینی کوچه ملایّم از

باری زرِه علمی کو خبر دادِ کوین

ایته تو بدان آدم اسمایم از

ظاهر نو بو تا بی ذاتی مه مبین دا نه

و ظفرایم از

مجموع دِ ذاتی خود و

بحقیقت کوچه ملایم از

انسای علوم ان الله ذکر تو تو از ئے

عالم چه اعراب و حروف و کلمات

او لفظه د نفسا خود و معنایم از

خورابه

مرچی نه د قیتن زمه ورجان

بس تو بله نروار نوستایم از

صد شیشه د دلدانه زمهراته مل

دائم بعغان مثل یتیٔ و نایم از

صد نیل و فرات تین و درِ ن قلبی مه

پی نا حسهم از کوچه دریایم از

فن آیت تهی

تو نسخه توحید نحو

بی آیت اثبات کو الّایم از

صد نقل روایت د میا صفنما

ایرو کوز نیری حق تعمیم ایم از

خیانت طبعم زاهله کې شته

یقین او کو زجانان لو دِ کت بین

ملاکانه ته چاو پهلوان کو

کتابتي تخریان زلفاو دل آویز

ولہ

تو دِ زانی بخدی من تو خیالې شف و روز

د خیال الاخوه مدام مِن تو لبالې شب و روز

هر بیران دِ رشتین جکړې تیر خدنګ

زنستی صا غفه مه زتوس هلالې شب و روز

مثل کوپني روان نازِ دلیتي مسکین

ام نزاینی تو چرا هر وه دِ نالې شب و روز

ته زِ فریاد و فغانان بخوه بلبل ګوګو

الله الله زچه دردی وه دکالې شب و روز

دا ګو دلبر قدمي لې بنهت زوښن ګت

تو نعو خوې وه زجانان قدِ مالې شب و روز

زتي ذوق وصفا کې بصینز دلبر

سرکخوز کر بتون زکوکو د الې شب و روز

فتتو یا پیرو ملایان تو بالهام بنی

فې مي هر وه د نوشي بجلالې شب و روز

جودم

دو عنبر بو لشمشادی دستن
دِ بستن لو هوا بو عنبر آمیز

ژاخا آستانې مسکی بېن
لداغان دا بسیم خوش صبا تیز

تنی فرهاد زانې لذّتا عشق
کووی جان دا یه شیرینی و پروېز

تب و تابې هزار اشکنجه دادل
ژشیرازی نګاهې مست تبریز

الهې نیر کزامنې مست و نازک
زدستې خوار بد خواهان پرهیز

کولې تیت او قبابې آسمانې
لطیفا شنک و نازک و لې بلازیز

صواشګ ریهت دیا عالما دل
بجادوې دو چشمی فتنه انګیز

زلف سنبل مشك بوی و لب سون سر شرین
سرو بالا سبز پوش و گلشنستا غنچه باز

نیر کزین قامت زمرّد سرکوان ها تی خرام
چار را طرافان بر فرق لی بمثن تین سی و ناز

دل بکی دم از ژوان هریك بغنجا دل دبن
دل ربا ین جان قزاین دین برن عاشق نواز

عقدا حرامی دماد لبر خو یابی نرضه عین
سجدیك بروان دو برهان ناکرت جه صد نماز

عیده و میری مه ابرو در کهی لطفی فکر
کو ملا هندی بجوازی دبی بدم بنن تو بجواز
وله
ز رعنا نیر کزین تی مست و خون ریز
زمان بو عهد جنك انگیز چنگیز

ته جا نی من دثبت ای جان عالم
ز من بستین بلعلین خوی شکر بیز

معنیا عشقے ترانے ایتا حسن بجون
دا تو حرفین محبتی یکدیک ژهڅه کے امتیاز

عاشقان بیکاف لوګا لین ز دلتین بت رعد
وان زبالالے د بارن وک بروسلع و رمز و راز

ځے خبردار ه ز عشقے لبروستایه او گداز
گرچه ره او ذریدع بت سینه سوزه جان

آفرین صد آفرین هر من ژوان د آفرین
ای ز تیرن دلبران دائم لدل پیکان وکاز

که ده آوازی نی وقتی سماتین غنچه
فهم رازی کر دے چاو د نالن جنگ و ساز

اودلے من ولک کبوتر نابتن کس لومه کت
لودے توری مه د الفتے دین صد شتا باز

ور دلودا چین تماشا یا جوانانے چمن
وی هلانے سربنا زو سایان دانے نیاز

ترسم مخالف بادې زلفیت لدو راجبهتی
راکت قیام وساعتی عالم بیت زیروزبر

ظاهر دبیژم بند کیردا دل ندی زلفا خرېږ
ثبت ملی د میني اسیر که دیره قولې معتبر

ولہ

عاشق ار جارک ز بالالې بدت برقا مجاز
دې لنک صاحب دلان حتّی ابدیت سرفراز

کشف اسرار اصفاتان بې محبت نا بیتن
صورتې اسما د ثیین دابگن زی فهم راز

لا بما حسن و جمالی دی زعلمی بیته عین
عشق دا زی هل بتن کې دی حقیقت بې مجاز

حسن و حب بې یکدونا بن دی بگن شاه و گدا
نور نا دت شعلیا محمود بې شمعا آیا ز

مجمه

جائی منی بہ سر جسد مزکین بانا قان رسد
عالم ھمی دی بن حسد انسان وجن وجا نور

عالم ھمی تیك بونه صف سیرن بتھا من نجف
ھا تن تماشا جار طرف شاطر خماز تیپتن دبر

ھات پادشاہ ھو پر سیاہ قامت الفدیم شبت مہ
دا دومد رصد آہ واہ زلف وعقارب بینه سر

کشیتمه خلقو لعقربہ مستم زشوقا غبغبے
ته طالعی نہ کوکبی یرو عقارب بیته در

ایرو عقارب ھا تخوار چونیف باغی گلعذار
او غنچیا ھرلے بہار ھر بلبلان لے قال وشر

بیحد زدل نا لے کعیب انجیا رضوان عیب
قان نالیان نین چو عیب صوتینہ ام دل بو سقر

صوتن لمن جر کو و ھناف و ردین دھوز کرتے خناف
زلف ھا تسرلے بوبلاق بائے نسیم وقتی سحر

دور کوین زسنبلان چیچك وبشکو کلان
دلمه ز رنك بلبلان داغ شبنهت ملالکو

پیر مغان زشیشه دامه سفینیك میی
شکو خدی کو قلزمك من زخورا قبالکو

خضر د رمز و معجزی مت میا د دلکری
هات وپیا لیك د دست اشکره صد پیالکو

غنچه لبا زرنك کلی دائم لبر نما ملی
ول . شبهت بلبلان سحر لومه فغان ونالکو

خلقولمن کن شیرتی اود لبرا زرین کمر
من دی دحا غفلتی‌ها در زبرجی وك قمر

هادر زبرج وبجران دلکرت ودا برجحران
اقرنکه خالی دلبران لو عاشقا خون بوجکو

قلب وجکومن بونه خون لورا زنو دربو برین
ای جان وره حالم ببین داروح زقالب بیته در

تِنی اَو سجدَیا شُکری دِ بَت محرابِ قَوسینان
کو دَلق و شمل و سجّاده یقی اَف قصارت کِر

دبجثی لعل لب هَر خام نا رَت طبع الماسی
وَلی تأثیر فیضی مهر و تدبیری حرارت کِر

د اعجازی بَیانی دا سخن گَر بیته انصافی
د زانِت مختصر هرکس ملی سحر و عبارت کِر

و ا

مِن ز غمان بِصَد بَلا دِل لِمِلی حواله کِر
هرچه لِمن کِری مَلا جام مَیا دُو ساله کِر

کوگِ و کُبار مَشّیها مسک و زبار وَشّها
بو مَه د بن بَیانِ نهان هیژ لِمِن دَلاله کِر

چیچک و گُل سحرگهان نسترینی دخوکهان
تیلِ ژ مسک و ماوَری تازه خُناف و ژاله کِر

دِیم دِ بِسک و خمریان تا وُلفین دِ شتریان
مانه تمام کُسک و صوز بدره لِ دُو رِهاله کِر

وله

د دې بتخانیا عشق ستر عارف زیارت کړ
به آبِ چشم و خونی د لوضو بت و طهارت کړ

وَرین جامی هلالی دا ژعکسا ماهِ نو بینے
کوخانی مِهرو ترکی چرخ خوانی روزه غارت کړ

بمیزان قوس ماهی نو بوجهی دلبری مِن دی
ژچشمی کوشه ابرو بدوری جام اشارت کړ

با بصاران نظر مِن چو ژچرخی قوس ابرویان
سکو خوازین کو جهغان کا ربّ عین بصارت کړ

ژبر دیمی نقاب اثبت و دستور طوافی دا
دسعی بت بو احرام مِن اسود زیارت کړ

لدیداری هزاران جان نثارا مقدما یارین
کسی جانان بجان بکری دِ عشق وی تجارت کړ

بدُنیا یا دنی زنهار یاری خوه تو نفروشی
کسی یوسف فروتی وی دِ عالم دا خسارت کړ

رتن

کُلَّ یَوْمٍ هُوَ فِی شَأْنٍ نَہ غافلُ دَے
ہ هر پیاپے ژشنونان دکوت فیض مدد

کُوَتِ آدم بدِ یا سرّ وعِلْم ابلیسی
حِیْنَ مَا اَبْصَرَ کَبَّرَ حِیْنًا وَسَجَدْ

چه زمان وچه مکان وچه جهان چه فلك
چه مقادیر و تفاصیل وحساب چه عَدَدْ

چه منافات ولزوم چه قیاس وچه مثال
اف چه تولید چه ترکیب چه روح چه جَسَدْ

سرّ بعجزی و رتن قوّت درّاکه ما
رَجَعَ الْعَقْلُ کَلِیْلًا وَمَتٰی قَامَ قَعَدْ

حیرت وعجز سرانجام د با بے نظری
کے بخالق نظر اقاصر مخلوق رسد

کفت وکو چند مسلا معرفتی بید اکه
کوهرا معرفتی نا الهی کس بخرد

وله

سرّ وحدت ژ ازل کرتیه حتی بابد
واحدی فرده بذات خو وینین چو عدد

د قدما ازل و عین ابد هر دو یکین
سرمدیت وه دخوازت نه ازل بت نه ابد

نرقه واحد ژ احد لی د مقامی صمدی
بحقیقت کو یکین هر دو وجه واحد احد
یکه دریا تو بزان تنج چه موج و چه حباب
د اصلا کو همی اقر چه اق و چه جمد

افنا با احدیت د خوه د اکرتیه کون
نکو عورک هیه لی کرتید جهفین مه بعد
حسن و ذات بت و لاتان ژ جمال الصمد
لشا الصنمی وه کو تجلای صمد

غیر دریا نیه صحرا بحقیقت امّا
ژ دوی کیف و کمی اق بو به ثبت زبد

طه

کی خلاص از دو زخمی هجری تو یابم آه چون
هر نفس دارد صلا و نعره هل من مزید

که دزانت من ز رزم بازان دما او غلمه تین
تینه دل صدرم زوان و سینه تینی صنجرید

بس ز صفینان دنا قامقتلی دم تینه دل
لی لوان دستان بهن خون وی غزایه از شهید

مصحفا حسن و جمالی صورتا خال و خطان
لا تلونا غیر حرف الله و قرآن مجید

گرچه هر دائم ز مهری نینکا دل بدن من
ولک هلال صبح تیم از جار نانهم نا بدید

ما بلغلی جان نزا نافی مه بنت جارکی
بالدعا بلغ تحیات لسلمی یا برید

تو ز ملائی بوهت پرسن اسرار عشق او دبیت
فی معمای چزان صد ملا و مستعید

کهر بکهن و بهشتی امر فرما نهیه
احمد عبد رفیق و اقرب بنی العبید

وله

عیدە و هەر کس ژ دیدارا تە لی پیروزە عید
از تنی محروم دیدارم بصد منزل بعید

هر نفس از دهنیرم ازجانا بآهانزا تە دل
بارك الباری باسعادٍ علیها یوم عید

در رهی لطفا تە خانم ما لمحرومان قبی
انّ كلبا باسطا دهرا ذراعا بالوصید

پر مریدم عاشقم ایرو مرادا من بە بخش
یا حبیبی یا مرادی یا منی قلب المرید

فرّ عقلی من لهیب شبت بازی و عقاب
ذاب روحی مثل ما تنحلّ فی نارٍ جلید

دمع عینی من بكاءٍ مثل ماءٍ فی سكوب
نار قلبی من غرامٍ فی ضرامٍ فی وقید

دل ژ بر ناری مجازی بالحقیقه بو برنك
نار قلبی فی هواها مثل نارٍ فی الحدید

لف چونه سر نورا زلال جا لك وره با شمال

بسکان ز سر دیمی قمال زلفان ز سر جوتی اسد

سحار جوتی جادوان ایرو ز رمزا ابروان

دل کرت و دا برکا شوان کو کو لمسکینان کبد

دل کرت و دا بر خنجران کشتم نکارو دلبران

مه ز دست ظلما ستمران دا دو مدد دا دو مدد

دلبر ز لعلین خوی شفاف دامن میا کلکون صاف

دریای عشق قاف قاف پیوسته تیتن جزر و مد

حسنا منزه بی مثال سر دالباسی خط و خال

سرکشته حیران مای لال احمد کو دی نورا احد

الله ز بحر اسرمدی یک قطریک دا احمدی

ز شیرنی حضک وه دی مد هوش ما حتی ابد

کرخین ام د قبا یے مه ژدل پرده دراند
عادمی وقتم و معروف بلابیت ژکرخ

دابنا سی خطرین زی و نبی غافل بے
دجله تے دیرن پر برو پیل و بروجرخ

پیر سنعان ہلے د شعری و ملی شال فروش
تونشان من مه فرخی کو لینک من بویفرخ

ول

صمد

نے شکوا کودن زجاج دیا ژرستوزین
قوسی لبالا فرق تاج کیبر رشاندن بے عدد

کیبر رشاندن بے حسنا مصری کودان سیقالوتاب
صد روستم و افراسیاب کشتن لوان کورکحسد

صد پادشاه وخسروان جان دا دعشق و روان
سرین دلبی ارغوان من دین لبژنا سروقد

من دین لبژنا عرعری تا یین ژبا دی عنبری
بائے صبا داچنبری لفچونه سر نورا صمد

لغ

بیرقُ طائین بریشی ای دِ زرّین پیقه ویتی
مِن دو فیرس دینْ دِ بیشی مُرُوَت و انصافیوخْ

لَوْهَرفتم از زمَیُلی شبهتی سهلی وُسیلی
محبت وعشقاته لیلی ازکِوم یکَسر بلُوخْ

دَست نه هیلم از زدینی شبت فرہاد و شِرینی
لے زبر عشق و اَفینی مِن دِرِی چیت اُفتکُلُوخْ

صحبتا چرخ وسماتی وَلکے ملے صَدْ مُبتَلاتے

و له

زمزم واقا حَیاتے مشتری صَیخ وشُوخ

هَمْهَیا چرخ وسَمائے ته چه خوش بستَیه جُرخ
کودُبرج و تِتی هرکُولُسر دسته جُوبر خ

صوفیان هردطواف حجر اسور قسته
کوسلسل بسَماتینْ حمیان زمزمه چُرخ

نقشِ الماسِ لِالماسِ نیکِرِ تیَه حرَفْ
خطِ یا قوتِ لِیا قوتِ شکیناندِ نَجرخ

کا فلک ژ دنگی زنگلان ایمن چه روتین منزلان
هه هه ببیتن محملان فریاد ژ بر قنستار چرخ

بو من ژ چرخی ملاکهشانه آفات و بلا
ابله دبینم وی هلا ره ژی ژ دل بت یار جوخ

شیخ عبد الجزری

دلبری ابرو سحرها فتنه جرکین دو دوخ
یک لیسنه یک لدلدا الو ژمن تین آخ و اوخ

تین
آخ و اوخین من ژ دلتین لی ژ بو تیرا قرل
یان ژ کو قانی دکل تین ژی دزین هرکیم و زوخ

خون ژ دل جو جو روان تی وک عقیق و ارغوان تی
لی ژ دست سلو جوان تی او شیالا تنک و شوخ

او شیالا شوخ و شنگه کافر روم و فرنگه
دامه بر جوتک خدنگه ظالمی کشتم بدوخ

ظالمی کشتم شپالی نازکی قنجی دلالی
بون حجابا زلف و خالی بیرق و الاو توخ

زبیر و

شمسی بشمسی جام بجام حتی بکن دوری تمام
اتش در ثروت هر مدام اف کننکی دوا رچرخ

اگر داق وکل دکت قلبان ز قلبان خل دکت
متقب دجان ودل دکت دائم اق اتش کار چرخ

چندی دخوابتن درزم من ئی د دلداین کرزم
امابخ دمزین وان ازم سر عسکری سیار چرخ

کردی للوحی سینه قط نقشک فها در غلط
هر دم ز نو یکی تازه خط تا فیته بر برکار چرخ

من برشفان حتی سحر د اینه ری شما بصر
او ماه رو ما بینه در ما یمه نوبت دار چرخ

مه ز حسرتا شیرین لبان خون ترجافان بر نشان
فریاد ددن بر کوکبان بر سی مگه ز بیدار چرخ

قادر وزین همت بلند بر دانه میدانه سمند
سر کشتین حتی بچند اف رکب و مشغلدار چرخ

تین سینیان پیکان نهین آماج تیران هرامین
دا ڤا بلاین در کمین هر کوشە دومار چرخ

بیراخو تیین قنجیان عاشق دیڤ اشکنجیان
تا ڤێتە دل پر پیچیان هردم ژنو شنقار چرخ

کان او لطیفا گلعذار لو تین ژبلبل آه هزار
شو ناگلان دستینە خار دیڤ چمنی گلذار چرخ

صد بازیان اڤ حقە باز تینت بحیلە کاروسان
کە کوک و تازە کە نیا زسحار پر مکار چرخ

هرچی بخونت صحبتا خرد جاما شربتی
ژهرا هلاهل دی دتە دادل ندن ازاز چرخ

اڤ ارە ژهری و نان من ژی د دلدا اڤ سنان
ما هر لفرقی دژمنان بیت و برت منشار چرخ

دژمن ژجان نالان دبن او خو هرو والان دبن
میلاک و دل کالان دبن دی بیت و رت غدار چرخ

داڤی تم

وله

عشق کو بدن بیک دوارواح — پیوسته د فی بهف بن اشباح

جان وجسدان کو اتحاده — والماء له المزاج بالراح

وصلاته لجان ودل حیاة — من ذاق مرارة النوی طاح

تنها نه دسینه من خدنگن — من لحظک فی القلوب ارماح

پروین زشفق سحرخو یا بون — لا بدع وفیه منک اصباح

بوم مست من الهوی الیک — من خمرتنا تدور اقداح

افتح بلقاک قفل قلبی — فالقلب له لقاک مفتاح

سیاح مه دین دخلوه ایرو — الله چه خلوه وچه سیاح

برق کو قداذ بو نقابه — واللامع من سناه قد لاح

قوس وقزحان نماز بالا — والعنبر من شذاه قد فاح

آینه دل ملا خلاده
من طلعته فقد صفی الراح

وله

آه ز دردی دلتکت هرچی ندی اذا رجرخ
ضربه لنا قادل ددت لامع صفت نو بار جرخ

دِلبَرُم اَقيته ليغي با رِكو قوسى شَثى

دى بدت بو كزميانِ بسوج اُوسفاك

شهواران پرمكند آقيتنه قلبى ملى

بندناكت غيرفتر اكِر تِرصَد فتراك روح

ولد

پرمكه اسراف لقتلِ مُباح | سَفكُ دَم العاشِقِ مالا يُباح

سينه پر سنى خوم مبارك تكه | نغر فكم مِنْ كَبدى مِن جراح

دل زهوا يآ دِفكرنْ دكورُ عيبقا | في لجِ بَين هبوب الرّيا ح

عشق كَهَا كِر و لعقلِ خوم ما | يَقتُلُ بالعاقِل عشق المِلاحِ

بوسه زبانْ هرك بران آستانْ | مَسْكن من جبهتَه لا رُبا ح

ديبا لِسَر جَشمُ ماخاك رحِت | خاك رهى يار صبا هر صباح

تو زو غبا رن سحرى بُرهِين | قدنشر الطيب وبالمِسكِ فاح

فير سرو رمِبا زكها يَكْ بتيب | أحمَدُ في البَين قتيل الرماح

حسن ادايا ته مَلاهوركِ دى | صَحّ لَهُ انَّك زَين الفصاح

عشق

دی بگلندا راجمالا سبز پوشاندی چه بت
ای بمهری دانی دل پاره پار وچاک روح

پرژجان درّاکه یکی روشن ترو والادقه
صورتا حسنی مقدّس دابکت ادراک روح

گوخبر داری ژسرّا کنت کنزاً کوه بدیو
دابصد طرزان بیان کی مخفی لولاک روح

لامعی سرّ تجلّاسر لطورا دل ددت
ضبط ناکت وی مجالی صد هزار افلاک روح

هردو ایلانن تنی من طوق گردن بن مدام
دامه هر بیتن تبسّم وک کلا ضحّاک روح

جوهرا حسنی آداتنها دبت مقبول طبع
گر نه صیقل دت بنوری عشق وک حکّاک روح

دی بقی اندازه وطرزی ببت سحری حلال
گر نه بالا طبع بت وک پهلوان چالاک روح

شاهد هزار رنك خملين در رقص وسماع خملين

ايرو ملام صد دلين شاخ ورين جاما زجاج

وله

حيفه فير اخاك وكلبت عارفى جالاك روح

دى مجرد بت كوبرتو دت زنواوپاك روح

قيد خاك وكل بنى دابى حجاب وبرده بى

مثل بذرى جانانى تحت خسوف خاك روح

شمع سرى نورنا دت كرنكت برهيز دل

ذوق جاما عشق ناكت كرنكت امساك روح

دلبطا يك نيركزان دونا زكك تروندو دا

دوز

كل تكن تنبيه خاران حرخس وخاشاك

جام عشقا پاك روحا طهورا باطنه

اى شوشى هروه ما حتى ابدنا پاك روح

هيتا كيف وكمى بى كيف كيفا عارفه

دى بمينت كربت ناجاربى ترياك روح

دى

بی نور و نای مجتبی بی نقش و وضعی قدرتی
ناچین مقامی وصلتی نور لنا واللیل داج

اف نار صیقالا دله دائم لوی قالا دله
نور و زوسر سالا دله وقتی کو هلبت او سراج

حتی بونرا باده رنگین نگی سجاده
دوری زوی شهزاده دردانیا گردن زجاج

در دانیا گردن بلور دیدگان زسروردی دجود
هه هی بمستی تینه دور خالا لنده فرح بتاج

مهراته پرا بتر کریمن خالان زبر بسکا ورین
زلفا مسلسل عنبرین چین چین زچینیت باج

تنها نه کو دستنا ددن شیرازو ینکو وان ددن
هر یك لسر جا قان ددن هم زا صفهان تیتن خراج

جا قیندن بلك قوسی هلال چرخ و تلك غالب الملك
فی حبها عمری ذلك والحب بحر فی عجاج

اِک حیاتِ ہمدا اثر بتک   زندہ کرین ما زعدو رانشاج
بندِ کرِم کرچہ سب فیل بوم   سیم بر اساعد و بازو زغاج
اختر و اقبال و مہی برج بخت   مہر و سپہر و کمر و تخت و تاج
کوس کو ہنکات بتھ لتخت   پادشہان نقد روان داخراج
خسرو شیرین لدر بند حسن   سیم بران لازمہ لے مہر و باج
سکہ شعرا مہ بیاسے دہات   لو بعیاری دجہان دا رواج

آب روان نن دیہ شعر ایلے

ولہ   یَنکُرُ لِلمَاءِ لِسُوءِ المِزَاج

دیان زنو بیحا ادل تے ورن جاما زجاج
مشتاق خمر الادل دی خوش بت وچ بت مزاج

تے کو دی مہوش بتن کا گل زشیفا رش بتن
قرقف بلا اتش بتن ام دی بوی دل کین علاج
دا ام بوی دل حی بگین بے سینہ داغ وگے بگین
صد منزلان بے طی بگین او دی دہ سیری دت رواج

الماس نهان ثبت مصرعی — دائن جگرا مه دل کر اماج

نسرین و بنفشه توز اندن — ماورد رشانده شوشهٔ عاج

جبهه‌ی حبشان بطرق العین — انی قدرک ز اصفهان باج

سیما کو نما نما لهش سیم — سیماب ز خجله مای رجراج متحرک و متحرز

مرآت سکندری لبیشه — بحر و لها العکوس امواج

دورا قمری ز بر شفقدا — کو سپیده لفرق سرنها تاج

چرخ و فلک و ملک دیارن — شمس و کواکب و ابراج

رهن بقران قاب قوسین — والنجم اذا هوا بمدراج

دنکی ملکان زمینه زمزم — ارواح زعشق تشنه معراج

دل بحر و صد هزار موجن — عارف چه خبر ز بحر مواج

بوری و بغنجکی ملاکشت — او غنچه لبا دلانه غناج

ول

دلنه علاجی کو بدبرکت مزاج — دی زلبی نوش عطا بت علاج

آینهٔ جام جهان بن جسم — باده لعلینه دجاما زجاج

زنك و رنكي حدث نقش حدوث مه دِ دِل
بده بر رندش عشق او وه قصّارِ حدوث

جان لسر دست نهاده دریا جانان دا
دوح صف صف کو نوسطانه دِ بازار حدوث

دی ز غفلت برتن سایه زوالی ای دِل
دوننی دا تو امانت لیها دار حدوث

دا نگاری خوم بصد رنك ببینی هر دم
وره سیری بکه جارک تو لانطوا رحدوث

تو بجا مصرِ زانی چیه هر لحظه ملا
مه دد لتیت و نرت خجر غدّار حدوث

وله

شمشاد خرام و سرو غنّاج جانان دِ برت بمشوه تاداج
من دی سحری دِ خواب مستی بی رنک تذرو لاله درّاج

بشکفت ز غنچه نیر کرامت بو فرق ز سر قدیفه دیباج
جبهت کشنفی ز صبح صادق نوری کو قدالسر شبه داج

المراسی

اتٔے عشق بٔجی زیرو وجودی حلکت
هیه ممکن نفرت زبق قرارِ حدوث

الله الله دِ عمری خوږ تو جارک نبھے
چه صدا تیت ژفی کنبذِ دوّارِ حدوث

تو ژِ بر برده و همی ون درد ابھے
چه نوا تیتِ بصد نغمه زاوتارِ حدوث

حال و مستقبل و ماضی دِ خود ایتک یکن
صح موجوده بعینی خوږ دِ ایقارِ حدوث

راست وچ کافِ وسعت هرلمه لودا تینت
ذلفقاری قدمی حید رکرّار حدوث

راست وافراز و نشیبی مه بوازن یک یک
لے تنِ وی لمه بود ائ بروارِ حدوث

دی لقلبی مه چه دت لامعیا اسلامی
کو لجانی خوږ مه خف لبتیه زنّار حلوث

بل نه سلطان قدم من بکښ اقرار ینه
کړ لکاما مه نهٔ متقب و بزمار حدوث

دل د دَرْ بای قدم قافه ثابت قدمے
گرچه لس فرقه منشار حدوث

بلکو دیوار که بن بخذی که بخذی
بچور نکان نگری اشکرو اسرار حدوث

لمعیلے کو ذکنا رکی قدمی پرتو دت
دی ذبروی سمتی مخو بن انوار حدوث

برق صدیغر یان دایه شعاعی قدمے
کښذی عشق نسر کرسی دیوار حدوث

توحد وثه وه مبین قبح نظر دی جارک
لاخاسی قدمی دانینه دیوار حدوث

بده اصلے خو وترتیب قیاسی ذیله
کر نزانے چیه یگجار بوی دار حدوث

ارنه

شیرا لماس کثیت توز لامع ده خبر
ثکرت حقه یاقوت ز لوهر مله بجث

زشفق زهره خیابت تو بنی پروینان
جبهتی او بنیتن توز خا ورمکه بجث

لوی یار دومه نومه قران دین دمله
تو بیرا قمرو طالع اخترمله بجث

پرزدیمی ته خبر دایه ملائی
نظری ور بده بژنه زمفتر مله بجث

وله

توسحر که بتماشا وره بازار حدوث
لی نه بی فائده آزار ندت خار حدوث

داز بل غنچه لبکی نازک وتر نبزیری
بتبسم بنرابت زگلستان حدوث

صدکره من دردلن زی کوچپ ورت بکت
شاهد حسن قدم زلف کره دار حدوث

دی نهانی به د راغوش بدی جانشین
شاخ عمری بخوم بر ژی و ژ قیصر مه له بخت

آیتی حسن مفصّله ژ کشّاف جمال
علم عشقی له تفسیر و ژ دفتر مه له بخت

راز دهری ژ سپهری تو نزانی بجدل
حکمتی داوره تو ژ حکمت داور مه له بخت

آف حیوان ته د قیتن تو ببه همره خضر
جام جم بین و ژ دارا و سکندر مه له بخت

ژ ازل عاقبتی کار کو معلوم نیه
جام می نوش و ژ تقدیر و مقدّر مه له بخت

دل یاری مه بنو نوم بصد آف و مکر
ژ دلی دلبرما و بمرمر مه له بخت

تیر صد تینه جگر سینه لبر بو بچیر
ژ دل و جرکی و کلو سینه کر کر مه له بخت

بیتی

مهد دالی سخته ایرو بکن　　از دبیرم نابت او مهدر عبث
کفشه معنا کی للوحی سیم دی　　نقطه مسک و خطی عنبر عبث
داملاهشیار بی لی بر کسان　　سینه بر لیدانه سنکبور عبث

وله

ناف عنبر شکنی بی و تر عنبر مکه بحث
بلذوی سلسله زلف معنبر مکه بحث

فکه لیغی و تر نیغی بورین قند و نبات
تر لب لعل شکر بیزو تر شکر مکه بحث

بسر انکشت عقیقی بده شهکاس رحیق
آب حیوان تو بهن ناف زکو تر مکه بحث

دی بشارت باشارت زینی بیته سماع جولنی
نوژنای دسمائی مکه با ورمکه بحث

ذرین شبهت دردانه کوبن شاهد بزم
زکنم لون و سیه چرده و اسمر مکه بحث

و له

عمر ضائع بو مه بې دلبر عبث
دې لږ عمرې مه بوزې هر عبث

دل امانت دا بنا اهلان نه دې
کو بنا اهلان مدا کو هر عبث

دا د سیر اعشق دل بې خوه دلیر
لې دبت سیرا کو بې دلبر عبث

بر دې وصل مه سعي وجهد دا
جهد وسعيا مه هاتن در عبث

دست نهلین ام زسعي وجهده
جهد وسعیا مه نا رت هر عبث

آه وي کشتم بضربا خنجرې
ما دمیلا کې درت خنجر عبث

دل ز ضربا لا کا شوان بو یاره یار
کو د مېدانې دبت صد کر عبث

مهدر

پیوسته دو وېرښ څکمين دا ورزين دل
زلفان کو چپه راسته اوغلمه جما کوت

شعر اته ملا سحر شگو بینه بمعجز
زانم ز لب لعل ته اف لفظ ادا کوت

عرعر خرامه بقد وقامت ول　　یک بوسه دامه بصد قیامت
یک بوسه بخشی اول باحسان　　آخر لمن کو جرم وغرامت (ندامت)
زڅرنک وزړه دلدا ښوتن　　جاما صدف دا بومزو کرامت
بدو رچا قین ته مستو خون　　نورا دو چا قان کی دی سلامت
لدر دوا نشان پیکان ونیشان　　مه زدل وچا قان کفش علامت
رسوای عشق تنها نه از بوم　　کی دی زمانان حب بی ملامت
دو سجده فرض فی الحال بن بر　　دیا خو یا بن او قد وقامت
دا عیب رندان نگی بیا ری　　نفوس قوم بها ندامت
ملا لعمری بی فایده بو ری　　کیشا یه دوران قهر وندامت

اوکبک خرامان کو دلکوزی بقبوهات
شاهین قضائی بتغافل زخوه را کرت

زنهار کسی دست بیت ارقم سلوی
بی عشوه لعلان نه بتسلیم رها کرت

صبری برشیرینه وه استاد خبر دا
لو دل مه دجلای خمان خرم وشا کرت

هر نشتر وشوکین کو طبیبی مه لدلدان
من یک بیک اوتیک لدردی خوم شفا کرت

عاشق زغمی سایه دی وجام طلبکر
بر عقل دبرت مه زقسمی ححما کرت

صف صف زنتی کرنه دبارن زکفانان
دل کاکل زلفان دکمندی بتبا کرت

دیوانه هجی دیم دفی سلسلو بندی
کو مستحقه خسرو خوبان بجزا کرت

تمت

سالک کیه هاتی بحقیقت ز مجازی
صورت نشناسی و بمعنی ته فنا کوت

تنها نه لمن لامع حسنا ته شغودا
عالم بجوه وی حسن و جمالی دِ خوه دا کوت

تیغون چه د دستی تو زهی دولت و اقبال
هرچی تو بوی رام دِ تو را خوه هما کرت

جانه مه خوه کرِ دانه و دل دامِ فدائی
آهو صفتا وی حسیا راه خطا کرت

عنقا نه شکاری که دا قان تو بچینه
دا قانه لعنقای فدا بادِ هوا کوت

هرکس سحری طالب تشتک بچمن هات کرت
هِن سوسن و هن سنبل و مِن زلف دوتا

دستی مه سحر کرت و برین سیر حبیبی
فی الحال رقیبی ز حسد لرزه و تا کرت

دلدان و نوازش چه دشنام بسن نه
پرورد جفا حرمت و اعزا زچه حاجت

صحبت بد فونای حبیبی مه نفیشن
فریاد و فغانا مه بسن ساز چه حاجت

رازا مه چه حاجت تو زغما زبرانے
اشکن مه بسن دیدۀ غمّاز چه حاجت

هر لحظه چه حاجت تو بنازان بکرین
جانا زخوه قربان ته بم ناز چه حاجت

تا چند بهجرا خوه تو من تجربه اینے ملے
زیری زخوه خالص محک و کاز چه حاجت

وله

قلبی نه شے زیر ز فیضا ته جلا کرت
ما روسیه وصفر صفت زنگ صدا کرت

تشبیه حسد دلمه دنیقا تش عشق
ته قلب حقیقت بیت اکسیر هما کرت دی

سالک

جهد و سعی و طلب بې اثر لږ صاف نه ښي

تُو هغه پرده نشين چا کړو توا د حکمت

چه اثر دی لبري خام بکښت قطره اف

قلمها بدوسی قطره زهّا د حکمت

دی ز حق جاز بيک دل بکرت ورنه ملا

ژاژ لگر تو هدايت بنت ارشاد حکمت

و له

محبوب د دلدامه با اقرار زچه حاجت

عنقا بخوه بيتن فرو پروا زچه حاجت

نه دوره حبيبه بفرياد و فغان کين

وی که لظميرا دله آواز چه حاجت

کو سخته مراد اخوه زنه طلبکه ايرو

من کو تو کريمی زته د اخوا زچه حاجت

من نال رفيقن غم و طحلينه مصاحب

نيا دا نيسن مه بدسا زچه حاجت

فاعلك لازمه دا فعل وأثر پیدا بت
کو توحدا د نی کوره حدا دچکت

ممکنك دی هستن دا کو طلب حال کت
صید و نیچیر نت تو اصیا دچکت

هر کل و سنك دبن زیر بند بیر حکیم
قابلیت کو نت حکمت اوستا دچکت

کان بکوهر چکت کوهر اکو باك بت
کو بصیرت ته نت سیرت اجدا دچکت

زیر و زیور دکرن جلب قلوبان حاشا
حسن و سر ذات نت قامت میا دچکت

عاشق مت بعشق نه حاجت بمی
واردی وارد احوال باوزا دچکت

ته عرض فی کتنا یك ولید مرشد بت
سالکی طالب رشاد ببغدا دچکت

جهد

ساکي السلاح هردم بکښتنا ملي تي
کازندی از ذکر کم ذکر بکم شکایت

جاما ببست شاهد ذنکی ره دل د شوتن
پیری مغان وه ده ذکی رندان د کور دوایت

اطوار عشق و مستے اسرار بت پرستی
تقریر صدر روایت ناکت بوی کفایت

لیطمئن قلبی عین الیقین د بخت
عین العیان دقیقن کافی هن درایت

میری و پادشاهی مویك لینه مسلانے
نادم بملك عالم یك ذریك عنایت
ولہ

کس بدادی کو نیرست کله و داد جکت
ته نبت داد رسک بیهده فریاد جکت

به شرینی نکهت دست اکر و ستم بت
دی بیا زوی ملان شبهت فرهاد جکت

ما ملائے مه ژلبی لعل او حیوان بیت نصیب
قدسیان را کوتنه دستے دعا راست و جیب.

وله

اوّل کو یار دامه یک ذرّیک اشارت
قسمت مه خمرو جامه ژ دفترا عنایت

حسن و جمال جانان نابے رتن تو پایان
هرچی بنت بدایت اصلا نہ نہایت

فیضا علوم حکمت جاما صدف کو گیرا
مه ژ دست مغبچان دیت به مصحف و به آیت

عارف حتی نوشی ژ دست مئ فروشی
غائب بو ژ هوشی پیدا نکرو لایت

گناه نه هدو طاما هلنا کورت حرامات
کی بوی لری بت دقے بکت رعایت

عشق ژ هردو چاقان اوّل د دل اثر کر
بے ذرّه ذرّه آخر صوتن دکو سرایت

رنہا

دل دِ خونت خطّ و خالێن دیم و بالاێن ژ نور
هَر بقا بونْ مژدَیا عیسی ژ نائ راست و چپ

ژ نکیانْ قوشن ڤبستن پیش برجو قاجش
دا برستن یکێ بیکێ چونْ بر لوائ راست و چپ

چنکه چنکا بشکوان اوازو دنکی ز رکوان
صد ملائک کوه دِدن بروی لوائ راست و چپ

او ژ عشقا وی دنالن بازن و بلک و ورق
جذبیا دلمن ژ رمزا وان کهائ راست و چپ

زهره و عقد و ثریّا وی دِشرقێ کشفین
لیلة القدری ژ مغرب پرده دائ راست و چپ

زهره رنکی ماه خورشیدک ژ بالاوی نما
لێ دو کوکب چونه ڤیر استوائ راست و چپ

بیته ایوانێ ژ خلوی قدسیا حوری سرشت
صد هزاران روح قدسی تین لقائ راست و چپ

دا ژ مکرا با دو نونان سجده بت سود جر
دل بمیزان ماه نو ابرو نمائی راست و چپ

دل د زلفا سلسلین بو فرد داخالا سیاه
شهپری زلفی ژ بالو وال دائی راست و چپ

عالمی ویران دکن زلفن ژ رنگی عنبری
چرخ و پروازی ددن جارك لبائی راست و چپ

خنجر و شیروی دبارن هر وکی برق و بروسك
مصریان لامع ژ الماسان ددائی راست و چپ

طیرك و عقد و شرابه نترك و بلك و ورق
هر بلرزه و جزبین یاقوت دطائی راست و چپ

بستکوین بند اکریسا ژ رنگی کوکبان
برق و تیر ژان ژ خورشیدی قدائی راست و چپ

کوکب و قوس و قزح لولو و بند و حیدری
تین طوافا زلف و خالین دلربائی راست و چپ

دل

هدهدک خوش طبع من ایرو دِ فِي هرَ وَک نسیم
د اقبال د لبر هنارا اِنیا دیـا جواب

عرض خاِمن بکوتاِن بهنواِن ادب
استان بکو از یار تِ چتروسیوان و طناب

د دچاقان مِن قاینا هروَک دار تو تیا
یا حبیب لِ نهاِن بانیاوی او تراب

هر کسو دابِ دیجی جار کِ مهدر بکت
خیر حفتی تِج دِ دیری بلکو پیتر او ثواب

وعده دَه دادی شهینکم از بشیری خوی شریف
مانبِ ایرو پشیمان او ز تدبیر اصواب

شرح حاِمن ملانابت لبیانی بِ تمام
و ا فِ سوادی کرجه هردم نکی برن صد انتخاب

لو سحر جولان دِ دت بااصبا راست وجب
سوسن وسنبل بمتِ تین سمارست وجب

جن طیارك هرمدی ورېو دمن وندا کوم
دامه برنج وکلابان از فرانډم وك عقاب

سفلوی اینام واقیتم زمینی ظلمتی
ای کلو هشیار م زیا خونز دیتی بجواب

دیو ملعونی منافق ای خدی رورش کری
ما ببالا هلکشینن عاقبت جی بت صلاب

اهرمن تعلیم دالو ابیضی دست تهبو
پر دی تعلیم ورانی هات بوجو نو خطاب

سرسری علت نزانی سحر دی ابیض بکت
پر غلط ارزان مدی درحتخم اوعاجناب

آه ایامن وصالی ده کو خوش بو دین وجون
اوشرا باعیش و نوشی ما لیبشمن وك سراب

شرتا شیرین لبان تهرا هلا هل بو دناق
لو بناری حسرتی اخر لمنز دل کر کباب

هدهدا

لو لِسر برجان عطارد ژ آفتابی دوربو
لی زحل لو مشتری افیته چرخی انقلاب

شوشی نظما نجومان هیئتا چرخی بروج
لو لِوضعی درنشن اَق ماه و زهره و آفتاب

زهره جنگ و سواش افدی ژ جنگ افیته جنگ
خوش لِبی قانونی وی کوتِ قانونی رباب

منقلب دین منازل قازِ او سیری تِکن
یک بیک خون ژی دبارن آتش و لمع و شهاب

ازدبیم آخر زمانه دی قیامت رابتن
لو شتی طاری کشاند و ری نهشتا اسود غراب

خوش لِمن عالم سیه ما سیرِ کوکب قط نمان
از ژ فی روژی دِطرسم آخری زو کِر شتاب

اف نه او اقلیمه کو یا شمس و کوکب تین بسیر
از اوی عردی دِبینم یا کو لی او ماهتاب

صَدْ نِشا بن سن دِ دل ایرو تر خارین صور گلان
یک بیک پیکان چھٹ بون چون دِ جر گید ا گلاب

پر بوان جر حان خوش بوم لو کووی درمان دِ کر
شربت وا ثا حیات شکر و قند و گلاب

گرد و صد پیکان دِ نیقا دل بوان دی خوش بوا
هر دما کوکب بِد ینا نجم و پروین بے حجاب

زهره و عِقد ی ثریا کتفے بون او دِ شرق
سا یبا بختی مه دا نے ما لِسر برده و نقاب

وا زِ کون دوری نما من جرخ و بائے لولبان
کوکبان سیر مخالف کِرت و تیکل کِر حساب

قید کتی شمس و زحل ایرو دِ برجا عقرب
سیف چو دستی مریخی ملک ال لو کِر خراب

لو تنزل کِر مریخی نو بر چو دو را زحل
چو طرف مہرا سیہری نزلے عردان عذاب

سفتین پر لعل و مرجان من بتو کان هتا
دیده روشن بون بدینا دیم در اسمین عنب

ای بخضر برا دقیتن اب حیوان بت نصیب
دی درسعی و طلبئ یکسان لبال بن روتروب

خذ متا پیری مغان دی کت کسی مقصود می
دشیشه و جاما زجاجی ای دقو دی رت حلب

جور هندی دی بکیشت هر کسی طاوس دقو
کوهرو در ایتیم بی ترک سونا بی طلب

غفلتی او کتئی شیر دست بدست هاتن جکر
کو غنیمت یا ملی مسکین ملی کر کر کذب

وله
من دِدِل کوثان هزارن داغ و کیبر بی حساب
محنتا و ردین بجارن وی ددلدا صد نشاب

کشتین دیدار و دینی گرچه هر روز دہ صدن
هر صبه دیسان ژنو اینہ بر کیری جلب
سکبی
دی زجر خی پنجمین بیت و تنزل کت مرخ
مثل شمسی سیف اگر بشکینت او یتغی غزب
هر مجالا او دجنگلے بیت ورت ہجار کے
راست وچپ دی بیختن صد صد بنز دا قاقصب
رستم وجمشید وخالد حمزہ این شیری علے
افرین یا شہسواری ترک و رزم بازی عرب
بے لتولے آستان داینخ بوان لعلان کری
در کھی فتحی قبو دیسان لمہجوران عجب
بندہ صادق سحر اماخ دش توزین خوم کر
من بقولے د زمنان دست داخد نکا بے سبب
لشکری تیمور وغمان و کچون حسار ا دل بکن
کعبہ و بیت الحرامی را بنو ورت بے رجب

سعینی

سحری خضر عنایت کو پرېښ چشمهٔ دل
لجهانه مه نظر دا کو جهان عین سراب

بجبا بامیه مغرور و سرکشته ملا
باقین کفتیه وی بې دمه سرکشته حباب

دی مه هدهد زسبا بیت ونزاین چیه حال
کو لحالې مه غریبان نه سئوال و نه جواب

هر دو برهین تنه مکرا بچه ایمان و چه کفر
بودونا بود کو یک بن چه ثواب و چه عقاب

وره بې پرده خو نیشان نشانې ده سحر
لې ترخونې بکه پرهیز شهیدان چه حساب

ول

شه بقصد اکشتا من دم هر اتنن کو سبب
دا مه چشې قهر و خشې دم لدلد اکو ادب

ولہ

دست قدرت کو هلا ئیت زبرنا ته نقاب

لجمالا جبروتے مه نمان پرده حجاب

لکلین تے ترو نازک و سحر کرت خناف

دِ ابا دیق دفینان زحسد صوتِ کلاب

عین کافوریہ مشرب مه زحسنا تیه صاف

لو زعشقاته دِ دِلدا مه قبو علم عباب

مه زسر چشمه مُی تے قدحک صاف خوار

ناکھی لذت ذوقامه بِصد جله کتاب

لو دِ چنکین مه دف و نے کو دِ عشقاتِ بِسازن

مه بِبرنا ته دِ خوین دف وقانون و رباب

قهوِیا تلخ دِ کل زهر هلا هِل بدری

مه زدستی ته مبارک شکر آمیز خوشاب

قلزمِ عشق زبا خوم مخالف دمکی

نه هما یاته عجاجی مه لِسرِ دستهٔ غراب

یحی

وحدت صرف مه عشرت چه اکسیر وجود
ام لبالب چه لبالب بخوم جام لبالب

شمع پروانه بذات خوم ژحامه ددن
آتشک صرف ژعشقاته نفوسام لبالب

قدحک باده ژعشق دا ازل دام حکیم
ژ دو نوشین هیاهو بخوم جامام لبالب

جار کے کوت نشانینه ملائے وره باقے
مه ژخونے دل وجان ودهن وکام لبالب

ته د زانم ته دبنیم کو تو یے نور وجودی
الله الله ژچه نوره ته سراپام لبالب

ژعنایت نظراخاصه کو هر مصرع وبیتکے
قدحک آب حیاتینه د شعرامه لبالب

مه بدل عروت وثقار دِ دست
ز ثنا یا ترسوا لقاب دعا

ز ازل یك جهتی دایه ملے
هو مه اخلاص ز اسباب دعا

ولہ

لله الحمد مه دِ دست جام لبالب
ز لبی نوش بیایی د دل الهام لبالب

دِریاوان خط و خالان کوز حرفن قلمی نه
مه ز فیضا تیه مستانه دوان جام لبالب

مست شه کاسه میا جاذبیه روح دِ ذات
کوزیهه لذت عشقی چه نشو مایه لبالب

نرکسا مست ز بالا چمنا سنبل و گلته
قدحك تازه بدستی خوه تنه دامه لبالب

وحدت

وله

سَرِ زلفا تو بکلّاب دُعا
هاتَو دستے مَه بجلّاب دُعا

صوفیٔ و خلوت نِشینْ دِسجو د
هردو بُرهین تَنَه محراب دُعا

عرضکے دی بکرم صورت حال
کو تو بے قبلۂ ارباب دُعا

ژ دعائی قدحلکے در دسته
هر سحر مست مِیِ ناب دُعا

کُل اقبال ژ گلذار قبول
مَه چِنی بو دشکر خوابے دُعا

هردو بُرهین تر ژ اِخلاص و یقین
مه دِوی سجدهٔ آداب دُعا

ژ دِلکْ صاف بِبینْ مِحرابے
سجدیك لازمه در باب دُعا

لبال علمی ته معلومه تڑینی مِن تو مقصود دی
فِدی خانم مه دی جانبت دِقصطا وصل و دِینډا

بجنا خوی الهے کے به سهم هیتبا د سینے
بخوم وکوکبے ولامع زبالا تین بتڑنید ا

بجالین ورد و نسرینان تڑ قدرت خط کشاندی لے
بتڑحا نیرکوین رغا سحر کامان نسیم لیدا

کوتولے آستانے دوڑنگی ایدی ڑد رکاهے
ڑباخوی قے رجوناکین د بابے لطف و رحمی دا

د بادی فرقتی زانے دِکارم از تحمل کم
بنا دی کوهِ قندیلیم بلاقبلم دِ عشقے دا

دهی درد دی مزل فِرقت جکر صوت آتشی دادل
جهی صبری نما چندان فرج مے دی دِ صبر یدا

ملابے قامتا یک تا قیامت مے بهمقان دی
جدا کر
فراق دوسیا بن ما ڑمے جانے شرین جی دا

کرم زنی

ژ شکلِ ابروی ساتے و بدرکٔ مقابل ھاتْ
ھَلاتن صد ھلال ابرو اشارتِ ژ تعکسی دا

بتولین آستانے خو فخو ندم میر بدر کاھے
بغے چاقے حبیب دیتم شُکراَقٔ شفقہ مَوْلیدا

بوھری خَوی شریف خَوندم ژ خنسکار دیونی
تہ پو جَوْر و جَفا دینہ دسُلوکٔ و سَعْیُ جَھْدیدا

بچِیْن وَردان ژ گلذاران کو اغیاران بدست خارن
ژ مخصوصان درکاھے و عامن اودِ ھجریدا

بتشریفا خوہ از دیتم ژ لطفِ بنہ نیشان کو
خلات و شفقہ و دلدان شُکو خوازین کو اخوی

مہ حادر سجدیا شکری لوی عردی مقدس بو
بمژکانن خو دُرسِمتن اَنی ما لمردی دا

آیا بینا ھیا چاقان بُت و عُزّا و لاتے ژ
تونے پیشی سجو دامِن سحر کاھا دِخلویدا

شکر بینا هیا من هات لیعقوب دید روشن بون
ببو یا یوسف مصری لکنعان نصر یې دا

نسیمی سنبل و سیفان سحر دا حبس و زندانی
قبو تفلامه بې مغته ززنکیهنی زقفلی دا

نرا قا شق با خر جو سپید کفش بو دیا
مزیخا خسن اقا بو خوه یا بو دو ژر دشرقی دا

کج
دچرخی واده نجوم دیم در سماها تن قرانا
هیقا بدر بو او سر بری نزدی درقصی دا

ژوادی ایمنا دلبر نژام انکشتک اظهار دکم کرد
کو خوش انوار و برقن وی تجلا بون دطوری دا

قرانا زهن من دی دبر عقد اثریا ئې
ژپروینان دبیزم عکسه هیژ کفتی دجامی دا

حبیب عزم صحبت کر دجامان لو شراب آنی
دلی من وی دو صیاد ان ژبریان را بری ویدا

دثرلی

بورَدان زینّین گلشن دچمند لالا بِشکفتن
بنفشہ و چیچکان ثیکر اشقو دایک دِرُومی دا

سحر کَعند لے مستن زبیهنا وَردو بشکوڑان
شبے توتالک وکوسیان دنا لین اُم دِنرقیدا

لِجلے آستانے خوہ نیرسی قطحبیب جارک
کلونا اینہ بیری اُم بتفی پنچیرو راشیدا

دزانم شہسوارینہ غزالک وی دفتراکے
بجانے صید ازبوما دِفتراکو دِبندیدا

چہ حدصیدن ہزارجان دفتراکا جینی
کوصدجمشیدوکے خسروغلامن سُرہ فی ریدا

دِدہ سالان ملازم مام ویاری رُوند جارک
واکُرنہ یار اکر وُدت بب جارک دسالیدا

دلو مرکینہ مہ شابہ کو سلطانے مہ دی بیتن
زِمہ باو دلہ پیغامی سحر مرکین بِرِمہ بے دا

ژ الفی شبهتی زلفی مدام لو بې قرار یم از
کو جانے من عزیز ایرو وکے دل جود الغیدا

ژ محبوب دور کړم چرخی فلک وی پر هلاقیتم
نو زانم دی لکو دت مز دِڅ دوران وچرخی دا

جیبے بے خطا کشتم بد ربا فوقتی اخر
ژ وی دوڅری دزانے مز کو یار او تیر لجرکے دا

کلو دیسا ببنیم از چرا یا وصلتی هلبت
بصوژم شبت پروانے لبروی شوق و نوریدا

بدربے کوکبا صبحی لمشرق زهره طالع بت
زحل دو ربیت لتشر برجا ونډابیت دغربیدا

ژ قندس زهره پیدا بت ژ سندس مشتری بے
سپینه دت ثریائے شفق دت قامتی پیدا

ژ شوقے ابروان بنمیت هلال دیسا ژ قوسینان
ژ خاوربتیه درخورشید ظلام ورېبے دنوریدا

نور دان

و له

بناري فرقتې صوتم زفرته سرحې پيدا
خدنګې غفلتې نهتم زبرته لامعې ليدا

خدنګا فرقتې رعده دلې او غفلتې لې دت
دبيږم ارجبل بيتن بکربت دې دکاڼ دا

هجې نرتت ندې هجران نې مز داغ وې لسينه
زبرې ضربې دهجران ونزلة روح وجانکې دا

زضربې داغ وبې دردې مبرسن محنتا عشق
چزانن بې خبر زانا دلې ذاغ وکسر تيدا

جرعيا هجر
کسې محبت دې فرقت څواری جاميا عشق
بکا
کرې وان تې بحالې من دقې هجران وزجريدا

بداما محبتې نبدم خدنګا فرقق دل نهت
شبې مرغې کونيم بسمل تهف ودتيم دخونيدا

بروسکا باطنې دادل دبيتې سينه وې ودبو
کودې بيتن چه حادل دناق نارو دبيتې دا

دلبر شکینا شکر کړ فقلت یا روحی متا
کو مې حتې خاطر هبت من کوچه کم از یا هتا

زلفان تو بتر چین چین بکه مسکین مقابل زین بکه
پیشکیش یک زلفیت ته بن ملکی ختن تخته ختا

دلبند د اما زلفکی کفتی کمند الفکی
هل فی ید المفتون شی او کیف یصنع یا فتا

زلفیت بت و شیرین لبان زهرینه شبت عقربان
لے من زبکا پر کړه ایرو تپی کرتن دو تا حمی

نسبت پری زیبایه او وله نیر کړ ایکتایه او
یا من رای خلی فهل یشبه بشی قامتا

مه تنخیا یار زنتی بے پرس ملی دستک چتے
وما جنیت جنیتے القت علی جنا یتا

ابن دی

بیتہٕ شتونیا سُو پری دُرر دانیا ازمشتری
کانْ عہد و پیمانا بری بے فائدہ چُون تبشینہ

نے شکر اسپہ دست و زند زانم مجالہ نامہ خوند
لیقان تبسم کِرزقند ماسِنست کفانے بے ربا

دلبرِ مجالا نامہ دی ناسے کونیشا نامہ دی
نونکہ مخالف تہ ندی ھل قلبھا نحوی صبا

قاصد بمقصود امہ ھاپرمژدہ وامُر براتْ
نیشان ھنارن ھم خلات شہزادیا ٹکو نقبا

ایرو مجالُوی ھات و وخت دیسانْ جُوان بومُن درخت
اولامعا دائے زتخت ماکان برقا خلبا

سلوار وانْ زرّینْ و رقچیچک ملے دینْ صد نسق
یا قوتُھا یحکی لشفق یحوی عقود الکوکبا

شیخ احمد الجزری

چین چین کرن زلفێ سیا کسک اطلسا دیبا قبا
ایدی نشان نابن خویا تیکل کرن لازم صبا

من دی صبا دا نیسحر ما و ای بدری کو دوگو
قوس وقزح ژی هاته دەر نیشان بزلفان راتبا

ایرو ژمه لبدرا تمام عنبرفشان بن صد سلام
ای هدهدی شیرین کلام اهلا وسهلا مرحبا

من دلبرک وک دورهیه محبوب شیرین سرهیه
حسن وجمالک پرهیه بلقیس صفت مسکن سبا

مه دفی ببیژیا دلبری بێی تو لاسلو با بری
لێ کفش بێ تو ژبجری خفچی وبێ تشبیه با

شوخ وشپالامی پرستا وظالما هشیار و مست
فی نامه خف دی قدست فی طیها نثر النبا

ز سره ۱

یار کوڅن ام کدا دست بدستے مدا
ام بسمائے برین رقص وسماژی وه ما

کوته مه درد انه ام ژته ونو ژمی
لو بحقیقت یکین مسئله بے شبه ما

دامه بدستی سری جام ژرنکی دری
جذبه کها دل کوڅن جام ستاند ژی هما

باده مه نوشی ژ دست چوم ژخوه ومام مست
قطره به بحری کها بحر بغینی خوه ما

کوشی بعامی مده ترک مدامے مده
اکثرهم فی عما اغلبهم فی ظما

حرف ژیک بونه فصل کر بیری وان باصل
حرف دبن یک خطک خط کو نما نقط ما

وحدت مطلق ملا نوره دقلبان جلا
ذور دی مسئلے اهل دلان شبه ما

داخف بتن بڑنا درِی می ریختہ شہکا سا سُوری
منت کوایرو دیم دری دیا شرا بانابِ دا

می ہانہ نیجانا صدف کی دی قحوت ایدی بجف
ساقی بچنک ونای ودف نروور یا مہتاب دا

عیدہ وحیبے نذرہ لی باندی بقربان کت ملی
یا رب بیبنم رو ژھلی سکین د دست قصاب دا

شیخ احمد

مغ بچین می فروش ہر سحری تین سما
بادہ خوران نوشہ نوش مانہ لدوری جما

ہن گل بو عنبرن ہن دِشرین اسمرن
ہن زرین دانہ ین مثل سہیل السما

ہن زرین پر سرن سر برین دیم درن
ہن کو دچرخی وہ دیشت صبر و قرارم نما

درِ

حسنا حبیب و لطف یار اقیتہ دل اعتقادار
لو سلب کرڑی اختیار روی حنّے اقا ایجاب دا

من دی سحر زلفیت مست ہاتن سما احرام دِ بت
چون سجدہ یا خالے بقست لو حاجیاں محراب دا

مسکی رشاندی ازدیم وان نقطیا نہن بونکیم
لے خطِ ریحانہ لیم کاتب زنو اعراب دا

نازک قدا نورین بشر او مایہ من نقشے بصر
دینا خیاہر سحر باق دیدہ بے خواب دا

روح و روانہ من حبیب دیسا بتلبیسا ستیم
رنجیدہ کر مسکین غریب ترکادلے احباب دا

وان دست و زند و ساعدان مے دی شیخ و زاہدان
مستے بچشمی شاہدان وی نیر کر اسیراب دا

او تلّین نازک رتیق پر دامہ فنجانا عقیق
لے بادیا نورین رحیق منّت بمن وہّاب دا

اَرْواحِ مُقدس شب قدراته نحواژن
نُوراتیَه مِصْباح دِ قندیل حَرم دا

دا وَقْت لقائے بته حُیٌ بین دِ بقائے
بِن نقد دِ لوجان دفنائے بِسلم دا

یاقوت فروشان تِکفا لماس شکستن
اَقْ صحُه اَلْماس کُوَ نقّاش قَلم دا

یارب ژچه رولب بَتنائے توکُشائِم
سُبحانکَ لَنْ نحْصی فِی شأنِکْ حمد ا

مِنّت ژخدائے کو بعبدی خوملائِ
اکسیر غمی عشق نه دینا رو دِ دُرم دا

ولہ

مَشّاط حُسنا از لچنکال زُلفی تاب دا
دا عشق هِلبی بیل بیل قلبی مه ژی کلاب دا

حسن

هذا دیوان رئیس الشعراء شیخ احمد الجزری رحمه الله

احمد

اِسْمی تیه مَکتوبِ دِ دیوانْ قِدَم دا
حَرْفَنْ کَ قَلَمی عِلم بتقویم رُقم دا

اشکال وخطن دا بِهْ نُقطْ عِشقن
اَف نقش ومثالن دِخیالاتِ عدم دا

میم مَطْلَعِ شَمسا اَحَد آیینه صِفَت کر
لامع ژِ عرب برق لِفجّار عجم دا

دا اشاهد اسما بجمی وجه بناسِن
یک مست صَمَد کر بیکی نقش صنم دا

یک کرت بزلفی ویکی خال نمائی
آیینه بلکند وهم جام بجم دا

ساقی کودامن اق سلاف فیض امیا کالکون صاف

زائل کرن شبهه و خلاف علمک ژبر بر رقعه دا

علمک نما دل به تموج قلبی ده عشقی کتی عروج

دی طی بکت چرخی بروج شهپرلدا راسدره دا

دولاب چرخانه فلک پیش دست کرسی ولک هلک

سرکشته هایم تیت فلک لدور نقطیا موهومه دا

احسن ژقی صنع رفیع اشکال و اوضاعن تبدیع

تین او ینوری ولک بقیع بی عیب و نقص و رخنه دا

احسن ژقی نظما لطیف چندان سبلک وزن خفیف

محبوب بدستی خوی شریف نقشی مه مهر و سکه دا

رمز نجوم و هیئت تے عقلی مجرد نار تے
بے نور و علمی وحدت تے دا ما دِ شک و شبہ دا

فیاض علمی من لدن پیئے ترجمان کافِ کن
کف کف باستادی سخن ہر گوہر لا نا سفتہ دا

فیضا علوی فلسفہ پر کفشہ لو سِرّو خفہ
مِن دی دِ جاملخ ترقفہ فنجا لنجان مِن جرعہ دا

ہر نہ ثملکی کاخکن دور ثر آستانے اخکن
لے داری او ثری شاخکن فی طرحی انسان میوہ دا

انسان برو عالم درخت سلطان ثر خلوت ہاتہ تخت
پے زرنیین اقبال و بخت دولت ثر بالا طالہ دا

سلطان بالاہا ثر خوار لاہوت ثر ناسوتے قتار
پیوستہ بون نقط و مدار دورا عروجی لونہ دا

دوری کھانہ یک طرف محبوب دِ فنجا نا صدف
عشاق دیتن صف بصف دُر دانیا سیالہ دا

چار عنصرن چار طبعتن ارا او بمیزان ٹیک کتن
دِ فیض نوعی لیک کتن وان صورتہ تشخصیہ دا

حتے بمیزان چار اصل ٹیکرانا بن جمع و فصل
جسمان دِ ھقہ نا ارن نصل بازو دیکدا رنجہ دا

چار امہاتن سی نباتات لوبے قرارتن بے ثبات
یک عشق و میل و التفات دِ اٹ تازہ دیر الہنہ دا

ھن سفلوی بازی تکن ھن میل اٹوازی تکن
خوش رقص و شہبازی تکن کیمامیا کلکونہ دا

ہر ھیات و ہر جسم کی ہر نوع و فرد و قسم کی
روح وی بدستی سمکی مانے دِ قبض و بنجہ دا

کلاب بدستی و اھبہ یارب چہ رنگ بے جازنہ
یان خافضہ یان ناصبہ یا رفعہ و یان جزم دا

او جزمہ دائے مرکزان ای دل تہ بر شوق و لرزان
حکمت بقانونے بزان حق اہل حق اٹ فرقہ دا

هر صف د ناڤ وان مشعلان قطع مسافه و مرحلان

سرّا بروج و منزلان رسما سلوکا جاده دا

او يك بيك خالی نهن بی حكمتك خالی نهن

وان سرّ كه خالی نهن اڤ رقص بی مستانه دا

مستانه كو ڤندی تكن رقصی لدو دفندی تكن

قستا شكرخندی تكن لعلان لكوهرخنده دا

تی با دچرخا لولبان تدوير سيرا كوكبان

دسپيده روژ و شبان احسان و لطف و شفقه دا

صورت بصورت حق كشاندن لوحی هيولا نقشاندن

ذيرا ژ نوری لی رشاندن تقويم شكل و خانه دا

كاتب دچرخی جدولی خوش نقشك اڤيته دلی

كرحاشيا هفت هيكلی ناڤ كليا تی خمسه دا

دانين دپركاران اصل بستن مقابل ده فصل

ڤيكرا د آئربو وصل برزخ ببرزخ حقّه دا

هر نه بشی جهد ولزی چرخین لدورا مرکزی
بحر ادو عالم لی بزی وی اُق حباب سرکشته دا

بحر ادو عالم لی زبد موجین حبابن هن جهد
پیوسته تیتن جزر و مد سیوان لصحرائی ندا

اُق خیفتا کوکب شمال کم بدره مه کرتی هلال
سی ده دوازده ماه و سال چرخک لدوری سبعه دا

من دل ز فهمی قاصرم لی صورتی چار باکره
بی بو تمام اُق دائره نقشک عجب کر دینده دا

یک یک ز تقویما قدیم آنی نسق حکمی حکیم
اقیته فی لوحی رقیم دیثی عالمی شعلیه دا

هندیکو خط و نقطه نه اوضاع و اشکالن هنه
هریک بمقدارلکه خوه نه خطنا تصوری ندا

مقدار شکلی هندسی کیم زیده و هیان حسی
یک نقطیک بی نا حسی حتی بسطی سفله دا

ساقي زړونګي بلبله اقيته چرخي غلغله

روحان بدوري سلسله كو قند و رقص حلقه دا

محبوب بجاما قرقفي جارك خوه نيشاندا صفي

نابي باوازي دفي چنكي بقانون ناله دا

عيني طبيعت جسم كل بشكفت دوي باغي دوكل

حسني كرانده جام مل عشق دوي ژري ينجه دا

برزخ ببرزخ بونه راتت ليك تبتي بيكم وكا ست

منزل بمنزل هلكها ست حتي كودرچو دحقه دا

اقيت د دردانا خوه درايساند ژمضبا خاخوه سر

الماس بخما نخس وكرمهوا ستير اسعد دا

چوكان بالامكان نلكا فلك قائم سكان

تشبيه كود ابرشكان هربي قراروسكنه دا

اوكاملي بي عيب ونقص نه چرخ هر نوعك بشخص

رنګک خوه وي آنيبه رقص تي سبعه وسيار دا

زا زا بجاما باده یار تیته نا قا حلقه
مدهوش جاما وی مه شاش وکلاق اشقه دا

زا زا بجاما شر بتی خف تیته نا قا صحبتی
هر چجا کو فنجانه ده ته وی جان بنذ رو صدقه دا
شمعا وصالی هر کشه شوق شمعی اتشه
مه دیپالی بی غشه فه عجب رنك باده دا

ساقی عجب رنك باده بهت معشوق وعاشق د میهت
فنجا بفنجان داو بهت کاما دلی بیچاره دا
اشیا پیایه ولدین یك یك زو صلی بد ردین
هم مصدرین هم موردین وی قلزمی اق رشحه دا
اق رشحه داوی قلزمی می ها ته طاسا عالمی
جاما جهان بین داجمی با سکندری آینه دا
عکسی زجنامی فروش اقشه فنجانین دبوش
مه لودجامان ها ته جوش فوری دنانی کوزه دا

الا

اولات حسن عين نور صورت بصورت تين ظهور
انس و پری و ولدان و حور بزنين دنازك زينه دا

هر يك ترفيضا اسمكی تين صورتا طلسمكی
لو معنيا هر جسمكی پرتو بنورك سبحه دا

دا سر توليدی بيم نه ترو هم و تقليدی بيم
معنی ز توحيدی بيم دل آق اداي شبهه دا

معشوق و عاشق هر دو لات مجذوب يكه دی بن صفات
حيناكو بويك التفات بعضك صفاتان حصه دا

او وضع حرفی بو طلسم لو هات تعين شخصك اسم
سر دالباسی روح و جسم شكلا احادی صفره دا

های و هو يا سبوحيان رقص و سما يا قدسيان
تشبيه جو شا صوفيان فرياد و ذكری لهجه دا

وصطای شا خص صف صفن باطن دغيبيد اخفن
تشبيه برقا خاطفن لامع دچرخی تسعه دا

غیب و مثالی هردو سلك پیوستە آنین لعل و ملك
او کاتبی الماس کلك او خامە تم سر رشتە دا

نورا تجلاها تە عرش اسما همی بونە نقش
انوار چون حتّی ب فرش اسمان ژ ذات را سجده دا

کاتب قلم دیا کراند اسمی ژ اسمان صوّراند
کرسیّ ژ نوری افراند جنّات و خلد و سدره دا

سرچشمیا فی برزخی فیکرا صمد دا بی رخی
فیضی ژ پردا برزخی دا کوت و جه جه نوره دا

او برزخا رنگ اینە هندی کو اشیا دا اینە
وان تی شمال ایساینە لی صورتی عکسیّە دا

وصف و کمالات سبوح حرفین کتا با عقل و روح
اسمی دقی یی بن وضوح لولوح و کلک و خامە دا

او نسخیا عالی اسم لوحی تقیتن رنگی جسم
دا حرف پی بن مرتسم حرفان شکل نوریّە دا

سپږمیا څخه اوه خورشید عالم پرتوه
کر بدره و رماهانوه و مشتری یا زهره دا

ولدان و حور و ږیری شیرین محبوبن بری
همیان ژحسنا خاوری بوری دوان یک ذره دا

باری ژنورا احدی سر صفاتین سرمدی
د آیینه ذاتی خوه دی کشفا کما لاتی خوه دا

او بو قلم او بو عقل لو پی حدیثا دا نقل
د دریای علم او بو شغل تفصیل علی جمله دا

او بو د جمله رابطه میزان اسمی باسطه
فیضا حق او بولا واسطه جیشی وجودی سرهه دا

یک بو الف زنک نقطه کر چند شکل دی لی زیده کره
هر دم پیا پی صفوم کره بالا به بالا د رتبه دا

واحد ژنورا اوی دری پیمانه و جاما سری
می ریهتی آنی بر فزی هم جام و هم پیمانه دا

اسما مقابل بونه زوج د جمله ډي بن فوج فوج
بحر او جودي ها نه موج موجان د بحري لجه دا

جوشش کو دا دریاي جود د آیینیا اسمي وجود
جارک تجلا بو وجود نورک ته نوري جي ږدا

نورک ته نوري جي فکر کنجا ظهوري په فکر
دا
کترا خوه قفل و مفته کرهیڅ وي د قفل و مفته

حسنک منزه صور اند نورا حبیبي افراند
دا
عالم د کنهي حیر اند روح القدس جا یغمه

عرشي صفاتان بو حیات او شاهدي قدسي صفات
دا
بي هات تعین نور و ذات سیوان د شوق وهاله

حسنا ز عشق صوري غارت کړي حور و پري
هرڅي د کنهي فکري دا ما د عجز و حیره   دا

او صورت و مرات و حسن ږي بو ظهورا یان حسن
لي بو تجلا ذات حسن حسني دوي سرچشمه   دا

بسم حمن

ظهور

اشیاء د علمي بون ظهار اسمان ژ فیضا اسم نور
تقویم بستن بې قصور حکمي صفاتِ سبعه دا

لو عالمي تقویم بست هر اسمکي فعلکي خوه خوت
حکمي تصرف دا بدست هروي د ملک و قبضه دا

اعراض و غیر و جوهران واحده اصلي مصدران
تأثیر بخشي مظهران صد رنګ حرفي صیغه دا

فیضا حرو فین عالیات بخشي سطوین سافلات
آیات و وصفین محکمات ترتیب عشر و سوره دا

کاتب کشاندن او حروف هر طالبي لې بت وقوف
دي بین ژ د لصدا آه الوف سرخط للوحي ساده دا

او دستخطي کاتب صمد واحد لسر لوحي احد
نقشې رشاندي بې عدد د جعد اجما شتانه دا

اسماء کال راس کرن جي جي قوائل راس کرن
بالا فواعل راس کرن ژي علتي صوريه دا

لفظ و عبارت جامه یه محبوب معنی نجوه یه

لی خمل و حسنك زیده یه لوڑ الحسنی زیده دا

قبت
من اق مثاله ژبو تربت زوران بزلفان دل

دا
هر چی ته دی صورت پرست وی در یتیم بے فیده

بیبس و خراب و زشت و عار ما او بخلی تنیه کار

ای قید لیپے بے ندیر نا رحب خود نا قاسیند دا

ببین
چا ری هلین باری ببین نه دیرده یا طاری

دا
صد جاری از کاری ببین گل وی د ناقا بجه

اق مرا دا کرد کار لو کهارا ده و اختیار

دا
قی بجه نه گلبها رکش بون بشکو غنچه

بائے اقینی لو لقی کو د قشت و زلفا سر حقی

هر دم هزا دول دا کفی خال لو د دای دانه دا

بحر او جودی جوش هات نورك تنزل بو صفات

دا
هات ن تعین تبك صفات اشیان ظهور علمیه

ابنا

دا کفش بن کوکب وچرخ دابن بزا معروف کرخ
شبلی وسعدی وآل فخ عشق دوان کشتاخوه دا

داحسن وحب د مظهران وه زیلے تجلا بن مران
عاشق بخونن دفتران د حسنا محبت نامه دا

حسن وجمال وعشقهه آرام د پر دیدا نهه
محبوب لوحتی نهه نابن د پرده وجلوه دا

محبوب وخوب ودلبران بکوی لوان حقی دران
دی خوه ژ شبا کو پنجران بنمین د خمل وبهجه دا

اق لالهین وی تازه تر د فصلا بهاری تین نظر
پی پی کودی او بینه درخوش خوش د عردی خاره دا

رغزلے غریب بر مشتری نازل بیت د خاطری
کاری تر دآئم داکری خف بت د نیف قلبی ته دا

مفهوم کو بو معلوم د دل زیور بدی دی صد عمل
بینی لباسکے بر خمل هنکی کو سعی وجهد دا

ار اسمهرن وردیم ذری منہ پیکرن سر مشتری
ولدان و حوران او پری ھا تے لباسی جامہ دا

جیندی کو جمل و رونقن لوڑ اثینی مطلقن دا
تیکے جلوہ یت نور حقن عشقے ازل ہے شیوہ

حسنا منزہ ہے نتا وہ دتی بنقشی زر فشان
خال و خطیت عنبر کشان بین دین دے لبسی ھدا

دا او بجسنا دلبران خملو لباس و زیوران
بیتن شہود ابصران بینا ھیا نہ دیدہ دا

بنمیت دحسنی نالے نکے نای دف و قانون و چنگے
او عشقہ وان تینیت بدنکے لیکن ز حسنی نغمہ دا

سر الکلاما قدسی دم دم دلبسی نفسی
تیتن تنزل فی حسی نانے بیانکے اف قصہ دا

وہ تقی کو عشاقن ھین مہہ دار و مشتاقن ھین
وی شمسی آفاقن ھین دا کفشن دسپیدہ دا

دا الفن

هر هیئتا الی روح جسم شکلی کوبی دانی طلسم
دی وفق بن دخوازیت اسم لو حرف حرف اندا زه دا

ام تیك هوتیاتین حقین اسمین زمصنه مشتقین
موهوم لا شیئ مطلقین عکسین خو بادا آئینه دا

پرتو زعنی نورکی تین ثین تجلا طورکی
آق سر ددت یك فورکی ههچند لب قطره دا

او شاهدی بری زعیب ههجلوه دانی دغیب
سفی عالمی او تیته جیب دیساهیر او جلوه دا

رنك رنك حسنا صورتان نقش و نکاری دسختان
بالاو برزن قامتان کفتی دنا زلك جلوه دا

شیرین لبن قد نی شکر نازك تدین سیمین بشر
زلفان ستار بور و ترز بر بسکان لمسکی طعنه دا

کلدسته ین نورین قدم دستار انکشتین قلم
او لالرین باغچی ارم ماور لبلکان زاله دا

گوردلبرن ور عاشقن عارف دقيد صادقن
آيينهٔ نور حقن جيجه دواندا جلوه دا

عاشق اوه دلبر اوه ظاهر اوه مظهر اوه
روحا دجى كوهر اوه هر شاهدك دردانه دا

هر شاهدك داديم تزدر روحا دبخشن برنروشر
خطى غبارى نقط پر كاتب تزبالانسخه دا تردوجه وقالي

حرفن كتاندى كاتبى لوحن ززنلى قالبى
يلك يلك باسمى واهپه اعراب وقيد ونقط دا

نورن زسرحتى قدم نقاش سرمتقى قدم
بى زينانذ لوحى عدم هريك زهكدى چشنه دا

اق شكل وصورت چشنه بن اصلن لباترهين
نسبت بوان اوسايه بن ترتيب خلائقوه دا

عالم بعالم اق نسق آيينه ايت اسماى حق
نور تجلايا تنوق عكس وخيال وسايه دا

درشتی کند با غریبان کسی
که نابوده باشد بغربت بسی

عشق ژ نور لایزال حسن و جمال بے مثال
پسانده یا لموم و شمال دیسا خوه لی پروانه دا

عشق و محبت هر هبو حق عاشقی ذاتی خوه بو
محتاج حسنک دی نبو نقل و روایت یه وه دا

برهان عقل اف کر قیاس اسم و کمالاتین د خاص
اول الهی یه بناس وی نوری اف پرتو قدا

او نوره دا یه شوق و طاق عالم خو یا مائی د ناف
برقین خوه اقیتی بلاف رنک رنک برق و لمعه دا

سبحان ژ ومرا خالقی نور اسپیده صادقی
تا قیته قلبی عاشقی لرزین و تا وجذبه دا

معنای عشقی دم چیه لو من یعنی دل دیه
عکسا جمالی صافیه لامع د مراتا مه دا

حسن و محبت ذاتکن معشوق و عاشق لاترکن
لی صورت و مراتکن هر یکی د معنایا خوه دا

هذا قصیدة شیخ احمد الجزری المسمی بملا

بسم الله الرحمن الرحیم

الله سحرگاها ازل ذاتی تجلا یا خودا
نورا جمالا لم یزل لهموم عشقی شعله دا

ذاتی تجلا بو لذات بی اسم و آثار و صفات
ژ سرّ احروفین عالیات خف بو ژ سرّ پرده دا

ذاتک مقدّس بو وجود ژ جوشش ندا بو بحر جود
وصف و اضافات و قیود ژی تجلا بی ندا

حسن و جمالی خوست قین قیکو اتیک ذاتی جقین
نورا قدیم بو عشق و تین وان لیک ناز و عشوه دا

عشق

دیوان

ملا احمد الجزری